

بی ره و ریه کان م

۱۹۹۰ - ۱۹۸۹

به رگی
ددیمه

ستوکهولم ۱۹۹۶

إعادة التنسيق و الفهرسة
و تخفيض الحجم
منتدى إقرأ الثقافي

www.iqra.ahlamontada.com

منتدى إقرأ الثقافي

للخطب (كوردی - عربی - فارسی)

www.iqra.ahlamontada.com

کهربائی حسامی

لـه

بـیـرـهـوـهـرـیـهـکـانـمـ

۱۹۹۰ - ۱۹۸۹

بدرگی دهیدم

۱۹۹۷ سـتـوـکـمـوـلـ

پیشاسنی گتیب :

ناوی گتیب : له بیرون و به کامن به رگی دهیدم

نروسر : کمری حسامی

پیت چنین و مونتاز : ناصری نیراهیمی

چاپخانه‌ی : ماردین سوید ۱۹۹۶

I S B N - 91-630-4384-X

چند و تهیه‌گی سه ره‌تایی

له بهرگی ۹ بیرونیه کاندا به لینم دابوکه نه‌گدر تدممن مودا
بداءه‌شیکی دیکه‌ی سه‌برده‌ی زیانی ده‌ریه‌ده‌ریم له نوروپای پره‌لهم
و خفه‌تی دووری له نیشتمان، به‌ینمه سه‌کاغه‌زو خریت‌هانی به‌ریزی کرید له
هیندی تیکوشان و سه‌برده‌ی زیانم و سه‌ره تدقی باشت له بیکاری ناگاوار
بکم.

بدلام هرچندی بیرم لیکرده‌وه بیوم ساخ نه‌بتوه له بهرگی ۱۰ ادا جن
بنوسم وباسی جی بکم؟ مرؤثی دوور لهزندو نیشتمان و دوورله هاویه‌شی
ده‌دو زامی نه‌ته‌وه‌که‌ی که‌وا المزیر قه‌مجی و پوستالی دیکتاتوره‌دگیرکه‌رد
ده‌نالینی، ده‌بنیه‌یه جی زیانی خوی بکا؟ لایه‌کی دیکه‌ش مدترسی نه‌وه
هدیه‌مرؤث تووشه‌ی نه‌نم نه‌خوشیه سامناکه بین که به‌داخوه‌ه له نیتو زوریه‌ی
کوردی ناواره‌ی دوورله نیشتمانیدا بلاو بتوه‌وه، وه‌ک دانیشتن
و خزه‌لساندن و فیشال و ره‌خنه‌وسه‌رگونه‌ی ریکخراوه سیاسیه‌کانی سه
گزه‌پانی خهبات و شاگه‌شکه بیون به دیتنی زه‌رق و به‌رقی سه‌رمایه‌داری
چه‌وسته‌نرو له‌بیر بردنوه‌ی هم‌زارو برسی نه‌ته‌وه‌که‌ی خوت و به‌بالاگرنی
به‌اوپری نه‌شم شیعره‌ی شاعیری پایه‌بزری کورد هیمن که ده‌لن :

« نیسته بتو چاری خدم گوشی میخانیده چیم — من که روزی
دمعویست می‌لله‌ت‌کدم بی‌تغم کم »

نه‌وانه‌ی شتیک دنوون و تیکوشانیکی نه‌دبی بان هم‌یه ده‌گهونه
بدل‌زموله‌قمه‌ی پاشمله‌ی نه‌زانانه‌ی که‌سانی بیکاره‌ی هیچ له‌دست نه‌هاتو.

بهوه تاوانیارده گرین که: نه دهایه فلان شت بنووسن، باسی فلان مسهله به بکمن، نابن باسی هدلمو چمتوی سیاسه‌تی ریکخراوه کان بکمن چونکه کاتی نیمعلموانه‌یده دورمن کدلكی لئی و درگریت. له قاودانی هدلمو ذزی و خوارو خیچی فلان ریتمرو سریمه‌لیک خلک سارد ده کاته‌وه، ریکخراو لاواز ده کات و هزار بیت و بای او بینجتی ندوتکه تهنا بیتکاروه فشنه‌که‌ره کان وله حقیقت ترساوه کان ده توانن بلاویان بکدنمه.

بدلام به قمولي کوردي: « شمرلبيتکاري چاکتره » هاته سمر ندو باوه‌ره که نووسيني بيرهه‌ريه کامن دریزه پتىدهم. هرچونتکه بىن بق هيندى خوتىنىرى به ريزى گورده‌وانه‌يده چيغىتکى هدره‌بىن و گەلکىشى لئى و درېگىرت. بۇھيندىكابىش كەلەنانست نووسين وندەب ورۇناكىپىسى كىرەيان لەھەولىتىر دەگىرى، دەبىتىه ھۆزى بىت وباو نەقل وندزىلەي پاشسلە.

دواى ساع بوننۇدم وام دانا هەر وەك لە بەرگە کانى پىتشوودا گردوومدە باو، هيندى لەو نامانە بلاو بکەمەو کە پىۋەندىسيان بە نووسينى بىرە و درىيە كانمۇھە. ناشزانم بىروراي خلکى دىكە سەبارەت بە بلاو گردنۇھى نەو نامانى كە بۇمن ھاتۇن و بۇون بە ملىكى من چۈنە. چونکە تا تىستا لەم باروه نە بە نووسين و نە بدرەورۇوكەس هيچى دەرنەبىرە. كاك خالىدى عەزىزى نەبىن لە نامەيە گدا بىزى نووسىسىم: « بەباوه‌وي من نەو نامانى بىز تۆ ھاتۇن، مافى بلاو گردنۇھەت ھەن و دىيارى گردىشىيان بە خۆتە كە كاميان بلاو دەكەيمۇوكاميان بۆ بلاو گردنۇھە نابن.» هەر چۈنتكى بىن بلاو گردنۇھى نەو نامانە بۇ رۇون بۇونه‌وھى بىرۇ بۆچۈونى جياواز لە سەر مەسەله کان فايىدەيە كى زۆربىان ھەدیه. فايىدەيە كى دىكەشى نەوەيە هيچ نەبىن بە قمولي براذرىك لادەر كەتىبە كەيان بىن زىاد دەمن و بە قمولي براذرىكى دىكەش نووسراوە و تتووپىزە کانى خۆم بۆ خۆم لە بەرگىتكىدا كۆز دەكەمەوە!!

« من مهستم نوادیه ، مرؤتینک بدخلک بناسیتم که به استگتویی سرشتی دهزی. نمو مرؤیهش منم ... نه ک کمیتکی دیکه غدیری خوم ». ژان ژاک روسو

سالی ۱۹۸۹

سدهه تای سالی ۱۹۸۹ ای من به چونی لین شزینگ بز مالتی کاک حامیدی گوهه‌ری دست پنکرا و نامه‌یه کی غدنی بلوریانم بتنگه پشت باسمره تاکه‌ی بمنو سینمه‌ی نامه‌ی مامه‌غنه‌نی برازنده‌وه :

نامه‌ی غنه‌ی بلوریان

« هاورتی به ریزو خوش‌ویستم کاک که‌ریم. پاش ریزو سلاو نامه‌که‌ت گدیشت به‌هیوام له‌سافره‌که‌ت سه‌رکه‌وتوبیت. نووسی بوت ردنگه له‌گه‌رانده‌دا به‌لای نیصداد بیتیت. به‌لام نه‌هاتی گله‌تیک چاودروان بوبین. به‌راستی به‌کتردیت زور پیتویست بورو. نیستا زور له‌کورده‌کان نامه‌م بز دنووسن و نه‌لین کاکی برانکه‌ی و‌ستاوی ولهمانه هیچ هدلتاوه‌ری. نوانه هی هه‌مولا‌لاینه چه‌په‌کانی نیزان و کورده‌کان. له‌سمر ندو باودره‌ن که‌ددیم چه‌بی پیشکه‌وتو خوازی کوردیخوی بق و سه‌ریه خو نم بیرو رایه برد به‌رد هداوت‌تر دهیم. من هیندیتک به‌لگه‌ی زدمانی کوتمله‌ی ژ.ک. که‌له‌سویت هاتونه دستم لام هدیه به‌لام ناکری به‌پوست داره‌انه بکری نه‌گه‌ر که‌ستیکی جیگای مستمانم دس که‌وی بوقتی رو‌انه‌ده‌که‌م. شعره‌شه‌بی ناویتمه‌ش نه‌واته‌یشتونه ناخربی خدت. «اقایان» که‌سی وايان پیوونه‌ماوه که‌شايانی باس بن له‌سدا هه‌شتا به‌رد لایه‌کی تر زیده‌خورین. جانا زانم چاره‌نووسی باش پلیتومی داهاتو

چی بین دی. خوت باش ده زانی که نیمروز له جیهان هیج حیزینیکی چدی بی پیشکه و تورو نیه چه تی تی نه که دوبن و مه سله دی نه بین به تایبیدت پاشی بروسترویکا و گلاستونست. من تانیستاش لم و لاته تلفیونیان بین ندادوم نازانم بزرگی. ناخذ دهین ژماره تلفیونیک لولو لاتیکی نوروپایی سالیک زیده تر بخایتمن نه ویش لیترو بوزن که به خیر له لای سردو گویا تو ش هاتووم. کاک حامید نامه دی کی نووسیوه وجیا ازه لمه دی جه نابت نووسیبووی. شاید پاشان هاتوتنه سر ندو رتبازه به لام مدیلی نهوانی ناوه و هومیدی بین جانا زانم. کاکی خزم من بوق نووسیوه که نهولا یه نهش و ک لایه نه که دی تر سمر به خوت نیده ناتوانی خوی بریار بدات. نیتر تی خیر بین بزانین دواروژی نه تمه که مان چی بین دیت. کاک عزیز محمد هارویی بدریزمان مصاحبه دی کی له گدل روزنامه دی کاری ژماره ۵۰ کردوه زور به نفرخه به تایبیدت ندو بابه تانه دی که باسی کوردو مافی چاره نووسی تیایه. نموا نامه دی کم به نادرتیسی نیته نووسی بق فهد نازانم نادرتیسه که دی هدر هی جارانه یا گفتو اوه تکایبی دهی زور سویاستان ده کم. سدره خوشبیم له په خشان کردوه. نیتر هدر بژی. برات غهنه. ۸۹/۲/۱۳

نامه نحمدی کاکی معمی

جاری با نامه دی کاک نه حمده دی کاکه مده می بلاو بکه مده ده که ۸۸/۷/۲۶ بزی ناربوم. به داخوه گه دوبن نیو دفته رو نووسراوان و نه که دوبن به رجاو که له بدرگی ۹۰ دا بلاوی که مده. بز نده دی گله بیم نه دیده سر نده له دست پیکی ندم به رگدا بلاوی ده که مده.

نه حمده دی کاکه مده می ده نووسن : « خوشبیست و تیکوشدر کاک کدريم! کاکی بدریزم و نبرای سلاویکی گه رم و بین ریا دسته کانت ماج ده کم و دست خوشانه ت پن ده لیم بز هینانه سر کاغذی « بیرونیه کانت » ماندو و مردو همه لشدو بیو به ژن و سه رویتچه که ده گه بیو مه جن. دوای دو سال چاوه روانی و ممال و مندال به کوشه وه،

لئنیران ره بال نرابووم. له عيراق رام گردبورو، دوای سالتيک گيرسانهودي تقيزى
له نيتوركان دهرياز ببوروم.

کدوقه مولگهدي هدلسته هamar. ههر نمو شده، ديوناس دهورديان دام،
هينديك بهدل و بهکول وهينديك به درقو بعرا
پيماندا نووسان و سمر و گويلاكيان لستينوه.

— جا نيدى هدر بختو بنوو، هدلپژاوه. پاره‌ي جل وبه‌رگت ده‌دننى،
خرجى كدو مەكپه. هدرکه چاوم له چاويان نه‌دهپى يه نهقرجان گورچوپيان
دەبريم. خۇ نويھى قسەي يەكتريشيان نەددادا. راست له‌وودخته‌دا كە
خمولابه‌لاي دەگردم و هر گوتىم له دەنگييان بىو ھېچ حالى نه‌دېبۈم، چاوم به
زۇورە كەدا گېپا، راست چاوم به كتىپه پەباخەكەي جەناتبىت كەوت :
«لەپېرەوەر يەكائىن» بەرگى دووەم، هەر دەستم دايەمودا ستم پىتىكىد. خوش بورو،
شىرىن بورو، بەكلەك بورو، سەرجاوه بەلگەيدىكى مەزنە. گاكە گيان! من پىتىم
وايە، دياره هەر واشە. كە نمو كتىپه باشتىن، روونتىن و بە كەلگىرىن سەر
جاوه سەندى سەددەي بىستەمى جولاندۇھى نەتدۇھى كورد له نيتان و تەنانەت
له عيراقىش، بۆ نېستاواردوا رۆز مەزنتىن و جىتى بپواتىن سەر چاوه دەبىت
بۆ نەوکەمانى بىمانۇئى لە سەر مەزۇرووي جولاندۇھى گەلە كەمان لە سەددەي
بىستەم دا بکۆلنەوه.

من تەنبا بەرگى دووەم دىتەو، راناوه ستم هەتا بەرگى يەكەميش
دەخوتىنەوه، دەلىن چىتشى خوش له بوقىن رادىيارە. خۇ نەوەي من له دەست
و قەلەمى تۆ رادىبىنم بەرام و اىدە نەگەر كتىپه كە لە سەر هيندىك رووداوى
گۈنگ وەکۈپ «پەيانى سەعدابااد — دامەززاندى پىتىگە نىزامىيەكان لە پېر اششار
وجەلدیان راست له سەن نوخەي سەن سورى نيتان و تۈركىيا و عيراق —
شۇزىشى قاسم و هاتته سەركارى — پەسىنى ياساي بىنەرتى عيراق» عيراق
نىشتمانى كوردو عەردىھە و...» لە سەر نەوکەمانى كە بەباش و خەراب
ناسىيۇتن پىتىوايە دەبوايە روونتى باست كەدان و ناسانباتن. بە راستى دەستت

خوش که عدلی شهوقی ت چزنه وات ناسانبوه. گاک قادری گاخدری دیتیزگری پاداشت داودتهوه هدر چند چهند ساله جاشه.

رژرت باسی سیاقول کردود، بدلام نازامه بز جی باسی حمدهرشی سیاقولت نه کردود. چونکه هدر ندو سالانه که باسی شایی تهمه دی چوکه‌لی دهکدی، حمه ردش تمنیا بنهکه‌ی پاراستنی شورشگیران بورو که له شارایان دهکرد. باسی سواردت گردود، ندو برای حمه ردهش. ندو سواردو باسی هدموو دهمنی لهکل حمه ردهش شعروکیشه‌یان بورو. تمنانهت به میرات کردن همه‌شدی لئن دهکرا و لیندان و پیتدادانیشی کهم نهیو. بو کوردستانی غیراقيش له دهست ساوایکیدکان رایکرد. له ساله‌کانی ۳۸ و ۴۷ یشدا دوو جار زیندانی کرا وله شورشی دوایشدا له مدنگور، کان ندو تایفه‌یده (تایفه‌ی مرؤتن)، تمنیا کمسنیک بورو که هدرو اپیوانه ماوه. باسی چوارگاو سوتوت گردود. بدلام جیتگای سدرنجه برج ناوی قادراغای چوارگات نهبردوه که شو میوانی بورو و قسمت لهکل کردود. قادراغا نهفسه‌ری حکومه‌تی میللی بوه. مدنشوره دهگیترنوه که زهمانی و دردهرامی گروهاتیک ژاندارمه بو ده‌سگیرگردنی دهچنه چوارگاو قادراغای چوارگا؟ نازادی کهن.. نهکر حکومه‌تی شاهدهنشاهی به وهی بروخن با هبرو و خیتنی. قادراغا نیستاش هدر له ریزی شورشمو تمدنی له حفتا سال نیزیک بوتهدوه. هام قاله‌ی سوتوو که جهناخت به کاک قادری نیتو دهبه‌ی هدر ندو کمسه‌ید که نمو زهمان لهکل قادراغای چوارگا پیوه‌ندی حینی ههبوه، ههتا کوتنگره‌ی شمش له نیزیکه‌وه یه‌کتربیان نه ناسبیوه. واپراین لدوی به هوی کاک جملیل یان کاک فهتاج ناشنا دهبن له نزدگانی کوردستان نهوكات کاک فهتاج کاویان شتیکی نه دهبه‌ی باشی له سمر نووسیبیون. مامه قاله‌ش له نیتو پیشمه‌رگه به ناو بانگه و لاقتکی له شورشدا په‌ریوه و چهندین جاریش بریندار بوه. نیستاکه‌ش هدر له ریزی شورشدا ماوه. پنیم وایه نهودو و کمسه کوتنتین وبه‌نه‌مه‌گترين نهندامي بین سوادی حینی دیمکرات رۆله‌ی گملی کوردن.

وابزانتم گموره‌ترین پاداش و سپاس و ریزگرتن و نه مدگناسی لموپیاوه به شرده‌فانه هدر نمودین که ناویان له کتیبه نه مردکه خوت دا زیندوو راگری و نه مریان بکهی. کتیبه‌که تم له باری رووان نووسی و ساکار نووسی و پهناوره‌گکی و قسمه‌له روویی و بین رووده‌روایسی (واقعی گرای و حقیقت نویسی) پر به دل خوش دهی و پیرۆز بایست لئن دهکم. تدنيا ندوم دهی که دهیان بار و تهکی کتیبه‌کان «لدیبره‌وره کانم» قورسترو سنه‌گیتنترو ره‌نگیتنتر بکهی. هر بژی بز برآ چووکه خوت. نه حمده‌ی دی کاکه حمه‌ی (کرمانج) ۸۸/۷/۲۴ »

وهبیرهیتناهودی ناو و یادی ندودوو رۆلە زەھمەتکیش و فیداکەر و به نه مدگهی حینی بی دیمۆکرات که تا مردن بین پاداش و معاش و بین فیشال و خوت هدلمساندن به نامانچ و ناواتی حیزب و نه تهوده‌گدیان و ھقادار مانهود جینگای سوپاسه. نه کا مەلا عو لاوی حەبیاکی بەتاوانی تەم نامه‌یە مەسئولیتى گرنگی حیزبی له نه حمده‌ی کاکەمەمی بەستیتەنەوە!!

۸۹/۱/۷ دوکتور جەمشیدی ھاوگارم هات. پیشتر بربارمان دابوو دوکتور له باره‌ی پیتک هاتنى دوولەتی فەلەستینەوە وتاریک بز رۆژنامەی سەرددەمی نوئی بنووسى. هات گوتى : « دەزانى ھەرچى دەکم ناتوانم لەباره‌ی فەلەستینەوە ھېچ بەنۇسىم. نوتەنرى نهوان له تونس دۇرى گورد بەيانى بلاو گردوتەمە. بۆم نايە ھېچيان لەسەر بەنۇسىم. »

نامەی سەلاح بەدردەدین

۸۹/۱/۵ نامە‌یدەکى کاک سەلاح بەدردەدینم بز هات. بېروراى خۆى لەسەر نووسراوهی نامىلکەی « له پەتىاچى دا » دەربىبىرو. خۆشى نامەی کاک سەلاح لەوەدایە لەسايەت نامە گۈرىنەوەی بەردوام له گەل من، فىتى بود بە « گوردى » نامە بەنۇسىن، نەك وەک جاران بە « كرماغىنى » يان بە عمرەبى ! . کاک سەلاح نوسيبىبۇي : « بىرای زور بەرتىز کاک كەرىم! سلاوى گەرم وەھقىلانە، زىمارە ۳۶۱ سەردەمی نوئى پىيم گەيشت. زور سپاس ھىوادارم هەز

پیم بیگا. پیم خوش نه گفر نهو زمارانهی کون هن بیشم نه گدر زه حمهت نه بین. بهرگی دوهم له بیرونیه کانت خوهندم. ایستا بهرگی سیدم ده خوینم. نامیلکهش خوهندم. پیم وايه زور شتی چاک تیدا هنه، بهلام باشتربونه گدر واتوند نهبا. دیاره هون مهسله‌ی — ایدیولوژی، سیاسی، هیج لدو جمهوریاندا نابین. پیم وايه شتیک هدیده نه و هک ایره نوسینه. راسته نه مرد دلانی له ناو ته گدری رزگاری خوازی کورد زور جاران سه‌بینی جمهوری نیه. لی پیم وايه بنگه‌هی نهود دلانه همر ده گدریت بدره و بنگه‌هی چینی ایدیولوژی، سیاسی، چناکی. لی دیاره زور دیار و روهن نیه. له بدر گدلی کورد میله‌تیکی له پاشماو نو بن دسته. پیم خوش نیه نمیرینی ایوه به لای — عه ده‌می — بروا، انکاری همر شت بی گردن. نهور زاتستی نیه، نوریشالیش نیه. « کاک سلاح لمو نامه‌یدا و پیرای سلاو بوز دایکی که مال و منداله‌کان، داوه‌تیشی کرد بسوین بچین میوانیان بین. سوبیاسی ده‌کم بهلام بوجما « گوتیه‌وری » دتلنی پیاو له میوانداری ناو اگه‌لک و در بگری! »

کونفرانسی نیونه‌ته و ھی پاریس

۱۹۸۹/۱/۷ کونفرانسیکی نیونه‌ته و ھی له نوئنهرانی ۱۴۹ ده‌ولدت له پاریس بهسترا. هزی بنه‌ره‌تی پیتکهاتنی نهム کونفرانسیه جنایه‌تی حکومه‌تی به عسی عیراق بروکه‌جه کی کیمیاوی و گازی ژلاراوی دزی خله‌لکی و لاتی خزی، و اته دزی گدلی کورد له هله‌له‌بجمی کورستان بدکار هیتابوو. لمزماره ۳۶۰ به فرانباری ۸۹ ای رۆژنامه‌ی سه‌رده‌می نوی دا، سه‌باره‌ت به پیک هاتن و بیاره کانی نهム کونفرانسیه وتاریتکم نووسی، شل و شه‌ویقی کونفرانس و سیاستی دوو روویی زله‌تیزه کانی به شداربووی کونفرانسیم روونکرددوه. هرجه‌نده سکرتیری گشتی کزمه‌لی دولته یه‌کگرتتو، کان له راپورتی خزیدا به ناشکرا حکومه‌تی عیراقی به بدکار هینانی گازی سیانور و چه کی کیمیابی

تاوانبار کردبوو، بلام شورای نهمنیت به بین مە حکومکردنی جنایه تکار به بریارتیکی دەلەمە و هیچ جنایه تەکەی داپوشیبیوو، حکومە تەکانی نەلسان و بەلزیکاو فەراسەمو نینگلستان کە لە دروست کردنی چە کى كىمياپى عېراقدا دەستیان ھېبۈو، نەپانھېشىت راستىمۇ راست حکومەتى عېراق مە حکوم بىكى.

ڈاپۇن و نەمرىکاو نینگلستان داوايان دەکەد لىتكۆلىجىنەوەي زىاتر بىكى. كۆنفرانسى پارىس رىثىپى بە عىسى عېراقى وەك تاوانبار مە حکوم نەکەد. لە كۆتايىپ و تارە كەدا نۇوسىبىووم نىيىتاش ۸۹/۷/۱۱ کە نەم دېپانە دەنۇوسىمۇ و نەدو ھەمۇ گۈرۈنكارىيە لە جىهاند رووی داوه، ھەروالەسەر نەو باودەرم کە هەتا دەولەتە زىلھىزەكان بەرژەوەندى بازىركانى و نىزامى خېيان بىخەنە سەررووی پاراستى مافى مرۆڤ و دادپەرەرى لە جىهاندا، هەتا شوراي نەمنىيەتى كۆمەلتى دەولەتە يەكىگىرتوھەكان دىلى دەست و سىياسەتى حکومە تە زىلھىزەكانى نەندامى شوراي نەمنىيەت بىن و سەبارەت بە بەرژەوەندى نەو دەولەتانە لە جنایەت و تاوان و ملھۈرى حکومەتە دىكتاتۇر خوتىشمەكان چاۋ بېۋشىن، باس لە مافى مرۆڤ و دادپەرەرى ھەر وشەي سەرزمان و لە سەرگاكىغاندۇزە مەننەتىمۇ ..

لە سەرەتاي مانگى بە فەرانبارى تمو سالىدا بەرگى سېتىھەمى بېرەوەرەيە كانم لە چاپ دەرچوو. دۆكىر جەمشىد لە سەرەدمى نۇئى دا كورتە و تارىتكى جوانى لە سەر دەرچۈنى ھەر سىن بەرگى بېرەوەرەيە كانم نۇوسى، نىيىتاش سوپاسى دەكەم.

كۆنفرانسى فيدراسىيۇنى كۆمەلتە كور دەستانىيەكانى

سۈيدا بە شەدارىم كەدە. كۆنفرانس بىن لىدوان و لىتكۆلىجىنەوەي بارى ژيان و ناستەنگىسى كۆمەلايەتى و سىياسى و كۆلتۈرى يەنا بەرمانى كۆزد لە نورۇپا ساز

کرابوو. له همورو کزمه‌له کوردیه کانی ولا تانی نورو پا داوه‌ت کرابوو، نوتنمریان به‌شداری گرد بwoo. نوتنمری حینیه سویدیه کانی نهندامی پارلمان و نوتنمری نیداری بین‌گانان له سوید و زماره‌یدک پسپور و نووسه روکه‌سانی سیاسی به‌شداری کونفرانس بروون.

نوتنمرانی کزمه‌له کوردیه کانی ولا تانی نورو پا هدر کسنه لباره‌ی بارودوخی کوردگه‌لی دانیشتووی نهدم ولا ته قسمه‌ی ده‌گرد. به‌لام سمرنخ راکیش نهود بwoo هیچ یه‌ک لمو به روالت نوتنمرانه نهیانده‌زانی که له ولا ته‌که‌یدا چهنده کورد ده‌شین و چده‌کهن و باری زیان و کولتبری و لیتک نیزیکیان چونه. هدر نهواندیان ده‌ناسی و ده‌زانی که نهندامی کزمه‌له‌که‌یان. ماوه‌ی سنت روزان ناخافتان برد دواام بwoo. نهوده سمرنخ راکیش و ده‌گرا به شیکردن‌هود لیکزلینه‌وه دابنری، وتاری عومر شیخ‌موس بwoo له سدر زیانی کوردگه‌لی دانیشتووی سوید. کاک عومر ززو به‌جهوانی مانه‌وهی کورده‌کان له که‌مبه‌کان، بریاردان له سمر و هرگزتیان، یارمه‌تی سوپیال و هک پیشیل گردنی که‌سایه‌تی مرؤث، ناسته‌نگی فیض‌بونی زمان، نهیونی دانووساندنو پیوه‌ندی له‌گه‌ل یه‌کتر، فرق و جیاو ازی داپ و ره‌سمی زیان، پیوه‌ندی جینسی، گیروگفتی زاروک و دایک و باب، کیشه‌ی ژن و میرد، شیوه‌ی پهروه‌ردی مندال له سوید وله ولا تی خوی، هدلوتستی حکومه‌تی سوید بدرانیه‌ر به‌کورده‌کان له سمر گوشتنی نژلوف پالمه ..... هتد. کاک عومر له راستیدا به جوانی نه اوی نهوده‌نگ و چه‌له‌مانه‌ی خسته رهو که کورده‌کان له سوید له‌گه‌لی رهو به‌رورو دهمن.

گمندال نه‌زان له سمر هدلوتستی نه‌منیستی نینترناسیونال قسمی گرد. به‌شدارانی دیکه‌ش هدر که‌س بو خوی شتیکی فدرمود، به‌لام کار بھی و رایه‌راندنی بریاره‌کان و دریزه پیتدانی نه جوره کونفرانسانه و نه‌تبیجه لئی و هرگزتیان، هدر و هک هم‌مو کونفرانسه کوردیه‌کان هدر له سمر کاغه‌ز وله هتلی کونفرانسدا مایه‌وه. یه‌کی له کاره باشه‌کانی کونفرانس و پیشنياره

به جتیه کانی نهود بروکه له نیتوان کۆمەلەو ریتکخراوه کۆمەلا یەتیه کانی جۆزبەجۆری کوردی له ولاستانی نوروپا، سەبارەت به باری ژیان و تىکشانی پەنابەرانی کورد و ھەلۆتىستى دەولەتانی نوروپاپى لە گەل پەنابەران و ناسينيان وەک کەمە نەتەوەبى لەم ولاستانە دا ھاوکارى ساز بکرى و گومىسىزنىكى دانوساندىن بۇ رايبراندىن نەم تەركانە له نیتوان ختىاندا پېتىك بىتن. يە داخەوە نەم بېرۇپېرەش وەک گەلتىك و تەو بېرىاپى نەم جىزە كۆنفرانسانە هەر لە هەواو له نیتو سالۇنى كۆنفرانس دا مايەوە.

له كۆتاپى دا كۆنفرانس دوو بېرىاپىشى پەسند كرد:

۱ — پشتگرى له خەباتى زىنداپەكىانى دىيار بەكىر.

۲ — رىسووا گىردىنی رېتىمى عېراق وبەكار ھەتاناپى چەكى كېمياپى و پشتگرى خەباتى ھىزەنىشتمانىيە کانى كوردىستانى خواروو. له كۆنفرانسدا بۇ بەقاو كە يەك دوو پاسدارى نىتارانى ھاتونە سالۇنى كۆنفرانس. بۇ بە هەرا و پاشان دەركەمەت كە نەم دوو كەسە سەللان موحىدىسى بېرىرسى كۆئىشارى سرو دو فاروقى كەيىخوسەرەپى بۇون دوای ھەر آكە وەدەر كەوتۈپۈن.

كۆرتىك لەسەر بەرەپى رزگارىخوازى نىشتمانى

ناوهندى كۆلتۈرى كوردى لە دانمارك داوهتى كەردىبۇوم كە رۆزى ۲۰/۱/۸۹ لە دانمارك لە سىتىمنارىتكىدا لەسەر « گەرنگى پېتىك ھاتنى بەرە بىز بىزۇوتتەوەدى رزگارىخوازى » باس بىكمە. رۆزى ۱۹/۱/۱۹ كەيىشتمە دانمارك. كاك ھەلتكەمە عەبدۇللا بەر پىرسى ناوهندى كۆلتۈرى كوردى لە دانمارك لە فرۆكەخانە چاوه روام بۇو. چۈۋىنە مالى كاك ھەلەمت وشەو چەند بىرادەرى دېكەش ھاتن. باسىتكى گەرم و بىرایانو دانىشىتىقىكى خۇش و مىواندارىپەكى كوردانە. رۆزى دوايىپى سەعاتى يەك سىتىمنار دەستى پېتىكەد. من باسە كەم بەم چەشىنە گەلەلە كەردىبۇو:

- ۱ — تاریف و رونوکردنوهی بدهه به گشتی.
- ۲ — تینوری گرنگی پینک هیتانی بدهه له باره هی میزوه و بیمهوه.
- ۳ — پینکهاتن و بمنامه دروغشی بدهه له ولاهانی جیاواز و به گوتهه
بارودخی خبات.
- ۴ — بدهه کوردستانی عیراق و بمنامه که دی و ناتباپی هیتندی خالی
بمنامه که له گەل یەکتر و گرنگی پینکهاتنی.
- ۵ — نەنجام.

بە پیویستی نازانم دەقی و تار و بچوونه کانم لیزهدا بلاو بکەممەوە. لام و اید
کورتەی باسەکه له ژمارە ۳۷ ای رۆزانەمی سەرددەمی نوئی دا بلاوکراوه تەوه. له
سیتمینارەکەدا چەند کەسی دیکە بەشداریان گردوکەسانی نوتوش هەبۇن کە
پینکهاتنی بەرەیان بە مرجیتک پى بە گەلک بۇوکه له ژیز ریتمراپەتی چىنى
کەنکارداپىن !!

کۆمەلتەی کوردی له شاری نارھوس له داغارک داوهتى گرددبۇوم کە بۆ يادى
دووی رېيەندان میوانیان بەم. هەر نو رۆزە دواى سیتمینارەکە بە فرقە چۈوە
نارھوس. براادرانى گۆمەلە له فرۆگەخانە چاھەروان بۇون. سیتمینارى دووی
رېيەندان كۆزىتكى زىندۇو فە خۇش بۇو. براادرانى نارھوس دووررۆز گلىان
دامەوە. میواندارى و دانىشتن و بىاس و قىسى خۇشى نو دوو رۆز، له بىر
ناچەنەوە. براادرانى نارھوس كىفيتکى دىپلۆماتى جوانیان بە دىبارى دامن.
رسەمى جوانان گرتن. بەلام بىن گلەبىش نەبۇو. يەك دوو براادرى سەر
بەيدەكتى نىشتمانى لای خۇى لاوی خوتىندەوار و تىيگە يىشتووش بۇون، گلەبىان
گرە کە نەدبۇايد بچۈوبامە سیتمینارى ناوەندى كولتىرى کوردی له كۆپىنەاك،
چونكە ھەلکەوت عەبدولا و براادرانى دۇ بە يەكتى نىشتمانىن. پىنم
گلەبىتكى بىن جىن بۇو. تۆزى رۇونم كەنەوە كە نەمە ھەلۋىستىتكى شاشە.
جارىتكى دىكەش بۆم رۇون بۇوە كورد با چەند سالىش له نۇرۇپا بۇى، زەھەمت
و اید بىتە سەر رى و شوتە باشەكانى نۇرۇپا و وازله کەللەرقى کوردىپى بىتىن.

رۆزى ۸۹/۱/۲۳ لە تارهوسمه چوومە برلين و وەك ھەموو جارى میوانى دۆست و پرادەرى رېزدار و خوشەويىست كاڭ ھوشيارى نىمامى بۇوم. رەنگە هېيچ پېتىتىش نەبىن وەك مامۇستا دلزار باسى نان و چىشتىن فە خوش وېتام و جىتىگاون توتنى نەرم و خاوتىن بىكمە. رۆزى دوايى چوومەوە سۆفيا وەتام ۸۹/۱/۲۹ لە نۇئى ھوتىلى شارى بلىقىدىق شايىخ وزەماوەندى ژىن ھەيتانى كەمالى كورم بەرتوھ چووكە يەكتى لەرۆزە ھەرە شادو خوشەكانم بۇو لمۇياندا..

رۆزى ۸۹/۲/۱۴ گرامەوە سويد

ھەقالىتكى دلتەزىن و داخىتكى گران

شەۋى ۸۹/۲/۱۷ تەلەيفونم بۇ نەغەدە كرد. كاڭ سمايلى ڙىن بىرام بەداخ و گەسىرتىكى گەورەوە خەبىرى گۈچى دوايى باوگى بىن راگەياندەم. خەبىر نەبۇ، بىرسكىتكى سوتىنەرى كوتۇپ بۇو وەمېشىك كەوت. كە من تاسام و ھەزىم، دايىكى كەمال لە يەنام دانىشت بۇو لەپەمدەي گريانى دا. كۈچى دوايى كاڭ نەحمدەدى پېرمەندى گۆستىتكى گەورە بۇو. كاڭ نەحمدە نەك ھەر خەزورم بۇو، بەلكۇو ھاوارى دۆستى چەندىن سالماوهاخەباتى دورانىتكى راپردوو، تىتكۆشىرەتكى كۆلەددەر، شۇرۇشكىرىتكى بە بىرەباوەر، دوزمنى لە ناشتى نەھاتووی خەرافات وزۇردارى و شەخسىيەتىتكى رېزدارو ناسراوى ناوجەي سندوس وشىزو لاجان و مەھاباد بۇو. سالەھاى سال لە زىندان و دوور خىستنەوە بۇ خوارووی ئىران لە چەرمە سەرىدا ئىزبانى بىرىبۇھ سەر و بەلام سەرى بۇ دۈزمنى نەتەوەكەي دانەنۋاند بۇو. دۆست و ئاسىارو بىرادەر و ھاوخەباتانى كاڭ نەحمدەد بە چاوى رېزۇوە سەيرىدا ئىزبان دەكەد. لە شەرى داسەباوى نەغەدە كاڭ نەحمدە و كاچەمەدى سەرۇگانى (كاپيتان قادرى) ئاخىرىن گەس بۇون بە زۆرى لە نەغەدە پەرتىم كەرن دەيانگوت نازقىن و بەجىت ناھىتلىن. ئەم ماودى لە دەرۋوھ بۇوم نىتە بە دوانى تەلىفوننى لە كەل كاڭ نەحمدە بۇ ماودى يەك

خەم و پىزىارەدى دوور و لاتىم دەرەواند. بەداختىكى گرانىوە دەگەل كاڭ ئەحمدەدى پېرمەندى دىدار ناخىرت بۇوم و نەم دېتىمۇ بەلام يادى ناكارو كەردمۇ و خاوتىنىي بىرۇ باودر و جوامىتىرى نەو ھەمىشە لە مىشىك و دەرونغا زىندوھ.

رۆزى ۲/۲۹ چۈويىنە ناشتىنى خوا لىن خۇشبوو مامۇستا مەلامەعەدى مەرادىرسلىقى. مەلا يەكى عەرەبى جەزايىرى مەلسەستورى سەگبایيان هيتنا بۇو تەلتقىنى دا بىدا. تا ئېستاش بۇم ساخ نەبىقۇ نەم كورىدە كەنگىن لە بەندى جەھل و خەرافات رىزگار دەبىن. كوردى دەرى دەستى حۆكمەتى ئىسلامى، كۈزۈراوى داخ و پىزىارەدى ناوارەبى و لېقۇمماوى ھەزاران ھاوتىشىتمانى خىتى، تازىبەدارى كۈزۈرانى ھەزاران رۆلەي ئىشىتمانپەروەرى مىيلەتكەدى، جەرگەراوى كېرىپۇونتۇھى دىيان ھەزارىنەمالدى كورىد، دى لە دەرى دەرى لە سويد نەو ھەمەو داخ و كەسىرە دەباتە ژىر خاڭ. كاپرايەكى لە قالب دراوى مىشىك و شىكى بۆپەيدا دەكەن بېتەلتقىنى دا بىدا و بەك دوو فەرمایىشى عەرەبى كە واجى شەرعىش تىيە رىتگاي بەھەشتىتى بېتەنەشان بىدا. نەویش عەرەبى جەزايىر كە نەو ئەكىرەمۇن كەرەي سازىشىيان كەرددۇن، لەزمانەتكەدى تىن ناگەن. كاپرا لە پىتشىدا دەيىگۈت نابىت ۋېتىنە سەر قەبران، ئىسلام بەشداربۇنى ڙىنى لە ناشتىنى پىاواندا قەدەخە كەردوھ. خوداو راستان دوكتور جەمشىد حەيدەرى ناسىمۇ. سەگبایىي مەلا لە شۇرۇۋى خۇتنىذكار بۇو. لەۋى ڙىنى هيتىابوو. ياشان بە تاوانى قاچاغچىيەتى لە لېتىنېنگرەد دەريان كەرىبۇو، ھاتبۇھ سويد و لەگەل ڙىتىكى سويدى سازابۇو. بۆ خەلکى دوا كەمتووئى بە شەق موسىلمانكراو بېو مەلاورىشىتىكى حىزىز دانابۇو هيتىابوو يان مەلا محمدەدى مراد رسۇلى تەلتقىن دابدا كە بە مردووپىش سەت ھېتىنەدى نەو سەگبایە دەزانى.

رۆزى ۲۴ و ۲/۲۹ مەجلىسى پەرسەو سەرەخزشىمان بۆ كاڭ تەحمدەدى خەزىزىم دانا. بىرادەر و دۆست و ناسىيار لە سەتى كەھولم و شارە كائىنى دېكە و بە زەحەمت كېشان و ھاتىيان تا رادەيدىكى يەكجار زۆر خەفتەنى

نحوکار دسته‌یان له سدر سوک کردین. به تایپهت بندۀ مالدی کاک حامیدی گهوده‌ری، خوشکه روح نهشگیز، ماندانا، فمرهاد و همزارو مجید به زه‌حمةت گیشانی نان و چیزیشت ساز کردن و خزمتی میوانان چهند روز سر برزیان کردین. ههروه‌ها زه‌حمةت ویتوه ماندو بروونی کاک عومه‌ری ته‌مینی و خترانی و کاک ناسری ثیراهیمی هرگیز له بیر ناجنده و جنگای سویاسی نیمه‌ن.

نامه‌ی کاک حمسنی ماوهرانی

کوتایی مانگی فهوریه‌ی ۱۹۸۹ نامه‌ی کی کاک حمسنی ماودرانیم پیگه‌یشت. لمبر نوه‌ی کاک حمسنی ماودرانی یه‌گئن له گادیره چالاک و تیکوکشده‌گانی حیزی توددی تیران و له سدره‌تای شورشی گلانی نیزانیشد ا ۱۹۷۹ له کدل ده‌زگای چاپه‌منی حیزی دیموکراتیش چالاکی هبوو، دقی نامه‌که‌ی لیزه‌دا بلاوده‌که‌مموده:

« به ریز کاک که‌ریم ! سلاویکی گرمت لدناخی دلمهوه پیشکیش ده‌کم. هبودارم هر گامه‌ران و ساخ بیتینه‌ودو به‌رهه‌منی زنده‌تر وهدی بیتني. له دوروه‌وه به بونه‌ی بلاوکردن‌نه‌وهی بدراگی سیله‌مهوه پیرۆز بایست لیزه‌کم. بدلام به‌داخوده نازانم بوجی نیوهمانان (به‌لکو لد‌اهات‌وشد‌ائیتمه‌ش) یان هیچ نالین و بیان زور درنگ قسده‌ده‌کهین. نازانم له‌مه‌بستم حالتی هدی یان نا ؟ روونتر دلیم کاتی خوی که هدراوگرمه‌ی شورش بهز بیووه و نیعمانانیش ناورمان گرتیو نه‌گدر نه و ته‌جروبه میژووییانه لمبر دستمان دابایه پیشی زور هله‌ی خزمان و چمتوی خه‌لکمان ده‌گرت. بدلام مه‌خابن بوز کاتی له‌دمست چوو !

دیاره پهت په‌تینی سدیر بدسرمان داهاتوه و نیستاش که نیستایه بدسرمان دیت. هه‌رچند له رایدوو پیمان له‌سر خاکی نیشمان برو ته‌نانه‌ت به پهت په‌تینیش شتیکمان به‌شتیک هه‌ر ده‌گرد. نیستا چی ؟ دوورله‌ولاتی و گدرتخوازی و باوانخوازی هیزه سیاسیه‌گان و بن

سده‌های ری و گزنانی «بایهخ» به «بی بایهخ» و نهناستنی و هزاعی تاییه‌تی هم‌مودو له گەل يەک سەری له زۆرکەسان شیواندۇو. وەک له پېشدا ھیندى شىمان باس گردبوو له لايەن جەماعەتى نىمەوە پشتىان بە كىتوی قافووه بەندو بەخواي بۆ ھېچ گەلىتى چەوساوه نابزوونمۇه و تەنبا راگرتى كورسى دادهاتى زۆرۈزەندى (پارمەتى حىزى براکان) گيرفان ھەلسىتىن واي ليكىدوون كە قەت ناما دە تابن ھاتوچۇز بە ماشىتنى رەش و دانىشتن لەھوتىلەرا زاوه كانى درەوە حەساندۇه لە «كېت» و لە «سوجى» و «وارنا» بىگىرنمۇه بە پەت پەتىن مەلعلانى و شەق شەقىنى ناوهو. سەرپاڭى نەم ھونەرە جوانانە له توکى سەرىانمۇه ھەتا نىنۇكى پېيان بەھەستى «نېرأتى گۈرە» و «بەھەشتى سەر نىرە» و « ولاٽى كۈل و بىلەن و لەميتىنە » ناخزاوه و كۈرۈمەرەب و تۈركەمان و نازەرى و ... هەر بەنۈگەر دەزانى و ماناي پېشىكەو تغۇازى و كومونىست بۇون ھەر لە نىزگەرى بۆ خۆياندا دەپىن. بە نەزمۇنى خۆم بىقىم دەرگە و تۆرە كە كاڭە كورد لە گەل ھەر كومونىستىكى نېرأتى چ تودە وچ تەوانىتىر بىكە كە كاڭە كورد نەتمۇيە كە دەپىن خۆ بىگىرنمۇه، پېت دەلتىن «تجزىيە طلب» و «ناسىيونالىست». جا هەرجى بۇي دەرسى كە كاڭە كومونىزم وادەلتىن و وايىدە، دەلتى نا. كاتى خۆي كە لە گەل ماموستا قىزلىجى و ھاوارى شەلتۈكى لە سەر بەرنامەي حىزب لە پلىيۇمى ۱۷ دوائىن و مەسىلەي خود گەردانى و نۇ بەيتساۋەمان و ھەر پلازىتەموس دا كاڭە رەزا ھاتە سەر نەو قەناعەتە كە لە گەل كەيانورى و ھ.س. بدۇي. پاش دوان نەنجامەكەي نەو بۇ كە : (كۈرۈدە كان ھەموويان ناسىيونالىست و نىيەساتى بىرەكەنەوە و تەنانەت شەلتۈكىش ھەر وايد).

دیارە زۆرکارە ساتى دېكەش قەوماوه كە ليتكى دەپىنەوە ؛ سەرپەك سەد رەحمەت بەوانى پېشىو. نەگەر زۆر شىيان نەدەسەللاند لانى كەم كارىان دەگەد. بەلام دەستەي نىستا ھەر لەدارو دەستە داتاشىن و تىك بەرىبۈن تازايدە. نەگەر دنبا سىتلاو بىجا نەوانە ھەر خەودەيانتەوە و پېتۈندى نىنترناسىيونالىستىش ھەر دوكانىتىكە كە نانى لىن دەخۇن لە راستىدا نۆكەرى بارانزۇف و كاپراي ...

ترن. و اته پیوهندیکه یان هیچ رهیتی به کاروباری هاویش نیه. هر که سرزوک بو بوقت دلخوش بونی نمودی دهیتین نایلینموده.

به لام نیمه چمان دهزانی؟ نیمه و دک درویشه کانی کزنه شیخه کان چامان لبرآگهوره ببو. هلبیت کارتیکی چاک ببو. به لام به چاویلکه نهم جمهاد تانه برآگمودمان دهدیت، ندک و دک خوی ههید. هدر بزیهش راکتیشراینه نهم گولاوه. تهناهت گهیشتنه نه و حلمسه که و بدر ته شمرو جنتیوی خله که کمان که وین. هدر بزیه پیم واید له پلهی یه که مدا کاک عذریزی یوسفی و مامه غمتنی و مدهلا حسن و نیمه و کاک حمدده مین و کاک عملی گهلاویژه^(*) روز تان خه تا ههید. که همچی ده تازانی نه تان ده گوت یان ته گمر ده تان گوت نموده نه ببو که بتوانیت روونکرده بیت. دیاره یدک نه گرتنان یدکم هزی نهم گردده ببو. هلبیت نامه می له باهی خی نه کارهت که بربیتیه له چابی سیهدم کم که مده و دهق و دوغری ده لیتم نموده ززر نه قس و عدیبی پیشووتان داشواته. داوای لیبوردن ده کم که قسی زیاتر له خرم ده کم. به لام بدراستی نه و کاره تان و دقیقی هیتان. زور شتی لی فیتر بروم وزور ته جره بی خومی بز دوبات گرده وه. تازه خه تای نهوانیتر جگه لمهلا حسن و کاک عذریز زیاتره چونکی هدر دنگ لبهر دده هاتین لموان نه هات.

مهلا حسن له قسی کانیدا ززر جار باسی نه و شستانه ده کرد به لام زور تری هر پلار پیدادان برو ههتا روونکردنموده. به لام بدراستی پیشوو سه گهت هدر

* — ن ازانم کاک حسن بوجی منی ره گدل ناوی مامه غمنی و گهلاویژه و کاک حمدده مین و ماموستا قزلجی خسته. کاک حسن باش دهزانن که نهوان رینگای خزیان له رینگای من جیا گردیزه. نهودش باش دهزانن که نهوده به کاک حسن و لاوه گانم ده گوت که به هله ده چن و حیزبی دیمودرات به جن مههیلن. نهوان به قسیهان نه گردد. من له گردد وی نهوده ص پهشیان نیم. سهیر نهوده کاک حسن کانت نه و نامه نووسیه هیشتا نهندامی حیزبی نوده بوه.

بینن و سه رفرازین بتو نهم هد مرو سنه ده زیندوه که بلاوت کرد ذئنه وه. تهنيا نازانم بتوج باسي کاك سه ديقى نهنجيريت نه کردوه که سايده تى و چلوانا ياهه تى خهباتي نمو هدر له بدر ستبه ردا ماود تموه.

کاكى ختم نهم چه ندوه ريم لمهر ندوه يه گه و گه خوت له سه ر نهم رايى (وهك من بزانه) اكه نيسنا جيگهه كومونيسته کانى كورد و سه نگهاره کهيان نادياره چوله. پitem وايد له بلده يد كه مدا نه ركيكى گهوره ده كعوته نهستوي تو ومامه و خاله. (ديسان نازانم کاك حمه سن بوجى منى به مامه و خاله وه گريداوه !؟) و گه من بزانه هم لمرووی نه زيونموه وهم له رووی تيگه يشت و پيشينه تانه وه بتو جه ماور ناسيارتمن. قزل هدلمانن ولتيك نيزىك بنده وه بروه ورده ورده نهم هدمو كادر ولاوه پرش و بلاوه کو کنه ندوه به يه كجاري و هزعى خوتمان لهدگل « برا عجممه کانان » روون کهيندوه. من له سه ر نهم رايىم که:

- ۱ — نهنه وه گردد مافي يه گرگتنده و دامه زاندنی دولته تى سه ر به خوى خوى هه يه و ده بىن بتو نهم كارهش نامرازي تاييه تى خوى هه بىن.
- ۲ — بزوتنه وه گللى كورد بزوتنه وه رزگاري خوازانه تى نه تدوايه تىه و بشتىكه له بدره شزشكىتى جىهانى
- ۳ — ده بىن حمول بدرتت بتو بدره يه گى كور دستانى و نهم پرش و بلاوه به بر بدره کانى لهدگل بكرت.
- ۴ — نهم شتائىش بونى هيللى سه ره ختى « چەپ « لە كور دستان دېنىتىه گۈزى.

دياره نه عانه م بويه ديارى گردوه چونكە نوخنه جياوازن لە گەلە برا اكانى، گرمونىستمان لە نيران. به تاييهت زور له بزوتنه وه رزگاري خوازانه تى نه تدوايه تى و يه گرگتنه وه گى كور دستان ده بىنگىتىنه وه گى كاره بىان لە ده دست دهى هەلدە بە زنده وه. زياترى له سه ر نارقى دايده نىتم بتو چاوبىتىكە وتن و توپىزى زياتر. لمهر نموش نامه م بتو نه نوسىبىووی كه فەرەيدن دەيگوت خوت دە تموئى

بعو لایدا بیتیت. نیتر ناواته خوازی خوشی خزت و مال و مندالت. حمسن ماوهرانی ۲۳/۲/۸۹

۸۹/۳/۴ له سوید سالرزوی گنجی دوایی سهروک بارزانی یادی کرایه وه.
نم شانازی بهمنیش برای او که به کورته و تارتک له یادی نم سه رکره مهزنه
کورد دا بهشداری بکدم، لام و ایه و تاره کدم له ژماره ۳۸ی روزنامه‌ی سه رده می
نوئی دا بلاوکراوه‌تدوه.

نامه‌ی کاک شیخ عدلی هیرا

له سمره‌تakanی مانگی مارس له پراکده نامه‌یه کی کاک شیخ عدلی-م
پنگه‌یشت. بز ناگا داری خوتنه‌ری بدریز نمده هدر ندو کاک شیخ عدلی به
بهرقیه که لسمره‌تای نم بمرگد دا یادم کرده. نمهش دهقی نامه‌کده‌تی :
« هاوری و ماموستای زور بدریز کاک کدریگی حوسامی. دسته‌کانت
به‌گرمی دهکوشم و چاوه‌کانت ماج دهکم له پیشوده رهخنیه کی توند له خنوم
ده‌گرم بز دواخوتنی ناردنی نم نامه‌یم که ده‌بایه له میزندوه بز جهناخت رهوانه
بکدم. هاوری گیان باور بکه نگدر بزانی هندنی جار چهند سدرم قال و نیش
و کار زور ده‌بیت. لهوانه‌یه هندنی دلت ندرم بیت و لیبوردنم قهول بکه‌ی.
نمده له‌لایه ک، له‌لاینکی ترهه نمهش به باوره‌یه ده‌لیتم جهناابت وه کو
نه‌دب، سیاسی، روناگیرو تینگه‌یشتونکی بلیمه‌تی کورد، جی‌گایتکی بلندت
له لای من هه‌ید... به‌لکو له‌لای همروکوره‌تیکی دلسوز ناشقی پهیشی راست
و شورشکنی.

هاوری شیرینیم! به سویاسو دلخوشتیکی مهزن همروکتیبه‌کانت (کاروانی
شهیدان)... وله پیتاو چی (۱) به‌دهستم گهیشت. هم‌چه‌نده له‌کاتی
خزیدا (کاروانی شهدیدان) ام له عیراق هه‌برو، به‌لام نیستا دووباره و سنت باره
خرتندمه‌وهو تامیتکی ترم لن بینی به‌تاییمهت پاش پیداچوون وزنده‌کردنی

هندی راستیتر له سه رخهباتی نهو تیکتکش رانه و خهباتی گملی کورد له کوردستانی تیراندا. نمهوهش زیاتر بزمی روونکرد، پاش دانیشت و ناسینی من بو هندی نهو تیکتکش رانه و ک (مامه غدنی، گهربی حسامی، محمدنه مین سوراجی، هیمن، قزلجی و سه دان تیکتکش دری و نیتر که جی خهباتیان کردوه، مدرومه ینه تیان بینجه... بهلام توانيویانه ریگای راست بگرن، بینه شه مالنیک بو روش نکردی ریگای راسته قینه گملی کوردو مدترسیه کی گهوره خستویانه دلی دوزمی کورد، وه بون به بشیتک له خهباتی بیه شانازی گملی کورد له همه میو پارچه کانی کوردستان. له شمشته کان هیشتا له حیمی گنجیدا بروم ناوی (مامه غدنی، گهربی حسامی) ام ده بیست، دهم گوت خوایه دهیت نوانه چی بن... که راسته و خوم بینین زیاتر نهو باهه بیه لام قایم برو.

هاوری گیان! به نیسبت نامبلکه (له پیتناو چی دا) ناتوانم بیورای خومی ناشکرا له سه ده بیرم، چونکه لهوانه بیه به شتیکی تر لیک بدریت مده، بهلام بدرای من تاییدتی شتیکی زور جوانت نووسیوه، راستی زورت ناشکرا کردوه. بهلام دیاره بهختی دوزمانی کورد باشه. (الحمد لله) او شوکریک ده کهن، هه تا هه بیت هدر دو بدره کی و ناکرکی له نیوان پارته کانی کوردستان و بزوتنمهوه رزگاری خواری گملی کورد خلاس نهیت! ...

هاوری بدریزم! با سهرت نهیت شتم وماهه بد داخوازی ریانیتکی کامران، تهندروستی باش، ساعنی وسلامتی (وه کو نیزدی، ده لین) بوت بخوازم. چونکه نه گهر مرؤث تهندروستی باشی بیو، میشکی کار ده کات، بدره همی نهیاب و پاک ده دینت. میشکت، بدهجه کانت، هدر نمرزن بو و هجن هینانی وشهی کوردی رسمن.

قریبان له ژماره (۵۰۲) ای (التفافه الجدیده) لیکز (ینه و بیه کی من ده رباره ای (نیزدیه کان) ابلاو گرایه و، گه به ده ستم گهیشت دانه بیک بو جهناشت ده نیترم، بهلام له نیستاوه ره خنده لئن نه گری نووسینه که بعذر بیه!

ریزوسلاوم قبول بکن. هاوری و برای پجوکت شیخ عملی سه ردتای / نادار ۹۸۹ پرآگ »

له ناوراهیی وله گمش وهمه ای نوروپادا، دیقه و دیداری دوست و برادر و هاوری و هاوتشتمن له هدهم و نیعمه تی دنیا خوشتر و خم رویتنره. خو نه گدر فرسه تی ندم دیدارو ناموشیه نه بن، و درگرتئی نامه دستان و جوابد آنده بیان رونوکی ده خاته دل و میشکی نینسانده. من ده توامن بلیم جگه له کاری نووسین و خوتنده وهی روزانه و خوشی و تهایی ماله وه، پتوهندی دستانه له گبل برادران، جاچ به دانیشت و قسمه و باسی خوش بن و بانزی به گوینده وی نامه جوان و شیرین بیت، برونه ته هزی لمسه رحال راگرتن و ماندو نبیونم له تیکشانی بردمواما.

نامه دوکتور رهیمی قازی

له مانگی مارسی ۱۹۸۹ نامه یه گی شادرموان به ریز دوکتور رهیمی سینی قازی م بز هات کمرا دقه که بلاوده کرتمه. « هاوری و برادر دوستی خوشمیست کاک کهريم : نازانم نامه کدم له کوی وه دست پی بکم. چونکه له حاست تو، له حاست چاوه دیزی و بیره باوری پاک و خاوینت، له حاست هدستی بدریزی و بن دغه لیت زور تا انباری وزور عاسته مه به نووسینی نامه بتوانم پاکانه بکم و ختم به خاوینتی بشورمه وه. بدلام جیگه که شوکره که کولانه تیه کردن جاری ناواليه.

چهندیگ لمه و پیش هاوری هردوکمان کاک جمهشیدی حدیده ری کتیبه که خوی بز نارده بروم و به ندرگی خزم زانی نامه یه گی بز بنوسم و سویاسی بکم. جاله نامه که دا باسی توم کردوه نووسیومه به کاک کهريم بلن که « بیاوه باش به نهمن کردم تو نهیگه » یانی تا انباری خزم له حاست تودا و نهسته گرته و ملم لمه مه که باریکتره ...

به لئن، پاش در چونی روزنامه (سه رده می نوی) به له هدهم و کهستک

دربوایه نه من هاوکاریت له گەل بکم. چونکە هەر لىئۇمارەتى يەكەمەوه نەو رۆزىنامەتى بەكەیف و بېرىۋاودىرى منه، رۆزىنامەتى كەن لە گەل دروشەگانى نەو سەردەمدەتى بەزۇتنەوهى رىزگارى نەتەوايەتى كەن لە گەل چوتا يەتى كۆمەللايدەتى نىشىمانەگەمان يەك دىتەوەولەھەلى نىستادا رۆزىنامەتى كەن وەمامان نىيە. بىن شىڭ كەم و كىرى تىتدا ھەيد. گەلىتكە جار نۇرسارا، گان يەكتىر دووباتە دەكەننەود، كەمتر فکر دەدرىتە سەر بەسەرەتە كانى مېزۇوېنى كۈرۈگۈزدىستان. بەلام لە گەل نەوهشاندوانە بەھىچ جورىتكە لە گېنگى رۆزىنامەتى كەم ناكەننەوه. ھەتا دېت پەختەترو رەوانىترو باشتىر و بىرچاودەكەۋىتىت. بەتا يېت لەرۇقى سىاسىيەوە.

ھەرجەندە كە جىتگاي پاكانە كىردىن نىيە، بەلام لە گەل نەوهشا ناساخى كورە جوانەمەرگە كەم دەست ولاقى بەستىووم وبەشى زۆرى كاتى خۆم بۆمۇدا اوونانىغا لىن بۇونى نەوگورە تەرخان گىردىبو، كەچى ھېجىشىم لە دەست نەھات وله بىرقارى^۵ مانگى ئۆكتوبرى راپرۇدا لە تەمدەنى ۱۸ سالىدا كۆچى دوائى كەم و بەتەواوى پەزۇشى كەرم. لەلايدەكى دېكەدە كەن نەھات زۆرمە حەمول داوه بىرداوا درو ھەلتىست و بېچۈونى «روفقا» لە سەر مەسىھى كورە بەخەمە سەر رىنگەيەكى دروست و بېتىپىست و لەو ھەلانەتى كە لە نىختىيارياندا ھەيد سود و بىر بىگىن بىز بەزۇتنەوهى رىزگارى نەتەوايەتى گەلى كورە. لەنەنجام دابىياريان داڭە بەزمانى كوردى رۆزىنامە دەرىخەن. بەزمانى كوردى و تار ھالا كەننەوه زۆر شتى تر. تەنانەت ھاتىنە سەرنەوهى كە كەتىبە كەن من لە سەر ژيانى سىاسى و كۆمەللايدەتى پېشەوا نۇرسىووم بەزمانى فارسى چاپى بىكەن و نىتمەش لە گەل حەسەنى ماوەرانى دانىشتنى كەتىبە كەن لە زمانى كوردىپەوه و ھەركەرا سەر زمانى فارسى دامان بەراپىرايەتى. بەلام نەوه نىزىكەى ۳ سالە نەلە رۆزىنامە و تارخ بەرتىك ھەيمۇ نەلە كەتىبە كەن من و بىن شىڭ نەڭمەر ھەروابروات ناشى كەن و نابىن ھىچ چاوه دىرىيەتكىيان لىن بىكەى و بە داخۇدە لە گېتىأۋى دوو بەرەكى و خىز بەزلى زانىن و قازانچى خۇرى و تىنۇرى و يېشك و پەچ دا

دخلیلمند، بهداخوه هامه غنه‌نی یه‌که شمان کدو تزه نه و گیزآوه‌ید و هر چند
پله قازه‌ی دهگات رئ بود در چونی نیه. زور شوگر گه و خبره هاتوه به‌هویام
سدرکه ویت و منیش نمودندی له دستم دی یاری ده‌کم کنه جاتی بین.

کاکه گیان هاوری و دوستی هدر دوکمان کاک هیترش بدرگی دوه‌می
بیره‌دریه‌گانی تزی بعواده‌ی چند و زور خسته دستمده. له سر یه‌ک چوار جار
خرقندمه‌وه وزورم بین خوش برو. جاری بیره‌باوری خومت له سر
بیره‌دریه‌کانت بز نانووسم و نهودی راده‌گرم بز پاشان و نه‌گه رازی بی بدریزی
بزت ده‌نووسم بز له‌چاب دانی. بلام به پیویستی ده‌زانم نه‌وه بلیم که به‌رگی
دوه‌می بیره‌دری مرؤفیتیکی سیاسی و شورشگیر و کوشه‌لایه‌تی نه‌دهبو به
قدح‌بازاری و عاره‌ت ختری پیاویتکی و دک لوقمان کوتایی بین بهیندریت. به بین
سدبریوه چاودرتی بدرگی سییم و چواره‌می بیره‌دریه‌کانین و به هدویام له‌و
کاره باش و به جتن یه‌دا سدرکه و توبی.

کاکی بدریز! هر و دک بزکاک جه‌مشیدم نوسيه نو سخه‌یه‌کی کتیبه‌که‌ی
له‌مفر پیشوا لای حمسه‌نی کویمه. نازانم تیوه هلتان هه‌یده له چاپی بدهن
یانا؟ به‌هدر سوردت به هدویام بی‌ورای خوتانم له و باجه‌تهوه بز بنووسی
وحیفه نه‌وه کتیبه‌له‌بین بیجن، چونکه به‌شی زوری نه‌سلی نه‌ورؤگه‌ی
گله‌که‌مان له میزروی کزماری مدهاباد و زیانی تایبه‌تی پیشدا شاره‌زا نیه و
ندو کتیبه دتوانیت قزوینیتکی نه‌وه بتالی یه پر کاته‌وه.

کاک کدريم، نیترنامه‌ی له‌وه زیاتر و خخت بکرم، ده‌زانم سه‌رت زور قاله.
دیسانیش به‌هویام لیم ببوری و رهپ و روو پیت راده‌گه‌بیتم که بز هاوکاریت
ناما‌دهم و به تدواوی هیزی خزمده‌هه‌ول ده‌دهم له‌مولا پتر و زوو زوو سدرت
بیدشیتم.

سلام بز دوست و هاوری و ناسیاوه‌کافان. برات ره‌حیم قازی .. ۱۰ / ۳ / ۱۹۸۹

بداخی گران‌دهه مدرگ مزله‌تی نه‌دا که لاپه‌ری بدرگیگ له بیره‌دریه‌کانم

به نووسینی جوان و بپرورای رده‌خنی و با بدتری نووسه‌ری شاکاری (پیشمرگه) دوکتوره‌حیمی قازی برآتندوه.

روزی ۱۴/۳/۸۹ له‌گل دوکتور جه‌مشید چووینه سردارانی کاک نازاد مستهفا له نه‌خوشخانه‌ی کارولینسکا. وزعنیکی به‌کجا رزور شهرزه‌ی هبو. شیریه‌نجدی بین ویژدان ویشکی هدلیتاپرو. رزور به هیتدی و به‌نانستم قسدی بزده‌گرا، چهند برادری خوبانی له‌لابون، به‌یه‌کیانی گوت: «کاک که‌ریم له‌بیرمه‌گهن. کاک که‌ریم له‌سر حین‌یه‌که‌مان و له‌سر خوشم نه‌مه‌گی هدیه.» به‌داخوه دوا دیدارمان بورو. روزی ۳/۱۹ به داخ وحه‌سره‌تی دوور لدیشتمانه‌وه گزچی دواین کرد و ناواتی نازادی و سره‌بستی گهل و نیشتمانی برده زیرخاک.

روزی ۴/۲۵ بتو بدریکردنده‌ی تدرمی کاک نازاد مستهفا چووینه فرزکه‌خانه. ترمدکه‌یان ناردده نیزان که له کورستان به‌خاکی بسپیترن.

روزی ۵/۸ سه‌فرم ده‌گرد بتو بولغاریا. چوومه لین شریینگ ماله کاک حامیدی گوهدری که له‌ویه سواری قدتاریم. له‌کاتی خزیدا نه‌گه‌یشتین وقه‌تار به‌جتی هیشتم. به‌سواری ماشین وه‌دوای که‌وتین، به‌لام نه‌گه‌یشتین. له‌گرانده‌دا لاماندا کن کاک که‌مالی گمروسی چایه‌ک بخزینده. در اوستیکی تورکی نازدربایجانی نندامی ریکخراوه‌ی موجاهیدینی خلکی نیزانی هبو. تازه دانیشتبیوین کاپرا هاته‌لامان وله‌گل کاک حامید سیاستیان دامه‌زیاند. کاپرا وه‌ک پیاوان بین پیچ و به‌نا گوتی: «نه‌گدر نیمه بیته‌نه سر حکم و دسه‌لات بگرینه دست توددی و نه‌گسیریت و دیموکراتی کورستان و شا پورستان قدلا جزده‌که‌ین.» نیتر جه‌هدری دیموکراسی موجاهیدینمان پتر بتو روون بتو و ازمان له‌باشه‌گه هیتنا.

له‌سوزفیا بروم نامدیه‌کی هاروئی ویرای بدریزو خوش‌ویست باوکی تارام پنگه‌یشت و منیش وال‌پدره‌یتکی ندم بدرگه‌ی پن دنه‌خشیتن:

نامه‌ی رئیزدار ملامحه‌مده‌ی جوانرقی «۱۶/۴/۱۹۸۹» برای به ریزوها و هارتنی خوش‌ویستم ماموستا گردیمی حسامی سلاویکی شورشگیرانه‌ی گدرم پیشکنیستان ده‌گه‌م. و تیرای ریزو سلاوی گرم، پرسیارم له‌حال و گوزدرا ن و ته‌ندروستیتان که دیاره ناشکرایه لاتان، چندم پیتخرشه چاک و چالاک بن همه‌بیشهو زورترو زیاتر رولتان دیار بیت و داخی روزانی سه‌رده‌شت و پشتکاو و گریچکه‌هه‌ری و مه‌هاباد و خانه‌و شنزو کیشکان و زورانی‌بازیه‌کان.. بگیترن و بکدنود. لم بوارانه‌ی تردکه و دک جاران، بروام، با درم پستان و ابوهو هه‌یده که پر به‌پری توانا رولتان دیار و سود به‌خش ده‌بیت بو سدر جه‌منی بزوتنموده شورشگیریه‌که‌مان.

کاک گرم ریزو سلاویکی زورو گرم بت خدمت خوشکه خدجیجه‌خان و بت کاک که‌مال و خیزانی پنشکه‌ش ده‌گه‌م. نومیدی خوشبامن هه‌یده. هر لیره‌دا بلیتم ریزو سلاوم بت کاک جه‌مشید حیده‌ری پیشکه‌ش ده‌گه‌م. بت گشت ندو برايانه‌ی له رووی لوتنه‌وه نیمه‌یان له‌یاد نه‌کرد بیت و هه‌والیکم بپرسن. نازانم چندن و گتین و هرگكس کوئ که‌وتون. بالدریتگای جه‌ناباتانموده که و دک عیراقی نه‌لین مختاری هه‌مولایه‌کمان بیت، و اتا برآگه‌وره و شاره‌زای هه‌مولایه‌کمانیت. سلاوم بیان هه‌یده.

هارتم کاک گردیمی حسامی: له ریتگای عملی برازاته و سلاویکم عذرزکردیت که له موسکولای کاک سامانی کوری مهلا نه‌حمده‌دی بانیختیلانی یه‌گمان گرت بدیریکمود. پیش نمودهش له کوردستانی سوتا و خوتناویانموده که له‌وی بروم نامه‌یده‌کم بت ناردی له‌گه‌ل نامیلکه‌یده‌کی چکزلانه‌دا به‌نادره‌سی روزنامه به ریزه‌که‌تان - سردنه‌منی نوی - که چند زماره‌یده‌کم بت ده‌هاته کوردستانی عیراق. به‌لام له نیوه‌ی گشت زماره‌کانی. جانا زانم نامه‌گه‌م گه‌بیشته‌وه یان نا؟ به‌لام زانیم کاک عملی سلاوه‌که‌منی گه‌یاندوه.... به‌لت قوریان ... ده‌وران ناوابو، بت خویندن، یان بت حسانه‌وه، یان ناجارانه بت یه‌کم جارو له ته‌منه‌ماندا. نموا له موسکو خزم ده‌بینمه‌وه. چند مانگیکه

کمیک حسانه ودم کردوه و که مینکیش خبریکم. به لام زیاد نیه نه گهر هلیم. چونکه هدتا دوا روزی شروههای خواکورک - لولان و سدر سنوری تورکیا و نیتران و عیراق هر لمعی بروم و له ناو در استی نهیلول ده رکوتم... بز ماوه یه ک هر زور نارد حدت بروم.. دیاره ماوه یه ک هیمنتر بروم.. به لام ژان و ده ردی هموالی ولات نهوا نیستاش دوو روزه هموالی دوره گرتی قهلاذی و رانیه و ناوجه کان ههید که سویای سدام دهوری گرتون، رایان ده گوتزن بز بیابانه کان... دهیان گیژن، پاک و پیسبان ده کهن، وه ک هده بجهی سدر بر او پینچرین و چوار تا مواده تی و تیرانکراویان لق ده کهن، وه ک کزیه و دهیان و دهیان شاروشار چکهی تریان لیده کدن. بدتن جادریزه ده من، لیزه شم، ژان و نازارم نارام نهیته ود... به هدر حال زورم پیخوشه بهم نامه هه نه دره س وتلفونی خیمت بد من، نهوا ده منزاني که موامن ماوه یه کی سالینک زیارتیش لیزه ده بم، جانه گهربختان بکیت حم زده کدم نامه و شتم لق نه بیریت. من لدو ماوه یه دا بیستم که زور چاپکراو و بلاؤکراوه تان بلاوکرد قته و که لم راستیدا کاک عذریزیش باسی کردیت، هاوری عذریز محمدی به ریزی خومان ده لیم... من زورم بین خوشبو. هرجه نده جاری شاد نهبو ومه ته و به خوینندنه وهیان. دیاره گهر هه بن و خه مان بخون، نیمه ش خه می خدرجه کهی ده خوین. هاوریم پیتم خوشه زورت بزنووسم، یان با بایلیم دریزه به نامه کدم بدهم، به لام نازانم له کوئ و کامعوه دهست پن بکه. هموالی کوئ و جت بز بنووسم... بزیه به جتی دیلم بز نامه کی ترکه دلنيا بیم نامه کدم گهیشتزه دهستان، چو نکه من جگه له نادره سی روزنامه که هیجی ترم لانیه. ده زانم هاتو و چو گردنستان له بینی سوپیا و سوید دریته ههید. له کاک فه خری که ریم زنگنه و جلال ده باغم پرسی هموالت چیه هیندیکیان بز باس کردم. شادو سدر که و توبن هه میشه. برای دلسوزتان ملام محمدی جوان رقیی و اتا باوکی تارا!.

نامه‌ی کاک سولیمانی قادری

رقیبی ۱۱/۵/۸۹ نامه‌یه کی کاک سولیمانی قادری -م پیشگاهیست، له گمل سوپاس بتوهستی برایانه‌ی وادقه‌ی نامه‌کهش بلاو ده که موهه:
 « بتوه تیز و خوشدویست کاک کمریمی حسامی . پیشه‌کی سلاویکی گدرم و به تین ناراسته‌ی تقوی بعریتز ده کم و هیرام خوشیسته و بهو هیواهه که هه مهو کاتیک سمر کمو تووبیت .

کاکی بعریتز زور ریزو سلام هدیه بتو خیزانه‌گدت و آنه مآل و مند الله کانت .
 له بدر نمهوهش سلام بتویان هه یه که پیاویه سرها ته کان ده خوینیته و له گمل نیمه دهیت به دهیت و ناسیار جالمه‌یه دوو پاره سلام هدیه .

کاکه گیان نوسراوه کانم به ته او ای وجود خوینندنهوه . یانی بتو خوم خرم به به شدار ده زانی له بدرها ته کان له بدر نمهوهی نمهوهنده به جوانی نوسراون به کوردیتکی زور پهتی و به بتن کدلک و مرگرتن له و شهی زور قورس و گران و پیاو هدست به هه مهو شته کان ده کاوخوی به بیتگانه نازانین له بدر امیر و شه کان وه نمهوه به برو ای من شتیکی زور بدترخه .

له باری میژوویمه هر باسی ناکری زور شت روون ده کاتمهه ، زور شت و ده درده خاکه کمس تاکو نیستا یا نهی و تیراوه بیان درکتینی یا نهی زانیوه و یا خز نهی ویسته باسیشیان بکا . و هکوره ده لئی: نمهوهی بن بدرهی هیناواره ته سدر بدرهی . دیاره زورشتی تیندایه که نه گهر پیاو بی هه وی بیرون و برو ای خوی سه باره ت به هه مهو شته کان بنووستیت دهیت به قه دهه به سرها ته کانی ته کاغهز پر کاتمهه له سر هر دیپه و شهیه ک بیرون و برو ای خوی بنووستی . نازانم چون رای بگهیتمن و بیهینه سدر زمان و بینووسم . زور شت له میژووی گدلی کورد به تایه‌تی له کزماری مههاباد نه کوترا ابوون یاخز من نهه بیستوه گوئیم لئی نه بده

و دک له به سمه راهات کانند اهیتا و تا به رجاو به تایله تی نه و دیوی کور دستانی گه رمین له زمانی مهلا مسته فاره زور قسه ده کرا وزور شت پیاو گوتی لئی ده بیوو به لام جتی باودر نه بیوون.

کاک که ریم هر چند بنووسم هیشتا زور لوه که متنه که ده بین بنووسم، نیتر نام هدوی زیاتر و ختنت بگرم. بهو هیواهه که بتوانی به سه راهات کانست به ته اوی بیان نووسی و بیان خدیه ژیتر چاوه. تکایه به سفر هاته گانت، بد رگه کانی دیکه ش هدر بده به کاک فردینی قادری که پیتم ده گا. برای پچوکت سوله یان قادری. ۸۹/۵/۸

سنه فهر بزرگ لهستان

شلیتری کجم هر چند دوکتوری مندان برو، به لام له بولغارستان بیتکار ما بزووه. دووجار داوه تنامه بوق نارد، نیدارهی بیتکانانی سوید فیزای نه دایه به میوانیش بیته کن دایک وبابی. خده هرم دایه بچیته لهستان، به لکو و بتوانی له دیویه بیته سوید. شلیتر هاتبوه لهستان و میوانی برادرتکی گه لپک جوامیتری همولیتری برو به ناوی مددخت.

رۆزی ۸۹/۵/۲۹ له گەل فەد گەرددوانی سواری پاپوئر بھوین بتو لهستان. کاک رەفیق ساپیریش هاتبورو. يەک درو رۆز لە وەرشو بھوین و پاشان هاتینه نەسکلهی (شېبۇزۇشىجن) کە له دیویه پاپوئر بۆ سوید دەھات. دوائی رۆزیتک مەحتەل بھوین وەھول و تەقدەلایەکی زور و ۷۰۰ دولا ر بەرتیل، کاک رەفیق و شلیترمان سواری پاپوئر کرد و رۆزی ۸۹/۶/۳ له سوید لە (نیستاد) دابزىن، پۆلیس وەرى گىتن. لمبەر نەوهى شلیتر پاسپورتىتىکى نىجازە سەفەرى بولغارى پتىپو، رىتکاييان دا بۆ ده رۆز بىھىتمە سەتكەھەزم. بەو مەرچە دوائى دەرۆز بىبەمەود نىستاد. لە سەتكەھەزم چووينە پۆلیس به لکو و هەر لېرە وەرى بگرن. پۆلیس گوتى : چونكە لە نیستاد دابزىون، دەبىن بچندو نەۋى

وپزشکی نیستاد برباردهدا. روزی ۶/۱۲ چونه لین شتیبنگ، له‌گەل کاک حامیدی گوهه‌ری چووینه نیستاد. ده‌بواهه شلیئر به‌جن بېتلین تا پولیس پرسیاری لىتىدەکا او بربار دهدا. شلیئر زور ناره‌حەت بۇو، كىچىگەنی (میرى) دەکرىما. منبىش زور بەهەرۋىش بۇوم، بەلام ھىچ نەدەكرا. بەجىمان ھېشتن وگرايىمۇ. پاش ماودىيەك شلىئيريان نارده شىمال دوایى چەند مانگ و دريان گرت وزور زووش شەھادەي دوكتۈريان بە شەھادەي سوتىدى بۆ گۈزىيە و نىستا وەك دوكتۈرى مندالان كار دەكا. بەداخموه نەگەيىشىتە نەم ناوات و نەم ناماجىھە كە لە مندالىمۇ چووبۇ دەمەتىشكى كە بېيتە دوكتۈر و مندالانى كورد عباچاڭ بکا او هەرچى فەقىرو نەدارىش بىن پارهى لىن و مەرنە گرى و يارمەتى بدا. نىستا وەك دوكتۈرىتكى پىسپۇرلە سويد كاردەكەت. بەداخموه دەسەلاتدارانى نىستايى كوردىستان گارتىگى وايان نەگردوه كە دوتكۈزۈنان و نۇرسەرور و ناڭبىرى كورد بۇئىن بچىمۇ نىشتىمانى خۆيان و تىيداڭىزىن.

دیدار له‌گەل ھىتىا مەسعود بارزانى

مانگى ۸۹/۶ سوسىال نىينترناسىيونال لە سويد گۈزىنگەرەي ھېبۇو. كاک مەسعود بارزانى وەك سەرۋەتكى بەرەي كوردىستانى عىراق داودت كرابۇو. بىتم خوش بۇو لەم دەرفەتە كەلك وەر بىگرم وجاوم بە كاک مەسعود بىكمۇي. روزى ۸۹/۶/۲۸ بەرادەرتىكى پارتنى بەدوامداھات كە بىچە لاي كاک مەسعود لە مالى كاک جەوهەر نامىق لە سىتكەھۆلەم كە چووم دوكتۈر رۆز شاوه‌يىسىشى لە لابۇو. بەرلمۇھى دست بەقسان بىكەن گۇتم : « كاک مەسعود با گلەيىتىكتى لەن بىكمەم. تۆ دەت وىست جاوت بەمن بىكمۇي لە قىمىرسەمە تەلەفونت بۆگەرم ، لە بولغارىياوە ھائىق قىبرىس. بەلام من لە سېلىوانا ھائىق مالتان، دەمۇست تۆ بىبىشىم. لەسەر نەو باودە ش بۇوم چاوجىنىكەتە كەم تەنسىرى دەبۇو بۆ تەعوهى كە لە كوردىستان لە نىتوان پارتى و حىزىسى دەيمۇكرات دا شەپوكتىشە روونەدا،

به لام تر خوزت به من نیشان نهادا».

کاک مسعود گوته: « هدقته . به لام نهودم هیچ لهدست مندا نه ما بیو ،
بتوه نه دگرا جاوم پیت بگدوی . » باسی بارودخی کورستان و سیاستی
جهانیمان کرد . کاک مسعود به سیاسیه کی هیتدی خاوهن بیر و دلسوزی
مسله کورد هاته برچاو . نه بوجونه نم له گنی بونه وهی جمهماهه ری روزی
۶/۲۰ / له ناخافته کانی کاک مسعود دایتر بتو مسوگر بیو . لام واید
هده لین رتبیری حیزبی کی کوردی بیوکه لهدروه بتو خلک قسه بکاو خوی به
چند هزار پیشمیر گمرو چند هزار شهیده و رانهن و خوزه لنه کیشن . هیندی
رسنه و شهی قسمه کانی کاک مسعودیم له گنی بونه وهی که دا یاد داشت کردون
وک : « مسله کی کورد مسله یه کی گری پوچکیه ، پیوسته به وردی بیری
لن بکریتمو . چونکه پیوتدی به چاره نووسی کورد وه هدیه .... کاتی نه وه
هاتو که دانیشتنتیک ساز بکری هممو حیزب و گهسانی نیشتمانه رود
بعشاری بکمن و بزانین ج دهکین . مسله کی کورد مسله یه کی سیاسیه ،
عقل و منطق دارا ده کا که بیری لن بکهینه ووله ریگای ناشتی مسله که
چاره سر بکهین ... پیوسته بیر بکهینه وو له سر مستهوابی نه تهوایدتی
کورستان زانایانه تر خدباتی سیاسی بکهین و ستراتیژی نه تهوایدتی
دابریتین .... نیمه دریته به خهبات دههین ، به لام هر له کاته شدا دهین
عقلیه تی خوان بگزیرین و چاویک به سیاست و ستراتیژی خواندا
بخشتنینموه . »

شهید بروانی دوکتور قاسملو

روزی ۷/۱۲ خبدبری کوشتنی دوکتور قاسملو بـلاـو بـتوـهـ. خـبدـبـرـیـکـیـ دـاـخـدـارـوـ سـامـنـاـکـ بـوـوـ. دـوـکـتـورـ قـاسـمـلـوـشـ بـزـ کـوـنـگـرـهـیـ سـوـسـیـالـ نـیـنـترـنـاـسـیـرـنـالـ دـاـوـهـتـ کـرـاـبـوـوـ. نـوـ سـوـسـیـالـ نـیـنـترـنـاـسـیـرـنـالـهـیـ کـهـ دـوـکـتـورـ قـاسـمـلـوـ هـمـوـلـیـتـکـیـ یـهـ کـجـارـ زـقـرـیـ بـزـ دـاـ بـهـلـکـوـ بـهـ نـهـنـدـامـیـ وـهـ بـکـرـنـ وـ نـهـکـرـ نـاـ هـبـیـجـ نـدـبـنـ بـزـ گـتـبـرـوـنـهـوـهـ کـانـ دـاـوـهـتـ بـکـهـنـ، نـوـ سـوـسـیـالـ نـیـنـترـنـاـسـیـرـنـالـهـیـ کـهـ دـوـکـتـورـ قـاسـمـلـوـ شـهـدـ لـهـ کـتـیـبـهـکـیـ خـزـیدـاـ نـاوـایـ بـاـسـ دـهـکـاتـ : « لـیـرـهـ دـاـ دـهـرـدـهـکـوـیـ کـهـ رـاـبـهـرـانـیـ نـهـنـیـرـنـاـسـیـرـنـالـیـ دـوـوـهـمـ هـبـیـجـ کـاتـیـکـ نـهـیـانـوـیـسـتـهـ دـیـفـاعـ لـهـ مـافـیـ گـهـلـیـ کـوـرـدـ بـکـهـنـ، بـهـلـکـوـ ہـمـمـیـشـهـ وـیـسـتـوـوـیـانـهـرـیـگـاـ لـهـ جـوـلـانـمـوـهـیـ رـزـکـارـیـخـواـزـیـ نـیـشـتـمـانـیـ کـوـرـدـ بـکـوـنـ وـ بـیـخـدـنـهـ زـیـزـ دـسـلـالـتـیـ نـیـمـپـرـیـالـیـزـمـ وـ دـهـسـتـ وـبـیـوـنـدـیـکـانـیـ وـهـرـ لـهـ رـیـگـایـدـشـهـوـ بـهـرـگـیـکـیـ گـذـیـ گـهـلـیـ وـرـذـیـ سـوـوتـیـ بـهـبـرـدـابـکـنـ. نـوـ هـدـوـلـ وـتـهـقـلـاـیـشـ بـهـ تـمـوـاـیـ لـهـکـلـ نـهـخـشـوـ پـلـانـهـکـانـیـ نـیـمـپـرـیـالـیـزـمـ رـیـکـ دـهـکـوـیـ. (۱) رـهـنـگـهـ بـکـوـتـرـیـ دـنـیـاـ گـزـانـیـ بـهـسـرـدـاـهـاـتـوـهـ بـقـدـبـنـ دـوـکـتـورـ قـاسـمـلـوـ گـزـانـیـ بـهـسـرـدـاـ نـدـیـهـوـ ۱۸۰ـ دـهـرـدـجـهـ بـاـنـهـد~اـتـهـوـهـ. (لـهـ بـهـرـگـیـ دـوـوـهـمـیـ پـیـنـداـ چـوـنـهـوـ دـاـ پـتـرـ نـهـمـ مـهـسـلـهـیـ رـوـونـ دـهـکـیـنـهـوـهـ)

روزی ۷/۲۲ لـهـ سـتـوـکـهـلـمـ سـهـرـخـتـشـیـ بـزـ دـوـکـتـورـ قـاسـمـلـوـ دـاـنـرـاـ. لـهـسـرـ زـانـاـیـ وـهـلـکـهـوـتـوـیـ دـوـکـتـورـ قـاسـمـلـوـ لـهـ نـیـتـرـ کـۆـمـلـیـ کـوـرـدـهـوـارـیـداـ قـسـمـ کـرـدـوـ

داخی خوّم له کاره ساته سامناکه دهبری. به دوای نهودا به دلی ناخه زی کوردي پاشمه رهخنه‌ی تینکمل به قین و بوغزی شده‌خسی هیندی که سی خزیمرستی به رجاوتنه‌نگی فشه‌کمره بلاو بزوه که من چووم به بونه‌ی شهید بروونی دوکتر قاسملو راستیم دور بربوو گوتومه کورد زاناو سیاسته دارو شده‌خسیه تینکی گموده‌ی له کیس چو.

روزی ۷/۱۹/چوومه قبلا رسیون که ناوی خوّم بنوسم بتو بشداری له ناشتنی دوکتر قاسملوودا له گەل برادرانی دیکه بچمه پاریس. چونکه بتو چوونی پاریس داوای قیزای بدکۆمەل کرابوو فرۆکەش به کۆمەل کیرابوو. سەلیمی بايانزاده گه کوئیخای نەم سەفر رىتكختە بولو، وەک پیاوان فەرمۇو ناواه کان ھەمۇر ناردرارون بتو سەفارەتی فەرانسە نېت ناو نانۇرسىن، چوومه بالیزخانەی فەرانسە، گوتیان دەپن حەوتىك چاودروان بى. نەمتانى سەفدر بکەم، پاشان بە بزنه‌ی تېپەر بیوونى سەنگ بەسەر شەھیدبیوونى دوکتر قاسملوودا، له رېز سەرخەتى «خوتىك كەبىدەنگەی لىتكرا له ژمارە ۴۴ رۆزىنامە» سەردەمى نۇئى «دا وتارتىكم بلاو كرددوھ بەز مانمۇھ له بېردوھىيە كاغدا هیندەت رىستەو كۆپلەی لېرىشدا بلاو دەکەمۇھ: «پەت لەسەن مانگ لە شەھیدبیوونى زاناوسیاسى ھەلکەم تووی گورد، دوکتر عبد الرحمنى قاسملو سکرتيرى حېتى دەيموکراتى كوردىستانى نېران و عبدالله قادرى نەندامى گومىتە ناوه‌ندى نەو حىزىھ تىيدەپەرى.

سەن مانگ وسى سال وتهنانەت دەيان سالىش نەو جنايەتە له بېر ناجىتىدەر لەمۇرۇوي خمباتى گەللى كورددادا بەکاره سات دەناسرى. بەلام بەداخموھ ھەروا زۇر لە سەن مانگەدا پەرددەي كش و ماتى و بىتەنگى بەسەر نەم کاره ساتەدا كشاوەو ھەر وەک ھېيج نەقە و مابىن و كەس نەكۈزلىپەن و كوردىش ھېيج تېتكۈشەر زاناى له كىس نەچىرىپەن وايد. دەولەتى نوتريش كە بەردى (بىلايدىنى و دەيموکراسى و مافى مرۇث) لەسىنگى دەدا و حىزىھ حاكم كە دەستى حىزىنى دەيموکرات و دوکتر قاسملو بولو له ناست نەم جنايەتە كە له ولاتى نەواندا

روویداوه خۆي بىتەنگ گردوه.....پۈزلىسى نوتريش باش دەزانى كە پىاو
كۈزانى كۆمارى نىسلامى نىتران دەستيان لەورەشە كۈزىيە دا هەبوبە. بەلام
سەبارەت بە پېۋەندى بازىگانى و سیاسى و نابورى تا نىستاش ناماھە نەبۇون
پەرداھ لە سەر نەم جنايەتە لابدەن و كارگىتەر و بەرىتەر بەرائى نەم رەشە كۈزىيە بە دەنیا
بناسىتىن.....

نەم خۇ گىتىل گردنەتى دەولەتى نوتريش و بىتەنگى دەولەتانى ترى
بەناو (لايەنگىرى مافى مرۆز و دادپەرودى) جارىتكى دىكەش نەم راستىمەمان
نىشان دەدات كە بەيت و باوي دىتموکراسى و ماھافى مرۆز لە لاي تەمەنەتەنە
گىشتى لە ژۇر چەرخى بەرژەنەندى تابورى و پتۇەندى دىپلۆماسىدا وردوخاش
دەپىن و مىللەتى بېت كىيان و بېت دەسەلات و بېنەستىش كەس .... بەكلارى
نایپىتى ..... هېتىدى كەس ورىتىكخراوى تەوتۇش هەبۇون كە لە نۇرسىن
و خەبىردانى خىزىاندا لەگەل مەحکوم كەرنى نەم جنايەتەش و يىستوپيانە خەنچەر
لە تەرمى بېت كىيان بەدن ويا پەردايدىكى رەش بەسەر كەرددەھى جنايەتىكارانەتى
كۆمارى نىسلامىدا بىكىش..... نەوهى لېرەدا جىتىگى باسە ئەۋەيدە كە
ھەق نەبۇو ھېزىسىاسىھە كانى گورد تەنبا بە مەحکوم كەرنى رەشە كۈزى و داخ
و پەۋزارە دەرىرىن و پىرسەو سەرەخۆشى واز بىتەن. چاوه روان دەگرا ھېزە
سىاسىھە كانى گورد گومىتىدەك لە پىسپۇرۇ حقوق زانانى گوردو بىتىغانە پېتىك
بىتەن تا وەدواى نەو مەسىھەلەيە پەكمەتى و داداى رۇونەكەنەھە نەم جنايەتەمۇ
دادگايى كەرنى جنايەتىكاران بېكتات ..... بۇ دەرس و درگىتن لە مىتىشۇ
لەباسى نەم مەسىھەلەيدا لەگەل دەرىپەنتى داخ و پەۋزارە ناكى ئاسى دىياردەيدىكى
دىكەش نەكەين كە بۇتە هوئى نەم كارەساتە. نەوهى شەپەتىيە لە تەك پەرسى
و نەبۇونى دىتموگراسى نىتو حىزىسى ورىتىگا نەدان بەراھاتن و ئىتىپەتىكار و فېرىپۇون
و كۆلەكەرنى تەندامان لە حىزىسى دىتموگرات دا. بەكوشت چۈونى دوكتىز
قاسىلۇ بەرھەمى نەو سىاسەت ورىتۇشىتە بۇ كەخزى لە حىزىسى دىتموگرات دا
دايرىشتبۇو. دوكتىز قاسىلۇ نەيدەۋىست لە حىزىسى دىتموگرات دا بىتىجىگە

له خزی که سیتر هه بین و گول بکات و بناسرتی و کار را پهپتنی. نه خو نه گدر وانعین چون سکرتیری حیزینک و شه خسیه تینکی ناسراوی نیتو نه تمهیبی و هک دو گتزر قاسملو ده گل پاسدارتیکی بیاو کوش و کاربه دستیکی دره جه بیست به بین پارتیمرو نتیجه جی له ژوری کاباید کی دیکه داده نیشن و تو رویز ده کات.....» بتو برو اگردن ناین قاسملو و ایده هسانی فربوی خواردین به دایتوه بوبن. بهندو بهستی نه کاره ساته لمریزتم و مژی تو خی سیاست و روونه نکی ریدرانی حینی دتموکراتدا دا شاردراوه تدوه. مه لاعمویی هه یاگکی که جیگای قاسملوی گرتوتده و به دره فرمیسکانی بتو هلدوده رتین و بوتی لئ داده تاشن، باشته نه وغیره تهی همین کمرازی بد او و بونی دو گتزر قاسملو و شه هیدگردنی بتو خدلک روونکاتمه و شانا زی به ناردنی پرسو سدره خوشی بین گنانان نه کا و خدلک نه خاپتنی ورده فرمیسکی تیمساحانه بتو نه ریزی.

وتو و تیزیکی چاپه مهنه له گل کوردستان پریس

له سهره تای مانگی نوکتبری ۱۹۸۹ هفالده ری روزنامه «کوردستان پریس» گه به زمانی تورکی وزار اوی کوودی کرمانجی له سوید ده ده چوو، و تو و تیزیکی دورو در تیزی پهله پرسیارو به رسیقی له گل کردم که ده چه کهی له چوار ژماره روزنامه «سدراهی نوی» دا بلاؤ کراوه تدوه. له بئر ززری بایه ته که به پیویستی نازانم بهشی هه ولی که باسی ههل و مرجمی بیکهاتنی گوماری ۱۹۴۶ ای کوردستان و چونیه تی بھر توه چوون و هتیه کانی تیکچوونی کوماره وزیریشم له سه ر نووسیوه، لیزه شدا لا پدره کانی بیت رهش که مهده. بدلام بهش کانی دیکه نه و تو رویزه لیزه دا به پیویست ده زانم و ده بخمه بهر چاوی خونه رانی به ریز: .....

پرسیار : باشه ماموستا شورشی کوردستانی عیراق سالی ۱۹۶۱ -

۱۹۷۵ بیو به هیتزی کی مهزن و تقریبین هممو کوردستان - سه تی ۹۰ کوردستان کهونه دهست هیتزی پیشمرگه‌ی پارتی. حکومه‌ت ناجاریو له گهان پارتی دیمودرات موافقه‌تی یازدهی نازاری چن کرد. له گزیر ندو موعاهمه‌دیه کورد گله‌یک مافی باشی کهونه دهست. بهس پشتی دهیتکی شهرو هستاندنی سالی ۱۹۷۴ گاوای شهرو دهستی پیتکرد دیسان، دهیتین «۲۰۰ هزار پیشمرگه ههبوو دهناو چهند روزیکدا تیکچوو. تشتیک نه ما. پشتی و هستاندنی شهرو نیزان و عیراق. شورشا کوردستانی عیراق ج له ناوجه‌ی بادینان وج له منطقه‌ی سفران»^{۱۵}، هزار کیلو میتری مریع خاکی رزگار کراو ههبوو. عیراق له ماوه‌ی حقیتکیدا ناوجه‌ی رزگار کراوی له منطقه‌ی سلیمانی داگیرکرد. که دوای مانگی شوباتی ۱۹۸۸ سمرکردایه‌تی یه کیتی نیشتمانی لهوی بیو. پشتی نابهینی ۲۸ ناغوستوسی وئی گاوای لهناو ستن روزاندا ناوجه‌ی بادینانی دیسان داگیرکرد. ندو چوا دهیت؟ یانی مادام پوتینسیالیتکی و امهزن هدیه، وه خله‌کی له گله‌ه وه کی کوئاری مه‌هاباد، وه کی شورشی کوردستانی عیراق به سرۆگایدی مهلا مسته‌فای ره‌حمدتی وه شورشی کوردستانی عیراق کو نهایا سمرزگایدیه کی جمهه‌ی کوردستانی عیراقدایه. نزیاسی کوردستانی نیزان ناکم ندویش نمونه‌یه کی مه‌زنه. پارتی دیمودراتی کوردستانی نیزان و چهند هیتزین دیکه هه موکوردستانی نیزانیان له بن دهست دابوو. پشتی جیهادا خومه‌ینی له ماوه‌یه کی کورت نموناوجه‌یه له دهست وان درگهوت. وئی رئی کورد چوا بیستن، چی يه؟ چوا، یانی شتیکی عدنتیکه‌یه. له دنیادا شتی وانیه، یانی ولاتیکی رزگار بکه‌ی، هیتزی چه‌کدار هدیه، هیتزی سیاسی هدیه، ته قربین پیوه‌ندی ده‌ره‌وهی دیپلوماسیش هدیه، لئن لهناو خه‌فتیکیدا، یالهناو مه‌هیتکیدا، یا لهناو ستن روزدا، تیک دهجن. ندو چی يه؟ یانی حده‌که‌ی ته فکه‌را کوردی نه کاری له سمرخو وله سر پارچتیکی ولاتی خو بیه نوتوریته و پاریزگاری بکا. چوا دهیت. یانی ندو پوتینسیالی کوردی لهناو خه‌فتیکیدا لمبه‌ین دهجن؟

و هلام : پرسیاره کدت گهله که مدنقیه . لام واید و دلامی نه و پرسیاره بو
گشت میللته تی کورد مسدله تی رززه . خلک به هقت بیر لمه ده کاتمه که بو
چی خداباتی کورد و اتوشی نه م تندگ و چدله مانه دین .

بدلام و هلام دانه و هی نه و پرسه همروا هاسان نیه . ز حمه ته مرؤٹ بتوانن
نه و مسدله یه به شیوه یه کنی واقعی و بر اسنتی له و توویتیکی روزنامه گردیدا
لیک بداتمه . من له کور دستانی نیرانه و دست پیده کدم . پاش شورشی
گهله ای نیران نزیکه هدمورو ناوجه کانی کر دستانی نیران به دست هیزه
سیاسیه کانی کورده و بلو . دیاره هیزه سره کی حینیه دیموکراتی کور دستان
بلو . نه و هیزه نیمه له کور دستانی نیران همان بلو ، نیستاش گه دهوله تی
نه فرقایی هدیانه . له سهربازخانه مههاباد ۱۲ تانگ ، نیمه ۲۸
دورنه نگیوی سه حرایی ، ۸ موشه کی تاو ، نزیکه ۳۰ هزار ماشینی
نمراهشی ، چه کی سوک و ققرخانه شی قیصرمارکه و ته دست حینیه دیموکرات .
نه نازو خدو خوارده مدنی کله عدمباره کانی سهربازخانه مههاباد هابووه ،
نه گدر به باشی و بدریک و پیتکی سدر بهرشتی گرابا و پاریزرا با و هم گهس بو
خوی به ماشینان نهی بردیاوله گونده کان نهی شار دباوه ، بهشی شده سالی
شدی پاریزانی ده گرد . بهلام بمن نیزبیاتی ، هدر گهس هر که سی ، بدریلاوی
و بدره لایی . به سه دیسیلین و دلسز زیدا زال بلو . تقریبیت بو چی کزماری
کور دستان کادری نه عاملاتند ؟

نیمه ش هم ناو امامان بمسرهات . دهدوازده گهس بهناو ریبه رایه تی حینیه
دیموکرات دوای شوش له ده رده را گراینه و . بهلام له ماهه یه کی که مدا
هزاران گهس رووی گرده حینیه دیموکرات .... له جیاتی پهروده گردنی کادر
و ریکھستنی حینیه توشی شمر بلوین . شمری پاوه ، شمری نه غه دده ، شدری
سنده ، شدری سه رانسری کور دستان . نیتر وای لیهات هم گهس چه کی
هم تگرتبا یم و مشاخی گوتبا ، به حینیه ده ناسرا و ره گه ل ده گهوت . نیتمش
شانازیان بهمه ده گرد که چه کدار مان زوره . مسدله یه کی دیکهش جینکای

تیترامانه. ندویش بیدایا بونی ننانارشی و گیتره شیتوتنی برو له کوردستاندا. هرچی چه پی خوارو بدناآ شترشگنیز نیترانی برو له بهشهکانی تری نیترانموده رایان ددکرد ددهاتن له کوردستان به ناوی ریکخراو و حیزب وجی و چی دهستیان ده گرد به نازاوه. حیزبی دیموکرات دینووسی : « کوردستان یاوانی هیچ که س نیمه همه رو دسته تو تاقمیک ده توان له کوردستان تیکوشانی سیاسیان همه بن ». به لام ج تیکوشانیک . ؟ دیاره سهباره ت بهرهوتی دینوکراسی نمهه کاریکی باشبوو، به لام له لایه کی ترده برو به نازاوه دو سه رلن شیوانی خلک. کاتن ریزبی کۆزماری نیسلامی شهری به سه ردا سه پاندين، ده بن هدرووا بگوتری، چونکه به راستی حیزبی دیموکرات نهیده ویست شد پکا. به لام کاتق شهربه ری ده رکی پیشگرتین، تاکتیکی شەرمان نەدەزانی. هیچ شت له جیتی خۆی نه برو. پاشان لدبه رانیدر تۆپ و تانگدا شهربی جەبەجی ده گرا. پیشمرگه لدبه رانیدر تۆپی سەحرابیدا راده و هستا و قاره مانانه شەربی ده گرد شەھید ده برو. بۆ نمۇونە لە بەری پیرانان له رۆژیکدا ۲۹ پیشمرگەی حیزب شەھید گران..... نئیمە له ناخافت و نووسیندا ده مانگوت: ۲۰

ھەزار و ۱۶ هەزار پیشمرگەمان هەمیه، خۆزیا له جیاتى نەوە ۲ هەزار پیشمرگەی کارزان و پەروەردە کراومان ھەبا و له سەرەتاوه تاکتیکی شەربی پارتیزانی بە کار هاتبا. به کورتى تا سالى ۱۹۸۴ هیزب کانی کوردستان نەيانتروانیو بە تەواوی تاکتیکی شەربی پارتیزانی بە کار بیتەن کە شیتوەدی رەسەنی خەباتى جولانمودی رزگاریخوازی و شترشگنیز. يەکى دیکە له ھەله کانی حیزبی دیموکرات نەوە بروکە پرانی شەربی له ناوجەدی موکریان و بەرەو سنوری عێراق تەنگە بەرگرد برو..... ھەلەدیکە کە تر شەربی نیتو شاربورو، هەرچەند دەفته ری سیاسی پیریاری دابوو کە شەربی نیتو شاری نابن بکری، به لام قدت نەو بەریاره نەھاتە جن. لە شەربی نیتو شار زیانیتیکی گەورەمان پیشگەی پشت.

تا من بەرپرسی تەشكیلاتی مەھاباد بیوم له شەربی نیتو شار پیشگریم کرد. ۱۷ رۆز دوای سەفری من شەربی نیتو شاری مەھابەدیان ساز کرد. ماوهی ۱۵

روز حکومه‌تی نیسلامی له عرزله حوا مه هابادی ہومباران کرد. سه‌فری من لهو همل و مرجه ناسکه‌دا دهین بلیم یه‌کن له هله‌کانی تیکشانی سیاسیم بیو. نهانه‌گدلتیک نمونه‌ی ترده‌ری دخن که کورد بدر لدهر شت له‌سر چهک پین داده‌گری، بین ندوی بتوانی که هدم چهک به‌تم اوی به‌کار بیتنی ویا هیزیتکی نه‌وتی هبیت که له‌ریگای چهکده بتوانی سه‌رکه‌وی. بزیه به‌لای منهوه کورد پیرویسته تاکتیک و سیاستی دیکه‌شی هبیت وله ویگای سیاسیشهوه بتوانی گاریکا. ده‌گری باسی شورشی مهلا مسته‌فای ره‌حمه‌تیش بکهین پاش ۱۹۷۶. نیستا نهم دبیژن نه و خاسیه‌تی رقیبی به‌عس بیو، شمری بین ده‌فرؤشتین. زور راسته، دوزمن شه‌رمان بین ده‌فرؤشتی، به‌لام نهوده شمری بین ده‌فرؤشتین، حکومه‌تی نیزانیش شه‌رمان بین ده‌فرؤشتی، به‌لام داخوا ناکری لمه‌رانیه شه‌رین فرؤشتی دوزمندا، نیمه سیاستیکی ناوامان هبیت که نه‌خشی دوزمن پوج کاته‌وه و بز خاتری ناماچجیکی دور، هیندی نه‌رمی نیشان بدهین تا بتوانین له باری سیاسیمهوه بچینه پیش و خزرابگرین؟. به‌لای منهوه یه‌کن له هزیه‌کانی نهم بارو دوچه بھسمر کورد دادن نه‌ویه که کورد له‌سر ناماچ و داخوازی خوی ساخ نه‌بوته‌وه یان له‌بیارو کردوه‌کانیدا سه‌ریه‌خو نیه.

پرسیار : باشه ماموسنا نمه همشت ساله شمری نیزان و عیراق ده‌رام ده‌کا. پارتی دیموکراتی نیزان و هیزی تری کورد له‌کورستان زور به‌قدوهت بیوون. پیش‌مرکه هبیو، چهک هبیو، هممو شت هبیو، به‌لکو دنیاش دیزی خومه‌ینی بیو. له‌عبراچیش کوردی شیراق پشتی ۱۹۷۶. دهمن کوشیر دهست پیتکرد، یه‌گیتی نیشتمانی و پارتی خدراب نه‌بیوون. هیزی چه‌گداری وان هبیو، مه‌قه‌ری وان هبیو. شهر هدهشت سال ده‌رام کرد. دوو میلیون مرزا هانته کوشتن. پشنن شمر و هستاندندا له‌نانو سن روژاندا شورش کورستانی عیراق به ۱۵ ههزار کیلومتری مربعوه تشتیکی لئن نه‌ما. نه‌وه چواردهین؟ چهوا نیزاح دهکن؟ نهم دهین چهوا بکهین؟ یانی پژلیتیک یان داخوازی

سیاسی هیزین کوردی غله‌ته، یان تاکتیکی شهر غله‌ته، یان دیپلوماسی غله‌ته. ج سبه‌بیتکی هدیه. لدنیادا نهاتیه دیت. چدوا گو مه لامسته‌فای ره‌حمه‌تی گوت نزنه کارم شر بکم، فرموم کن دخوازی شهر بکا، بلا بکا، کس شهر نه‌گرد؟

و لام : بنه‌زه‌ری من جولانده‌ی رزگاریخوازی کورد، خاوه‌نی دروشیتکی سیاسی تعواو نیه. نه‌گر نه‌لیتم غله‌ته ده‌توانم بیژم تعواو نیه. من پیتم وايد شردوشی گلانی نیران و بدداوی نمودا شهری نیران و عیراق درفه‌تیکی باشی بومیللته‌تی کورد ره‌خساندبوو. هیزه کوردیه کانی کوردستانی عیراق، نهوانه‌ی له‌نیران بون، مده‌بستم پارتیه‌نه‌گر براستی له‌گەل حیزبه دیموکراتی کوردستانی نیران یدکیان گرتباي، سیاستیکی رونوی موشتره کیان همبایه، حکومه‌تی خومه‌ینی بۆ هیتندی مافی کورد ویا داخوازی نیمه ملى راده‌کیشا. کوردستانی نیران دهیوو به ناوه‌ندیگی مسدله‌ی کورد، بۆ بهشه‌کانی دیکەی کوردستانیش. به‌داخلمه نده‌کرا. نه‌و شره‌ی له‌نیران نمودو و هیزه کوردیه دا سازیوو، له میزروودا به‌شەرم و شوره‌بیی تۆمار ده‌کری. پاشان شهری نیران و عیراق درفه‌تیکی گوره بیو بۆکورد. درفه‌ت له‌دهابوو که کورده‌کانی نیران و عیراق یا بتیتم هیزه شرۆشگیره کانی نه‌م دوو ولاته، مده‌بستم کورده‌کانه، بک بگرن، دابنیشن و سترانیزی و تاکتیکی په‌سند بۆ مسله‌ی کورد دايره‌تین. نه‌ک بۆ کوردی عیراق ویا نیران، نه‌ک بۆ خودموختاری حقیقی یا غەیره حقیقی، بەلکوو بۆ مسله‌ی کورد و بۆ مافی میللته‌تیکی ۲۵ میلیۆنی. خریان ده‌شدری نیران و عیراق و درنه‌دابا، هیزی خریان پاراستا وله ناوچه‌ی خریاندا، خریان قایم و بدھیزکر دبا. به‌لام کاتن نیمه ده‌جین پال وە حکومه‌تی نیران و عیراق ده‌دین، لوهش زیاتر، لەشکری نیران له‌گەل خۆمان بۆخاکی نموده‌لته ده‌بین که پیشان فاشیست و خرین ریزه و دهست له هیچ جنایه‌تیک ناگیرتندوه، ده‌چین هاوکاری دوژمنیکی میللته‌تی خۆمان ده‌کدین، هاوکاریه‌کەش هەر نه‌وند نیه که تەنبا یارمه‌تى لى و درگرین، نیتر هەر

نوهه‌مان دیته رئ که دهیینین. به خوشیهود، حیزبی دیموکراتی کوردستانی نیزان نوهه‌ی نهکرد، یارمه‌تی و درگرت، رتگای هاتوچوچشی کردهوه، بهلام قدت عسکره‌ی عراقی نمبهده کوردستانی نیزان.

پرسیار : باشه ماموستا. له دیرۆ کانیمپراتوری عوسمانلى و نیزاندا کورد یا پشتگیری نیرانی کردوه یا پشتگیری عوسمانلى. پشتی گو عوسمانلى تیتکچوو، دولته‌تی تورکی ناوابوویه و کوردستان برو به چار پارچه. پشتی وی چی تهفگدری کورد رابونه‌پشتی خز دانه نمه‌یه‌کی. بهس هیندی هدره‌که‌تی کوردی وه کو درسیم نمه‌ی.... شیخ مه‌حمدو هاریکاری له تورکان خاستیه له دزی نینگلیزان. کوردی عراق هاوار له نیزان خاستیه دزی عراق. کوردی نیزان هاوار له عراق خاستیه دزی نیزان. نیتاش هیندی کوردی تورکیا له سوریا پالیشتی دهکن. ممکنه تورکیاش پشتی نینقلابی عه‌سکدری، پشتی رو خانی شاومده‌له‌ی نهفغانستان سیاسه‌تی خزی هاتنه گورانی درباره‌ی کورد. نه‌ویش دهستی خزی ده‌گه‌یتین نیتو کورد. یانی کورد له دولته‌تیکی جیران هاریکاری دهستینه وله‌دزی دولته‌تیکی دی شوریش دهکا. بهس ندو تاکتیک حتا نهوره نه‌گه‌یشته نه‌تیجده‌یه‌ک. نه‌وجوا ده‌ی؟ رای توچی یه؟ ندو ناشکرايه همرو عالدم ده‌زانی قاسملو له عراقه، پارتی له نیزانه هیندی کوردی تورکیا له سوریانه. ممکنه هیندی پیوه‌ندیش له‌گەل تورکیا همه‌ین وکه‌س نه‌زانی. کورد جاوا ده‌کهن؟ نه‌وجوا ده‌ین؟

وهلام : یه‌کتیک له تیزتری خبایتی رزگاریخوازی ههر میللته‌تیک نوهه‌یه که له تاکیکردنوه‌ی جولانوه‌ی رزگاریخوازی گه‌لانیتر درس و در بگری. به‌ای من نه‌زمونی جولانوه‌ی رزگاریخوازی کورد له هی گه‌لانی دیکه دولتمه‌مند تره. که‌وابو کورد پیویسته له نه‌زمونی چه‌ند ساله‌ی خبایت و بزوتنوه‌ی خزی درس و در بگری. بهلام داخ نوهه‌یه نیستا له‌گەل ههر هیزتریکی کوردی قسم‌بکه‌ی، قدت نالن هله‌یه کمان کردهوه ویا سیاسه‌تیکی تدوامان نه‌بره. دولتین هرجی کردمانه راست و تمواو بروه. باشه، گه‌لت، نه‌گمک هم‌موی راست

بوه، نه تیجه‌ی ج بوه؟ سیاستی راست و درست دهی نه تیجه‌ی باشیشی هبی، که او برو درده که وی ندوهی تائیستا کردو و مانه راست نبوه پیوسته چاویک به رابردو و بد سیاسته که ماندابخشیتینه وه. بهری هدر شت ندو هیزانه له گزره پانی خهبات دان، دهی سهیر تکی کرد و تیکوشانی رابردو و بیان بکهنه.

به نه زدری من مهسله‌ی کورد دهی لمه ده بچن که تهنجا مهسله‌ی کوردی شبراقه ویا کوردی تورکبا یانشی نیرانه. هدوه لین هدنگاو بتو چاو پیدا خشاندنه وهی تاکتیک و سیاستی پتشوو، ساخ کردن وهی هله کانی پتشووی خهبات، یه کگرنی هیزد کوردیه کانه بتو هینانه گزره مهسله‌ی کورد بدگشتی. پیوسته لمباری سیاسیه وه گورد وه ک یه ک نه تدوه به دنیا بناسیتیت.....

پرسیار : یانی دیشیت له همچ چاربارچه‌ی کورستان ستراتیژیه کی موشتمدگ هبی؟

وه لام : لام واشه پیوسته ستراتیژی موشتمدگ و ربیه رایه‌تی موشتمدگ هبیت و مهسله‌ی کورد بینیته گزره. راسته نیستا جیاوازیه کی زور له نیز کرده کاندا ههید. واقعیش هدر ندوهیه له همراهی کورستان، فرهنگ و نابوری و گدلیک داب و ندریمان له گەل فارس و تورک و عدره ب تیکەل بوه، ماوهیه کی دور و دریزی میزرویی نه کېرو گرفته لىسر ریگامان بوه. نیستاش هر هدیدو گاریش ده کاته سر بیرو تیکوشانان. جگه لمه هله که و تی جو گرافیا بی کورستانیش ته نسیری ههید. به داخه وه دولت تیکی نه توش نیه که به ته اوای دوست و در اوستی نیمه بی و پشتوانیمان لېبکات.

— سرفیت ههید —

— بەلای منهود سوقیت مه سالیح و بەرژه وندی خزی له پیش قازانچ و بەرژه وندی هەموو کەس دا دەپاریزی. بتو خاتری کورد بەرژه وندی خزی له رۆزه لانی نیزیک تیک نادات. لام واشه نابن حیساب له سر ندوه بکری که

چونکه سرفیت در اوستیمانه هدمو هیزی خوان بخینه سدر ندهد که سرفیت جیرانه. سرفیت در اوستیمانه به لام یارمه تیمان نادا. نه ک هر ندهد به لکلو بو خوشمان نه و سیاسته مان ندهد و نه و یه که تی یه شمان ندهد که سرفیت مجبور بکهین یارمه تیمان بدا. ندگر نیمه بینه هیزی کی یه کگرتوی نه تو نه که مسله نه تدوید کی ۲۵ میلیونی له روزه دلایتی نیومراست بینه گفته، سرفیت مجبور دهن یارمه تیمان بدات. نه گه زده نه یدا، خلکی تریه یدا دهن یارمه تیمان بدهن. نه تدوید کی ۲۵ میلیونی نه ناوجدید کی گرنگی ستراتیزی ناکری بخرتنه پشت گوی. لمهر تیمهش نه بین لمهر خاتری به رژیوه نهی خوبان یارمه تی ددهن. لام واشه همه لین هنگاو نمه دیه کورد بیر له ستراتیزی یه کگرتوی بکاتده.

پرسیار : باشه ماموستا. نها بارتی دیموکراتی کوردستانی تیران له ناوجار جیوه دیه دوله تی تیراندا نزتونومی دخوازی. کوردی عیراق دهیزن مافی جاردنوس. بدس له پراتیکدا دهیزن نزتونومی حقیقی. کوردی تورکیاش دهیزن مافی چاردنوس، سرمه خز بون. کوردی سوریا ش دهیزن هدقی سدقافی وها و لاتی. بلا وها و لامی نهوان بینه قهبول کردن.

فرقتیکی مهزن هدیه لمناوبدری واندا. نهود چمود دکاری بینته ستراتیزی موشتردک؟ ستراتیزی موشتردک چی یه؟ کوردستانی کی سرمه خزیه؟ دیموکراتی یه کگرتیه؟ یاچه ند کوردستانی نزتونومیه؟ یاچه ند کوردستانی فیدرالی یه؟ یاکوردستانی هدقی چاندی گولتوري یه؟

وهلام : به لای منهود بت کوردستان مافی دیاری کردنی چاره نووسه. کددبینته دوله تی نازادو سرمه خز. له نامانع و ستراتیزی نهشن ندهد دیاری بکرت. نه ستراتیزی پیویسته ناوهندیکی لدهره دیه لات همین و لات کورد لجه‌باندا بینته گفته. همه حزب و ربکخراوی کوردیش کزمه کی بین بکدن و ربکه ایه تی سیاسی داره دیه له ستر بینت.

پرسیار : یانی تو دهیزن کونگره یاکونفرانسینکی نه ته دیه کورد بینه چن کردن؟

وهلام : نه گر نیمه باسی کوزنگره‌ی نهوده بی کورد بکهین نهوده و ای لئ دیت هرچی سدری هملینا دلتی ندزیش هدوم . وای لئ دی کاپراید کی ۲۰ ساله له درده دانیشته و قسده زل دهکا ، دلتی من چیم وجلال تالدبانی چیه ؟ . له بهر نهوده پیتم واایه هیتزی شورشگتیری کوردی ، و اته نهوده هیزانه‌ی له مهیدانی خهبات دان دهبن نهم ناوه‌نده پیتک بیتمن . لام واایه تعبیری حیزبی کوردیش تعبیرتکی تدواد نیه . نیستا وای لئ هاتوه هدرگهس دووگهسی له خز کوزکرده دوه ، ناویک له شق دهن و خز به حیزب دهزانن . بوتنه نه خوشی . بدلام له هدموو بدشه‌کانی کوردستان هیتزی گران و رهسن و سدره کی هدن اپیوسیسته نهوان لیتک نیزیگ بنده و ستراتیزی مسدله‌ی کورد دابریتمن . من ناتوانم لیزدا و دزینه بونه‌وان دیاری بکهم . بهلام رهنگه مافی نهوده ههی بیرو بیچوونی خوم ده برم . پیتم واایه پیتکهیتانی ناوه‌ندتکی رهسن له درده ده لهوانه نیه له گردن ندیده .

پرسیار : باشد ماموستا پشتی راوه‌ستانا شهری نیران و عیراق نهسلمن له دنیادا ترمیدک هدیده . و هک سازش له نهمریکای لاتین و گاموجبا و چین و ههمو دنیادا . نهوده هرمه ته تسبیرا خزل له سر کوردستانیش داده‌من ؟ له عیراق و نیران و تورگیا نهوده ته تسبیره چدوا دهیتنی ؟ دیاره نهوده پرستیکی دریزه . داهاتوری هدرگهی کورد له نیراندا چدوا دهیتنی یان له عیراق ؟ هیتزی کوردی دی شدر بکدن یا له گدل حکومت مفاواه‌زاتن بکهنه ؟ یا له تورگیا چدوا دهیتنی ؟ به گشتی له هدر چاربارچه‌ی کوردستانی ؟

وهلام : لام واایه هیتزه کوردیه کان دهبن وهلامی نهوده هر سیاره بده نهوده . پرسیار : نا ... ماموستا تو ته جروبه بیکی دورو دریزت هدیده . تو کزماری مههاباد دیده . ته شترشی کوردستانی عیراق دیتیه . ته ده شترشی کوردستانی نیراندا بروی سدرگرد هبرویه . له تاریخغا نزیکا کوردی ته جنی خز گرتیه . من ته‌منی له تو دبرسم . عجینه دیتمنی پارتیه کوردان ههیت ، لئ نهز دیتنا ته دد خرازم .

وَلَام : لام و ایه نیمه ش بمشتکین له خملکی ندم دنیا یه ولسدر ندم زدیه ده زین. ته نیا نیمه کرد ناتوانین له ده روهی سیاستی جیهانیدا سیاستی خومان به رویه به رین. هیزه کوردیه کان پیوسته له سیاستی خوباندا بارو دخی جیهانیش له به ر چاو بگرن. ناوجهی نیمه مله ندیکی حساسه. لمباری نیزامی و نابوریوه ناوجده کی گزگی ستراتیژیه. روزه هدلات و روزه ناوا نه له ناست مدلله کرو دو نعله ناست مدلله روزه هلاتی نیوه راست بن لایمن نابن. که او بیو هیزه کوردیه کان پاش و هستانی شهری نیران و عیراق، یا پاش بارو دخی پیشها تو، پیوسته همل و مه رجی نیو نه وهی یا ندو ندرمیهی باست گرد، له به رجا بگرن. دهی بزانن ندم و دز عه ددگاته کوی؟ نه گدر ۱۰٪ی نه تیجهی ندم سیاستی جیهانی به لای چار دسرگردنی مدلله کورد دابن، پیوسته به نزدی نیعتیبار و در بگیری. به لای منه و روزه ناوا دهیموی له و ندرمشه پتر کلک و در بگری. به مانا یه نه گردیده وی له گدل سوقیت سیاستی ندرم و هیمنی به کار بینن، لعیز پردهی نه و هیمنه تیهدا له ناوجه کانی تری جیهان ده دلالات و قودره تی خزی بسپینن. نه فغانستان خزی نمونه ییتکه. کاتن رووس به گیزهی ندو سیاسته ندرمه له نه فغانستان دیته دوری، بوش سمرکوماری نه مریکا دلی: « مدلله نیزام بز نیمه شدرته. ندو ریشهی نیمه گدره کمانه دهی دابه زری، » بهم بیانه نیستاش چه ک ددها به مواجهیدینی نه فغانی و شدیان پیتدیکات. لمباردی کیشی ندنگولاو ندفریقای خواروو، نه مریکا دلی: « مدلله نه و نه شو بودستن. مدلله نه و نه نیزامی ندنگولاو نیزامیک ده مینیته وه؟ » جا نه گدر له به رانیه سوقیت دا نه مری ده کیشن، لمدنیای پچوک داده یانمی دهست دریزی بکدن.

کورد نهشی نمده له به رجا و بگری و لم بارو دخه تازه یهی جیهاندا بزانن چی ده کات. نه گرسیاستی ندرمش له گدل نیران و عیراق و تورکیا بز چار دسرگردنی مدلله کورد کلکی همین، نابن بدمرا ابی بزانن. ناگری ته نیا همراهی نگری نه و بین که سه دهه زارکه س بکوژری جا کورد به مافی خوی

بگات، من له خوام دهی که س نه کوژری و کورد هافه نه تهوا ایدتی خوی و ددست
پیشی، نیستا هیتدی هیتزی کوردي هن که باسیان ددگل ده که شانا زی بهوه
ده کهن که . ۴ هزار کسیان به کوشت داوه.

له کاتیکا سه رکوتون و نه نجامی تینکوشان جینگای شانا زی نه ک به کوشت
دان و مال ویرانی خلک.

پرسیار : باشه ماموستا. ممهلهی هیتزین کوردي عیراقی، جمهوری
کوردستانی نهدم بیشین. پشتی کو سه دام دیان هزار کس له کوردان کوشت،
قه تل عامتیکی مه زن چیزکرد. نه هیتزین کوردي ده کارن له کل وی حکومه تی
روز نین یا پکنه تشنیک له حاستی نه زدره دده کهن یان نا؟

و دلام : بدري هدر شت هیتزه کانی کوردستانی عیراق نهشین لم بارهه به پیار
به دهن. به لام به رای من قیسکانی نهود نیه که نیعتماد به سه دام بکری. چونکه
نهور تیشه هیچ جینگای بار در نیه. به لام له سیاسه تیشدنا ناکری هیچ شنیک به
موتلق دابزی. لموانه يه له کل سه دام دابنیشن و قدمش بکه، به لام ریشه
نیستای عیراق باش نهود هم مو جنایه تهی له کوردستان کردي، داخوا بوقیه دهی
نهو هیزانه بجهنمه بنده ستی و نیعتمادی پیشکن.؟ دانیشن له کل نه
حکومه ته لم هدل و مدرجه دا لموانه يه نفویزی هیتزه کوردیه گان له نیتو خلکدا
گم کاته وه. خلکی نیمه له بواری سیاسیدا هیشتا زور پیشه گه یشترون. نه کمر
هیتزه کوردستانیه کان خربان بگهنه نهدم نه تیجیده که له کل سه دام دانیشن، نهود
گاری خربانه. به لام به رای من حکومه تی نیستای عیراق جینگای نهود بروایه
نیه که تمر هیزانه بجهنمه برد هستی و تسلیم بنهوه.

پرسیار : زور سریاس ماموستا. له سر کوماری کوردستان باس
گرا. دد خوازم مقایسه بکهین، مقارنه بکهین. پشتی مه هاباد نیمچه تشنی
زنده نه گزیرایه.؟

و دلام : بدداخوه له نیتو کورددار و داده کان دووبات دینه و دوده رسیش
و در تاگیری. من هر غونهی خرمان دینمه ود. کاتی نیمه له عیراق بروین . ۱۹۷

- ۱۹۷۸ گدینک جار هدله و که موکوری شورشی کورستانی عیرا قمان دهدیت. دمانگوت: نه گدر نیمه روزنک بچینمه کورستانی نیزان و ده سه لاتمان همین، تهت ناین نه و هدله اند دوپیات کرته نهود. کاتن چووینه و نیزان و ده سه لاتمان همبووزر جار لموان خمرایتر مان ده کرد. دمهوی بلیم بدداخوه کورده که درس و درناگری. یان له عیراق، نموانی پاش تیکچوونی شورشی کورستانی تاو انبار عیراق خبایان دهست پیکرده و، سرکردایه تی شورشی کورستانیان تاو انبار ده کرد که لدگدن ده تهتی بیگانه ده ز به کورد پیروندی همبو و شورشی بهسته نهود به نیزان. پاشان بو خربان به چهند قات خمرایتر نموهیان دوپیات گرده و. گورد لوه نازایه یدگی تر تاو انبار بکا، بدلام قدت ناما ده نیه بن له هنر چوتبه کانی ختی بمن و همین بدرا راستیان کاته و.

پرسیار : باشه ماموستا : نهم ده کارین بیشین که هیزین سیاسی کورستانی لازمه ستراتیژی و تاکتیکی خوکه ۳۰ ساله لمسر بمردم و امن، رژیونگه هی وان، نه ساسی وان سر لعنی موناقده بش بکدن و ستراتیژی و تاکتیکی نوی دابریز ؟

بدلام : زور راسته، هر وک له بیشدا گوت، لام وایه نه هیزانه پیوسته دابنیشن به وردی چاویک به سیاست و تاکتیک و کرده وی را بردوی خرباندا بکتیرنه و. نه وه پهنجا ساله نه سیاسته له کورستان بمریوه ده چن، نه که هر سر نه کوه و تو، بملکوو ویرانیه کی زوریشی بو کورستان بددواه بوه. پیوسته ریگایدگی تر بدوزریتهد. له نیزه هیزانه کورستانیه گاندا دیارده یدگی ناحهزی دیکهش هدیه که جیگای داخه و نیشانه نه بعوتنی دیمکراسیه. تمویش نه ودیه نه گهر کور دیک له دره وه نه هیزانه قسیه کی کرد و بیرونی ده ببری دهست له جن ده هزیلیکی بو هدله گرن و به بجزیر و هده لاتوو برهخانی برو پرج تاو انباری ده کدن. لایان وایه هدر جن نموان کردو بیانه راست بوه و نامن قصه دی لق بکری. له گاتیکا وانیه له وانیه زور که س لمولات دورو بن و له مه بدانی شهر دانه بن، بدلام خاوه نی نه زمون و ببرو بوجوونی راست دلستز آنهاش بن.

هر نیستا باسی بهردی گورستانی بگهین. هنگاریتکی فره پیرفزو باشه. بهلام و ادله ده کدوئی که بدله له نیتو نه شهش حیزبه دا قه تیس ده کری. دیاره مه فهومی بدله وانیه. پیویسته شه خسیاتی بیلایدنی گورد، زانا و حقوقی و نووسه رو شاعیری سه ریه ختو ناسرا او بدنه نیتو جمهبه له نزد گانه کانیدا جیتان بکهنه و کاریان هن بسیترن. لعم رتگایه وه ددتوانی هیتزه کی هراو و به توانی کز مد لانی خدلک له دهوری بدله گز بکهنه وه. نه گمر و آنه بن نه شدهش حیزبه پیشتریش همراه همین و نیستاش همن و بهره ش ناتوانی روزه کی فره کاری گذر یاری بکات. مدیه ستم نهودیه له نیتو تدقیکه گورستانی کور دیدا دیموکراسی نیه. همه مو باسی دیموکراسی ده کن، بهلام که سیش به قه دراین نهوان دیموکراسی پیشیل ناکات. هیتزه گورستانی کان پیویسته لعم باره شده و چاو به هله لویست و سیاستی خزاندا بخشیدنمه و. رتگا بدنه خدلک بپرورای خوی ددر ببری. نه گدر بپرورایه کی باشبوبه که لکی لئن و در بکرن. چونکه نه وه مافی خدلکه له سدر مسدله هی خهبات و بزوتنه وهی خوی بپرورا ددر ببری و تییدا به شدار بن. پیویسته شتیگی تریش بگوتری. هیندی گهس هن چهند ساله له نیرو پا دانیشتون، نیستا کاریان هم نه وه که هیتزه سیاستی کانی گورستان توانبار بکن و په لاماریان بدنه، نه وه ش کارتیکی جوان نیه. هیوا دارم له نیتو کردا ندا نه شنانه نمیعنی.

پرسیاوار : زور سویاس ماموستا. بهس تشتبه کی تر ما یاه. نه ز دخوازم نوخته یه ک باسی زیانی خوت بکمی له گوشیده گی مقابله گهدا نیمه بلاوی بکهنه نموده.

وهلام : له باسی زیانی خوم نهودنده به سه، بپرده وریده کانه ۳ به رکی بلا وکرا و تهده و. بیانکه ن به تورکی وبلاویان کهنه وه.

کۆنفرانسی نیو نەتەودیی پاریس و مەسەلەی مافی مرۆڤ وناسناھەی گولتوریی کوردەکان

له رۆزەکانی ۱۵ او ۱۶ مانگی نوگتىرى ۹۸۹ کۆنفرانسیتەکى نیتونەتبوھىي لەزېرناوونىشانى «مافی مرۆڤ وناسناھەی گولتورىی کوردەکان» بە دەست پىشخەرى رىتكخراوى «فرانس لېبرتە» بەسىرەت کايدى مادام دانيل ميتان بىتكەنەتلىكى باس وچ له تۇرسىنى رۇژىنامە كوردىيەكاندا. بىچۇنون ولەتكەدانۇھى جىاواز لىسەر نەم کۆنفرانسە بلاو دەگرانەود.

من وەك كوردىتىكى گرى نەدراو بە هىچ رىتكخراوتىكى سىاسى بىروراي خزم سەبارەت بەكارو بىچۇنونى نەم کۆنفرانسە لە ژمارە ۶۴ ئى رۇژىنامى « سەرددەمى نۇئى » دابلازىرىدە. لېرىشدا تەنبا هيتدىچى رىستە كۆزىلەمى و تارىكە دېئىندۇوه: «..... بىتوىستە بىگۈترى لە مىتىۋو خەباتى خەتنىاوى دەدورودرىتىزى نەتەودىي کورددا، كۆنفرانسی پاریس يەكمەنگاود بەشىۋىدەكى ناوا بەرفرە بۇياسى «ھوبىتى گولتورى کوردەکان» بىتكە دېت و بىشىۋىدە جۆراوجۇرۇ بىچۇنونى جىاواز بەكمەن و كۈرىي باسى كورد دەگرى. كاتىن دەلىم بەكمەن و كۈرىي بەومانايە نىيە كەلەگىزى بىستىنى نەم کۆنفرانسە كەم بىكەمدوه. بەلام واش نىيە كە مرۆڤ نەكاري بەگۈتىردى بىچۇنون و تىپۋانىنى خۆى بەجاوەتىكى واقىع بىنانە نەروانىتە كۆنفرانس و خالە لاۋازەکانى نەخاتە بەر چاو... دىيارە دەست پىشخەرى پىتكەنەرائى كۆنفرانسی پاریس كە زەممەتتىكى زۇربىان كېشاوەدۇ باسى «ھوبىتى گولتورى کوردەکان» نەك « مەسەلەي كورد » يان هەتىاوهەتە نیتو كۆنفرانسیتەكى ناوا مەزن جىنگاى دەستخۇشانەدۇ سوپاسە. بەلام ناكرى

چاوله و کدم و کوریه ش بپوشین که هر لمسه ره تاوه، و اته لمناو لینانی کونفرانس و هلسپورتندانی کونفرانس له هینانه گزوری مسنه لهی کورد خوبیان دزبوده تدوه ولا یدنی لاوه کی (افرعی) مسنه لهی نیمزه زی کوردیان خستزه هر باس و نیتدوان. چونکه له بارودخی تیمزه زی کوردستاندا مسنه لهی کوره بریمه له دیاریکردنی چاره نووس و وده دست هینانی مافی روای نه تعاوایه تی ... کورت کردنه و دی مسنه لهی کورد به باسی «هونه تی کولتوردی » به لاوه نیکی لاؤزی کونفرانسی پارس دژمیردری. لاوه نیکی دیکهی لاؤزی کونفرانس شیوهی به شداری و بانگ کردنه نوتنه رانی راسته قبنهی بزوت تهدی ریزگار بخوازی کورد بوه له کونفرانس دا هق وابو نوتنه رانی ریکخراء کوردستانیه کان به وسمی بتو کونفرانس بانگ بکرین و دهوری سده کیان له کاری کونفرانس داهمیق. به داخله و هیچ کفس و دگ نوتنه رانی حین بسیاسه گانی کوره بتو کونفرانس بانگ نه کراون ..... نه گمر له و تاره کان ورد بینه و هیچ کامیان قامکیان لمسه مسنه لهی سنجیمه بی کوردو زامی نیمزه زی کوردتن دانه ناوه. هیجان به لای مه حکومه گردنه راسته و خوشی سیاست و کردنه و دی کوره قرانی نیزیمه دیکتاتور و شفیعی یه کانی عیراق و نیتران و توکیادا نه جوون. کونفرانس بهناوی کورد دیکهاتوه، بدلام باسی نهوده ناکا که کورد به جه کی کیمیایی قره دگری، شاروگوندی ویزان ده کرین و لمسه زیدونی شتمانی خزی هله لده که نرق و شوتنه و ای راکیر ده کرته مو. سهیریکی بربار نامه کوتایی کونفرانس بکهین ده ده که دی که نووس مرانی بربار نامه نهیان و بستوه کردنه و دی جنایه تکارانه حکومه ته کانی هؤکاری « چاره نووسی ترازیکی » کورد به راشکاوی مه حکوم بکهن ..... کونفرانس دیموی که: حکومه ته کان له یاسانی تو نه تدوه بیه کانی خوبیاندا دروست کردنه چه کی کیمیایی قده غه بکهن « .. نهم بمنده بربار نامه که پتر و مگاله ده چن. عیراق به تاشکرا به جه کی کیمیایی بترله بینج هزار کورد قرده کا ناوی ناهیش و مه حکومی ناکهن بدلام دیانه و دی دوله تان له یاسادا دروست کردنه چه کی کیمیایی قده غه بکهن .....

پیشنياري ساخارۆف كە دەلتىن: نوئىنەرى كورد وەك چاودىتىر لە كۆمەلتى دەولەتە يە كىگرتۇھەكاندا ھەبىن، باشتىرىن بۆ جوون وبەندى بېيارنامە كەيدە..... بەندىتكى دېكەي بېيارنامەي كۆنفرانس بىن لە سەر نۇوه دادەگرى كە لەرىگاي كۆمبىساري كۆمەلتى دەولەتە يە كىگرتۇھەكان « يارمەتى نىنسانى » بە ليقۇوماوانى كورد بىگرى. نۇوه لە جياتى نۇوه داگواستن و دەربەدەرگەرنى كورددەگان مە حکوم بىگرى، بۆ شوتىنى خزىيان بىگەرىتىنۇوه و شاروگۈندىيان بۆ ناوددان بېكىتنۇوه و دەست لە كۆشتارىيان ھەلبىگەن، كۆنفرانس داواي « يارمەتى نىنسانى » يان بىزدەگات. نەم بەندە ترازييى فەلسەتىنىيەكان و بېرىدەخاتەوە گە پاش دەربەدەرگەرنىيان كۆمەلتى دەولەتە يە كىگرتۇھەكان « نىدارەي پەناھەرانىيان » بۆ دانان و يارمەتى كۆپىا « نىنسانىيان » پېندەگەن... رەنگە لايەنتىكى لمياري كۆنفرانسى يارىس نۇوهين كە بىلکۈر كورددەكە دەرسى لىتەرىگى و بەھىوارى ئەم جزە كۆنفرانسانە دلىخىش نەكا....»

كۆرتىك بۆ پروفيسيئر لازارىتف

رۆزى ۱۱/۱۱/۱۱ پروفيسيئر لازارىتف كە ھاتىۋە سويد لە سەر مەسەلەي كورد گۆرتىكى ھەبۇو. لە باسى دابىشىگەرنىي كۆردىستاندا لە وەتكانىدا گۇتى : « تەنبا كۆردىستان دابەش نەكراوه، نۇوهتا كۆريار نەلمانىش يەك مىللەتن و دابەشىش كراون. » من نەو بۆچۈننم بەدللى نەبۇرۇغۇت: « ناتۇانم لە گەل نەم بۆچۈن و بەراوردە موافقىق بىم. نەلمان و كۆريا كە دابەش كراون، ھەر بەشى دەولەتى سەربەختى دامەززاندۇھ و دەسەلاتى سیاسى گرتۇتە دەست. كورد بەم دابەش كەردنە لەھەمرو مافيتىكى نەتەوايەتى بىن بەشكراوه ». لە زۆر مەسەلەي دېكەش بەقەولى خىزى نەگادىتىيانە بۆ مەسەلە كە دەچوو، نەك سیاسىيانە. شىعر دوكتىر جەمشىد حەيدەرى لازارىتفى داوهت كەردىبو. يەك دوو مىوانى

دیکه‌ی رووسیشی همبوون. دیارد به دایه‌ی هدمیشه‌یی منیشی لهم میوانداریه هملناواردبوو. هدر لهئیواردوه به‌دایه‌ی رووسان خواردن و خواردندهو مزه لهسمر ستر کتیروهه میوانیش دوره‌یاندا. بروم پیتکمن تا سه‌ ساعتی دهی شه‌وکه هیشتا من هه‌ردانیشتبوم، پرۆفیسیور له‌کەل دوو ژئی رووس به ده خواردندهو خواردن له‌باسی دۆلار به‌دەر قسیده‌کی دیکه‌ی بق نه‌گردین. باسکه‌هه نهودبوو: دۆلارتیک چەند قۇذکای بق دیت؟ دۆلار به چەند روبله، چۈن دەگىزدریتىهه؟ دۆلار و دۆلار و دۆلار. من گەناراتم بولله پرۆفیسیور لازارتف سەبارەت بە‌بارودۇخى نېستايى كورد كەلک و درگرم، نەمتانى پەتى باسى نەم دلىمەر شىنه گۆزى بدهەن و روپىشتم. لام وايە دوكىر جەمشىد ھەستى بە نارەحەتى من گرد و باسى نارەحەتى خۇشى ناگەم. من رابووم، هیشتا لهسمر میز نەخواردن و خواردندهو تەواو بېرۇ، نە باسى دۆلار بەنەی هاتبۇر. نەوهى لودمیلاى خىزانى جەمشىد كردىبوو، بىنگومان تا نوتىزى بەيانىش سەر میز خالى نەدەبۇو. بەيانى لە دوكىر جەمشىدەم پەرسى: چىتان كرد؟ گۆتى؟ وەك بەشىرمۇشىم ھاتە بەرچاو. هەر نەودەم بە دوكىرۇم گوت: نەوهش لە بېرۇمەرەگانم زىياد بېرۇ.

رۆزى ۸۹/۱۲/۱۰ چۈرمە سەردانى ماموستا مەلارەجىمى عەبىاسى كە پاش مانمۇو نارەحەتىمە‌کى زۆر لە چىنگ حکومەتى نىسلامى نېران و تۈركىيا رىزگارى بېرۇ گەيشتىبە سويد و بىرەبۈرۈيانە كەمبىي ھەلسەتە هامار. سەردانىتىكى خۇشىوو، باسى راپىدۇو و كارەساتەكائى كوردىستاغان كردو لەرایبردۇوى كارو كرددوھى هەينىدى رىبەواغان كۆلەمە. ماموستا فەرمۇرى نى وا ھەن كە نېفلاسیان كردو بەلام نېيان ناگەرتىن..

لەکەل دايىكى كەمالى كە به‌میوانى هاتبۇر لام چۈرىنى يۈلىم و داواى يەنابىھرى سىاسى كرد. بېزلىم پاسېزدىتى بولغارى لى وەرگرت و پىسولەيەكى دايە كە لە سۆسيال يارمەتى و درگرى و نەويش لە خىتلە ناوارەد لېقەوماوانى كورد زىيادى كردو بۇوبە چاولەدەستى سۆسيالى سويد.

حەوتىوی كوردىستان لە بېرلىتىنى رۆز ئاوا

لە مانگى دىسامبرى ۱۹۸۹ « نەنسىتىقى بەراوردكىنى باسى كۆممەلايەتنى لە بېرلىن حەموتوسى كوردىستانى راگەياند بۇو. بەشانازىعوه منىش بۇ بەشدارى لە حەوتىوی كوردىستان داوهت كرا بۇوم رۆزى ۱۶/۱۲ بەرھو بېرلىن سوارى قەتار بۇوم ولېرىلىن مىوانى دۆست و براادرى خۆشۈست فرياد معىتىزىن بۇوم. فرياد رەوانى شادبىت دۆستىتكى بەراستى و كوردىتكى جوامىتى و خزمەلۆست بۇو. مالەكەي دەركاي بۆ دۆست و براادران ھەمىشە ئاواالەبۇو. تەلەقۇنم بۆ نوكتىر كەمال فۇناد كەردى گۇتى بەيانى لە شۇتنى كۆپۈونئۇ يەكتىر دەپىنەن. رۆزى ۱۷/۱۲ لەگەل چىندىن براادرىتك چۈرىنە سەپىرى دىوارى بېرلىن. سەدان كەس بە كوتىك وجدكۈچ درىشىو دەرنافىز و دىدارى كەوتىسوون كە لەتكىك، پارچەيدەك تۆزقالىتكى لىت بىكەنەودو بە يادگار ھەللىيگەن. دەيان گوت لە نەھەرىكىما پارە دەكى !!

دواى نىوەرق چۈرىنە سالىزنى كۆنگەرى بېرلىن كە بە پىشانگاى رەسم ووبىنە جوان و جىزلاوجىزى ھەمەر بەشە كانى كوردىستان رازابىزە. ئاھەنگ بە كۆرانى « كۆما ناشتى » كرايمۇ. دوكتىر كەمال زەحمدەتى خوادن و خواردنەوهى فراوينى منى كېتىشا. رۆزى دواىي كۆپۈونئۇ بە زمانى نىنگلىزى و نەلمانى دەستى پەتكىرد. باسەكان ھەمۇپىان باسى نەكادىتى و لەسەر ھونەر و فۇلكلەر وزمان و كولتۇر و جل و بېرگ و مىزىووی كورد قىسىدەكرا. لەگەل و تارەكان هەتىدى جار وىنەو رەسىمىش نىشان دەدران. تاخىتىرەكان وەك لەبىرم مابىت بىرىتى بۇون لە: دوكتور كەمال فۇناد، حەمرەش، فۇناد سەيد عەملى، بىرایم خەلکى سورىا،

بۇرھان شاوى، فەرھاد، پەزىشىسىرگولپە مامىستاي زانستگايى نازادى بىرلىن، عومدەر شىيخ موس، نۇوسرىتكى ترى نەلمانى.)
نەگەركەسم لەبىرچۈوبىن داواى لېپىردن دەكەم) هەر يەك لە ناخىتەر، كان لەم چوارچىتەيدا باستىكى ھەللىزاردىبو قىسى لەسەردەكەد. ھەممو رۆزىتش داواى سەعات ھەشىتى نەپارە فىلىمى جۆز اوجۆز لەسەر كوردىستان نېشان دەدران. دوكتور فەرياد فازىل لە سالۇنىتكى تى شىعىرى كوردى بەندەلمانى بۆ خەلک دەخۇتنىدەمە دەقىيەتى دەكەد.

لەم چوار رۆزىانە دوكتور كەمال فۇناد دوو رۆزى بۇۋاتارەكانى « نەكادىتىمۇ كوردى لەنەلەمان» كە هەر ناوىتكى بىن ناوهروك و بىن بىرھەم و دامەززىتەنەرەكەنەيشى لېتك ترازاپۇون گل دابىزۇه. هەر چەند لەبىر نەزانپىنى زمان زۆر لە وتارەكان حالتى نەدەببۇوم، بەلام بىتىگومان باسىكان لەبارى ناكادىتىمۇ يەوه نرخى خىيان ھەببۇو، بەلام بۆ من كە كاپرايەكى ناكادىتىمۇ و خاواهن شەھادەي دوكتورا نەببۇوم، لەم بارودۇخە سامانىك و داخداھەي نەورۆزىدە كوردىستاندا باسىكان دەليان نەدەكەرمەوە. وتارتىكم ناماھە كەدە كەنەپىش چۈزىتكى تى بۆ باسى حەوتۇرى كوردىستان بېجم. چەند جار بە دوكتور كەمال گوت وەممو جارىش دەيگۇت: تۆزە وەرددەگىن. بەكۆرتى رېتىگاي نەدا لەكىزبۇونەوە گىشتىيەكەدا وتارەكەم بەخۇتنىمۇ و بۆشم تەرجومە بىكەن. ناخىرەكەي كات تەداو بۇو، كۆپۈرنەوە دوايىھات و دوكتور كەمال گىرتى جابا لەم ژۇورە خۇمان كوردىكەن گۈئى بىدەينە وتارى كاڭ كەربىي. دىبارە كوردىكەنەيش ھەمرو نەماپۇون. من دەمىرىست ھەر چۈزىتكى بىن ھەستى خۆزم لەسەر نەم كۆپۈونەوە دەرىپىرم. وتارەكەي من بەدلى زۆريان نەببۇو، تەنبا كاڭ عومدەر شىيخ موس گوتى: « رەخنەي كاڭ كەربىم راستىيەكى تىدا يە نەوپىش نەمدەيە كە دواى كۆنفرانسى پارىس لەبارەي (ھۆيەتى فەرەنگى كوردىكەن) بۆ ھېتىندى لە رۇناكىبىرانى شىزىشىگىز تەو مەترىسىپ بەيدا بۇد كە دەيانمۇئى مەسىلەي گورد لە چوار چىتەدەي مەسىلەي كۆلتۈن بىدا قەتىس بىكەن.»

هدر جزئیک هن من هدلوقتی خوم لدم و تاردها دربری کدوا لیزه شدا بلاوی دهکه مهود چونکه که و توتنه نهم بهشهی بپرسودریده کانم . باشه و شه بلیم که نهم و تاره له ژماره ۷۷ مای رقزنامهی « سمرداده می نوی » دا بلاو کراوه تمهوه نه مدهش دقی و تاره که يه :

« ..... پیشه کی ده مدوی هلیم من نه کادتیمیک وبا کوردؤلگ نیم و باستیکی ناکادتیمیشم ناماذه نه کردوه . بلام بارو دۆخی تال و دیواری نه تمهوه کهم و خهبات و تیکوتشانی سیاسی چهند ساله ، رهنه که واى گردېن گه وه ک روله کانی دیکه کی کورد هیندی درس و تاقیکردنده و دد دست هینتابن و بتانم له ناست به سمرهات و رووداوه کانی کوردستان ، يالمسدر ندو مهسه لانه که پیشوندیان به گوردوه هه يه بپرسواید ک دربریم .

لهمارهی نهم چهند رقزددا که لمیهرنامه کانی رززانهی حموتوی کوردستاندا بشداریم گردوه ، هر چهنده لمدیر نشاره زایی له زمانی نەلمانی و نینگلیزی نەمترانیبیه به تمواوی له نیو درۆکی باسەکان تیبگەم و لمباسەکاندا بشداری بکەم . بلام بیارمه تی هیندی له برادران تا راده يه ک نیو درۆکی باسەکانم بۆ رونون بزتهوه . له راستیدا باسەکانی نمو چەند رقزدەی حموتوی کوردستان ، و تویزی چاپه مەنی ھوالدەری رقزنامهی « کوردستان پرتس » له گەل برق فیستور لازاریف و بیر دەخاتمهوه . ھاو الدەری ناو براوله لازاریف دەپرسن : « نیو هەر لمسدر میثروی راپدووی کوردستان دنوسن مەسلەی سیاسی کورد و بارودۆخی نەمرۆزی کوردستان باس ناکەن . » لازاریف لەوەلامدا دەلتی : «

نیمه کاری زانستی دەگەین و گارمان بە مەسلەی سیاسی نیه . »

قدی ناکانه و لازاریف و بیگانه يه و نایه وی و با ناویزی باسی مەسلەی سیاسی کوردو بارودۆخی نەمرۆزی کوردستان بکات . بلام داخوا زاناو نەکادتیمیک و شاعیر و پیپرزو نووسدری گوردیش له باس ولیکۆلینه وو ناخافتی خویدا ، نەشتی باسی سیاسی و مەسلەی رقزی کورد بخاتە پشت گئی و باسی نەگات ؟ !

نهو باسانه‌ی لەوچند رۆژددا پیشکیش کران وەک: مەسەله‌ی زمانی کوردى و گۆپىنى بەپىتى لاتىنى، ياباسى چەند شاعيرى كلاسيكى كوردى نەويش له مەلېندي يابان، يالىتكۈزۈنەوەي نايىنى يېزىدەكان، ياباسى نەنۇسىنى مېترووی كوردى، يا باسى مۇسیقاو ئاوازو فيلمى كوردى وهى تر، هەمۇريان له جىتى خىياندا باسى بەگەللىك. بەلام بەراى من ھېجىيان بابەتى تازىنەن دەلام دەرى بارودۇخى نەمرۆزى كوردستان نىن. بۆ نەمرۆز نابەنە نەركى زاناو پىسچىزانى كورد. مەسەله‌ی زمانى كوردى و گۆپىنى بەپىتى لاتىنى و يا مانەوهى بەپىتى عەرەبى، ماوەيەكى نەكورتە له نېوان زمانەوان و پىسچىزانى بەشى زمان وزانايانى كورد جىتىگای باس ولېتكۈزۈنەيەو رەنگە لهم بارادە و تارى جۆربە جىزىش نۇرسارابن. بەلام بەپىرو بۆچۈونى من چارەسەرگەرنى تەوەسەلەيە و ھەمۇ مەسەله‌كائى ترى باسکراو، راستەو خۆ پىتەندىيان به چارەسەر كەرنى مەسەله‌يى بىنچىنەبى كوردەوە ھەيدە، واتە دەسەلاتى سىاسى و حاكمىتى نەتموايدى كورد.

نەتەوەيەكى ولاتى له تۈيت كرابىن، سالەھاى سان فەرەنگى بىنگانە دەسەلاتى خۆى بەسەردا سەپاند بىن، نەتەوەيەكى لەلايەك حاشا لە بۇونمۇھى بەن و لەلايەك بە بۆمبای كىيىابى قىرى بکەن و لەلايەكى تەفتواى خەزايى دىز بەن، لام وانىھ بتوانى وابەھاسانى و بەبىن دەسەلاتى سىاسى مەسەله‌كائى فەرەنگى و كۆمەلەيەتى و نابورى خۆى چارەسەر بگات.

من نالىيم باسکەرنى نەو مەسەلەنەن و لېتكۈزۈنەوەيان قازانچى نىيە وين كەلگە. بەلام پىتم وايە لەگەل هيتنانە گۈزى نەم باسە نەكادىتىيانە زۆر پىرىستە بابىدەينەوە سەر مەسەله‌ي سىاسى و روونكەرنەوەي بارودۇخى نەمرۆزى كوردستان وناگاداركەرنى بەشدارانى بىنگانە لەۋەزىعى ولات و مىللەتە كەمان. رەنگە بىگۇتى كە نەم كۆپۈنەوانە ويانەم حەوتۈوهى كوردستانە بۆ باسى نەكادىتىمىكى و كولتۇر زمان و گۆرانى تەرخان كراوە. راستە، نەدش كارىتكى خەرآپ نىيە. بەلام لەھەل و مەرجى نەمرۆزى كوردستاندا، داخرا دەكىرى هېچ

شیتیک بتکرده بهمن باسکردنی ممسئله‌ی روزه بدریته بچن؟
کورد چون ده توانی له هدلکمود و کوتیونه‌وه ناوادا که جارویار به شاز
هه لدنه کمون، ته‌نیا به‌چهند باستیکی ناکادیمیکی و ناوه‌هیتانی چهند شاعیری
کلاسیکی واز بینی؟ له کاتینکا واخدریکن ههمو شوتنداریکی برونه‌دری
نه ته‌وه‌گهی کوتیر ددگه‌ندوه. ولات وشاروگزندی به ههمو ماناوه خاپروکاول
ده‌کهن. نیستا شاعیری کورد باسی کام جوانی سرشت وره‌زو چم و کانیاو
و گولاله سره و تهیرو په‌تلوری کورستان بکات که ببزمبای کیمیایی و گازی
ژار اوی هملپر زاون و سووتاون و قرکراون. نه‌گهر شاعیره کلاسیکه کانهان به‌حال
و خدت و بدژن و بالاویدرجمیان هه لاؤکتوه، شاعیری راسته‌قینه‌ی نیستای
کورد ددبهن به‌تم و دومانی سمر هملجوبه کوکای لمشی سارده‌وه‌بی نیوکزان
ومالان و به‌کاروانی ره‌تاوی بهر بزمبای کیمیایی و به‌ناواره‌کانی بن
خیوه‌نه‌شره‌کانی نزد دوگاکان هه لابن.

نووسه‌ری کورد نیستا ده‌بن توکی خامه‌ی بز له قاودانی جنایه‌تی
حکومه‌ند اگیرکمده‌کانی کورستان وه‌کار به‌خات. پیوسته نه‌شتری ره‌خنه
نار استه‌ی نه‌نم ده‌زگا نیونه‌تموییانه نه‌نم دولته زله‌تیزه بکا که به‌دره دم
له دینزکراسی و مافی مرؤف و داده‌بره‌وری ده‌کوتن و به‌لام بز په‌استنی
به‌رژه‌وندی خزیان له ناست قدلاچه‌گردنی میله‌تی کورد ده‌نگیان لمه‌ر نایه‌ته
دهر. نیستا به روونی دیاره که ده‌زگای پروپاگانده‌ی دوله‌تان و نزاشه‌سنه
خدبه‌ریه‌کان په‌ردیه‌گی مات و بین‌دنگان به‌سر گاره‌ساته خوتیاویه‌کانی
کورستان داداوه و نه‌وهی باسی نه‌گرت ممسئله‌ی کوردور و داده‌کانی
کورستانه.

مرؤف گه‌لیتک ده‌ترسن که ممسئله‌ی بنجینه‌یی گه‌لی کورد به بیانووی
کولتررو باسی نه‌کادیمیکی بخریته بشت گوی و بینه‌نگی و خو گتیل کردنه
کورد ده‌کش بگرنده‌ده. سیاسی وزان او رووناکبیرانی کورد له‌ده‌ره‌وهی ولات
توشی همان پاسبقی و بین موبالاتی بن و خو به شیعرو به‌یتی دمدمده

بخاللیتن. نوهه نیتر داختیکی گرانده ناکری باسی نهکری. نوهانه بروون بهکورتی سدرنجه کانی من سهباردت به باسدهکانی نهم چوار روزه. بهلام بز نوهی باسدهکم هدر سکالاو دردی دل نهیت، به گورتی ناوریک و هسر کوردنستانی تبران دهدهمهوه، ..... پاشان لموتاره که مدا باسی و زعی کوردنستانم کردوه لمسدردهمی رهزاداداو لمسدره پلیحمدتی هیندی شاعیری کورد لهو سعردهمدا و پاشان هاتوومه سه رد دوری شاعیرانی سه رد هم له پهله پیدانی زمان ونددهی کوردیدا و هک حقیقی؛ نیمامی، هیمن، هزار، سواره، فاتح و نوسه رانی و هک قرلچی، قاسملو، محمد محمدی قازی، نیبراهیمی یونسی، عبدولای حمسه تزاده، قازی نه محمدو .... هند باسی هدنگاره کانی کوماری کوردنستانم کردوه له بواری کولتور و زمان ونددهی کوردی، هدنگاری حیزی دیمودکرات دوای روخانی ریشه شایه تی بز دانانی قوتا بخانه هی کوردی له دیهات وجاه پکردنی کتتبی بزلی یهک و دووی سره تایی بز قوتا بخانه کان به زمانی کوردی».

رۆژی ۲۳/۱۲/۸۹ گراممه بز ستۆکهزلام. ۲۸/۲۸ چوومه ته ماشای شانزی « رووت برونهوه » روت برونهوه شانزیک برو له درهینانی هوئدرمهندی هلکمتووی کورد دوگتور فازیل جاف گه پشکتر ناکام و یهک دوو هوئدرمهندی دیکده دریان تیدا دبیستی. شانزیکی ره خنیی برو له ریبهره سیاسیه کانی کوردنستان که لدبه نهودی بده فهرمان و قسمی بینگانه ده بزوونهه رووت برونهوه هیچیان بین نه ماوه.

بهم جزره به چهند وردە سەھری نیتو سوید وھیلاکی و ماندو بروتی بەرددوام به رۆژنامەی « سەردەمی نوی » وە سالى ۱۹۸۹ مان گەياندە کۆتا بای و به تروشبوونی هەله یەکی لە قەربو نەھاتوو لیتی دریاز بروو. نیستا بینگرمان که باسی هەله کرا، خوتەنەری بەرتز بە عادەتی کوردی کە بتر له هەله و رەخنەو گەم و گوری دەگەری و له نیتر هزار لاپەرە نووسیندا چاوی تەنبا هەله یەک و ناتەواویەک دەبیست و لەناست ۹۹۹ لاپەردکەی تر

چاوی ریپوچ دهکا، چاوه روانه تابزانی ندم هلهلهه چبوه و بویه دهبن پاشمله بیکانه نزقلی مه مجلس و باسه کان و داخی دلی پتیزی! دهليان لولاتانی عدههی که پیشان دههاوین ناوگرها داهات، سیمه کان تیکه‌ل دهبن و شمر یا کوئدیتای نیزامی دهست پیده کری. له همولیپریش نه گدر یه کینک تووشی گهرمای ناوا بubo، دهليان « تهواو » نیه! له سوید هر چنده گدرما نه گهیشتبوه ندم پلههه و هر به هاربورو، هارینیش دانه هاتبوو، ناتتو اوی همولیپری و یا سیم تیکه‌ل تبونی شهربی تووشی من بubo. هر چنده من دوای هدولی هیتندی براده بتو سازکردنی حیزبی سیاسی له نوروبا و دوای پهندو نامزدگاری به نزخی بهتری هریارم دابوو که هفتا له نوروبا به بازاری حیزب سازی نه که مفهود، بدلام دلیتی چی؟

منیش کوردم و قمولی شادرهوان سهید رسولی بیتاوانی به ناهدق و نارهوا شهدید کراو « کورده که ناقل ناین » و بهر من کموت. له گهله چنده برادرتک بتو سازکردنی حیزبیتکی سیاسی (توزی نوی) هدنگاومان هاویشت. دهستم داقدلم پیشه کیه کی گوتیا پوخت و پتیرو و پرژگرام نروسی و ماشتنم کرد و هر مابوو ناوی لن بنین. بدلام خواو راستان زوو هاقدوه سدر خز، وریا برومده و نه مجاره به پتیچموانی قسه کهی سهید رسولی شمهید، جاری واش ههید (کورده که ش ناقل دهی) بدلام که متر...!! دیسان و بهر من کموت. به پیتدنگی و به نازایی وازم لن هینتا، وهک دهليان: « زبره له نیواش بگدریتهوه هدر باشه » من زدرورم نه کرد. چونکه نه زمزونیتکی گرنگ و به نرخم هاته دهست. سعدی شیرازی دهليان: « بتو مرؤث دوو تممن پتویسته. به یه کیان ته جزویه و دهست بیتن و به نمی دیکشیان به کاری بیتن ». به هیرام لدم به شهی تمدنداکه واله گلاریزی نایزنیزیک دهیتهوه، نه زمونه کان بتو گهیشت به رزگاری نیشتمان و به خته و هری زه حمه تکیشانی گورد به گار بیتن. نه و له نه خوشی سیم تیکه‌ل بون رزگار بوم و دهمه دی لمسه خیران سالی ۸۹ به ری بکم.

۸۹/۱۲/۲۱ براذریکی خوشویستم سهید عوسمان له گەل کاک عوسمانی راد پەيدا بورو. نان وچاییمان خوارد و سهید عوسمان دەستىكەد بە ھەند و نامقۇزىگارى برايانە و نىسراڭە : چۈن دەپت تۆ وادنىشى، خەلک حىسابت لەسەر دەكا، دانىشتن بۆ تۆ نابىن، دەپت دەست بە تىتكۈشانى سیاسى بىكەي وچى وچى..... لەگەل سوپاس بۆ ھەلۋىتى كاک سهید عوسمان، پېتم گوت: براگىمان من وا خەرىكى سەرە تەقدى نۇرسىنم. با خەلکى دىكە نەم بازارە بىكتەمۇه. نازانم چىندە قىشكەنلى منى بەدل بورو، بەلام دازانم دىستايەتىيەكەمان بەردهوامە.

سالی ۱۹۹۰

سالی تازدی ۱۹۹۰ امان به دانشستگی خزماتی و به تماسای تعله قیزیز نهاده است. نهاده ای تعله قیزیز نهاده سمردانشته کمان، دنگ و پاس و ته فسیری نهاده شده تعله قیزیز نهاده رووداوه کانی سالی ۱۹۸۹ ای باس ده گرد و نیشانی ددادن و یدک جار و یدک و شه باسی گوردی نهاده و هر دهک نهاده کی ناوا لم جیهانه دا نهاده. هدایتکی سمنج راکیشی نهاده بریتی بوله: «به گوته ری لینکولین نهاده (یونیتیف) لعنایری سالی ۱۹۸۹ دا ۵ میلیون گدش له جیهاندا له برسیه کی دهق و تهادا دهیزین و ۲۷ میلیون مندایش مهره شدیان لیده کات.»

له گهل تیکوتانی بهداده ام بق در چوونی «سمردانی نوی» بدرگی چواری بیرونیه گانیشم تهاده کرد و تووشی برادرتکی گوردی عیراقی هاتم که چاپخانه هدبوو، به لینی دا لدو پدری جوانیدا بق چاپ بکا. پاش ماوه یدک کتیبه که ندک هدر جوان چاپ نه کراپوو، به لکوو نیستاش هدر گدش بدرگی چواردم دخوتینیه و، له گهل هدلوه رینی پدره گان بیشک دوعای به خیر بز خاوندن چاپخانه ده نیری؟!.. جارتکی دیکهش رون بزوه که کورد باله نورو پاش بزی و کار بکا، نابن واژ له خسله تی بن قمولی خزی بهتین.

۹۰/۳/۱۶ فیدراسپونی کو مدله کوردیه گان له سوید به بزنیه یادی بزمیارانی هدلدجه شد و تکی ساز کردبوو به لام بلیتی به ۵ کردون ده فروشت. من ره خنهم لینگرتن و گرتم نمه رفیشتنی خوتنی شهیدانی هدلدجه یه. به لام ره خنمه شت فایده نیه، نهان ده زان کاره کابان چون بمرتوه بدرن.

۹/۱/۱۹ روزنامه‌ی کوردستان برس بۆ یارمه‌یدی پشتگیری شوناھەنگیکی ساز کردوو، منیش داوه کراووم. خەلکیکی زور بەشداریان کردوو. نەمە یەکن لەوکاره جوانانه بووکە کوردەکان بۆ پشتگیری رۆژنامه‌گە گردبويان.

اھ نتو گۆفارو لایپرە بلازەکاندا نامەیدیکی هەشت لایپرەیی براو براودەری بدرێز مەلا مەدەمەدی جوانرۆبیم دیتەوە. گزیا نموه نەساح بۆه وله خەستەخانە نووسیویەتی. کە چاوم پیتکەوت گوتم : « جانەوە نەگەر لە خەستەخانەوە نینووسیبیايد، بیشک کتیتیکی دننووسی » پیتم خۆشبووچە فەرک چەند لایپرئ ئەم بەرگەی بن برازتنمەوە. بەلام بەیارم دا هەرھیندیکی لىن هەلیتجم. رەنگە خوتەنەری ناواش هەبىت لەن : « بقچى هەر ھەنلىك و بۆ هەنەووی نا ؟ » زور ھاسانە، لەوەلامدا نیزەم: جونکە بەدەست خۆزمۇ نامە کە بۆ من نووسراوەو نامەوی تووسراوەیدیکی ۸ لایپرە بى مەلامەمەدی بلاو کەمەوە. تەمدەش هەلیتجرادەکە يە بەو شەرتەی رەنزوو سەکەم دەستکاری کردوو. بەلام ریزمانەکە خۆيەتى و خوای گورەش ناویرى دەستى لىن بدا وھەر حەفیشە دارشتنى رستوریزمانى برايانى کوردستانى خواروو دەستکارى بکریت!

نامەی ریزدار مەلامەمەدی جوانەقىسى

«.... براي بەریز گاکە حسامى ھیزا... سلاویتکی گرم و گورمان پیشکیشتنانه.

پیش چەند رۆز نامەیدەکی ترم بۆ ناردى پاش خوتەنەوەی بلاو کراوەکانت. نازانم گەيشتوه يان نا ؟ بەلام وانامەیدەکى تريشى بەدواي دادتیت.... پیتم وانیه جارى نامەی سیيەمى هەبىن واتا تادەرەدەچم لەخەستەسانە.

برام بۆ كەمیتک سەرچەم لەسر بېرەودەكانت لەبەرگى دووه و سیيەمدا كە

قەولم بىن دابویت زۆرت سەرقاڭ نەكەم بەلام لەم چەند خالانەدا ھېتىنىيەكتان پېشىكىش دەكەم. «... جارىتكى تىرىش دەلىم؛ زۆر لايدىنى تەوشارەزايى ۋچۇنىيەتى رووداواهكان، ھېتىانە ۋېرلىوتى خامەو نەشاردىنەوەيان لە جەماودروخەلکانى خاوهن مەبدىست كە لېرىدا دىبىن بىلىم بە داخموه دەيان وسەدان راستى رووداوايى گىزىك و خاوهن خەبەت و گۈشىشانى سەرەممەكانى لمۇر بېشىووماندا، يان نىيەتاشاساندا چۈونە ۋېرخاڭ و شاراونەوە لەخوتىنەر و تىكۈشەران...» بىرىيە دەلىم من لە سەرچەمدە سۈپەسىي رەنجىدانەكە تان دەكەم بۆنەشاردىنەوەيان لەخوتىنەر. دىيارە نەود گارتىكى وانىيە بىلىم، ئىرولەوى لای من و نەرونەمۇيىر ھېتىنىي راو بۆچۈرن پەيدا نەبىت نە.... دۇورىش نېبە لەزۆرىمەدا سود وەر بىگىن و ناشارەزا شارەزا يېن، لە ھېتىنىي تىكىشدا گەمەتىك بۆچۈرن و رائى تىلاي خوتىنەر دروست بىكەت. بەلام بەھەر حال نۇمىتى ساغىي و تەمنى دىرىتىنان بىز دەخوازم بۆ تەعاوەركەنلىكەكەنلىكى تىرىش.

كېشىكەنلىكى خەبەت و زۇيان، بەشەكەنلىكى خىزىت و خېزان بە بەشەكەنلىكى هاو سەنگەرەكانتان نۇھە ھېتىنىي لايىنى بۆ منىش رۇون كەرددەوە كە نەم دەزانى (سەد شەلا - وەك لە كوردستانى عىراقدا دەلىن : زۇوتىرم زانىبايە) اچ لە سەرەتلىكەنلىكەنلىكى نۇمييان نەم ھاوري لە ھاوري يانەي لە خەباندا زۆرىمەيان ناسى .

خىزىگام لايپەرەكەنلىكى ترى نەم لاپەرانە بە كاك حەممەدەمین - رەھوەند - لە پېش ھەمانى تىردا دەست بەكار بوايمە نەو زەخىرە گىنگەي بەھېتىنايدە سەرگاڭەز بىز تەواو كەردن و سودى خوتىنەر و خەبەت سەفت و دىرىتەكەي گەل و نېشىتىمان و چىنەچەوساوهكەنلىكى لېرىدا پېش نىيارەنېرە دەكەم، ھىمەتتاناڭ كە كارتىكىدىنى خىزى ھەيدە بۆ دەست جۈلاندىنى كاك رەھىمى قازى بەخەنە گارەوە لەم رۇوه سەرخىنچىكى زۆرم بۆنەو ھەمۇر بە سەرەھاتانىي « خىزى دىمۇركاتى كوردستانىي نېزان » چۈولەو ھەمۇر لەت و پەت و گەرت گەرت بۇونەو بە سەر ھاتە قولانەي لە دەورانىي پېش و باش « عمۇلاي نېسەحاقى » ...

هتلر پیش شورشی گلانی نیران چند جاران به چندان کسانیک بمرتبه چو
ونه و جاریش ندهمه مسو ناکزکیانه نیوان پیاوه شاره زاو ناو داره کانی
سهرکردا یه تیه کدی. به لام به راستی نه و حیزب و ریکخرا وانه که بتو دیفاع له
خواست و ناواتی جماوده گهل پیتک هاتبن و جولابن هدر چیه کیان هاتبیته
پیش له کوتسب و کیشمود سختی، به لام بتو پیشمه خدباتیان دریزه پیدا و بو
هملگرانی نالاکه له تو تیکتشرانه دلسوزانه هدر جاره به جزریک پیتک
هاتتده. بلینی ندرکی خدباتی نه مرقی سختمان لم قتناخه داو، لمسدر
روشنایی درسه کانی رابوردوی هر حیزبیک بدجیا و جولانه که به گشتی،
لدوانده شورشگیرانی کوردستانی نیران بد تایه تی، و خوکه وتنی نوی یان
نمیعنی؟

کاک کدریم : به راستی هاو خدباتی و هاو کاری حیزبی تودهی نیران و حیزبی
دتموکراتی کوردستانی نیران له هیندیک قتناخادا، یان بلتیم کیشمودی نیوانیان
و چونیه تی و بت چونی یه کدم بتو یارمه تی و هاو خدباتی له گهل دووه مدا زوریش
نه ک کدم سمرنجی را کیشام. دیاره نیمه له عراقدا تموخره کیشمه یه مان هدر له
سمره تاوه نه بوه و ک خوشستان قسمه تان له سمر کردوه. دیاره نه و کارتکی یه ک
لاینه نیه، ج له لای دیوی عیراق، یان له لای دیوی کوردستانی نیران. چندان
هزه دن بتو هر لایه نیکیان له باری سله بی و لباری نیجا به کمشیمه.

لیره دا باسه کانی پاش شورش و اته پاش رو خانی شاو سمرده می ریتیمی
خومدینی نیسلامی جیگهی باس گردن دین. چونکه رو و داوه کان نوین و
نووسراویش زور زورن له سهربیان هی لاینه جوز او جوزه کانی نیرانی
و کوردستانی. نهودش ندرکی نیوه گدوره تر ده کات له بمرگه کانی دوای به رگی
ستیه معوه.

کاک کدریم: من پیم و ایه کیشهی کورد له هر پارچه یه ک له پارچه کانی
نیشمانی دایه شکر اوی گهله کوره دهیت پایه و پله یه کی زور گهوره ت به خوذه
بگریت، ج له لایدن حیزبیه شیوعیه کانه دو و ج له لایدن حیزبیه غمیره

شیوعیه کانمود - به هدمود جزو باره کانیانمود. به لام نه وکی باله شیوعیه کان و خهباتی چینایه تیان له ناوه کنیزی خهباتی رزگاری خوازی و نبیشتمانی گهلى کورد زیاترو قبولت زده کاتندوه که ده بن پتی هد لستن به جالاکانه رو و سوورانه، جا باله شترشگتیره دیموگراته کانی تر، هیزه بورزووا چکوله کانی تری کور دستان هه رجوره شیوه که بیت او اتارقی خربان جاک و جالاکانه بگتیرن یان نا؟

کاریتکی تری گهوره دی نهم دوو بدرگه تو مارگردنه زور لا پرهی گرنگ له روزل ورده و تی شورشی نه ته و ایده تی نه بیلول له کور دستانی عیراقه، به راصیده مارکسیست و شترشگتیره دیموگراته بیشکه و تخوازه کانی کور دستانی ثیرانه. بدراستی کاری نزم کران و کراون، نای که کاری خراب و نزم رو و یاندا لمسانی نهم دواییه شورشی گولانی شدنا، له یه کتر کوشتن و برآکوژی و برآونیزیکترين برادر ده گوشت دان به یه کتری و به فروفیتل ده عودت گردن و شایی و نان خواردن لمسه سفر و خوانی یه کتری و نموجا قمسابخانه سازاندن بو یه کتری ... به حق و تنوته که نه خوشیه که له کور دستانی عیراقووه گهیشتتنه دیوه کانی کور دستانی له ت لهت کراو. نهمه زور راسته .... هتا ده توانیت ہلیتیت: له زیر کاریتکردنی ندو دور منکاریه یه کتردا .. ریکخراو دروست گردن له تور کیا و سوریا ش، هر لاینه بتو خزی، یان که رت گردنی کوبه و کتمه لیکن که له خهبات داهه بیون. باشه لیت پرسم لیزه دا نایا برادرانی سه رکردا یه تی (پ.د.ک) یان ماله بارزانی خوا لئ خوشبو هیچیان بتو نمنو سیویت له و رو ووه نهمه له لایک، له لایه کی تردهه چونه سودت له به لگه نامه کانی خودی نهم شترشده (بدتاییمت کزنگرهی ۹ی پارتی) و هر نه گرتوه لهم باسانده دا.

کاک که ریم له گهله گرنگی و گهوره بی شترشه نه ته و ایده که دا و گرنگی و گهوره بی روزل و دهوری بارزانی نه مرخزی، له و سالاندو پله سدختانه دا، و هک کاریتکی میزه و بی له خهباتی په ره گرتووی گهلى کور دماندا ... به لام که ندانم ده خوتندوه زورم و دیبرده هاتمه که هر له سمره تای نه بیلولی ۱۹۶۱ و چی و چند گاره ساتی سخت و خوتناوی و سامناکی یه که له دوای یه ک ده باره دی

گادرو هاوری ولاینگره دلسوزه‌کانی حیزبه شیوعیمان به تاییدت ریکخراوه‌کانی هر تمنی کورستان کراو به نهنجام ده‌گهیدندران، و اته نهک هر بدرامیدر کورده مارکسیست پیتشکوه تخوازه‌کانی کورستانی نیران برو، شالاوه‌کانی چهک کردنی هم موئنموانه‌ی سر به حیزبی شیوعی عیراق بروون له‌هریدا له‌سالانی یه‌که‌مدا وله‌خوتنا نوتم کردنی بنکه‌کانی پیشمرگایه‌تی (بهمز) و لمشاره‌زور و قموالی و خورنودزان له‌گه‌رمیانی گدرگوگ، وزوری تر، گرتن ولیدان و (برانه) کزکردنوه له‌شیوعیت و حیزبی که‌ی له‌عیراق دا، ندوجا کوشتنی کادره‌کان له‌جاده‌کان وله‌گونده‌کاندا، یان له‌بدندیخانه‌کانی ماوهت پیتچوین و تمویله و قره‌داغ و سدرتهک و بتواته و رایات وزوری تر.... له‌سر بزچوونستان له‌سر(ماویه‌ت) وله‌سر رۆلی مام جه‌لال دریکخراوه‌که‌ی ندوکات و دواییش ، له‌سر بزچوونستان له‌سر «عزیز الحاج» وکار و نهنجامه‌کانی، بتن نمهوه لاینه‌نگیری کردنی تیندا بیت، دلتیم بزچوونی راست و جاک بروون که وردیی بیرگردنوه‌کانی ندوکاته دهر ده‌خفن. به راستی ندوه‌دست خستنه ناوکار وباری کورستانی نیران و ناو ریکخراوه‌کانی کورستانی نیران، زیانیکی دیاریان گه‌یاندوه.....

به خوالیت ناشارمهوه من هر له کوننگره‌ی چواری مدهابادمه به نیسبت ح.د.ک.ا. هملویستم له‌گەل نمو له‌تکردنانه نمهوه‌که روویاندا له و حیزبی کورستانی نیراندا. نمدهش مانای وانیه ندو هممو لهت و بهت بروونه، ندو هممو کادرو بدر پرسانه هملو چهوت و نهفام بروون و کاک ره‌حمانی شهید له کاک حمده‌دمین و نه‌حمد عزیزی گوتیبو.. مەگەن و نه‌گەر گردووتانه با عیلاجی بکدین. ندوه سر نهنجامی چاک نایق. دەمدوی بلتیم نمهوه‌ی (کاک ره ستكار و گادانی وکاویانی -یش) هر شتیکه له و رسته‌یه. زوری بز چوونه‌کانتم به‌لاوه په‌سنده لمو باره‌یه وه....

بز رۆلی دریز خاین و به‌رده‌امی حیزبی شیوعی عیراق و هاوریکانی

وروزنامه کانی اناوینده کی واایه که هر خویندواریک دهوانن سدرنه نجامی لئن و هر گرتت بوخزی ده باره له سر روزنایی نهوانه لدو دوو بدرگدا و هیبر که رونه توه له لایه نیووه که ما یهی روو سوری شیوعیه کانی عیراقد سر جهه.

برام حیسامی: واپانم بدسه.... سریاسی همه تنان دهکهین و چاوه روانی زیارتیستان لئن دهکهین. هر خوش بی بز خزمت کردنی زیاتر... برای دلسویزان باوکی تارا... موسکو بیمارستان *

هاوینی ۱۹۹۰ به خردکیوونی روزنامه‌ی (سردهمی نوی) و نووسینی بدرگی پینجی بیرونیه کانم روزگارم برد سر و سردارانی جاروباری دوست و برادرانیش لئن دهکرد ناویته. له کوردستانیش خهدبری ناخوش نهبا نه‌ده‌گه یشت. نم ریانه نمودنده به‌گری و گزله قدت تاسدرخوشی و ناخوشی لئن دستمه‌ر ناکری و هم‌موضوی به نیمامی رهبانی نانوسریتده.

دنیایه‌گی سهیر

روزی ۹۰/۶/۴ تیکوکشدر ماموستا به‌هانه‌ددین نوری ته‌لیفونی کرد و گوتی: « هر چند دهکم خانووم و گیر ناکه‌وی و جنگام نیه لیبی بنووم. حه‌زده‌کم ریگا به‌هی بعم له لزکاله‌کهی تزو اته لزکالی روزنامه) بنووم. دسته نوتنیک و تله‌قیزی‌نوتنیکی بچرک داده‌نیم. به‌تمنیا زور ریاوم، نیووه گریش ددهم ». *

له راده به‌در ناره‌حدت بروم. نبولزکاله ریز عذرزیکی تاریک نهک هر بز نه‌ده‌میوکه مرؤ تبیدا بزی، به‌لکوو شوتنتیکی به‌ترسیش بروم. بهو ته‌لیفونه له‌کدل دایکی که‌مال کموتینه په‌زار دخده‌فت دایگرتین. خانوه‌کهی نیمه‌ش زور په‌جوک بروم، بزیه نه‌ده‌بورو برادره‌تیکی دیکدش له‌کلمان بزی. هر نه‌ده‌مان پینده‌گرا تف ولعنه‌ت لم روزگاره بگهین. گهستیکی هم‌موده‌منی له پیناو

نازادی و به خته و هری گهلا بخت کردیم، لدو تمدن نه داوله شاریتکی و هک سترکهولم جینگای و دیگر نه کدوی و ناچار بقی دواوی ژیر عزم زنگی تاریک بکا تبیدا بنوی. درو ناکم نه گدر بلیم تا دواوی نیوه شدی درنگ خوم لجه‌اوی نه کدوت و بیرم له گه مدعی روزگار ده گردده و هیچیشم بتو نه ده کرا.

دوكتر جدلیل جدلیل له لایهن فیدر اسیونه و بز سیمعناریک داوهت گرابوو. روزی ۹۰/۶/۲۰ لدسر گورد و پرسترویکا باستیکی سمرنج راکیش و به پیتری همبوو. شمزیکیش منی به سمر گردده و دانیشتنتیکی خوشمان برده سر. دوكتر جدلیل گوتی: « لدو سقدردا شتیکی گرنگم کدش کرد. ناوی گدلیتک حیزبی کوردستانی تورکیام بیستبرون. لیره بزم ده گدوت هم کمه داتایدکی لدمالی خزی داناوه، به یانامه‌یدکی بین ده نووسن و نده حیزیدکه یدتی. »

۹۰/۷/۸ که مالی کردم هاته سوید و دواوی پهنا بدری کرد. به گویره‌ی قانونی پهنا به ری سوید هدر گهستیکی دایک و باب و گشت گهسی نیزیکی له سوید بن، ده توانی ندویش بیته سوید بڑی. که مال دایک و باب و خوشکی له سوید دهزیان و گهسی دیکه‌شی نهبوو، بهلام پاش ۲۷ مانگ و دوو مانگ حبس کردن و گتپنی دوو و هکیل جا نیقامه‌ی تینسانیان دایه. بزرگارسی و دیموکراسی روزنوا هروا ساده نیه و هک رو الـهـ کـهـی دـبـنـرـی. تـعـونـی دـهـ جـالـیـهـ و هـمـرـ خـزـیـانـ دـهـ زـانـنـ چـونـیـ بـهـ رـتـوـهـ دـبـنـ وـ گـهـ لـانـیـ لـیـقـهـ وـ مـاوـیـ وـ لـاتـانـیـ دـوـ اـکـمـوـ توـشـ چـونـ فـرـیـوـیـ دـهـ خـنـ.

۹۰/۸/۷ لـهـ گـلـ کـهـ مـالـ چـوـینـهـ سـهـ رـشـایـیـ کـیـشـیـ دـوـستـیـ بـهـ رـقـیـمـ مـامـوـسـتاـ مـدـلاـحـسـنـیـ نـوزـهـتـ زـادـهـ. هـتـبـیـوتـیـکـیـ فـارـسـیـ نـهـنـدـامـیـ مـهـتـسـوـرـیـ حـیـکـمـتـ یـارـمـهـتـیـ دـهـ دـانـ وـ شـهـمـیـ لـهـ سـدـرـ مـیـزـهـ کـانـ دـادـهـنـاـ. گـهـ بـزـ لـایـ مـیـزـهـ کـهـیـ نـیـمـهـ هـاتـ، گـوـتـمـ :ـ نـیـرـهـ لـیـتـهـتـیـ. هـدـتـیـوـگـوـتـیـ :ـ زـمـانـیـ مـرـدـوـ نـازـانـمـ. کـورـدـیـ وـ نـازـهـرـیـ زـمـانـیـ مـرـدـوـونـ نـامـوـیـ فـیـرـیـانـ بـمـ گـوـتـمـ :ـ شـهـرـمـتـ بـکـهـ. هـمـ زـمـانـیـ شـوـقـیـنـیـزـمـیـ فـارـسـتـ بـنـ زـینـدـوـهـ ؟ـ پـیـمـ

نالئی گئن تهربیه‌تی گردووی؟ هدتیو روزی. پاش تاویتگ هاتنوه گوتی : ببوره. زمانی فارسیش مردوه. شدو گهراینه‌وه سندسقال میوانی کاک سولمهیانی چجهه بروین. روزی دوایی مهنسوری میرزا محمده‌دی نه‌غده‌بی بز کهباپی سمر درریا داوه‌تی کردین. براستی میوانداریکی به دل کوردانو به کش وهموا نوروپیانه‌ی ساز کرد برو. بز لهبیر چونه‌وه نابن.

رۆزه‌گانی سمره‌تای مانگی نوت حکومه‌تی عیراق ولاطی گوتی هاو ره‌گهز وهاودین وهاوعه‌هاو عه‌گانی په‌لامار دوا به یدک رۆزه‌داگیری کرد وناوی نا نوستانی ۱۹ ای عیراق. بدم کاره‌ی حکومه‌تی به‌عس (نومه عدره‌بی‌مو‌واحده) جو‌هدرو نیوهرۆزکی خوی به‌جوانی نیشاندا. نیتر به‌دوای نهم په‌لاماره دا، قسuo باسی رۆزانه له نیو دوست وبراده‌ران هەر خدليچ وسیاستی نەمریکا وجۆنیه‌تی دوارۆزی عیراق و به‌تاپیهت چاره‌نووسی گوردستان برو.

٩٠ / ٩ / ٢٥ چو‌مه نەلمان که بچممه سزفیا. سالی ۱۹۸۴ هەزاروستن سدت مارکی نەلمانیم له سپار بانگی نەلطانی ھەبورو. نەودەم به پاسپورتى عیراقی دامنابرو. لەگەل کاک مارف نەمینی کتی چووم ودری گرمۇوه. گوتیان پاره‌ی خەلکی عیراق بەیاری راگیرانی لەسەرە ونايدەینمۇه. هەرچەندى جدوازى سەفر سوپدیم نیشاندا، فایدەی نەبورو. پاره‌کەی منیش تاپاش سەن سال به پېشکى ناگىرى سیاستى سەددامۇوه سوتا وپاشان وەرم گرتۇوه.

سالی ۱۹۹۱

سدرسالی ۱۹۹۱ پاش ساله‌های سال منداله کانیش له لای نیمه بیون و شمیریک لیک کۆ بیورینده. بۆ نیمه شدروتکی خوش بیو، به گشتی هەموو کات و سات باس و خواس هەر مەسەلەی خلیج و چاوەروانی ۱۵ ژانویه‌یان دەکرد کە بزانین کەنگن نەرتەشی داکیرکری عیراق پەلامارە دری و کیشەی کەندادووە گانه کوئ.

۹۱/۱/۹ بۆ عەملیاتی پەزیشی لوتم چوومە خستەخانه، دواى رۆژیک کە برمیار بیو عەمدل بکری، حالت تیکچوو، سرم دەسورووا و دەرشامده، تله‌فونم بۆ دۆکتۆر جەمشید کرد لە گەل دایکی کەمال ھاتن ولە جیاتی عەمدل ناردىغانمۇھە مالتى.

لەبدر نارەحة‌تى لە مالتى دەستم بۆ ھېچ ناچىن. سەيرى تەلەقیزىون دەکەم و گوئى دەدەمە دەنگوپاس. دواى دوو رۆز ھاتوومەوە سەر خىز. نەم دېرانەی خوارەومە لە دەفتەرى ياد داشتەکانم نۇوسىيۇ، بىن دەستکارى بۆ ئىرەیان دەگوتىزمەدە:

«.... نىستا پەتر لە گشت کاتىك دنيام سەير دېتە بەرچاو، ھەمووی درق، ھەمووی فريو، ھەمووی تەقەلا بۆ وەدەست ھيتانى سودو قازانچ، ھەمووی لەزىز بىن نانى مافى مرۆف و بىن شىتل گەردنى دەيمۇگراسى، بەناوى دېفاع لە دەيمۇگراسى، پشىپانى لە كۆنە پەرسى... دنيا يەكى سەير... بۆ دېفاع لە شىيخى كۆلت لەشكى دنيا دەنگ دەدرى، بەلام پىتىچە هەزار كورد بە چەكى كىمپىا يې قر دەکری، (لايەنگرانى مافى مرۆف) سەر زارە كىش جنایەتكار مە حکوم تاکەن.... نىستا راديو و تەلەقیزىونى دنيا كەوتۇتە كار، بۆ چى؟... سەددام كۆتىنى بەلامار داوه!... نەوتە... كۆتى نەوتەلائە... پېرۋە... وزەى

نابوری نیمیر بالیزمه... نابن دستی لن بدری... بلام نه تدویه گ به خری واخمریکه ن لههینی بمن، ، کهس باسی ناکات ... سهیره.... مسدلهی لیتوانی—ش خهربکه بیته ریزی مسدلهی کهنداو... کردوهی سریازانی سوژفیتی له لیتوانی رووی سهدادمی سپی کردوهه... بیرو باوهه، یهکسانی، دادبهرودری، دیمکاری، هانی مرۆف ههمو ماناو مفهومی خیان له دهست دلوه... ۱۳ کهس له لیتوانی به گوللهی سریازانی رووس کوژراون... کاریکی تدوهنده گلار وجه پدله مرۆفایه تی شرمی لیتده کات... به هیچ بر و بیانوتک له پنهنه کردن نایه. له سترکهولم چند رۆژه بو ندو کوژراوانه قور و سمر دهکن. خز پیشاندان دزی سوژفتی و بز پشتیوانی له خالکی لیتوانی سویدی داگرتوه... ریمراهانی سیاسی سوید و تار ددهن... بالیزی سوژفتی بو و هزاره تی درهوه بانگ دهکری... بلام له فلهستین ههمو رۆژی ۲۰ کهس دهکوژری، به ده گمن نه گهه باسی بکن. گلی کورد له عیراق به خالک و ناوه دانی وکلتور وناقاری شوتندواری کویر دهکریتنه، کهس باسی ناکا... شدرر له گهنداو دهست پیتکراوه... تله چیزیونی سوید بہرنامه گهی به باسی همراه لیتوانی دهست پیتده کات... دنیای درو... فریو.. مهسله حهت و لمزیر بئن نانی هستی مرۆفایه تی... نووسراوهی دفتدره گدم تمواو دهین.

۹۱/۱/۲۴ کاک حمد دهیبی سیراجی تلیفونی کردو گوتی: «لم سعرو بهنددا وا خهربکه کونفرانسیک له بارهی مسدلهی رۆژهه لاتی نیزیک ساز بکری. با یادداشتیک نامه یک ناماده بکهین: بیدهین زور گهس نیمزای بکمن، دوا بکهین که باسی کوودیش لم کونفرانسەدا بیته گزبری.» گوتم. بدره سیلمان لیناوه. وره با نانه گهی بخزین، رنه گه باشتیبری لن بکهینوه. کاکه مین هات و نافغان خوارد. گوتم:

برام! نیستا بههی گور دستانی عیراق شکلتیکی به خزوه گرتوه. نهوده توانن بز هینانه گزبری مسدلهی کورد لم جزره کونفرانسانه دا ههول بدارا حسابیشی له سمر دهکری. نامه نووسین و نیمزای چهند کهستیک لام وانیه ته نسبیرتکی همین. دوای نان جایه که شمان خوارده وو بیتده نگهمان لینکرد...!!

سیمیناریک لەسەر بارودو خى شهرى گەنداؤ و دوارقۇشى عىراق

لە جەنگىيە ھەدراي خەلیج دا بەرەي گوردىستانى عىراق و تەقىگەر و حىزبىي
دىموکراتىي گوردىستانى ئېرانيش سیمینارىتكىيان لەسەر بارودو خى شەپرى خەلیج
و دوارقۇشى عىراق پىتكەن ئەتەندا خەللىكتىكى زۆرىش بەشدارى گرددبوو.
وەك سوننەتى خەدرابىي ھەمىشەبىي ئەم جۆزە سیمینارانە ئەوانەي سەر
کورسى مافيان ھەببۇو جەندى دەخوازان قىسە بىكەن، بەلام بىز خەللىكى بەشدار
تەنبا ماقى پرسىيار و يان پېتىچە دەقىقە ناخاققىن داڭراپىوو. من لەم شىۋە كارە
رەخىم گرت و پاش دەمەتەقىدىيگ ۱۵ دەقىقە يان بۆ من دانا گە قىسە بىكەم.
منىش بىروراي خۆم لەسەر نەم مەسىلە ئالىزىز بەم جۆزە خواربۇو دەرىپى:
»... بىروراي من دەگرىتى بە كۈرتى لە دوو لادە بىرۋانىتە نەم ھەدراو
كىشىدەيى كە لەناوچەدى خەلیج ساز بۇو.

يەكەم سیاسەتى پەلامارەمانەي حەكومەتى عىراق
دودم پىتونىدى نەم پەلامار و داگىرگەرنە بە سیاسەتى مەزنىخوازى و
دەسەلات سەپاندىنى نىمېرىيالېزىمى نەمرىكَاوە.

لەباردى سیاسەتى حەكومەتى عىراقەوە، ناشكرايە كە سیاسەتىكى
پەلامارەرانە يە ولە بىرۋاباھرى شۆئىتىنى و مەزنىخوازى حىزى بەعسەوە
سەرچاواه دەگرىتى و ھوايى رىتېھرايەتى نەتمۇھى عەرب لەسەر سەددامى
داوەوەيدۈن لە رىنگاى كوششارو داگىرگەرن نەم سیاسەتە بىسەپېتىن. سەرەتاي
نەم سیاسەتە چەپەلە لە سالەكانى ۷۴ دوھ بەرائىبەر بە بىزۇتنەمەي گوردى سەرى
ھەلداو لەگەل شەكانى شۇزىشى كورد و لە بەين بەردىنى نەبار و ھاواڭارانى

پیشتوی حسنه به گرو سددام سه قامگر تور بود.

بدرتوده برانی حیزبی به عسى عیراق توانیان زئر ما هیرانه له سدر دو پهت
یاری بکن و هر تک بلزنگی روزه دلات و روز ناوا نه ک هدر له خربان رازی
بکن، به لکو بیان کدن به پشتیوانی خوشیان. له رتگای میللى کردنی نمودت
و گرینی چه ک وجہ خانه له سوفیه تی پیشتو، و درده باز رگانی له گمل ولا تانی
دیکه نیرو پای روزه دلات توانیان نمو حکومه تانه له هم مو کار و گردموه یدگی
چه بدل و جایه تکارانه بکنه پشتیوانی خوبیان. پتک هینانی ده زگای سامداری
نممن و مخابرات و سیستمی گوشتارو نمشکنجه نازدی خوازان و مخالفانی
ریزیم، هدمو فیزکرده ولاتانی نیرو پای روزه دلاته و جایه تکارانی به عس له
ولاتانو به تاییدت له نلمانی روزه دلات فیز بون. حکومه تی عیراق به
کوشتاری کزمونیسته کان و سدر کوتکردنی هزو و تنه و دی رزگاری خوازی کوردو
خنکاندنی هدمو ببرو دنگیکی پیشکمتو خوازانه، هارکات له گمل کرینی
چه ک و باز زگانی هن سنور، ولا تانی سدر مایه داری روزه ناواشی له خو رازی
کرد و کردنیه پشتیوانی ختی.

به چاوسوری و پشتیوانی نم دو بلزنگ، نیرانی به لامارداو ۸ سال نم دو
ولاته له خربندا نو قم کران. شه پی ۸ ساله به پیچه وانه فرد فیشالی ریزی
به عس له مر قادسیه و پاریزگاری له روزه دلاتی عده بی، بیجگه له گوشتارو
ویرانی و نابودی نابوری و کوشت و پری خلک، هیچ بدر همه میکی دیکه نمبوو.
تاقه دستکو تیکی که لم شه پی ۸ ساله دا نسبی سددامی خوین ریز بود،
دروست کردنی چه کی کبیا بی بروکه له کوردستان و له سدر میلله تی کوردو
تاقیکرده و له سدر بنده مای نم تاقیکه دنه و کوشتاری به کزمه لی خلکی
کورستان، به راشکاوی شانازی به همبوونی چه کی قرگه ری به گزمه ل ده گردو
همه شه کردنیشی له نیسرانیل له فیشال و درق به ده هجی دیکه نمبوو.

بدر همه میکی تری شه پی ۸ ساله، برسنی بود له: نابوری فدو تاو
وقه رزداری ۸ میلیارد دلار و راگرتنی له شکر تکی یدک میلیونی . بق

چاره سره کردنی نم نهندگ و جمله مه قورسه ورزگاری له م گیزآویده، دنبایه شد رتکی دیکه سازیکا و هرایه ک بنیتهدوه. نموده رایه کی که له پیشدا به درزرووی له نیسرانیل بیو، بایداوه بز سر کوتت و پیتی و آبرو نم پاروهی هاسانتر بق قوت دهدری.

به گورتی رتیگی به عسی عیراق به رتبه رایه تی سه ددام حوتین مانه وهی خزی له سن خالتدا دیوه تمهو.

یه کدم : شدپ و به لاماردانی ولا تانی تر به گوتراه بز چونی خزی که کام ولات لاواز تره

دودم : سدر گوت کردنی هه مهو بیرو بزونه وهی کی پیشکه و تخوازی و گوشتاری نهیاران و نازادی خوازان.

سیمیم : تدلیغاتیکی هر اوی فرو فیشالی به درز، به ناوی عده بیهت ولدم دوییدا نیسلامه تیشی لئ زیاد کردوه.

له پیتهندی له گەل سیاستی نه مریکادا، گاتن که باسی په لاماردانی گوتت ده کهین، داخرا ده تواني نم په لاماره به دوور له سیاستی دمه لات سه پاندنی نهمریکا و بین ناگاداری واشنگتون له بەر چاو بگرین ؟

چزون بیو سه دامیکی پیشتر هر شدی له نیسرانیل ده گرد و ده یگوت نیویکی نیسرانیل به چەکی کیمیاپی (نموده چەکی له سر کورد تاقی کمرد بتوو) له بین دهبا، له بېر واژ له نازاد گردنی فلمه ستین دینن و ده چن گوتت داگیر ده کا؟ ززر له سه رنجده ره سیاستی کان له سر نم و ھا و هر ھن که به بین ناگاداری و تهنانهت دندانی نهمریکاش، سه ددام هر گیز نه یده تواني نم ناگره بکاتده. کاربە دەستانی نهمریکا له دارشتني نم نه خشې دا چدت معبەستى بندەتیان ھبوه که له گەل ستراتیزی نهمریکا یەک ده گرتەو.

یه کدم — به په لاماردانی گوتت مدترسی له سر نیسرانیل دووره خاتمه و هەر لەو کاتشدا ناکۆکی ده خاتنه نیو ولا تانی عده بی. چونکه نم گەر نیسرانیل په لامار درابایه، وەزعە که جزرتکی تر دهبوو. ولا تانی رۆژناوا له ژیز چەتری

کۆمەلی دوولەتە يەک گرتوەكان دا ناوا راستەو راست لەشەردا بەشداریان نەدەکرد. ولا تانی عمر بیش نمودەم پشتى عیراقیان دەگرت.

دوووم — پەلاماری عیراق بۆ سەر چالاوە نمۇتەكانى خەلیج، نەمریکا ناچار دەکاکە ریتىگا نەدا عیراق دەست بخاتە سەر زەخیرەی نمۇتى گەندادوی فارس. بە قەولى رۆزىنامەی واشنگتن پېزست: « نەگەر سەددام ریتىگا بەرئى نیوهى زەخیرەی نمۇتى جىهان بخاتە بەر دەستى خۆزى، نمودەم نیتر دەتوانى نابورى نەمریکاش گۈنئىل بکات و تەنانەت لەبارەی نرخى سود و ھەلدانى نابورى رۆزىنا اوشموه بىريار بەرات. »

سېنیم — بەمە ھەرامىدە كە لە خەلیج ساز بود، بەشىك لە ستراتىزى نەمریکا بىيادە دەکرى. نەم نەخشىدە دەگەرپەتەوە بۆ وتارى نىكىسىن سەرکۆمارى وەختى نەمریکا كە دەلىن؛ « كەسپىكى كەرروى نېقىزى لە دەست دەبن، نەم كەسە گەرروى قودرەت و دەسەلاتىشى لە دەست دادەبىن. ئەوگەسە دەسەلاتى بە سەر كەندادوی فارس ئاھەبىن، كىلبىلى دەسەلاتى جىهانى لە دەست دايدىء ». نەم بۆجۇن وەلتۈرىستىدە كە واي لە نەمریکا كىرنوھ بە بىانۇرى نازادى تۈرىت و دېفاع لە حۆكمەتى ھەدرە ئۆزىنە بەرسىتى جىهان، ھېزى چەكدارى خۆزى سېكەيىتىتە ناوجە نمۇتەلاتى كەندادوی فارس و بۆ بىيادە كەردىنى ستراتىزى بېساڭىن ھەنگاڭو ھەلتىتىن. بە تايىەت نىستا كە شەپىرى سارد و گىتشمى نېقاۋان دوو زەھىزى پېشىرۇ جىتكاگاي خۆزى داوه بە ليك حالى بۇن وەاوكارى، نەمرىکا لە نۇرۇيا رۆزلى جارانى نامېتىن. دېھۈئى لە خوارووئى تاسياو لە روزەلاتى نېقاۋاست كە خاۋەننى كانگاگاي نمۇت و بازارى بەرھەوە، دەسەلاتى خۆزى بىسەپتىن.

بۇش سەر كۆمارى نەمریکا لە مانگى مای ۱۹۸۹دا گوتى : « دەستان پېنگىر دە سەزىقىت نىزىك بىنۇوە، رەنگە كارتىكى زەحەمەتىش بىن. بەلام ھەر لە لايەن نمۇانوھ ھەرمشە لە نەمریکا ناگىرى. بەيدا بۇونى ھېنەندى ھېز و دەسەلاتى ناوجە بىن، ستراتىزى دوارقۇزى نىتمە دەگۈزى. نىتمە دەبن سەرگىتىشى

په لامارده‌اندی نه و رتیپیانه مدهار کهین.»

دیاره نهمریکا نهیده‌توانی هرروآ لهخووه، به بن بیانو لهشکر بنیتته کهنداوی فارس. بوق پیاده کردنی نهم بلانه هیندی دستی پشتی په رده سه‌دادمیان هاندا گه کوتیت په لامار بدا. روزی ۲۵/۷/۱۹۹۰، واته حوت روز پیش په لاماردانی کوتیت مادام «بیپریل گلپیسی» بالیوژی نهمریکا له بغا دهچیته کن سه‌دادام حوسین ویتر له دوو سه‌عات و تورویشیان دهین. لهم کتونونده‌یددا سه‌دادام باسی هدره شه له کوتیت دهکات. بالیوژی نهمریکا واده‌نویتن که نه‌گه ر عیراق کوتیت داگیر بکا، نهمریکا ناتوانی هیچ بکات چونکه هیچ پهیانیکمان له‌گه[ل] کوتیت نیه. داخوا نهوه نایتیته نیشاندانی چرای سموز به سه‌دادام بتوه لامار دانی کوتیت؟

راسته سه‌دادام بتوه ماره‌یده کی کوت نهمریکای توشی شه و کیشه گردوه، به‌لام بتو دریز خایدن حکومتی به عسی عیراق به قازالجی سیاستی نهمریکا جولاوه‌تهوه. رنگای هاتنی نهمریکای بتو ناوجه‌ی کهنداوی فارس خوش گردوه. کاریکی واي گردوه گه رزور له حکومه‌تانی نهندامی کۆمەلی دهولتهه یه‌کگرتوه‌کان له‌گه[ل] نهمریکا بینه هاوده‌نگ و لمراستیدا نهمریکای کپدوتە سرکرده‌دمراستی ولاستانی بمنشداری شەرلەکهنداوی فارسدا.

له‌گه[ل] نهوهش که لەمشهددا بهشیکی هیتزی عەسکمەری و توانای نابوری عیراقیان له‌ناو بردوه وزیانتیکی زوریان به شاره‌کان گهیاندوه، به‌لام به بروای من نیستاش بەرتوه بەرانی سیاستی نهمریکا نایانمۇی سه‌دادام نه وەک شەخس وندوه‌ک ریزیم بەیه‌کچاری له‌ناو بچن. روزنامەی واشنکتون پۆست دنیوست: «کاریه‌دەستانی نهمریکایی له‌سەر نەو باوهرەن كەسپورەکانی عیراق نابن دەستکاری بکرین. تەنبا دەین توانای نیزامی عیراق ل اواز بکری.»

رۆژنامەی (فالسترت ژورنال) دنیوست: «سەیریتکی نەخشەی رۆزه‌دەلاتی نیتوه‌راست تیساندە گەیتن که بتو چى نابن حکومتی عیراق بە يەکچاری لەبین بەرین. عیراق كەوتۇتە نیوان نیزان و سوریا گه هەر دووگیان مەزنیخواز

و بهترین. نهانی عراق دهیته هری به هیز بیونی دده لاتی ندوان لمناوجهدا. بیجگه لمه له شیمالی عراق که مایه تی کورد دهیش که هدمیشه ناوایان نمه بوه ولاتی سمر بدختی خربان هدین. نیران و تورکیاش بمه ده رده گرفتارن. نهانی عراق دهیته هری نمه که بزوتبندوهی کرده کان پمه بستین و بیته هری کیشهی گوره تله روزه لاتی نیمه راست دا.

لام وايه نم کورته باسه روونغان ده کاته وه که سره رای نمه هدمو هدر اهدایه، گلینک مسنه لی پشتی بدرده و کهین و بهین نیو ده له تان هدیه که نیمه زور لیبان ناگادر نین. به بچوونی من هیزه سیاسیه کانی گورده لم قزناخه سه خت و نالزهدا پیویسته بهوردي له مسنه کان بکولنمه وله سیاست و گردموهی خرباندا، هدمو فاگتزره کان لمهرجاو بگرن.

من نمه بچوونم بزیه ناماوه کرده بوده که زورکهس له کورده سیاسیه کان لایان وايه که نیستا سه دام له دار ددهن و ریشه به عس ده خنه نیو زلدانی تاریخنوه. لام وايه نمه بچوونیتکی تمواو نهین.

۹۱/۱/۲۵ نوسدری به ناپهانگی نیزانی بزرگی عمله وی لم سر سادق هیدایت کوتیکی همبوو، خدلکتیکی زور به شداری کرده بود. دواي تمواو بیونی قسم کانی ناغای عمله وی که يه کجار به بیز وجیه برو، له گل کاک حدسنه قازی و کاک حمه ده مینی سیراجی چووینمه مالی نیمه به دانیشتنیکی خزمانه شدمان درنگ کرد.

۹۱/۲/۱۵ چووینه خوازیتکی کیزی کاک حامیدی گوهری بز کاک ناسری نیبراهیمی. زور پیاوانه هاته پیش و شدقی لهدابه گلاوه هتلداکه هیندی له کرده کان لم نیروپاش لم سرماره بی ززو قورس بمن داده گرن، کچ له بارمه دنین و خوشیان به پتشکمتوو ده زان.

رزوی ۱۹۹۱/۲/۲ همو الدمران شکانی لمشکری عراق و تسلیم بیونی بمن قهیدو شریعی عراقیان را گهیاند. له گل تمواو بیونی شهربی خلبیج را پهرينی خدلک لم خوار و سرروی عراق

نۇى حکومەتى سەددام دەست پېتکرا. جىزج بوش سەركىزمارى نەمەنگىخانى خەللىكى عېراقتى بە كوردو عەرەبەدە هانداكە راپەرن ورىيەتىي سەددام بروختىن.

١٤/٣/٩٩١ لە كوردىستان خەللىك پىاوانو قارەمانانە رايىدىن وله ماوهى چەندى رۆزىدا كوردىستانيان بە كەركۈشىمە لەپىاڭ كۆزىنى سەددام پاك كىرددە. لافاوى قىن وېتىارى وداخ لەدىلى كۆمەلانى كەلى كورد كە چەند سال بۇو پەنگاوى خوارد بۇو، كەوتە گار ودام ودەزگاي فاشىسىتى بەعسى لە كوردىستان رامالى. لەم راپەرىنە مېۋىپەدا، زەحمدەتكىشانى كوردىستان داخى دلىان بە جىنايدەتكاران رشت وجىھە لە سزادانى روواو بەھەقى تاواتباران، سەدان بەلگەي حاشا لىن نەكراوى جىنايدەتى فاشىسىتى سەددام ودارودەستەكانى لە كوردىستان و بەندىغانەكانى كەركوك و سولەيمانى وھەولەيريان بە دنيا نىشان دا.

كۆنفرانسی ستۆكەۆلم

بەر لەوهى بىتمە سەر باسى چۈتىيەتى بەرتۇه چۈونى كۆنفرانسی ستۆكەۆلم، مارسى ١٩٩١ بە نىجازارى خوتىنەرانى بەرتۇرۇنى خەتىك بۆ دايدە گەرتىمە. لە مانگى سىپاتامېرى ١٩٩٠ بەرنامەي كۆنفرانسی ستۆكەۆلم بلازگەرایمە و نۇسخىيەك گەيشتە دەفتەرى رۆژنامەي سەردەمى نۇئى. بە بوجۇونى نىتە ١ وانە دەستەي نۇوسەرانى رۆژنامە) بەرنامەكە زۆر ناوتىك وشتى شەخسى و لايەنگرانەي تىدا گۇنخا بۇوكە دەكەل ھەل و مەرجى رۆزى كوردىستان و مەسىلەي كورد نەدەھاتەوە. وەك رۆژنامەيەكى سەر بە خۇى مىلىلى نەدەكرا بېروراي خۇمان سەبارەت بە كەم و كورى بەرنامەكە دەرنەپەين. نىتە لەم بوارەدا دوو ھەنگاومان ھەلىئىنان. يەكەم نامەيەكمان بۆ نۇتنەرى بەرەي كوردىستانى عېراقتى نۇوسى و كەمۈگۈرەيەكىغانان دەست نىشان كەردن. دووەم لە ڈمارە ٤٥ى خەرمانان

— سیپتامبری ۱۹۹۰ و تاریکی دریزمان له ژیز سرخدتی (به یه گیتی) و به یدک دنگه وه به رو و کونفرانسی ستۆکهۆلتام (بالاو کردوه). نەمەش دەقى سەروتاری رۆژنامەی سەرددەمی نویتی ژماره پەنجاچوواره گوا ھلاوی دەگەمەوە.

« .. لە سەر بیماری کونفرانسی پاریس سالی ۱۹۸۹ لە بارەی « ناستامەی گولتۇرى گوردو مافى مرۆژ » بیمار وايدله مانگى نوامبرى نەمسالدا، بۆ لېتكۆزلىنەوەی مەسىلەی گورد له شارى ستۆکهۆلتام بىن تەختى سويد کونفرانسیتەك بىھەسترى. گۈنفرانسی نەمسال گە لەزىز درۆشمى « ئىعتراف بە مافى گورد — ستراتېزى گرددوه » دىبەسترى و مەسىلە بىنچىنىيەكەي کونفرانسېش كە بىتىيە لە: « ھاۋ پىتۇندى جىهانى لەگەن گەل گورد و ھاواکارى گومىتەكانى ھاۋ پىتۇندى لە ولاتانى جىاواز، نىشاندانى بەلگەو فاكت لەبارەي وەزىعى گەلنى گورد لە بەشەكانى گوردىستان وەلە درەمە... هەت » بىنگومان ھەنگارىتەكى گەلەك لەپىتشتە لە چاوجۈنفرانسی پاریس لە سالى را لەردوودا. بەلام بە گۇتەرى دارشتى بەرنامەی کونفرانس كە نوسخەيەنلىكى بە دەفتىرى رۆژنامەی « سەرددەمی نوی » گىشىۋە، ھېنەنگى كەم و گورى لە چۈنۈتەن پېتىكەيتان و بەرتۇرە بىردىنى كونفرانس دېتە بەر چاۋ، ناكىرى وەپەر نەخىرتىمۇ و پېتىستە بۆ باشتىر گەندىمان ھەول بەرلى. وەك لەبەرنامەكەدا لەبارەي « خصوصىياتى گۈنفرانس » گۇتراوە: (کونفرانس بىرىتى يەلە « گۈنفرانسى عمل نەك » خۆ دەرخستن و تار دان ». بەلام بە پېتىجۇوانە، شىۋىرى بانگ گەندىمان بىردىكەن بۆ گۈنفرانس و چەشىنى رېتكەختى نەوە نىشان نادات. چونكە وادازراوە لەھەر بەشىتكى گوردىستانى لەتكراو، چەند كەس بانگ بىكىتىن. بانگ گراوە گانىش ھەر كەس بە گورتى باسى بارودۇخى بەشە گوردىستانەكەي خۆزى دەكەت. بەم پېتىي مەسىلەی گورد وەك مەسىلەي يەڭ نەتدۇوە يەڭ ولات، بىز جارى سەددەم وەهزارەم دەپىتە وە باسى (گوردى عېراق و نىزران رسۇرپا و تۈركىا و سۈئىت)، دوور نىيە نەم جارە سويدىشى لىن زىاد نەكرى.

بانگ گراوه کانی نهم بهشانه کوردستان بتو «خز رانان» و هز عی و لاته که می خزیان بتو به شدارانی غدیره کوردی کونفرانس باس ده کن، نه ک باروده خن مسله‌ی گردد و گوردستان به چهشی گشته.

به بتجوونی نیمه نهم شیوه کارهنه ک هر مسله‌ی گردد له کونفرانسدا کدم ده کاتوه، بدلکرو هر نو هدر او به زمه دوو پات و چند پات دهیتمهوه که تا نیسته بدریته چوهو پهداخمهه هیچ بدره میتکی هدست پیتکراویشی بتو کورد لئ پاشه که ده نبوه. پیتکهاتنى کونفرانسینکی ندو تو در فهتیکی گدوره یده بتو هیتناهه گتیه و سه پاندنی مسدله‌ی گردد و هک «مسله‌ی یدک نه تمهو یه ک نیشمانی دابه شکرار» همروده را کیشانی سمرنجی بپرورای گشته جیهانی بتو نمو مسله‌یه. نیعتراف به پارچه پارچه بونی گوردستان له گونفرانسینکی ناوادا له لایدن خودی کورده کانه وه که بتو کونفرانس بانگ ده گرتن، نهم په بیاگاند و بتجوونی بیگانان ده مسلیتین که دلین: «کورده که خزی یدک نه وقت به گشته باسی مسله‌ی گردد ناکات و تدبیا لمسه و هز عی بهشیکی گوردستان پیدا ده گری».

لیزه دا نو پرس و پیشنبیاره بتو خلک دیته گنبری که : باشت نیه نوئنمری گشت هیزه کوردستانیه کان، له هممو بهش کانی کوردستان به دلیکی پاک و سینگیکی فراوان و به مدهستی تدبیا و تدبیا به رژیهوندی نهم مبلله‌تله لئ قدمواه، پیکه وه دانیشن و دهسته یدکی نوئندرایه تی له که سانی سیاسی و حقوقی و فدره‌هونگی کزمدایه تی شاره زاو خاوه ن را بردوی شورشگتی انه و دلسزی مبلله‌ت، به هن مدرج دانان، هن حیزیا به تی و سدر به حیزی هه لبیزرن و به راو ته گبیری هه موان بینیزرن کونفرانس وله جیاتی باسی و هز عی یدکی به شه له تکراوه کانی کوردستان، و هک تاقه نوئندری گردد باسی کوردستان و مسله‌ی گردد بکات و به دنیا نیشان بدات که مسله‌ی گردد مسله‌ی یدک نه تمهو یه ک نیشمانه. نهم هنگاوه بتو کونفرانسینکی ناواهیچ رینگا لمو حیزیانه ناگری گه لمو لاته که خزیاندا سیاسه‌تی خزیان به ریته

بهرن هر وهک تا نیستا بهرتوهیان بردوه.

نیمه لامان وايه بارودوخى داخدارى كورستان وکورد نهود فهرز دهکاته سدر هېزە سیاسیه کان گه واز له خۇ نواندن و دابەشکەن بىتن و بەرژوهوندى گشتى نهتموھى كورد بخەتە پیش بەرژوهوندى حىزبى و دەستىبى لەم يالەم بەشەي كورستاندا پىتكەيتانى دەستىيەكى يەكگەرتۈرى نوتەنرايەتى مىللەتى كورد بىز كۆنفرانسى سەتكەپەلەم، نەك هەر سەرەتايدىك دەپىن بىزەنگاونان لە پىتاو پىتكەيتانى كومىتەيەكى دايى نوتەنرايەتى كەلى كورد لە دەرەوەي ولات بىز ناساندىن و نىونەتەوايەتى كەلى مەسىلەي كورد لە رىتگاي كورد خەيمە بەلكۈر لەواندەيە تارادىيەكى زۆرىش نەو بېرىنە تەشەندىدارەي كۆمەلانى خەللىكى كورستانىش سارىز بکات كە لە نەنجامى نەو ھەركەس ھەركىسىمۇ دۇرەتكىيە و يەك نەگرتەنە دا جەستەي كورستانى شەقان شەقان كەردى. رەنگە تارادىيەكى زۆرىش نىعتىبارى حىزبەكان لە نىتو كۆمەلانى خەلکدا بەتمۇ بکات. بەرای نىتمە پىتكەيتانى كومىتەي سەرانسەرى كورستان بىز كۆنفرانسى سەتكەپەلەم دەتوانى بەيەك دەنگ و بەيەك نىرادەوە چەندان مەسىلەي گىنگ لە كۆنفرانسا دا بخاقە رۇو. لۇوانە :

يەگەم : دوو پاتكىرنەوەي باسکەرنى مەسىلەي كورد لە كۆمەلتى نەتەوە يەكگەرتۆه کان بە بشدارى نوتەنرى نەتەوەي كورد. وەك دەزانىن لە كۆنفرانسى پارىس لە لايەن پەزىز زاخارۋۇۋە پىشىيارىتىكى لەم بايەتەوە پېشىكتىش كەرا.

دۇوەم : لە رىتگاي كۆنفرانسىمۇ داوا لە كۆمەلتى نەتەوە يەكگەرتۆه کان بەكرىئ كە نەركى پاراستى نەتەوەي كورد لە تاوانى ڑىنۋاسايد و تواندەنەوەي نەتەوەبىي و كۆزىنى لايەنى دىيغۇڭىنى كورستان بېرىتە نەستىزى خىزى. هەر وەك لە بەيانىماھى مافى مەۋەت و دەستورى كۆمەلتى نەتەوە يەكگەرتۆه کاندا ھاتوھ.

سېيىم داوا لە كۆمەلتى نەتەوە يەكگەرتۆه کان بەكرىئ كە بارودوخىتىكى گۇنجار لەھەمۇ بەشە كانى كورستاندا بەخولقىتىن بىز نەتەوەي كورد بەنازادى

بتوانی له ریفراندومیتکی گشتیدا بتو دیاریکردنی چاره نووسی خوش و شیوه‌ی
ژیانی دهنگ ده بری. کۆمەلی نەتموھ یەکگرتەکان دەسته بەری پیاده کردنی
نەنجامی بپرو او دەنگدانی زۆربەی گەلی کورد بیت.

مەسەله یەکی ترکە له بەرنامەی کۆنفرانسدا جینگای باسە، بانگکردنی ۲۰
کەس لەکورددگانی دەرەوە یە بتو کۆنفرانس. بانگکردنی کورددگانی دەرەوە بتو
کۆنفرانسی پاریس ولزان تاقیکردنەوە یەکی زۆر جوانی به خەلک نیشان
نەداوە. نەو بانگ کردنە پەر لە سەر بناخەی دەستبەندی و خزمایەتى
و دەستايەتى بود. كەسانىك بتو نەو کۆنفرانسانە بانگ کراون كە رۆزىك له
رۆزان نەک هەر لە بزووتنەوەی رەزگارىخوازى کورد دا دەھرو تىكتۈشانىتىكىان
نبۇھو، بەلكو له نېتو گۆمەلائى خەلگىشدا بە دلىسىز و خزمەتگۈزارى مىللەت
ناناسىتن و له دوا رۆزىشدا بتو کورد نابنە ما يە. پېتىستە لەم بارەشىو بېيارى
بەگۆمەل بدرى و كەسانىك بتو کۆنفرانسی ناوا بانگ بىكىن كە لەبارودۇخى
نىپەزى كۆرسەستاندا بتوانن كارىتكى خىریان لە دەست بىن. مىۋىو بەر پەرسىدەكى
گەورەي خستوتە سەر شانى يەک يەکى كەسانى سیاسى و فەرەنگى و
گۆمەلايەتى کوردىستان و تەنبا له رىگای يەكىتى و شىۋە گارى دېمۇگراتيانە
دواز هيتنان له بېر و بىچۇونى تەنگەبەرانە و لەبەر چاو گرتى بەر زەنەندى
گىشى مەسەلەی کورد دەتوانى له بەرانبىر مىۋىو دا سەر بەرزو سەرگەوتو بىتە
دەرى. ئىتەمە هيوابارىن کۆنفرانسی سترکەزلەم بە کرده و بېتە « کۆنفرانسی
عمل » نەک کۆنفرانسی « خۇ نواندىن و وتاردان » نەمدەش تەنبا له رىگای
پىتكەيتانى يەك دەستەي نوتەنەرائىدەتى گەللى کورد و هيتنانە گۆپى مەسەلەي
کوردو کوردىستان بە نەنجام دەگات نەک دوو پات و چەند پات کردنەوەي
سکالا او راپۇرتى گۈزەن و وېرانگىردنى بەشە جىاوازەگانى کوردىستان.
سەرەدمى نوى بتو بىلاوکەرنەوەي ھەمۇو بېر و پاپ و پېشىنبارىتى داهىتىنرانە
لە بارەي کۆنفرانس و تىكتۈشانى دەستەي نوتەنەرائىدەتى کورد ناما دەبى خوش
رادەگەيەتنى. »

سدر و تاری روزنامه‌ی سرده‌می نوی هر و گ هم‌سو ویست و داخوازی دل‌سوزانی گله‌کورد هیچ تفسیری نه کرد سدر حیزبه سیاسیه کانی گورد و همرو و گ له رووندی گاره کانی کونفرانسدا ده‌ردکه‌وی، کونفرانس له لایدن نوینه‌ری حیزبه کوردیده کانه‌وه کرا به مدیدانی بن هه‌لاگوتن به شاخ وباتی رنکخراوه کانیه‌ن و مسدله‌ی سیاسی و مافی نه‌تموایدتی نه‌تدوهی گورد له لایدن نه‌وانمه همر باسی نه‌ده‌کرا.

کونفرانسی ستۆکهولم مارسی ۱۹۹۱

۱۶ و ۱۷ ای مانگی مارسی ۱۹۹۱ کونفرانسی ستۆکهولم «سەبارەت به ماھە نینسانیه کان بۆ گله‌کورد» به بەشداری پتر له ۲۰۰ کەس بەسترا. بۆیه نازیم ۲۰۰ نزینه‌ر، چونکه هیندی کەس له کونفرانس و دەورو بەریدا دەبىزان، له هیچ باریکه‌وه له کۆمەلگای کورددواری نەناسراون و باوه‌ر ناکەم له بزاڤی کوردیدا نەخشیتیکیان هەبوبەن. بەلام بانگ کراپوون و هاتبوبون له سالۇنى کونفرانسدا دەخولانه‌وه. ژمارەیدکی زۆر لەزانانو پەزفیسقىر و پەپتۇز و سیاسەتەداو نوینه‌رانی پارلمان و رنکخراوی بىتگانه بەشداریان گردببوا. پترله ۵ رۆزنامه نووس و نوینه‌ری راگه‌یاندنه جىهانیه کان ناماھەی کونفرانس بۇون.

بە خوشیموده منیش و گ سدر نووسدری رۆزنامەی « سدرده‌می نوی » بۆ کونفرانس داوهت کراپووم. ياداشت کردنی باس و گزتاره کان له کۆبۈونمۇوه‌یەکی ناو اداکاریتکی هاسان نیه. و تاره کان هەموویان بەزمانی نینگلیزی و کورودی بۇون. بەلام راستەو خۆ دەکران بەکوردى يان بە نینگلیزی. کونفرانسی ستۆکهولم له گات و بارودە خیتکدا بەسترا، كە راپەرنى قارەماناندی گله‌کان

گردد له کوردستان و راهبرینی شیعه له خوارووی عیراق دست پیتکرابور. کنفرانس به وقاری (هارماسون) سدرؤگی «کزمیته‌ی پاراستنی مافی مرؤفی گردد» لمسید گرایده و کاری ختی دست پیتکرد. ناو براو گوتی «کاتن نیمه بز ناماوه گردنه کنفرانس دست به کار بروین، نه مانده زانی که نه کتیانه نیستا به سر گردد دادی. نیستا خمباتی گردد له پهله گرتن دایه و هیوادارم کنفرانس نه بارودخه له بدر چاو بگری.....»

پاشان وزیری پهناهه ران له سوید «مای لیس لویف» له وتاری خزیدا گوتی: «سماسه‌تی دولتی سوید به رانبهر به گورد گتیانی به سردا نه هاتوه. نیمه مسله‌ی گردد و ک مسله‌ی پهناهه ران و مافی مرؤش چاو لیده کهین، لمافی گردان وله دیمکراسی بز هدرتم پشتیوانی دهکهین ...»

پروفسور داویدمه کدائلیم له نینگلستان له سر بارودخه گردد له سفره‌ی عوسمانیاندا قسمی کردو گوتی: «به بروای من مسله‌ی گردد له ترکیا پیش دهکمی. نیستا گهله گورد شیاوی پشتگیری نیو نه تموهیه .... من ده‌توانم به نهمریکار و لاتانی دیکه بلیم: مسله‌ی گورد به خرته نیو مسله‌ی کانی روزه‌هلاطی نیوهر است. نه‌گر لاتانی روزنوا اثاشیان گمره که، ترکیا پتی خوش بین یان ناخوش، دبی مسله‌ی گورد بکرته به‌نامه‌ی روزه پروفسور جون گالتونگ له ستوكهولم گوتی: «گردد له نیوان پیتچ نیپراتوری دا به‌شکراوه. نیمه‌ی توروپایی به‌تايهت نینگلستان له به‌رانبهر مسله‌ی گوردنابهارین ... دلتین گورد شهر خوازن، داخوا هیچ شیوه‌یه کی تر هدیه؟ مه‌گر گاندیه کی گورد پهیدا بین ... پاشان ناو براو هاته سر مسله‌ی نهوت و گوتی: پیوسته له خیری نهوت بهشی گوردیش بدري. نهوت و ناو و دهولت، سئ شتی گرنگن. پیوسته گورد لمو سئ یانه‌دا به‌شدار بین. له گنفرانسی روزه‌هلاطی نیوهر است دا، پیوسته باسی نهو سئ شتانه بکری .....»

پروفیسور جویس بلو له پاریس، له سر کولتور و زمانی کوردی قسمی

کرد. پروفسور ریچارد فالک له سترکهولم له وتاری خزیدا گوتی: « روزی
نهوه هاتوه گه گورده گانیش مافی چاره نووسی خوبیان وهر بگرن. توروپا و
تمربیکا باش له مدلله کورد تن نه گهیشتوون. نهم کونفرانسه پیوسته
نایگاریه گی باش بدا به نوروپاییه کان له سر مدلله گرد.

رزوداوی گنداو مدلله گردی گزپری. بوش گوتی: « پیوسته مرؤٹ له
رۆزه دلائی نیوهر است داریزی لئی بگیری، نهوه نیزامی نویی جیهانیه ». نایا
مدبست لم قسیده چیه؟ گەلتز دیموی خەلکی نهم ناوچه یە بۆ نامانچی خۆزی
بدکار بیتتن؟ له شەری یەتكەمى دنیا گردا نامانچ پارچە پارچە گردنى
کوردستان بورو. نهوت همبورو. با پەغانتەکانی سیقدەر ولزان بەراورد بکەین. له
سیقەردا مافی گرداان هەبورو. له لزان لایان برد. ولاتیکی نوی یان بەناوی
شیراق پیتگ هيتنا. نیستاش دواي شەری گنداو چ جۆر سیاسەتیگ دیتە
کایه؟.... گەلى گردد نەتموەبیو خاوهن خاکە. بەلام دولەت نیه. زۆر کەم
نازانن نیزامی دولەت وندتهوه چیه. له سیاسەتی گۆندا دولەت دناسران،
ترلیزیدی گورد نەتموەبیه کی بىن دولەت. بۆیەش باسی ناکرى. چونکە
بەگەریزەی یاسای نیتو نەتموەبی دولەت ھەدیه. نیستا دەلین کە دولەت
وندتهوه پەک نین.... نەتموەبیه کە هېچ دولەتی خۆزی نەبىن، هېچ تەنسىری
نیه، بۆزیه پیوسته نەدویش دولەتی خوبیان هەبىن. له کوتایی و تارەگەيدا گوتی:
کۆزدۇ فەلسەتىنى پیوسته دولەتی خوبیان هەبىن....»

نۇنەریکى دىكەی پارلمانى نېنگلستان گوتی: « له پارلەمانى نېنگلستان
زۆر جار ویستو مانه باسی گورد بکەین، بەلام ریتگا نەدراوه. گورده گان
پیوسته له پارلەمانە کاندا پیاري خوبیان پەيدا بکەن. لم ولاتەدا دەگرى به
پاره له نیتو پارلەمان پیاو بدۆزرتەمە. له نیتو پارلەمان تارىستە گانى نەم
ولاتا نەدا پاره فە کار دەکات....»

پروفسور عیسمىت شەريف وائلی رەخنەی لەپیشىيارى بانگەوازى
کوتایی کونفرانس گرت کە مافی چاره نووسی گوردى تىدا جى نەگراوه تە و

تمنیا باسی مافی مردگری. ناو براو باسی بهنده‌گانی بهیانی سیفه‌ری کردو گوتی : پیوستا مافی نه‌تموهی کورد بخربته نیو بهیاننامه‌ی کوتاییبی کنفرانس‌مهو...»

نه‌مهوی له کنفرانسدا سه‌نجی منی راکیشاو جینگانی داخبوو، وتارو ناخافتني نویندری حیزیه کوردیه‌کان ویا کوردیه‌گانی بهشداری کنفرانس بورو. همه‌لچاربورو کنفرانسیکی ناوایه‌نیوی کورد ده‌سترا. هر چهنده کنفرانس خزی له باسی مافی چاره‌نوسی کورد نه‌ده‌داو به ناوی (مافی مرؤقا‌یاه‌تی و نینسانی) ناویدیر کرابیوو، بدلام دیسان به هنگاویکی مهزن ده‌زمیردرا. نویندری حیزیه کوردیه‌کان له‌جیاتی نه‌مهوی لهم کنفرانس‌دا و تاریتکی برویه‌گگرتوانه به‌ناوی گوردو بتو مسله‌ی سه‌به‌خربی و مافی دیاریکردنی چاره‌نوس پیشکیش بکدن ولمسه‌رمسه‌له‌ی سیاسی نه‌تموهی کورد پیداگرن، جارتکی دیکه‌ش کوردستان و کورده‌که‌یان به ده‌پازده پارچه‌ی بتن قیمه‌تی په‌جورک دابه‌ش کرد و هر کس ده‌چوه پشتی می‌کرده‌فون باسی حیزیه‌که‌ی خزی و پارچه‌که‌ی خزی ده‌کرد وبه‌شان وباتی حیزیه‌که‌ی هه‌لا‌ده‌گوت و شانا‌زای به زوری شهیدان ده‌گرد.

له‌تاو بیزاری هدم هه‌لتویسته کورته‌ی و تاری نویندرانی حیزیه کوردیه‌کان (نه‌ک نویندرانی کودا) م یاد داشت کرده که نه‌مهوی به سه‌زمانیاندا نه‌هاتین پاسی نه‌تموهی کوردو مسله‌ی سیاسی کورد بوده. هر بتویش یه‌گتن له نویندرانی پارله‌مانی نینگلستان له و تاری خزیدا گوتی : « دژواری له‌وداده که‌کورد خزی نازانی چی ده‌وی. هر لهم کنفرانس‌دا گوتیمان له ویست و بنچیونی ججاوازی کورده‌کان بود که هریه‌که جزریک بتو مسله‌که ده‌چوو. نیو له‌باره‌ی نه‌وت و تاویش گه سه‌رجاوه‌یان له کوردستانه سیاست و ستراتیژیه‌کی روونتنان نیه. نیمه نازانین نه‌گهر کورد بینه دولت نه‌وت و نار ج لیداکدن وجئنی به‌ریته ده‌بن ..... »

گورتەیەگ لە ئاخافتىنى نوتىنەرائى حىزىيە گوردىيەكان :

هوشىار زىبارى بەناوى بەرهى گوردستانى عيراق باسى جنايەتكانى رېتىمى سىددام وچالاکى پېتشىمرەگەي گوردستانى كرد وها تە سەر راپەپىنى گەلانى عيراق بەكىردو عەرەبەدە و گوتى : نىستا زۆرىيە خاکى گوردستان لە خانەقىنەمە بېگە تازاخز لە زۇر دەسەلاتى پېتشىمرەگەي هىزى گوردستانى دايە. پاشان گوتى : داخوازى نىتمە بېرىتىيە لە دېمۇركاتى بۆ عيراق و نۇتونۇمى راستە قېنە بۆ گورد. نىتمە وەگ بەرە داوا لە گۆتمەلگائى نىتو نەتموھى دەگەين چارە سەرەتكى ناستىانە بۆ مەسەلە كەمان بەۋۇزىنەمە داوا لە سويد دەگەين پشتىگىرى ئىنسانى لە گوردستانى عيراق بىكا.....

سەرەتات دەجلە بە ناوى تەفگەر (چەند حىزىيە گوردستانى تۈركىا) حەكایەتىكى دوور و درىزى لە مېزۇوى وەسانلىي و كەمالىستەكان گىتساواه و پاشان گوتى : لە ناماڭىچى دووردا نىتمە سەر بەختىپىمان دووي. بەلام لە ناماڭىچى نىزىك دەمانھوئى بۇنى گورد لە تۈركىا دانى بېتدا بىرى، ياساي نىزامى و يىلايەتى لابىچىن، لەشكىرى تۈرك لە گوردستان دەرگەمۇتى، گوندە سووتىپەرا و كاول كاراھەكان ناواھان بېرىتنەمە، لېپۇردنى گىشتى راپگەيدەنرى.....

كەمالى دلودى بەناوى حىزىيە دېمۇركاتى گوردستانى نىزان زولم وزۇردارى حەكومەتى كۆمارى نىسلامى روون گرددەوە گوتى : لەماوهى ۱۲ سالدا كۆمارى نىسلامى پېتلە. ۵ھەزار گوردى كوشتە. داواي لە كۆنفرانس كرد دىرى كوشتنى دوكتىرقاسملۇ نېعىتىراز بىكا داوا الله حەكومەتى توپىش بىكا گۈژرائى دوكتىرقاسملۇ روون كاتمۇه.....

گوردەكانى سورىياش سەت كەسان ھەر كەس بەجىا باسى بەشە گوردستانى خىزى دەكىردو داواي نەۋەبۇ كەبىنە خاۋەنى مافى سىناسى و گولتۇرى

خوی داکردر داوانی ندوهبوو گهبنه خاوهانی ماقی سیاسی و کولتوري و گزمه لایه‌تی و سیاستی شوختینی یان له سر و لابجه...»

پروفسور شاکری محظ بناوی کورده‌کانی روسياوه پيتشياري کرد: «کورديش و هک فله‌ستينه کان له کوری نتموه يه گرته‌گاندا نونهاری همی، کومیته‌ی سوتی کونفرانسی سترکهزله بهاته ماتریال ويز کنفرانسیکی نتو نتموه‌ی بیدا به کومدلی دولته يه گرته‌کان. پاشان گوتی: کيشه‌ی کورد دو ولايتنی هدیه. ييکم شیوه‌ی ناشتی، دوهم ریگای زینتساید و هک هله‌بجه، کيشه‌ی کورد به میتودی هله‌بجه جاره سمر ناکری....»

برادرتکی دیکه‌ی کوردي تورکیا به ناوی دیلان، لدلايه‌ی ۱۴ ریکخراوی کوردستانی تورکیا و تاري داو هيندي پيتشياري کردن و هک: «پيک هينانی کوميسيرتنيک بز ليكتولينه‌وی چه‌کی کيمياين، هاوكاري نوروها بز له ناو بردنی چه‌گ، خهبات بز چاودتريکی کورد له ریکخراوی دولته يه گرته‌کان، چروننه دهري لمشکري تورکیا له کورستان....»

ماشدلا نونهاری پاوتی کريکارانی کوردستانی تورکیا (پ.ک.ک.) بهار لوهی دهست به ناخافتني خو بکا، رهخنه‌ی له کومیته‌ی ناماوه‌کردنی کونفرانس گرت که بز چې به ناوی پن.کا.کا هیچ که‌س بز کونفرانس بانگ نه گراوه. پاشان ناو براو باسی را پهرين و سمر و بارودوخی کوردستانی گرد و گوتی: «مسئله‌ی کورد مسئله‌ی کولتوري و نينسانی نیه. مسئله‌ی نازادي نتموه‌يدکی ۲۵ ميليونی و سمر به‌ختبي و لانه‌کي‌انه. نيمه ده‌زانين هينديک به جاوي بازركانی دهيانموی باسی مسئله‌ی کورد بکن. با همسو که‌س بزانن رزگاري کورد تهنيا به نبراده‌ی کوردان دهن. پشتگيري له کورد، پشتگيري له سمر به‌ختبي و نازادي کورستان. مسئله‌ی ديموکراسی راسته قينه‌ش بز نيمه هدر نتموه‌يد....»

له کونفرانسدا جگه له نونهاری حيزبي ديموکراتي کوردستانی نيران، له کورده‌کانی نيران کاک حسه‌نی رستگار و کاک سلاحی موهندی و کاک

دیاریکردنی چاردنووسی گورد ریفراندومیتگ دستهبدر بکا. گوردي همر بهشیک مافی خزیان و زگرن. له کوتاییدا هیوای سه رکه و تئی بز کونفرانس خواست....»

کزمیتهی ناماده کردنی کونفرانس کات و نزدی بومیرانانی بینگانه و نوتندری حیزیه کوردیه کان دیاری کردبوو. شیوه‌یه کی دیکهش ههبوو که سینک ویستبای قسه بکا، پتیج دقیقه کاتی ددرایه بدو شهرتهی له پهله کاغذتکی جیاواز که ناماده کرابوو، ناوی خزی نووسیبیا و دلای کاتی کردبایه.. کاغذه که ده درا به سدره‌گایتهی کونفرانس و جا نه‌گهر به خبری خزیان و هریان گرتبا، نهود له کاتی خویدا کارایان بانگ ده کرد و و تاری خزی ده خوتندهوه. گاتن دیتم نوتندری حیزیه کوردیه کان له جیاتی باسی مهله‌ی نه‌نهوهی کورد به‌گشتی، له کونفرانسدا خزیان کوردستان لدت و پدت ده کنه‌نهوه و هر که س به بالای حیزیه کهی خزی هدلا ده لئن، چووم ناوی خزم نووسی و دلای پتیج دقیقه کات کرد. هر لمو کاتمشدا چووم لمقریتکی و تارتکی به پهلم ناماده کرد، بز نهود نه‌گهر خواکردي و ریتکایان دا بیخوتندهوه. له بدر پهله‌وکه‌می کات، بمراستی نهوهی دمویست بیلیتم، بوم نه‌هاتبوه سمر کاغهز. به لام هر جی بین والیره‌دا بلاوی ده که‌مدوه:

« پتشه‌کی سپاسی کومیتهی سوتدی پاراستنی مافی مرؤفی گورد ددهکم بز پنکه‌تیانی ندم کونفرانسمو به خیر هاتنی میوانانی بمریز ده‌کم. پتر له سالیکه، و آته هر بدلوای کونفرانسی پاریس دا که بپار درابوو کونفرانسی ستوکهزلم له سر مهله‌ی گورد ببه‌سترن، خدلک چاوی بربیوه ندم کونفرانسه که سه‌باره‌ت به مهله‌ی سیاسی و نه‌نهوهی گورد، هنگاوی گرنگ هدلتیتی. نیستاش هر هیوا دارم کونفرانس لدم باره‌وه بپاری پیویست په‌سند بکا. چاوه‌روانی نهود ده‌کرا که به نه‌زمونی کونفرانسی پاریس، له کونفرانسی ستوکهزلم دا باسی چاردنووسی میله‌تی گورد له باری سیاسیمه بیته گزبری. به تاییدت که کونفرانسی ستوکهزلم له باروده‌ختیکدا ده‌گیری،

شدری کهندایی فارس و دزغیتکی تایه‌تی له عیراق و له رۆژه‌لاتی نیوهر است دا، پیک هیناوه و نیستا کوردستانی خواروو له چنگ ریزیی سه‌دادم نازاد کراوه. هر بۆیهش گرانایی مەسله‌ی کورد لم بارودۆخدا کەوتونه سدر کوردستانی عیراق.

رۆژنامەی سەردەمی نوي له کاتی خزی له ژماره ٤٤ دا وتارتیکی بلاو کردووو له بارهی بەشداری نویتەرانی کوردو بانگ کردنی بەشدارانی کۆنگره هیندی پیشنباری پیشکیش کردوو. نیمه چاوه روان برووین بەشدارانی کۆنگره به گشتی و نویتەرانی حیزیه کوردیه کان بەتاپیدتی، لەسر رنگای جاره‌سەر کردنی مەسله‌ی سیاسی نەتوهی کورد قسە بکەن. بەلام بەداخموه جگه نەوهی کە کۆنفرانس باسەکەی به مافه نیسانیه کانمۇه تەنگه بەر کردو، نویتەرانی حیزیه کوردیه کانیش هەر بۆ تەبليغات بۆ حیزیه کانیان ھاتۇونە گۆنفرانس ولیئە جارتیکی دیکەش کوردستان لەت و بەت دەگەنمۇه. له کۆتاپیدا پەشتی پیشنباری ماموستا شیخ عیزیز دەگرم کە داوا له کۆمەلتى دوولەتە يەکگرتوه کان بکری ریفاندۇمیتک بۆ وەرگرتى بیوراى میللەتی کورد له هەمۇ بەشە کانی کوردستان پیک بیتى و روونى بکاتوه کە کورد خزی چى دوئى.

پیشنباریتکیش بۆ حیزیه کوردیه کان نەوهیه کە ھەول بەهن کۆنگره بەکى نەته‌وەیی کوردستان پیک بیتىن و نەم کۆنگره بەکە دەرەوەی کوردستان و له پیتوەندیه کانی نیو نەتدوھبیدا بەناوی کورد قسە بکا و نەم جۆزه کۆنفرانسانە چىتە نەبەنە مەيدانى تەبليغات بۆ حیزیه کان. داواي سەر کەوتەن بۆ گۆنفرانس دەگەم ..

له نیو و تاره کوردیه کاندا، ناخافتنى دوکتۆر مەحمود عوسمان سەرنج راکیش بەر. زور بەراشکاوى سیاستى دوولەتە زلهیزە کان و سکرتیری کۆمەلتى دوولەتە يەکگرتوه کانی روون کردوه کە لەبەر خاترى نېھان و تۈركىما روویان لە کورد نیەو له چوار چیتە بەرژەندى خزیانەو دەروانە مەسله‌ی کورد....

کونفرانسی سترکهزلم ۳ روزی خایاند و له کوتاییدا نه م بهیاننامه‌ی خواره‌وهی په‌سنند گرد که کاک حمسنی قازی گردوویه به گوردي و له گزفاری (به ربانگ) ای زماره ۷۲ و ۷۱ نورکانی فیدراسیتیونی کزمه‌له کوردستانیه کان له سوید دا بلاؤ گراوه‌تموه،

«بهیاننامه‌ی سترکهزلم سهباره‌ت به ماقه نینسانیه کان بو گله‌لی کورد»

« بنه‌ماله‌ی جیهانی چی دیکه نابن ندو زولم و چهوسانه‌وهی که زیاترله ۲۰ میلیون گوردي و بهر گرتوه تهدمول بکا. ندو زولم و زوره هدره‌شه لمناشتی وناسایش له روزه‌هه‌لاتی ناوه‌راست دهکاو ماقه نینسانیه کان که لدریکی نیتو نه‌تمواهه‌تیدا ریکه‌کوتیان له سمر گراوه پیشیتل دهکا. پیشیتل کرانی ماقه نینسانیه کان له کوردستان سالانی دورو دریته به‌ردوه‌امه و ههتا دن شیوه‌یده‌کی سیستماتیک و بهر بلاؤ به خویمه‌وه ده‌گری. گرتئی زوره‌ملی، ته‌شکنجه، سزادانی توندو تیژ دوای دادگه‌ری فهرمایشی، یان هدر به‌بن دادگه، «ون بون و بیت سهروشون چوون» نیعدامی ناقانوئی، اشدپری کیمیایی، دور خرانمه‌ه له‌مان وحال و تیرانکردنی خانوونیشتگه، له نیتو برانی نازه‌ل و مه‌روم‌ه‌لاتی کوردان و هزو به‌رتچوون، بیت بهش کردن له ماقه به‌کار هینانی زمان، نهدیبات، موزیک و خویندن وزانیاری و ده‌ستهیتان له سمر میثروی خزیان، هلو مرجی زالمانه نانینسانی له نوردوگاکانی په‌نابران.

گله‌لی گورد قدت لمبر سیتبه‌ری دیمودکراسیدا نه‌حاواوه‌تمود، له‌وهش که‌متر، مافتیکی ماناداری دیا‌بیرکردنی چاره‌نووسی خوی نه‌بوه. عیراق ولاطیکه که‌لم‌سمر کاغذز جوزه‌نرتو نومیه‌کی داوه، به ریگه‌ی زولم و زور، به‌دانانی به‌رتوه‌یده‌ری کارتئونی نه و ریکمودستانی که‌سمر ده‌مایه‌گ خوی دالی پیدا هیناوه خستوویه‌ته زیر پیوه.

نیران، عراق، سوریا، تورکیا و یه گیتی شوره‌وی همرویان له سه‌روبه‌ندی
جیاوازدا به نانقهست هدولیان داوه بتوکزکردنه که مسایه‌تی نه ته‌وایه‌تی کورد به
رنگدی گزینی پارسندگی دیموکرافی له ناوجه کورده‌کان.

تامو کاته‌ی که نمو ناعده‌الله تیانه به‌ردموام بن، ج تاشته‌کی راسته قینه له
روزه‌هلاخی ناوه‌راست دا تابیه، کونفرانس داوا ده‌کا که حکومه‌ته کانی نیران،
عیراق، تورکیا، سوریا و یه گیتی شوره‌وی رتز له بیداننامه جیهانی مافی
مرؤف و په‌دیاننامه کانی دیکه‌ی مافی مرؤف بگرن و نهوان له کورdestan
وله ناوجه کانی دیکه‌ی که دانیشتوی کورده‌یان هه‌ید به‌ته‌و اوی جیبه‌جهن بکدن.
به‌تاییدتی داوا ده‌کاکه نه‌وی پیتچح حکومه‌ته:

— دستبه‌جهن دوره خسته‌وهی کورده‌کان له شوینگدیان و کاول کردنی مال
و خانویان، له نیتروبردنی نازه‌ل و مهرومال‌اتیان و هوی به‌رجوونیان را بگرن.

— دستبه‌جهن نه و به‌ندیمه کورده‌انه که له سر بیروباوه‌ریان گیراون
به‌ریده‌ن و کوتایی به‌هموچره نه‌شکنجو نیعدامان بیتن.

— رتگا بدنه که پانا به‌ره سیاسیه‌کان له تاراوه‌گهرا بگه‌رینده و هدمو
ماهیتکی رموای هاو ولاطیبان پیت به‌نهوه.

— نه داو و ده‌زگایانه که له نیتروهیزی پولیس، هیزی نه‌منیه‌تی وجه‌یشدا
نم نازاردادن و رد‌نجدانی گلی کورد ده‌کار کراون هه‌لوه‌شیتدریتموه.

— خساری نه و قوربانیانه که له را بردوودا که‌توونه‌ته به‌ر زه‌بری
بینشتلکرانی مافی مرؤف بیزیرنهوه.

— ریزی مافی زمانی کورده بگرن، لموانه مافی چاپکردن و بلاوگردنوه
به کورده، و مافی مندانان و گه‌نجانی کورد که به‌زمانی خزیان بخربن
و په‌روه‌ده بکرین،

— نینسانانه له گمل په‌نابه‌رانی کورد بچوچینهوه، به پتی مافه
زینسانیه‌کانی په‌سند کر اوی نیتو نه‌تمدی و قانونی په‌نابه‌ری،

— پیش به پیووندی نیران کورده‌کان له نیوان سنوره نیتو نه‌تموایه‌تیه کاندا

نه گرن وزه مینه‌ی نه و پیووندیانه خوش بکهن.

داوا له حکومه‌ته ناو براوه‌کان ده کا که مافی دیاریکردنی چاره‌نووسی گلی کورد به دستی خوی بناسن و پشتی و توتیزی نه و تر بکن که رتیگه‌ی و دده‌ست هینانی ندو مافه خوش ده کدن بتو نهودی که پیووندیه‌کی ناشیانه و به قازانجی دوولا ینه له نیوان کورد و گله‌کانی در اوستادا و ددی بین.

کونفرانس دسته‌وداویتني همه‌مو حکومه‌ته کانی جیهان ده بیکه له چوار چینه‌ی گومیسیتیزی مافی مرؤشی رتکخراوی نه توه‌یده کگرتوه‌کاندا پیشتلکران و وده‌سریه‌رینی مافی مرؤش بھینه‌کویی که زور له کوردان رهنجیان لق چیشته و هرو اش دیچیزین له گشت نه و لاتانه‌دا که تیباندا ده بین.

دسته‌وداویتني همه‌مو حکومه‌ته کانی جیهان ده بین که بشیوه‌یده‌کی لیبر او آنه کار بکهن بتو چسپاندن پیوانه نیو نه تمه‌دیبه کان سهباره‌ت به پاوانکرانی به کار هینانی چه‌گئی کیمیاوبی، دهسته و داویتني همه‌مو حکومه‌ته کانی جیهان ده بین کیشیه‌ی کورد، مافه نیسانیه‌کانی تاکی کورد و هدروه‌ها مافی دیاریکردنی چاره‌نووسی گلی کورد به دستی خوی، له پیووندی له تک نهود دست‌پیشکه‌ریبانه‌دا که سهباره‌ت به ناشتی له روزه‌هلاطی ناوه‌راست دوا به دوای شه‌ری که نداوده کرین بھینه‌کویی. دسته‌وداویتني سکرتیری رتکخراوی نه توه‌یده کگرتوه‌کان ده بین که پرسی کوردیش جن بکاتوه نه گرمانگی پیکه‌هاتنی کونفرانسیتکی نیو نه توه‌ایه‌تی سهباره‌ت به ناشتی له روزه‌هلاطی ناو دراست ده‌دا.

دسته‌وداویتني سکرتیری گشتی رتکخراوی نه توه‌یده کگرتوه‌کان ده بین لوهه بکولتیمه‌وه وریشانده‌ری بکا که گلی کوردو گلی دیکه‌ی بین دهله‌ت دهکری به چ رتیگه‌یده‌کی همه‌ره باشد اه چوار چینه‌ی رتکخراوی نه توه‌یده کگرتوه‌کاندا نوینه‌رایه‌تیان همه‌بن. کونفرانس داوا له همه‌مو حکومه‌ته کانی جیهان ده کا که بشیوه‌یده‌کی نیسانی له گمل په نابدره کورده‌کان بچولتیمه و وه‌کو دهسته‌کانی دیکه‌ی په نابدران مافی په نابه‌ریودالددیان بدهنی، به‌له‌به‌ر چاو گرتني

توندوتیزی نه راونانه که کورده کان نه ولاته کانی زندی خزینه و تروشیان هاتوه.

دستمو داویتنی کومیساريای بدرزی ریکخراوی نهنه و یه کگرتوه کان بتو کاروباری پهناپه ران دهی پشتیوانی لیکردن و یارمه تیدانی پهناپه رانی کورد نه روزه له لاتی ناوه است، به تایپه تی له توکیا و عیراق و نیران و دیش بخا و هه مهو حکومه ته کان پشتی کومیساريای بدرزی ریکخراوی نهنه و یه کگرتوه کان بتو کاروباری پهنا بهران لهو بارمه بگرن. کرده وه کونکریت بتو بدهو پیش بردن و پاراستنی مافه نینسانیه کانی گله کورد:

لهمادی کونفرانسی نیتو نهتمو ایه تی «ناسینتی مافی کوردان» - ستراتیزی کرده وه له لایه هاوپیوه نده کاندا» له ستۆکهزلم له نیوان ۱۵-۱۷ مارسی ۱۹۹۱ دا را ده بین و دمه تدقه کرا که چلون پشتیوانی له خدباتی گله کورد بکری له پیتناو مافه نینسانیه کانی نه گله دا به مافی دیاریگردانی چاره نووسی بددهستی خوشیه وه. نه راگه یه تدر اووه خواره وه رووی له هه مهو دستان و پشتیوانانی کورده کانه له جوار چیوه نه خدباته دا. مدیست نهوده یه که هانی همول و تیکوتیانی کونکریت بدری بتو پشتگیری له مافه نینسانیه کانی کورد. بنه ماله جیهانی لە میزه کیشه کیشه کوردو نه و زولم وزوره هی لە کورد ده کری لە بیر خوی بردو ته وه. نیستا گاتی نه و هاتوه که نه و که متدر خدمیه یه کجا رو هەمیشه دوایی پن بهیندری.

پرنسپه گان: ۱ - خلکی دنیا له هه مهو جیهیک نیازیان بدهو هه یه که سباره ت به کیشمی کورد زانیاریان بدریتین ولیتی بزان، سهباره ت بدهه مینه و مه کۆی مسدله که باری نیستا و نه و پرسانه هی سه ر به مافی مرۆز کەله و کیشمە و هەستاون.

۲ - حەوجن به تیوه چوون و شان و بەردانیتکی به گردو نازانایانه هە یه سباره ت به مافی کوردان له رتکی نهتمو ایه تیو نیتو نهتمو ایه تیدا. نەم کارهش

پیوستی به کزکردن‌هودی سیستماتیکی راسته‌قانی وزانیاری باودر پیکراوه سهباره‌ت بباری مافی مرؤث له ناوجه کورده‌گاندا.

۳ — پیوستی به پشتیوانی کزنکرتی ههید، ج دارایی و ج یارمه‌تی دیکه له‌گلی کوردلهو دوخه‌دا که نیستا تییدان.

۴ — گشت ندو کرده‌وانه که بتو هاوده‌ردی و هاو پتودندی له‌گل کوردان ده‌کرین ده‌بن له‌گل ریکخراوه کورده‌گان ریک بخرین، نامانع و مه‌بستی ندو کارانه ده‌بن پشتیوانی کردن له کوردان بن بت‌نحوه‌ی که‌مانفه‌گانی خزیان و‌هدی بهیتن.

۵ — بت‌نحوه‌ی که ندو کرده‌وانه کاریگه‌رین و برشتیان همین، ده‌بن کاری پشتیوانی تانه‌ودنده‌ی هدله‌سری، له بنه‌مای پیوانه په‌سنگراوه‌گانی نیونه‌تمواهیه‌تی له‌میر مافی مرؤف بدریوه بچن.

۶ — پیوانه نیونه‌تمواهیه‌کان له‌میر مافه‌گانی نابوری، کزمه‌لایدتی و فرهنه‌نگی به‌مافی مندان و مافی ژنانیشمه‌ه گرنگن

۷ — له‌بر نه‌وه‌ی که له‌چوار چنوه‌ی داو و ده‌گا جیاوازه‌گانی نیونه‌تمواهیدا شیوه‌ی گاروجو‌لانوه‌ی دامه‌زراو هدن له‌وانه‌ید نه‌کرکن که پیشیتلکرانی مافی کوردان له‌همرو کوردستاندا به‌یه‌کجار بهیتندریته گزیری، جارجار له‌وانه‌ید که‌بتو جوون به‌یتی هدر و لات پیوسته بیت. له‌گل نه‌وهدسا تهنانه‌ت بهم حالتی بدرنه‌نگیشمه‌ه پیوسته که له‌همرو درفه‌تیک گملک و‌هر بگیری که‌له‌بر ده‌م ده‌گایه‌کی نیونه‌تمواهیه‌تی نه‌وتزدا باسمی پیشیتلکردنی مافی کوردان و مه‌حکوم بکری.

۸ — حکومه‌ت‌ه کان له هه‌مرو جیهاندا نیشانه داکراویکی گرنگن بت‌کار کردن له‌سریان سهباره‌ت مافه‌نیسانیه‌گانی کورد. نهوان ده‌توانن شوین له‌سر داوده‌زی‌گانی دیکه که ده‌کری کاریان له‌سر بکری بیتین له نه‌ندامانی پارله‌مان، ده‌گا پارله‌مانیه‌کان، هبر و‌ها ریکخراوه ناو ده‌له‌تیه‌کان و نامرازه راگه‌یتندره گشتیه‌گان، دابین.

ریکخستان و هاو سه‌نگ کردنی کار :

۱ — ندو کومیتهو دستانه‌ی کده له ولاته جیاوازه‌کاندا له پیتناو مافه نینسانیه‌کانی گهلمی کورد دا کارده‌کمن، دهین تیپکوشن بتو گتربندی زانیاری له گهله یده‌گترو گرددوه و کاره‌کانی خویان ریک بخهن. نمو گزئنفرانسانه‌ی گه ریک دهختن

ددهین به شیودیه‌کی وا بن که له سهر بناؤانی گزئنفرانسه‌کانی پیشووتدا بهه‌سترن یارمه‌تیه ثیتسانیه‌کان دهین هاو سه‌نگ بکرتن ورتک بختن.

۲ — بز نمو معبه‌سته دهین شهبه‌که‌کیه کی نیتو نه‌تهدایه‌تی له گروپه پشتیوانه‌کان دابه‌زرن. هله‌بت ندو شهبه‌که‌کیه کاره‌کان له گهله ورتکخراوه وندنسیتیه سره‌گه‌که‌کانی کورد ریک دهخا.

۳ — ندو شهبه‌که‌کیه دهین کار بکا بتو جیبه جن کردن و ته‌تبیق کردنی به‌یاننامدی ستزکه‌لتم. دهین نه‌ندامه‌کانی ناگادار بکا له مهر گشت نمو دهستپیشکه‌ریانه‌ی گه له باری نیتونه‌تهدایه‌تیدا گزئنگن. نه‌ندامه‌کانی ندو شهبه‌که‌کیه دهین به‌شیودیه‌کی بمریلاو سه‌باره‌ت به باری مافی مرؤث له کوردستان زانیاری بلاو بکنه‌وه و هانی بدنه که لیکوكولینه‌وه‌ی زانستی سه‌باره‌ت به بابه‌ت ولاینه جیاوازه‌کانی کۆمەلگای کورد بکرئ. نه‌تهدوه یده‌گتره‌کان :

۱ — حکومه‌تکان دهین ته‌شوبیکرتن بز نهوده گه له گهله سکرتیری گشتی نه‌تهدوه یده‌گتره‌کان نیمکانی نهوده بهیننه گزئی گه گیشه‌ی گرديش بیتندرتنه گزئی له و تریزه‌انه‌دا گه سه‌باره‌ت به دهستپیشکریه‌کانی ناشتی له روزه‌هه‌لاتی ناوه‌استدا به‌رتوه‌یه.

۲ — حکومه‌تکان ورتکخراوه ناو دوله‌تیه‌کان گه له چوارچیوه‌ی گزئنفرانسی نزروپا بتو ناسایش و هاوکاریدا کمسایه‌تی راویزه‌کاریان هه‌یه دهین دنه بدرین که له ده‌گای مافی مرؤقداوله کومیسیونه‌کانی دیکه‌ی سهر به‌و گزئنفرانسه‌دا پیشیلکرکانی مافی کوردان له و لاتانه‌دا گه تیبا‌ندا دهین

بهینه گزرن. دستچشکه ری نهونز بکری بز نهوده که به شیوه دیه کی سیستماتیک زانیاری سپاراد پیشیلکرانی نمو مافانه گز بکرته و هولی دکار کرانی پیوانه کانی ریکخراوی نه تمه يه کگر توه کان بدری. به تایه تی دهین لدمه ندو غونانه خواروه پیندا بگیری :
حکومه ته کان :

- ۱ — حکومه ته کان دهین لیبر او انه داوایان لیبکری که سمرنج بدنه هه مرو لا یه نه کانی کیشی کورد، به پیشیلکرانی مافی مرؤفن کوردانیشیده. نمروان دهین لیبر او انه داوایان لئ بکری که نه و مهله لانه له رینکی نیونه تدو ایه تیدا بهینه گزرن وه گو نه و ده زگیانه که له سره رو دا باسیان کرا.
- ۲ — حکومه ته کان دهین گوشاریان بخرتے سمر بز نهوده که بروونی بیرونی خربان له مه ریشیلکرانی مافه نینسانه کانی گلی کورد ده ببرن. دهین بدلیبر او انه داواه حکومه ته کان بکری که له پیوهندیه کانی دوو لایه نه خرباندا له گه[نمو حکومه تانه که راسته خز بدر بررسی نمو پیشیلکرانانه نه نمو بیرونیه بهینه گزرن.
- ۳ — دهین بدلیبر او انه داواه حکومه ته کان بکری که یارمه تی نه گهن بز چه ک لئ شه ته ک دانی هیزه کانی نه منیه تی و نیزامی که بز سه رکوتکردنی ناوچه گوردیه کان دکار ده گرتن وله جیاتیان کار بگهن بز چه ک دامالین له ناوچه که دا.
- ۴ — نمو حکومه تانه که دهستیان دهروا بز نهوده که هدلی و تورویژ له نیوان گورده کان و دهله ته گزینه کاندا پیک بهینه دهین دنه بدرتن بز نهوده که کارتیکی نهونز بگمن.
- ۵ — دهین تکا له حکومه ته کان بکری که پهنا برانی گورد به ناوایه گی نینسانی ودر بگرن و پاریزگاری نهونزیان لئ بکری که نهوان حمو جیان پیشه تی.
- ۶ — دهین داواه حکومه ته کان بکری که یارمه تی نینسانی بهوناوجه

کورده‌یانه بکنه کله و تدا نیاز تکی نه تو ز له گزپریدا يه.
دست پتیشکه در بیه کانی ناو دولته تی

۱ — نو تمنه ای بارله مان دورتیکی گوره بان هدیه له را کیشانی سدریج
بتو سمر باری گلی کوره. نهوان ده تو ان له بارله مانه کانی خزیاندا له
ده زگ کانی هاو به شی نیوان بارله مانه کاندا و به ریگه پتوهندی راسته خو
له گل حکومه ته کان یان بیرون ای گشتی دا دست به کار بن.

۲ — ریکخراوه ناو دولته تیکانیش لعو باره یمه دهورتیکی مه زنیان هدیه.
نهوان ده تو ان روو له حکومه ته کان و ده زگ نیتو دولته تیه کان بینن. نهوانیش
ده بین دنه بدترین که دورتیکی جالا کانه ببین له شان و هم ردان، باره تیان و
یارمه تیدانی و دیها تانی ما فه نینسانیه کانی کورد دا.

۳ — ده بین نامر ازه را گه بیتنه ره گشته کان هان بدترین بتو نمهه مه بیلیتیکی
زماتر بدنه سرکیشیده کورد. بتو نه و مهدسته ده بین ندو ریکخراوه اندی که
لهماری ما فه نینسانیه کان له ناوجه کوردیه کان ده گولتموه زانیاری باوهر پیکراو
بدهن به نامر ازه را گه بیتنه ره گشته کان ..

کتوونه وهی تاییدتی کورده کان

نیواره ۹۱/۳/۱۷. دواي ته او بروني کاري گزنفرانس، درقهت بتو
کورده کانی هدمو به شه کانی کورستان، به شدار بیروی
کزنفرانس هاته پیش تا گز و دین وله دانیشتنیکی تاییدتیدا له
سر چونیه تی تکرشان و بارودخی کورستان و رو و دلوی
تازه هی عراق و را پهربینی کورستانی خواروو بیرونوا بگزپنده. پاش
ناخافتی گلیتک له به شدار بوان و ده بینی بیرون ای جیاواز، نه
را گه یاندنه هی خواروو هیان په سند گرد و بلاؤ گرده.

راگه یاندزیک

دوای تهراو برونى کۆنگره‌ى جىهانى سترکهزلم ددر باردى ياراستنى مافە كانى كورد، كېيۇنۇ نۇوه يەكى فراوان لە شەموى ۱۷/۱۸ ئاپارادى ۱۹۹۱ كرا بە بەشدارى پەر لە سەد گەس لە نۇتنەرائى پارتە سىاسىيەكانى كوردىستان و رېتكخراوە كۆمەلایەتىھە كان و كەسانى نۇوسىر ورۇزىنامە نۇوسانى كورد كە لەھەمۇ پارچەكانى كوردىستان و ولاتائى دەرەوە هاتىبۇن بۇ بەشدارى كۆنگرەكە. پاش نۇوه يە بەشدارانى كېيۇنۇ نۇوه كە بە تېرىو تەسىلى لە سەر بارودۇخى كوردىستان بەگشتى و كوردىستانى عىراق بە تايىەتى دوان، بە تېتكرايى نەم راسپارداھى خوارەوەيان پەسىند گرد:

۱ — كېيۇنۇ نۇوه كە بەتوندى و بەھەمۇ شىۋىيەك پېشتىگىرى راپەرىنە قارەمانانەكەي رۆلەكانى كوردىستانى عىراق دەكتات و سلاوى گەرم و بىر شانازارى خۇزى بۇ پېتشىمرەگە چەكدارە قارەمانانەكان و ھەمۇ خەلکى راپەرىي كوردىستان رادەگەيتىن و بەھەمۇ توanax شىۋىيەك پېشتىگىرى ھەول و كۆشىشى بەرەي كوردىستانى دەكتات بۇ راپەراندى كاروبارى گەلى كوردىستانى عىراق و پاراستنى دەستكەوتەكانى و بەيدا كەرنى ھەمۇ جۇزە كۆمەكتىك بۇ خەلکى كوردىستان. ھەرەوەها بەشدار بوانى كېيۇنۇ نۇوه كە پېشىوانى راپەرىن و خەباتى گەلى عىراق لە پېتىا نازادى و دېتىوگراتى دەكەن.

۲ — بەشدارانى كېيۇنۇ نۇوه كە لە كاتىتىكدا پېشىوانى خۇيان دەرددەرن بۇ نەو ھەول و كۆشىشانەي كە هيزة كوردىستانىيەكان گردوپيانە بۇ بەستىنى كۆنگرەيەكى كوردىستانى، داوا لە ھەمۇ لايەنە كىردىستانىيەكان دەكتات، گىرۇگىرفتى نېرمانيان بەخەنە لاۋە و پېتىكەوە ھەنگاۋ بىتىن و پەلە بىكەن بۇ بەستىنى نەم كۆنگرە گىرنگە.

۳ — كېيۇنۇ نۇوه كە پېشىوانى گەرم لە خەباتى نەتەوە كەمان، لەھەمۇ پارچەكانى كوردىستان دەكتات لە پېتىا رىزگارى و هېتىانە دى مافە رەواكىنى.

۴ — كېيۇنۇ نۇوه كە بەستىن و نەنجامەكانى كۆنگرەي جىهانى سترکهزلم بە

شیوه‌یه کی نیجاپی (پژیتیف) هەلەسەنگیتن و بەم بۆنەیدو سویاسی کومبئی سویدی بۆ پاراستنی مافی مرۆڤ لە کوردستان و فیدر اسیونی گزمه‌لە کوردستانیه گان لە سوید و گەل و حکومەتی سوید دەگات.

بەشدارانی کورد لە کۆنفرانسی ستۆکھۆلم ۱۹۹۱/۲/۱۷

بەداخوە راپزت و بەياننامەو نەنجامی وتار وناخافتى گۆنفرانسی ستۆکھۆلسیش هەر وەک کۆنفرانسی پاریس هەر لەسەر کاغەز وله ھۆلى کۆنفرانسدا مانەوە. پشتیان نەگیرا کە له کۆر و گزمه‌لە نیو نەتموییه کاندا بىنە گزبی وباسیان بکرى. بەلگەو دۆکۆمیتىنە کان بلاو بکریتەوە. نەمەش بەر لەھەمەو کەس دەبوايد کورد خۆی و دەوای کەوتىبايدو نەنجامی دابا. کۆنفرانس له ناودکەی بەدەر ھېچى دېگەی بۆ مەسەلەی نەتموایەتى کورد بەدواوە تەبۇو.

۳/۱۶ بەبۇنەی يادى شەھیدىزدىنی ھەلەبجەو خۆیتىشانداتىكى گوره له ستۆکھۆلم ساز گرا. دوگتىر مەحمۇد عوسمان لەسەر بارودۆخى کوردستان و ھەلۆستى حکومەتی عيراق وتاري دا.

هیترشی لەشكري حکومه‌تى عيراق بۆسەر كورستان

روزى ۳/۳ نازانسە خەبەرىيە كان شەرى نېوان كىردو حکومه‌تى بە عسيان بلاودە كىردو. رۆزى ۳۱ مارس دەنگو باسى چونە پىتشى لەشكري عيراق بەرەو ھەولىتو سولھياني بلاو كرایەوە. لەشكري سەددام بە چەك و جۇلى مۇزىپنى كەلەشكري نەمرىكىدا دواي شەرى خەلیج بۆى هيتشىپۇ، رايپەرنى خوارووی عيراقى سەركوت گرد بۇو، ئەمچارە بە تانگ وتوب و هەيلىكتىر و فرۆكەي جەنكى بايداوه سەرکورستان، سەر كۆمارى نەمرىكى لەو پەرى بىن وىۋىدانى و بىن شەرمىدا دەچو خۆى بە يارى گۆلەندە خەلاقلاند وەيدىكوت: «خۇتنى سەربازانى نەمرىكايى بۆ كورد نارىتەم.» بەلام سەركۆمارى نەمرىكى بۆ نەوت و بۆ پارىزىگارى كۆنە پەرسىتىرىن رىتىمەكانى خەلیج قەت بىرى لەرشتى خۇتنى سەربازانى نەمرىكايى نەگەدوه..

لەسەر كۆرەي مىتۈوپىي و خەفتەبارى گەلى كىردى لە كورستانى خواروو ھېجم يادداشت نەكىردو. سەيرى دەربەدرى و لىقىدمائى كۆرەي كىردى لە تەلەفيزىيەن و تۆمار كەنديان لە قىيىتەر و داخ و حەسرەتى نەم گارەساتە درفەتى نۇوسىنى و يادداشت كەندى نەدداد.

لافاوى بىزارى و تۈرەيى كورده كانى دانىشىتۇرى سويد دۇزى جىينايدەتى حکومه‌تى عيراق

1/۱۹۹۱ بەرەي كورستانى عيراق هىترشى لەشكري سەددام و ناوارەبۇونى كۆمەلانى خەلکى راگەياند. لە ستۆكەنلەم لە بىر دەم

سالیزخانەي نەمرىكا كۆپۈرنەوە خۇيىشاندانى كورددىكان دەست پىتىكرا. فىدراسىپۇنى كۆمەلە كوردىستانىيەكىن لە كۆكىرنەوە سازدانى خۇيىشاندانى خەلکدا دۇرىتىكى گىرنىكى گىتىرا. تا . ٤ / ٤ / ٢٠٠٩ مەمو روپۇرى بىرددەم كۆپۈرنەوە خۇيىشاندان وچۇونە بىرددەم بالىغىزخانەكائى دەولەتە زىھىزەكان و نۇرسىنىي بېرۋەتىست و مانگرتى خەلک درېتىرى ھەببۇ.

رۇزى ٤ / ٤ / ٢٠٠٩ كارايدوه كە دەستەي نوتىنەرايەتى بەرەي كوردىستانىي بە سەرۋەكايەتنى جەلال تالەبانى و نەندامەتى سامى عبدالرەمان ورەسول مامەندۇ نىچىرىقان بارزانى بۇ توپۇزى لە گەل دىكەتا تۈرى عىراق گەيشتوونە بەغدا. لە نىتو كۆرددەكائى سويد كەش و هەمە كۆپىرا. دەنگى رەخنۇ بەتزاپى دىرى سەفرى نەم دەستەيە بۇ بەغدا بەرز بۇزۇ. كۆپۈرنەودىدەكى كەورە لە سويد سازكرا. نوتىنەرانى بەرەي كوردىستانىي بەتايىھەت نوتىنەر يەكىتى و پەارتى خرابونە قەفسەي نىتەمام و ھېرىش و پەرسىيارەوە، نەوانىش فەقىرە بېتىخەبەر و دوور لە دولات و بىتىمىسىلات لە تواناياندا نەببۇ و ھلامى نەو خەلکە بەدەنەوە. نابىت نەوە لەبىر بەجىتىمە كە كۆرددەكائى ناوارەي دانىشتووى سوپىد بە تىكىرىپى بۇ لەقاودانى جىنايەتى سەددام و راکىشانى سەرەنج و بېروراي خەلکى سويد ھېچيان تىدا نەھىشتەوە. خۇ پېشاندان، مانگرتىن، نۇرسىن و ئىمزا كۆدنى نامەپ يادداشت، كۆكىرنەوەي پېتاك و چالاکى كۆرددەكائى سويد دەبوايە كەتىپى لەسەر بىنوسرى.

لە يادى كۆچى دوايى تىتكۈشەر نازاد مستەفادا

٦ / ٤ / ١٩٩١ بەرادەرانى پاشىك لە يادى دووسالەي تىتكۈشەركاڭ نازاد مستەفادا، داوايەنلىنى كەرىپۈرم كە وتارىتكەم ھەپتىن. بەم بۇنەوە نەم نۇسراوەي ۋېرەمەن لە كۆپۈرنەوەدا پېشىكىش كرد:

«خوشك و برايانى بەرتىز، ھاونىشىمانانى خۇشەويىست! لېرە كۆپۈرنەوە

تا له بارو دوخنیکی دژوارو داخداری کوردستاندا یادی کۆچی دوایی نیشتمن په رودری کورد کاک نازاد مستەفا بکەینموده.

له گەل لیگەر انەودی برایانی پارتی سۆسیالیستی کورد (پاسۆک) دامنابوو هیندی دیدارو دانیشتني خۆم له گەل کاک نازاد باس بکەم. به داخموه درنگ له گەل کاک نازاد ناسیاریم پەيدا کردو ماوهی ناشنايە تیمان زۆر کەم بتوو. به لام هەر نەو ماوه کورتە بتوو به هۆئى نەوە رۆزبیگ پیش نەوەی گە مالاوايی يەكجارييان لە بکات، له نەخۆشخانەی کارۆلینسکا له کن دوكتۆر جەمشيد به دوو ھاو بېرى خۆی بلەن : « له کاک کەمريم خافل مەبن، کاک کەمريم ھەقى بىسىر شەخسى من وھين بە كەمانمۇھە ھەدیه » پېتم خۆشبوو پەر باسى کاک نازاد بکەم. به لام بىزچىمادەستى قازا او قدەر و سرۋەت و يا هەر شتىتكى دىكەی غەبىيى کە ناوى لەن دەنری، رېتىگا دەدا کە کورد بۆ خۆى بە گۈرەرە وىست و تارەزوی خۆى بەرنامەو پلاتى خۆى تەنجام بدا و چارە تۇقۇسى خۆى بەدەستى خۆى دىيارى بکات. هەر دەلىنى ثەو قەلمەمى باسى دەكەن و گۆزىا له لەوحەملە حفۇزدا چارە نۇرس و بە سەرھاتى دوارۆزى خەلک دەنۇرسىن و بىا نۇرسىپىوه، له تاست کورد نۇوكى ھەلەنگوتەو خوار بتو و جىڭە لە گۈرەرە و بىندەستى و چارە رەشى چىتىرى بۆ کورد نەنۇرسىپوو له گەل خەلکى تە فەرق و جىياوازى بۆ داناوه.

ماموستاي شاعيرانى موکريان نیشتمن پەرورەری معزىن (نەبولخەسەنى سەيفى قازى — سيف القضاط) بە ھەق لو شىعرە بەناو بانگە گەيدا بە ناوى (کوردىنە) دا دەلن :

« خەلکى ھىمرو لەشارو لەباغانە كەيف خوش — نېمىش بلاو و بىن سەرە ماوين لە دەشت و كېتى »

« هەر مىللەتن لە لاوه ھەقى خۆى نە دەستمۇھ — كوردى كە سەرە ھەلەتىن، دەلىن بۆتە سەر بىتىو »

بەلەن ! نەوەيە چارە نۇرسى کورد، نېستاش لەم حالەدا كەوا مىللەتە كەمان ناوارەي كەز و چىايە و لە ژىر بە فەرباراندا دەتلىتىمۇھ، دىسان پېتىمان دەلىن :

(متىرىدىن الڭاراد !)

نىيەمە دەبوايە كۆپىنه وە بۇ يادى تىنكۈشەرىتىك كە بە ناواتى نازادى كوردىستان، دوورلە نىشىتمان سەرى نايىوه. بەلام ئىستا دەپن بېكەين بە ماتەمىيىنى هەزاران شەھىيەتى كەن كەن وەفن وېن سەروشوتىن. ماتەمىيىنى هەزاران كوردى ناوارەتى سەرچىاو كەنۋە سەرگەردان وېدەۋازە. بەداخىتكى گرانەوە گاڭ نازاد مىستەفا لە كاتىكدا مالاوايى لە حىزب وله مىللەتەتكى كەن كەن تازە بەرەتى كوردىستانى دامەزراوە وشەرى بىراڭىزى لە بەشىتكى نىشىتمانە لە تىكراوه، كەماندا كۆتايى پەتھاتوھ و تېتىنى يەكتىنى و يەكىرىتەنەوەي خەبات دىن كەرمابىي بخاتە دلى كۆمەلانى خەللىكى كورد و شەھق بخاتە بەشەكانى ترى كوردىستانى مەزنۇدابەشكراو.

پېتكەھاتنى بەرەتى كوردىستانى كە هەنگاۋاتىكى گرنگ بۇوبۇز يەكخىستىنى بىزۇوتىنەوە رىزگارىخوازى، تا رادىيەكى زۇر دەھات بىرىنى ھەلەبجەمى شەھىد سارپىز بىكا، ھەر چەندە بە بىزچۈرىنى من بەرەتى كوردىستانى بە پېتچۈمانەتى رى وشۇتنى (بەرەتى ئىشىتىنلىكى ورزگارىخوازى) ولاتانى بىندەست و داگىرگەراولە چوار چىتىدە حىزىيەكانى دامەزرتەندا قەتىس و تەنگە بەرگراوه و تا ئىستاش نەيتوانىيە لە كۆشىش و دەلسزى و ئىتەتەرەسى كەزاران كەسى غەيرە حىزىيى كەنگ وەر بىگرى وھىتىرى بە تەمۇرىنى كۆمەلانى خەللىك لە بوارى سىاسى و روشنىبىرى و حقوقى و پەروپاگاندە دشتى تردا، بخاتە كار و لەدەورى خۇزان كۆتكەتەوە. بەلام دىسان پېشىۋانى لە بەرەتى كوردىستانى بە ئەركى ھەمەو كوردىتكى لەلات پارىز دەزانم.

خوشك و بەرایانى بەرەتى ئەتكەن دەزانن نەمەن ئەمەن كەمەن كەمەن كەمەن بەرلافاوى كارەساتىتكى گەلىتكى داخدارو دەلتەزىن. مەترىسى نەمان و قېپۇون ھەر دەشە لە هەزاران كوردى ناوارە ولىتقۇمۇ ماۋەدەكتەن. مەترىسى گەورە لەمە دايە كە لە سەر زىتە نىشىتمانى خىرى ھەللىكەندىرى و ناوايى ناخوش و نگىرسى و دەزتۇي (پەنا بەرى) بە سەردا بېرىتەت، ناوتىكى ناخوش و دەزتۇ و سەھەت گرانە.

نده مه لایه‌نیکی به رجاوی ته‌کانده‌ری چاره نورسی نیزروی بدسته کی نده‌مه‌گه‌مانه. به‌لام با هر بأسی لایه‌نی تاریک و دژوار و دلنه‌زن مه‌گه‌بر می‌لله‌تیکی لپیتناو نازادی ورزگاری نیشتمانیدا جهبات بکا نه‌دنیای بر به بیدادی و ملھویری و دوررو و بیدا ناتوانی به هاسانی له به رلاقاوی قرباوی کاره‌سات دا خوی هبارقی و قوشی مدینه و نازارو ڙان نه‌بن. جا هدر نه‌ر دهدو نازار و کاره‌ساته، نه لایه‌ک ده‌بیته هوی له بهین چونی خدلکنیکی زور وزیان و زهره‌ری سروهت و سامانی نه‌ته‌وهی و ویرانی ولات وله لایه‌گی تریش ده‌بیته کلیلیک که قفلی دموزاری داخراو و میشکی به‌ستووی نهم دولت و ده‌سه‌لاتدارانه دنیای سامان وچه‌ک و سمرماهه ده‌کاتمه که تا نیستا له ناست جنایه‌تی سامداری سه‌دادمی دیکتاتور و خرنیز وله ناست قدلاچز کردنی کورد خوبیان مات و بیدنگ کرد بهو. ده‌بیته هزی نه‌وه که نه‌و دوله‌تائی به یارمه‌تیدانی چه‌ک و راویت و ته‌کنیکی چه‌گی کیمیایی و ته‌نانه‌ت که‌رسه‌ی چه‌گی ناتومیش سه‌دادم بکنه دیکتاتور و هینتلره‌ری رۆژ، ته‌رق بینموده و شرم بیانگری و ته‌مجاره بأسی کورد به شیوه‌ی خیزومندی بکن و یارمه‌تی خیز خوازانه بتو لیق‌دو ماوانی کورد بنترن. ده‌بیته هزی نه‌وه که ده‌زگای تبلیغاتی حکومه‌تائی شهربکه به‌شی تاوان و پینگه‌ینه‌ری دیکتاتوری عیراق، بأسی قدلاچوکردنی کورد بکات. من نه‌وانه به به‌ره‌مسی خه‌باتی نه‌ته‌وه‌گه‌مان ده‌زانم و له به‌رانیدر فیداکاری و نه‌به‌زی هیزی پتشمه‌رگه‌ی کوردستان وزام و ده‌ردی لیق‌دو ماوانی کورد سدر داده‌نوننم.

خوشک و برایانی به‌رتیز! فارس گوتنه‌ی: «تا پریشان نشود کار بسامان نرسد»

راسته که نیستا می‌لله‌تکه‌گه‌مان تیوه‌شی کاره‌ساتیکی شپرزه و دا خدار، سوه، به‌لام نه‌گه‌رایه‌پینی گزمه‌لانی خدلکنی قاره‌مان و دا خدار و سته‌مدیده‌ی کوردستانی خواروونه‌بایه، نه‌گه‌ر هدله‌متی شیترانه‌ی رۆلله چه‌کداره‌کانی شیردستان نه‌بوایه، نه گمله‌که‌مان تیوه‌شی نه‌و رۆژه ره‌شہ ده‌هات و نه ده‌وله‌تائی

خاودن دسه‌لات به سردنیای فدقیر و همزاراندا و دهنگ دهاتن وند هاو نیشمنانانی نیروها و نمریکا ناو ادهاتنه میدان و دنیایان له خموی بیندادی و خبردار دهیتا. نمه دیاله کتیکی ژیانه. من له کاتیکا به دینی خده‌تباری هاو نیشمنانه کامن له کمز و چیا لمبر به فرسه‌رما جمرکم ژان دهکا، هم لو و کاته‌شدا که دهیشم هزاران لاو و کال و زن و میزی کورد له شاره دوره‌کانه‌وه بتو دهربینی بیزاری له جناهه‌تی سه‌دادام و بینده‌نگی حکومه‌ته گهوره‌کان دینه ستوكه‌لت و هزاران کوردی دانیشتووی نهم و لاته که‌وتونه جم و موزل وله رنگای وهستان و مانگرن و مانه‌وه شدوانه له بدر سه‌رما و گز گردنه‌وه بیارمه‌تی، هاوده‌ردی خربان له گل برای تقوماوه کانیان نیشان ددهن، کاتیک له ته‌لیفیزیون دهیشم که روله‌کانی کورده شاره‌کانی نیروها دینه میدان و به له مدنه‌وه بی پولیسی پاریزه‌ری زورداران، لانه‌ی جاسوسی سه‌دامی خوینریز داگیر دکهن و دنگی بیزاری خربان به دنیا راده‌گهیتن، ناهیکم دینه‌وه به روناسی رزگاریم لئ ده‌گه‌وه. کاتن هوالی به‌ره‌کانی هیزی بشمرگه‌ی کوردستان دهیشم، کاتن له ته‌لیفیزیوندا کنبوشه‌وه هاوده‌ردی خدکنی دیار به‌گری قاره‌مان دهیشم، کاتن دهیشم که رادیوی حیزی دیموکراتی کوردستانی نیران پهیتا پهیتا دوا له خدکنی کوردستانی روزه‌ه لات دهکا که یارمه‌تی برای تقوماوه کانیان بکدن، پئ شاد ده بیشانازی به میللته‌کم دوکم. هر بویش دلیم نایم سامی ناهمیدی یانگری، پیوسته یه‌کیتی و هاوارکاریان زیاتر په‌هورت بکهین و خه‌باتی رزگاریخوازیان ریکو پنکتر بکهین.

تیکوشان و پیداکاری روله‌کانی گزره پانی خه‌بات، کاره‌ساتی دلته‌زنه بخشیکی زوری خلکه‌که‌مان، دنیای و دهنگ هیناوه و په‌ردنه کش و ماتی له سه‌رروکاری دولته مه‌زنکان لاداوه. بهلام به‌داخه‌وه دهیم بلیم دیسان دهیانه‌وه مسله‌هی کورد له چوارچیوه (پهنا به‌رولیتقوماوه و پرسی نینسانی) دا ته‌نگه به‌کدن و ناوی نگرسی (پهنا به‌روناواره) به سه‌مسله رهوا

نەسلیە کە دا بسەپیتن. پێتیستە نەم پەرژین و چوار چیبودیه تینک بدری. دەم بۆ چارە سەر کردنی مەسەلەی کورد ھەنگاوی گزگتر باویتیزی. بە لای منهود خەباتی ریکو پینک و یە کگرتزوکە و دلامدەری بار و دۆخى نیستای جیهان و کوردستان بین، دەستە بەری سەرکەوتى نەم ھەنگاویه، رەنگە پتر لە پێتیست گاتنى خوشک و برايانم گرتیت. داواي لى بۇ دن دەکەم و بە سلاو بۆ گیانى پاکى کاک نازاد و گشت شەھیدانى ریتگای نازادى و تەکانم کۆتاپى بین دېنم، با يادى شەھیدانان ھاندەر بین بۆ گەيشتن بە کوردستانىتىكى نازاد و دیموکرات و بەختمودرو دوورلە ستەم و چەوسانمۇ و بىندەستى . مارسى ۱۹۹۱

سەفەر بۆ نەتەمان

رتکخراوی گزمکارلە نەتەمان داوه تى گردبۇرم كە ل. دوازدەھە مىن گۈزىگەرەي سالانە ياندا بەشدارى بىكم. رۆزىنى ۹۹۱/۶/۲ چۈومە كۆلن دەپپەرانى فەرەيدونى مىتران بۇرم. وىستم سەرىتكى غەنلى بلىرىان بىدم. تەليفون و نادارقىسى غەنلىم نەبۇر. بەلام فەرەيدونى مىتران مەحرەمىن نەسار و تەليفونىندارى غەنلىم نەبۇر پەتم گوت : تەليفونىتكى لىن بىكە بەلكو بېجىن سلازىتكى لىن بىكەين. فەرەيدون ھەستا زەنگى لىتىا ۳—۴ دەقىقە قىسى كەرد. پاشان ھاتە وە لاي من وگوتى : « لە مال نىيە. چىزت بېرلىن كەن مەحەممەد سالىع جومعە ». بەلام لە گەل دەرىپىنى نەم قىسى يەنارە حەتىيە كى لىن دىيار بۇر. جونىگە دەپپەرانى تەۋەھى دەپلىت وانىيە. بەلام فەرەيدون چارى نەبۇر. رازدارى غەنلى بلىرىان بۇر. يان دەبۇرایدەن اچارى شىتىك بلىت كەبرەواي ھەن نېمەپلىن لە مال نىيە. يان دەبۇرایدەن تىزىق غېرەت وىدە حۆكمى پېتىوندىز زابردو و مان بىن لە راستىيە كەي ھەن باشتىر بۇر. من ھىچ كەلەپىم لە فەرەيدون نەكەرد. ناراستىيە كاتى ئاواولە سەرددەمى بادانمۇرە پاكانەمۇ حاشاڭىردىن لە رابردو و كارى ئاوا چونكەلمە كاتى ئاواولە سەرددەمى بادانمۇرە پاكانەمۇ حاشاڭىردىن لە رابردو و كارى ئاوا هاسان و تاساپىيە. فەرەيدوون بۆز نەوەي پاكانەبۇزدەرىپىنە كەي بىكا لە پەر لە ساڭاتى يەنسى رووداوه كائندى گوتى : « كاك كەرىم راستەو راست نېتىمن ناسىپەنالىستم ».

گوتى خىز ناسىپەنالىست بۇر گارىتكى بېرقۇزە. بەلام من وەلامى پەرسىاپتەكم بۆ نادۇزىرەتىمعە. تەمۈش نەوەيە نەوانەي نەوەيە پېش ھەلەشانى جىستىنى سۆپسالىستى سەرچەمە: بۆز نەوەي سە چەپىان بىناسىن خۇزىان لە ناواو ئاگىدا و يېشت بىنیستا بە ھاشا كېدىن لە زابردو رى خۇزىان دەلىن ناسىپەنالىستىز. نەوەدم چى

یان بز میللته کدیان کردوه، نیستا نه گهر بونه ناسیزنالیست چ خزمتیک به نه تمهوده که یان ده گهن،؟

روزی ۶/۲۲ چوومه کونگره و به خوشیده و تاریکیشیان بز من دانابوو.
 نوینه ری حیزی دیموکراتی کوردستانی نیران، فتاخی عبدولی و تاری خوی
 به ناوی ۷ میلیون کوردی نیران دهست پتکدو پاش شانازی به ۴۰ هزار
 شهید، چند جار نهم فدرمایشه قالب گرتنه له باوکمتووی (حیزی دیموکرات
 ریبیری جولانه وهی میللی دیموکراتیک له کوردستانی نیران) ای دووبات
 کرددوه. من له و تاری خومندا باسی نهم گزیرانکاریانه گردکه به سه ردوتی
 جیهاندا هاتون و گوتمن: له گەل نهم گزیرانکاریانه رەنگه کاتی نموده شهاتین که
 حیزی کوردیه کانیش واژ له مەزىخوازی بیتن و خربان به نوینه ری ریکخراوهی
 خربان بزانن تۆزی زیاتر چاو و دل و دهرونیان ناو الله بکنه نووه. سیاستی خربان
 له گەل رەوندی نیمرۆی سیاستی جیهان ریک بخەن....» دوای کونگره
 له گەل کاک جەمال زارع چووینموده مالی نمواں و شوچوومه خزمت شیخ سید
 تەها (شیخی گەسگەسک). کوره کانیش ھەموویان لەوی بیون. تا
 درەنگانیک به قسەی خوش و پتکەنین و باسی رۆزه کانی راپردوو شەومان برده
 سەر رۆزی دوایی به میت فار (ترومبیلی شەخسی موسافیر به هەرزان سوار
 دەگەن) چوومه بېرلەن. بەھەلکومت ترووشی دۆگنئز
 مەحمدە سالح جومعه بیوم. لیم پرسی: چونه بە تەنیای، نە دی میوانە کەت
 کوا؟

— میوانی چى؟ چ میوانم نینه

— نە دی غەنمی بلوریان میوانی تۆ نیه؟ نە هاتۆتە لای تو؟ گوتیان هاتۆتە
 لای تو.

— نا... ندوه شوتنه و نکەیان کردوه. رەنگه بۆ سەرگردایەتى شۇرش و راپەرین
 چووبىتە و کوردستان،!!

— دوور نیه... و تىدەچىن گەرابىتە و... بۆ کارى شۇرش نەتىنى کارى پەتۈستە

۱۱. بېتىم خۆشە خوتىنەرائى بەرتىز ناگاداڭ بىكەم كە بىرگى نوھەمى بېرمۇرىيەگانم بىشى زۆرى بەنامەكانى غەنلىق بلورىيان رەش كراۋەتەوە كەبە نىخلاسەوە بۇنى نۇرسىبۈم.

رۆزى ۹۱/۱۲/۲۲ گەرامەوە بۇ سەتكەزىلم. كەمالى كورىم لەگەل خىتارانى ناردىبۇيانە شىمال. كەمبى (بىتكەك) نىزىك نۇستەشىند. رۆزى ۹۱/۹/۱۷ لەگەل سەيد عەلى خوارازم چۈرمە سەردانى كەمالى ولهۇتشەوە چۈنە نۇستەشىند سەردانى كاك قەرەنلىق قادىرى. پېشان ھەرددور بەدۇور بەنامە تاسيارىيان ھەبىو، بە قىولى ماموستا دەلزارى شاعير نان وچىشتىكى فە بەتام وچىتىمان خوارد و تۈرىگى دۆستىيەتىشمان چاند.

كۆزىتكى لەسىر بارودۇخى كوردىستان

رۆزى ۹۱/۱۰/۲۶ لە سەر بانگەتىشتىنى كۆزمەلەي كوردى لوند بۇ باستىك لە سەر مەسىلەي بارو دۇخى كوردىستانى خواروو چۈرمە لوند. لەكتۇرونەوە كەدا نەم مەسىلەنانى خوارەوە كەمۇتنە بەر باس ولىتكۆزلىنەوە.

— مەسىلەي رۆز وبارودۇخى كوردىستانى خواروو

— شەپى كەندىاو و نە روختاندىنى رېتىمى سەددام

— راپەرين گورىدەكان لە ژىزەنەسىرى شەرى كەندىاو وھاندانى نەغىرىكا

— ھەل وەمرجى و تو وېتى گورىدەكان لەگەل سەددام.

وېلدان و حامىبىدى گەوهەرىش لە لايمەن فيدراسىيۇنەوە بەشداريان گرد بۇر.

بىرادەرائى دېكەش بە بەشدارى لە باسە كەداكتۇرونەوە كەيان گەرمىز كردىبو.

بەلام بەداخوا ھەرچەندە دەيانگوت لە لوند و دەوروبەر كوردىتكى زۆر دەئىن،

بەلام زۆر كەم بۇ كەتۇرونەوە هاتبۇون.

نەلايمەن كەتىپخانەي دەولەتى شارى سالا داوهەت كرابۇم، بۇ و تارتىك لە سەر

بارودۇخى كوردىستان بىجمە نەو شارد.

رۆزى ۹۱/۱۱ جوومه سالا میوانى ریزدار مەلا عمرى عەسرى بۇوم. گوردەكانى دانىشتووی سالا بە گىشتى بەشدارى گۆپۈونوھىيان گىردىبو. بەلام لە كاتى ناخافتىدا كابرايدى كى پەروەردەي حىزىسى ديموكراتى كوردستانى نىزىان گوتى:

« كاك گەرىم تۆ لە گەل غەنلىق بىلەن وەممە دەمەنى سىراجى لە حىزب جىا بۇويەوە چۈچۈۋە لاي حۆكمەتى كۆمارى نىسلامى. جاچۇن باسى كوردستان دەكەمى؟»

لېم بىرسى: « كاكە تۆ خەلکى كىتى، لە كىتىوھە تاپوھە سويد؟

— من خەلکى كوردستان، پىتشىمرەكە بۇوم و لە كوردستانمۇھە تاپوھەم

— وانىيە... دەزانىم تۆ خەلکى كوردستان نى. بەلام نازانىم چۈن كوردى فىئر بۇوي وچۈنپان عاملاندۇرى؟ مەلا عومىر وبرادەرانى تە بەسەرى داھاتن و گوتىيان كاكە تۆ كە ناگات لە هېيچ نىيە بۇ وەدنىڭ دىتى؟ كابرا بۇ بە... نىيە زەپ. من گلەيىم لە كابراى فەقىر نېبۇ. نەو پەروەردەي حىزىسى ديموكرات و گوش كراوى عبد الله حەسەن زادە بۇو. دوكتور قاسىلۇو بە خۇرایى نانووسى: « ئىمە ئەخلاق و راستىمان هەتىنا ناو حىزىسۇ... !!»

رۆزى ۹۱/۱۱/۲۴ لە گەل براي خۇشمۇيستم فەردىيەنى قادرى چۈچۈم بولغارستان و نىزىكەي مانگىتىك لە دەپ بۇوين. بەرگى شەشى بېرەوەرەكانتىم دا بەچاپخانە.

شەسى ۹۱/۱۱/۳۰ جەنابى شىيخ سەيد تەها تەلەپۇنى بۆ كەرمى و فەرمۇرى واخەرىكەم بچەمەوە نىزىان. ويسىتم بىزانىم بېت چۈنەوە نەزەرت چىيە، دىيارە جەنابى شىيخ بېيارى خىزى دابۇو. من هەر دەمتۋانى سەباردت بەم تەلەپۇن و بېرس پىتىكەندە خۇدا حافىزىيە، تەنبا يەك دنيا سوپىاسى بىكەم.

رۆزى ۱۲/۲۲ / گەرامەوە بۆ سويد. كەمالىش لە گەل خىزانى ھاتبۇو سەتكەھۆلەم. بېيارماندا بۆ سەرى سالى تازەزىيە زايىنى ھەمۈومان بىجىئەكىن شلىئىرى كېچمەند رۆزىتىك لە لاي نەوان بىن. رۆزى ۱۲/۲۸ / كەوتىپەن رى و شەوچۈۋىنە ھۆدىكىشىڭ میوانى كاك سولەييانى چىرى بۇوين. شەۋىتكى زۇر

خوشنان را بوارد. بهیانی گهوتینه رئی و در دنگانیک گهیشتنه (بودین). سالی ۱۹۹۱ مان لموی پدریتکرد.

۱۹۹۲/۲/۱ یه کیتی نیشتمانی کورستان به بونه‌ی کۆچی دوایی تیکوشدرکاک عومه‌ر مستهفا ود مه‌جلیسی سمه‌خوشی داناپوو، له گەل چەند برادرتک چووینه سمه‌خوشی. له گەرانه‌ووهدا چەند کەس له برادرانی کورستانی خواروو بانگیان کردین کە سه‌یری فیلمتکی قىدیویی بکەین کە تازه له کورستان ھەلگیرا برو.

فیلمدەکە ندوهندە داخدار دلتەزین بولگە بەزارەی گۆرهوی ۹۱ لە بىردىرىدبو. يەزاره‌و خەفتى گۆرهوی کورستانی خواروو به ھۆزى دوژمنىتکى درىندەی وەک سەددام حوسىتىنەو بە سەرکورد ھاتبۇو. دوژمنىتک کە بۆمباي كىميايى بە سەر گورد دادبۇو. دوژمنىتک کە ۱۸. ھەزار پىاواي گوردى بىن سەرۋوشتن گىرىبۇو. بەلام فىلىمى ناوبر او بىن وېزدانى و دزى و دەست پېسى و بىن مەسئۇلىيەتى حىزىز دەسەلاتدارەگانى گوردى نىشان دەدا. ھاوار و گازىنەدە خەلکى ناوار بە لېقەوماوى گوردى له چىڭ كارىيە دەست و بەر پېرسانى حىزىز بە گوردىيەكان بەر زىدە گىرده‌و. مالى وابو دەيگوت: ھەشت مانگە چاومان بە شەكر و چا نەكەوتىو. هاتيون ناوبىان نۇرسىپىرىن، بەلام ھېچيان نەداوينى. ھەيندى دەيانگوت: ندو يارمەتىيە رېتكخراوە فريما گوزاواهەكان و دەولەتەكان بۆزکورستان و گەللى لېقەوماوى گوردى دەنېرەن، كارىيە دەستانى حىزىز بە كان دەيدىزنى و نايادەن بە کەس. فىلىمى ناوبر او بەلگە يەكى زىندۇوی سىياسەت و گرددەوەی دزى گەللى حىزىز دەسەلاتدارەگانى گورستانى خواروو بۇو. نىشاندەرى نەم دەسەلاتە نگىرسە و نەم سىياسەتى دزى گەللىي بۇوكە له ماوهى ۳ سالى دەسەلاتى دوو حىزىزى سەرەگى يەکىتى نیشتمانى و پارتى دەيمۇكراٰتى گورستانى — يەكىغىرتو بە جوانى خۆزى دەرخست و دەسەلاتى دزى گەللى نەم دوو حىزىز بۇو بەھۆزى كوشتاو و ھەزارى و بىرسىيەتى و چارە رەشى زەھەمە تکىشانى گورستان و پېشىتلەن گەدنى دېيمۇگراسى و رەشە گۈزى وله ۋىئر پېستانى مافى

مرؤٹ و شیتواندنی مهندسی کورد نه مهیدانی جیهانیدا. سیاست و گردبودی نه م دو و حیزبه شوتی نگرسی حکومتی به عسیان له کوردستان پر کرده دو. نه وله له کاتیکا نه و فیلمه نیشان ددرا و خدلکی تاواره دولیقه و معاوی کورد ها و اروگازنده بیان ببو، من نه و ریزه یارمه تیانم له روزنامه نیران تایز یاد داشت کردبو و که دولتیانی جیهان بتو کوردستانیان نارد ببو و بهشی همه هر د زوری چویود گیرفانی کاریه دستانی دو و حیزبه دسه لاتداردکهی کوردستانه ود. ناردنی یارمه تی بتو کوردستانی خواروو دوای کز روی ۱۹۹۱ به گوتراه نوسینی روزنامه کان

— تدبیانی یه ک میلیون دو لار و دیوو فرذکهی باری بتو هاتوو چز
— نه لمان ۱۰ میلیون دو لار ده گهان ۱۰۰ تون چادر و خیوه و ته خت و درمان.

— نینگلیز ۷۷۰۰ دو لار کزمه کی خیرا. ۳۵ میلیون دو لار به سندوقی یارمه تی گزمه لی دولته یه گرتوه کان. ۷۵ خیوه و ۲۳ هزار بد تانی.

— بازاری موشه ره ک ۱۸۲ میلیون دو لار
— بد لشیکا ۳۰۰ هزار دو لار

— داشارک یه ک میلیون و ۵۰۰ هزار دو لار

— ژاپون ۱ میلیون دو لار و ۷۷۵ هزار دو لاریش کزمه کی خیرا
— سوید یه ک میلیون و ۳۲ هزار دو لار

— سویس ۵۵ تون خوارده مهنه و دوو میلیون دو لار

— فرانسه ۲۸۰ تون خوارده مهنه و خیوه و بد تانی. هزار تون که د ویه بتو نه و کوردانه پدنایان بتو نیران بر دبوو.

— فنلاند ۲ میلیون و ۰۰۰ هزار دو لار

— هولنند یه ک میلیون و ۶۰۰ هزار دو لار

— وک گوترا! نه ژمارانه له روزنامه نیران تایز جابی و اشنگتوندا بلا و کرا بیونمود.

نامه‌ی بدرگی هماموستا مهلا رهیمی عدبیاسی

برای بهریز کاک گرفتی حیسامی. و تراوی سلاویکی گوردانه، دوور له هممو شانیبه‌ید کی چدپه‌لی نینسانی. ساغنی و سدر کوتستان به سمر هممو ناواتیکی پیرۆز ناواته، سویاسی ندو لوتفو مه‌حه‌بیه‌ته‌نان ده‌کم لمو دیاریه نایابه‌ی که نارد بورتان، فکر ناکم هبعج دیاریتک له کتیب به نوخ تر بیت. به به! نمو یادگاره پیرۆزه، نه‌گدر له بدرابه‌ر هدر هدرفیتکدا سویاسیک بکری لام و ایه‌گه‌مه. بت‌ده‌میشه سویاس. پیتم خوش برو ندو قسده خوشت بت‌بنوسم؛ سلی ۲۶ له دت‌یه‌کم دخوتند، تاغایه‌کی هه‌بورو بین سه‌واد بو به‌لام به قهولی هدر حیمس مهلا سید سلام پیت‌خوریکی باشی بو. روزیتکی ره‌فیتیکم درسی ددخوتند، کتیبیتک برو بمناوی «گله‌مبه‌ری بورهان» کتیبیکی عیلمی مهنتیق. ناغاش ته‌شريفیان هه‌بورو. سه‌ری هه‌لیتنا روی ده‌ماموستا گرد و گوتی: فدره‌س به نه‌سب نالیتین؟
ماموستا فه‌رمووی با، گوتی نه‌دی ناتقیش نینسان نیه؟ ماموستاش فرمروی بدلن. گوتی: نه‌دی بت‌ده‌لین عیلمی مهنتق گرانه به خوا من زدر باشی دهزانم.. حدمن دهزانی چم گوت.. عدبیاسی ۲۹/۲/۹۲

کتریک به‌یادی دووشاعیری مه‌زنی گورد همزار وهیمن

۱۹۹۲/۴/۱۷ له لاین کتیبه‌ی کوردی شاری تیسکلستونه وه بزکوریک له‌سر دووشاعیری مه‌زنی گورد هماموستا همزار وهیمن داوه‌ت کرا بروم. کتیبونه‌ده‌یه‌کی خوش و خدلکتیکی زوریش به‌شداری گرد برو. کاک خل‌لیل ده‌تکیش له سر شاعیری گله جیگه‌ر خربن و دوکتر جه‌مشیدیش له سر شه‌هدید شیخ مارفی بدرزنجی قسده‌یان گرد و کتره‌که‌یان دوله‌مه‌ند تر گرد. لم کتر و کتیبونه‌وانه‌دابیرورای جوان و سه‌یر خوت ده‌نویتن. من دووخالم لمو کتره دایاد داشت گردوون.

یه که میان له باسی ماموستا هیمن دا کاتیکی گوتم : کولتوري میللته تی نیمه هیشتا زور نزمه. نه گهر و اندبایه شاعیری و دک هیمن نهدهبوایه جینگای دانیشتنی له مال و گوند و شاری خوی لئ و دنهنگ هملئ و دوور له شاری خوشویستی له غدری سمر بنتیه ود. بینگومان نعوانهی بیشه رمانه بهیت و باریان بتو هیمن سازددکردو حدسیان دهکرد، لای گومه لانی خدلکی کوردستان سه رشیر و شرمهزارن. کاک سه لیم خانی بانهی گوتی : کاک که ریم و اینیدو لهم دنیایه دا هیچ میللته تیک له گورد پیشکده و نووتر و ئاقلت نیه.

چی بلیم ؟ له دلامی سه لیم خان دا گوتم : کاک سه لیم راست ددکهی. ناقله کانی گورد یه گیان منم و یه گیشیان نه توی !

دوروه میان له باسی کاره نهدهبی و بلیمه ته کانی ماموستا همزاردا گوتم : یه گیشیان و در گیپرانی قورنانی پیروز ه بوسه رزمانی کوردی. لیجان پرسیم : ماموستا همزار بتو چی نعم کارهی گردوه ؟

گونم من نازانم. دهینکه له دیداری ماموستا همزار بین بیش بووم. بهلام خوی گوتوبویه : بزیه نموکاردم گردوه تا کورده که ش بزانی و لئ تیگا گه خودای تدعلا چی فدرمهوه ؟

برادرتک زور به توندی و دهنگ هات و گوتی : وانیه و نهدهبا نموکاردم کردبایه. که لامی خودا ناکری به کوردی.

باشه .. له گەل نعم جوره گەسانه تو دەلیتی چی. که لامی خودایان گردوه به نینگلیزی و به رووسي و فرهنگي و فارسي و ... بهلام نابق بکری به کوردی ... !

وتو ویژتکی چاپه‌مهنی شورت و گوم گراو

۹۲/۶/۱۲ گاک مهنسری حق‌گو نهندام ریکخراوی فیدانیانی خلک (نه‌کسریت) تلیفونی کردگی‌تی: « لداین روزنامه‌ی کار دوه دهمانه‌ی تو ویژتکی چاپه‌منیمان لدگل بکه‌ی ». گوتم تکایه پرسیاره‌کان به‌نوسر او بینه، تا بتوانم به‌کاره‌خت ولامه‌کان بتوضیه‌وه. گاک مهنسور ۱۱ پرسیاری هیزان و منیش ولامه‌کانم به گویه‌ی بق‌چونی خزم ناعاده کرد و نوای چند روز و دری گرتنه‌وه. ماودیدگی زوری پیچو و توبیزه‌گه چاب نه‌گرا. چند جاریشم و دبیرکاک مهنسور هیتاپه‌وه . پاشان خزم نامدیتکم بق شزای سردبیری روزنامه‌ی کار نووسن و سرسامی خزم لده دهبری که روزنامه‌ی گار ندو همه‌وه باسی نازادی و دهبری‌منی بیورای جیاوازده‌کات، چونه وتو ویژتکی که‌خوتان داخیز بون له روزنامه‌دا بلاو ناکریتموه؟ پاش ماودیدگ نامه‌یدگی دستخه‌تی هدرده‌هی بیت تاریخی سدیریان بق ناردبوم کهوا ددقی نامه‌که هر بدغارسی بلاو ددکه‌مهوه:

« اقای کیم حسامی ارجمند ! باسلام خدمت شما، از سخنان تشویق کننده و محبت امیزی که در نامه‌تان مرقوم داشته‌اید صمیمانه سپاس گذاریم. در رابطه با مصاحبه‌ایکه برای درج در نشریه کار صورت گرفته بود به اکاهی تان می‌رسانیم که هر قصور و خطای درمیان باشد صرف‌استوجه ماورفیق ماست. از این بابت متأسفیم. اما باید متذکر شویم که همکار‌ماهده و نیتی جز خدمت به ارتقای اکاهی خوانندگان «گار» از تجارب و دیدگاه‌های یکی از مبارزین قدیمی نداشته است، امیدواریم در اولین فرصت به طریق حضوری، کیفیت کار انجام شده و بر خورد نشریه به نتیجه‌گاررا به تفصیل باشما درمیان بگذاریم.

ما اطمینان داریم که شما با توجه به سوابق دیرینه تان در امر تالیف و ترجمه و روزنامه نگاری به هر نشریه‌ای بویژه نشریه‌ای که ارگان یک سازمان سیاسی باشد این حق را بدهید که در انعکاس و نیز تحدی و زمان بازتاب دیدگاه‌های مختلف به مجموع مصالح سیاسی روز توجه داشته باشد. بار دیگر احترام خود را به شما مبارز کهنه‌سال مردم کردستان تقدیم میداریم. شیرای سرد بیر نشریه «کار»

من نهادکاره بین پرنسپیلی نهادم لهدل نه‌گرت. چونکه له ولامه کاندا من مفسله‌ی نهادواهه‌تی و رینگای چاره‌سرکردنی و فیدراسیون و یه‌کیتی نهادواهه‌تی نهادزی نیران و مفسله‌ی یه‌کیتی نهادوه‌ی گورد و یه‌کبارجه‌ی گوردستان و شیوه‌ی هاوکاری له گهل هیزدکانی نهادزی سیستونی نیران به راشکاری به گویره‌ی بزچوون و تیگه‌یشتنی خوم باسکربوو. دیار برو نه‌م بزچوونه له گهل سیاستی نهادن نهاده‌هاتمه‌ه که دهیانه‌ی نهاده گهل هم‌مو هیزوناهیزی نیرانی و له نیرانی نیزانیتر بمهه پیک بینن و ریزی ناخوندی بیده‌سه‌لات نه‌رم بکن! گرنگی دان به (دیدگاه‌های مختلف به مجموع مصالح سیاسی) نهاده زیاتر شنیتکی تر نیه.

۹۲/۶/۲۰ له گهل عوهری نهادینی چوینه دانارک و میوانی کاک ره‌حمانی خوشابرو بروین. له راده به‌دهر به‌خیر هیتان و میوانداریکی گوردانه‌ی گردین. داوه‌ی کرد که بیهوده‌ی کانی خومی بتو بنتیرم وجهند دوره‌ی زیادیشی بتو بنتیرم بیان فروشن. منیش پیتیج دوره‌ی بیهوده‌ی کانم بتو نارد. بدلام بدآخمه‌ه تا نیستاش لئی بین خهدر بروم و نامه‌و ته‌لیفونیش هم‌برن ولامه کاند.

۱۲/۷ له مدهابادوه خهدری کوچجی دوایی و سین مهراگه‌ی بیان بین پاگه‌یاندم. زور به پهرقش بروم. ناو بر او نیتکوشه‌ریکی رینگای نازادی و له فهرخونده خانمی کچی نارد. محمدی خوارزم خهدری دامن که بتو سه‌ردانه دیته بولغاریا. هاتنی نیرانیه کان بتو بولغاریا هاسان بروم. هدموو نیرانیه ک

دیتوانی ۱۰۰ دلار بدا و بو سنت روزان بیته سوفیا و هوتیلیشیان دهدايه ویا دیتوانی خانو بگرن.

۹۲/۷/۲۶ بز دیتنی مسحه محمدی خوارزم چوومه سوفیا. روزی ۷/۲۹ لدگل برادرتک تر که کاتی خزی ردهگل لاینگرانی کونگرهی چوار کهوبو، پهیدا بیون. دیدارتکی فره خوش و شادی هینه بیو. برادری تاقصی حموت کهسه عه جایب پهشیمان بیزوه ولعننه تی بو سمهه بکاران دنار. سنت روزان میوانم بیون و پاشان له که لیان چوومه تورکیا. له نهسته میول چووین هوتیلیک خاوونه گهی گوردببو. گتیتکی خزم پیبوو به گرانجی له سه رکتماری کورستان، پیشکنیشی خاوونه هوتیلم کرد. له راده بهدر پن شاد برو. دوو شو میوانداری گردین. پارهی هوتیلی منی وهر نه گرت. روزی دوایی چووینه نانکارا میوانی برادرتک تازه بایجانی بیون و میواندارید کی شایانی گردین. کتمه لیک برادری مدهابادی و دک پهنا بهر له و دزعنیکی ناخوش دا دهیان. چوومه سردانیان. کورشی شهابی له شاریکی ترمه هاته لام و دوو روز له لام برو. دوکتر ناجی کوتلای بز فراوین له رهستوانیک داووه تی گردین. له نانکارا توشی عبدالحمید بیومده گه له بهرگی ۷ باسم گردوه و پیاوانه له نهسته میولمه له کلام که ایزوه کورستان. نه مجارش شدیتک له هوتیلیکی شازی نانکارا داووه تی گردین و بلیتی گرانه وی نهسته میولی کری و پیاوانه بهرپی کردم.

گه رانه وه بو ستوكهولم :

۹۲/۸/۱۰ گرامه وه بو سویذ. پیتان وایه کابرای پهنا بهری بیگانه له سوید دهین زیان جون رابوتی. نهانهی خمریکی خوتندنی زمان و یا به چوونی مهدرسموه خز دخالتین، هرچونیکی بی روز دبدنه سدر. نهانهی کاریکیان و دگیر دکموی، حالیان باشته و روزانه کاردکدن و به هیلاکی خز

ددگه ییتنموده مالی. بدلام بهشی زوری پهنا برای بیگانه بتکار دمسوی ینمود وله کمک و هموایه کی نالرزدا ریزان دبه نمسر. راهاتن به ریزان و کولتوري نور و پا بر بیگانه پهنا بمرگه لیک دژوارد. نمودی پیوندندی به منموده همین سهباره دت به خوت خافلاتدن به نوسین و خوینندنموده، نمهم هیشته زور هست بمنازاري ناواري و لیقه و ماري پکم. له بارودخیکی ناوادا خمریک بروون به خوینندنموده نوسین باشترين یاریده دره به تاييهت نه گمک و هموای مال و خيزان خوش و بین کيتشير هدرا و ژانه سفر بین. به خوشيمه من لمو نيعمهه بهن بهش نهبووم و هفر بتویمه توانيمه له بواری نوسیندا سفره تهقيمه ک بکم و بیچگه له نوسین و چاپکردنی ببردو دره گانم و چهند ناميلکم کتیب و درگیرانی چهند بمره همیک له نوسینی وتاري جزء به جزء شدا بز روزنامه کان بشداری بکم.

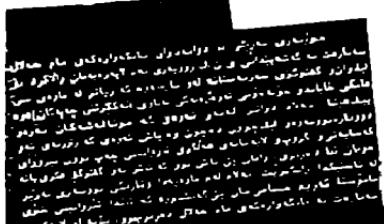
له سمره تاي مانگي چواري ۱۹۹۳ چاوم به وتاريکي بدر تيزجه لال تالماياني کمکت که له ژتير سدر خدت (له پيتابو گمشه پيداتي يه کيتي نيشتمانی کور دستاندا) له روزنامه « کور دستانی نوي » دا بلاوکرا بتووه. نوسيني نم و تاره ببود جيتكاى موناقشمها بتو جونى جياوازى روناکبیرانی شورشگئير و نوسدرانی خاوهن ببوروها و ماوهیک له لاپرده کانی کور دستانی نوي دا در تي زدي هه بورو. سهباره دت به هیوايیده کي که ببردو تي بزوتنموده کور دستانی خوارووم که پيتشتريش لدم بارمه و تاريکم بزگور دستانی نوي تارد ببو، به باشم زانی لدم موناقشمها يه شدا به شداری بکم. نمه ببو له ژتير سمرخه تي (له گمل پياوان چونه نيو شم شابي يه) نم و تاره دت خوارووم نوسى و ناردم بتو (کور دستانی نوي)

لە گەل پىاوان چوونە نېۋەر شايى يە

لە گەل پىاوان چوونە نېۋەر شايى يە

لە گەل پىاوان چوونە نېۋەر شايى يە

«... هاتنه نېۋەر مۇناقىشىدۇم بەدەم و بېرۈرە گۈزىنەوهى نەمەقى كوردىستانى خواروو، نەگەر خوا نەخواستە دلگىرى و تۈرەبىي ولاوتىشى بەدواه بىن، دىسان ھەر پىتىستە بە شابى دابىزىت. جاچ لەمەھى خۆشىر لە كۆمەلتى پەلە شەپ و شور و كىشىو بىر لەفيز و لوت بەرزى و كەللە رەقى كوردىستاندا، بارو دۆختىكى نۇوتى پىتكى بىن كە روناكىبىرانى خاودن بىز چوون و بېرۈرەي جىاواز بە نازارى دۆزىنەوهى باشتىرىن رىتگا و رىتىز، بىز جارە سەر كەدىنى كېروگرفەكانى كۆمەل و بىز بىردنە پېشى كوردىستان بەرەو قۇناغىتكى شارستانى و نازادى و دېمىكۈسى راستەقىيە، بە ناشىكراو بە هيتنى بىكۈنە مۇناقىشە و مىشت و مېرى فېڭىر و بۆچۈن و بېرۈرەي جىاواز بىننە سەر كاڭھەزو بىلاوى بىكەنەوهە. دەستبېشىخىرى نەم باسە گۈنگە دەگەرتىمە بىز و تارەكەى ۱۹۹۲/۱۲/۶ ئەرىز مام جەلال و سەرقازى بەرتۇرە بىردىشى بە نىسب (كوردىستانى نۇي اى) بەزىزىر دەتىن كە وەك مىنەرتىكى ناوەلە نازاد دەرفەتى بىز راگەياندىن و بىلا كە ئەمە، نەم ھەمەو بېرۈرە و بىز چوون و ھەلتلىكتى ھىزى بە جىز پىتكە هەتناو، ھەر چەندى مەرۋەت بىرى لىتىدەكانەوهە، بە موجىزىدۇ رۇداوتىكى چاوهەرۇان نەكراوى دېئە بېر جارەكە نە كوردىستانى بەلا لىتىدەرەي كاوللەكراوى بېر لە

ناتەبایپی و تەنگ و چەلمەدا ھموایەکى ناوا پەيدا دىپىت كە خەلک بىزانى بە سەر بەستى بىردى اى خۆى ددر بېرى و لەسەرگاغەز بلاویشى گاتمود. لە بېرمان نەچۆتەمود ھەرلە كوردستان بەم دىپ و نەم دىبودۇد، نەندامانى حىزبى، تىتكۈشەرانى سیاسى و دلسۈزمانى نىشىتمان دەركراون و گىراون و دەر بەدەر كراون و تەنانەت كۈزۈ اوشىن.

ديارە نەگەر ھاوکارى و ھاودىنگى بەردى كوردستانى و ژىرى و كاتناسى رېبىرمانى حىزبە سیاسىمەكان و فیداكارى و لە خۆ بوردووبى گۆمەلانى خەلکى كوردستان نەم بارودقۇخى دىتموکراسى يان پىتىك هيتابە، كوردستانى نۇئ وەك ئۆزىگانى پارتى سۆسىال دىتموکرات بە بلاو كەردنەمودى بېرۋارى جىاواز لە سەر لادىرەگانى خۆى دىپ و وەسمى سۆسىال دىتموکراسى لەسەر (پاراستنى دىتموکراسى و بەشدارى زۆرىبەي خەلک لە بېرداران و كاروبارى گۆمەللايدتى) دا بە جىن گەياندۇد. سیاست و تىتكۈشان و ھەنگاوى گشتىيان جىتگاى سەرفرازى و سوپاسە.

پانگەموازى مام جەلال و بىچۇونى جىاواز

ھەر چەندە بانگەوازەگەى يەرتىز مام جەلال پىتونىدە بە كوردستانى خوارەوە ھەيدە، رووى داواكىشى لە دىتموکرات و پىتشىكەوتنىخواز و چەپ و سوسىاليست و گۆزىنە يەكتىنى و... كوردستانى خوارەوە، بەلام چۈنكە مەسىلەكە تەنبا بارى زىتكۈختىن و زىتكۈخراوەبى نىيە وبەلكۈر بۆ بارى فيكىرى سیاسى و گۆمەللايدتى و تەنانەت ناماڭىچى دوا رۆزى گۆمەلى كورددوارىش پەرييەتەمود و لە بەر نەمەش بە نەزمۇن و تاقىكىردىنەمودى راپىردو درگەوتورە كە وتار و دەست تىپەردىانى مام جەلال تەنبا لە نىپۇر كوردستانى خوارەوەدا قەتىس نابىن و بەشەگانى ترى كوردستانىش دەگىنەمود، ھاتىھ سەر نەم باۋەرە كە نەگەر بە كەرسىتە كەل و پەلى كىچ و گالىش بىن، لە دوورەوە لەم مۇناقاشە دىتموکراتيانەدا بەشدارى بىكمەم.

۱ — بە راي من مام جەلال لەم بانگەوازەدا مەسىلەكە فەرە بەرىن و بەر بلاو هيتابەتە گۈزى و دىدەھۇن دىتموکرات و چەپ و شۇرشىغىتىپ و پىتشىكەوتنىخواز و گۆزىنە

یه کیتی و تهناهت کۆمۆنیستیش (نه گەر نەلێین کۆنە کۆمۆنیست) به «فیتەگەی جیاوازدە» له یه کیتی نیشتمانیدا کۆنگەنە دیارە تەوه مافی روایی مام جەلالە کە بۆ بەھیز کردن و مەذنکردنی حیزیەکەی خۆی تیبکوشن، بلام ناکری نەودش لەبەر چاو نەگرین کە نەم کاتیگۆری و مەقولانە هەر یەکە ماناو ھەفھومی تایبەتی خزیان ھەيد. نەگەر ھەمروشیان له قزناخى نەمەرۆی بزوو تەنمەدی رزگار بخوازی کوردستاندا ترا نیوبانە دەتوانن له سەرتاکتیک و سپاسەتی رۆژ یەک بگرن، لەوانە یە له سەر ستراتیزی و شیوه سیستمی کۆمەلایدتی و ھەلۆتستی چینایەتی فەرق وجیاوازیان له نیواندا ھەبێت.

له لایدکی دیکەوە کۆبۇندەدی نەو ھەموو فیتەگە و تاقم و دەستەم بیرونرا جۆز بەجززانە له یه کیتی نیشتمانیدا، لەوانە یە بناخى دیمۆکراسى لە کۆمەل و له یه کیتی نیشتمانیش دا لەق بکات. نیستا لەبەر نەودی دەستەو تاکى خاودن بیرونای جیاواز ھەن، لەو بەپى نازادى و دیمۆکراسیدا موناقشە دەگەن و نەم بیرونرا بۆچۈونە جیاوازانە دېنە سەرکاغەز و کۆمەلانى خەلک دەتوانن لىن يان بکۆلەندە ولیتکیان دەنەوەو ھەلیان سەنگىنەن. نەوەش خۆی دەبیتە ھۆزی بۇزانەوە بیرون او بۆ چۈنى قەتىس کراوى رابردوو. يارمەتى بە چۈونە سەرى پلەی زانیارى و كولتۇرى خەلک دەکات. لە کاتىتىکا کۆبۇندەدی ھەموو نەوانە له نیز رېتكخراوەیدەدا، بە گوتەھى نەزمۇنی رابردووی حیزیە سیاسیە گانى كوردستان، نیتر درەتانى موناقشە و مشتۆمرە بىلەو بۇونەوە بیرونای جیاواز نامىتىن. له سەرگەدا یەتىمە يان له دەفتەرى سیاسى بەدەر دەدرى و بەرایەود. بۆ ئەمۇنە نەوانە لە رابردوودا له یه کیتی نیشتمانى وله حیزیە گانى ترى كوردستان جىا بۇونەوە، ھەر له سەر نەوە بود کە بیرونای جیاوازیان ھەبو وریتگائى درېرین و بىلەو كردنەوە يان نەدراءە و بە ناچار يال له حیزیە گە دەر چۈن و بیان دەرگەوان. لەوانە یە بگوتەری یەکیتی نیشتمانى نیستا حیزىسى سۆسیال دیمۆکراتەو سۆسیال دیمۆکراتیش بە گوتەھى سوننت و بیرون او بەپى خۆی دیمۆکراسى دەستە بەر دەکات. نەوە راستە. نولۇغ پالىمە له نامەی خزىدا بۆ

فیلی برانت و بورنۆکرایسکی ۱۷ ای مانگى مارسى ۱۹۷۳ دەتروسىن : « ناماچى نىسللى سۆسیالیزىمى دىتموکراتىك. واتە سۆسیال دىتموکراسى ھەممىشە ئۇدە بود كە لە ھەمرو بوارىتىكدا دىتموکراسى دابىن بىكا وله كۆمەلگەي دىتموکراتىكدا كارى نازاد بىكانە جىنىشىنى گۈرىم وزۇرە ملى. لە ھېتىدىن ولاتانى دىنیاى سېيەمدا ھەمول دەددەن بە شىيەدى دىتموکراسى ولاتاڭەيان بەرىتىد بەرن. ناكىرى چاوه روان بىن لەم ولاتاھەدا كە سوننەتى دىتموکراسى تىب، ماۋەيدەكى زۆر لەزىزىر گۈرمى دەسەلاتى بىتكەنان و دىكەتاتۇرى خوتناویدا ژىباون و خەلک لە ھەزارىدا دەزىن، شىيەدى دىتموکراسى ھەللىرىن و بەكارى بىتن. »

بە سەرچىدانى نەم و تەيەى نولۇڭ پالىمە مرۆژ ناچارە بىر بىكانەتىدە كە داخرا كۆمەللى نىستايى كوردووارى و حىزىب سىاسىيەكانى كوردستان گەيشتۇونە نەم رادىدە كە دىتموکراسى و نازادى بىرۇبادىر بە تەواوى سەقامگەرتوو بىكەن؟ تاقىكىردنەمۇدى نە زۆر دورمان لەپەر دەست دايە. دوكتىر قاسىلۇرى رەحىمەتى پېش دە سال، واتە پېشتر لە مام جەلال سۆسیال دىتموکراتى كەيتىن كوردستان و حىزىب دىتموکراتى كەد بە سۆسیال دىتموکرات و بىزەتتىر كەردنەمۇدى نەندامانى حىزىب و فريودانى نوئەرانى كۆنگرەش ناوى « سۆسیالىزىمى دىتموکراتىكى » لە سەر دانا، لە كاتىتىكا حىزىب سۆسیال دىتموکراتى نەلمان لە سالى ۱۹۵۹ بەرناھى « سۆسیالىزىمى دىتموکراتىكى » پەسند كەدە. بەلام دوكتىر قاسىلۇرلە « كۆرتە باس » دانووسى: « نە گەر بىزىن سۆسیالىزىمى دىتموکراتىك، يانى وەتكەردنەمۇدى سەرمایەدارى و سۆسیال دىتموکراسى ». لە كەل نەمۇش كاتىن بە پېشىۋانى مام جەلال لە كۆنگرە شەدش دا بەرناھى سۆسیالىزىمى دىتموکراتى بە پەسند كەردىن دا، ھەر دواى كۆنگرە ھەمرو سوننەت و نەخلاقى سۆسیال دىتموکراسى نۇرۇپا، لە حىزىب دىتموکرات دا خرا زىزىر بىن. لە نەندامانى حىزىب « تعهد » وەر دەگىرا كە بە بەرناھى پەسند كەراو وەقادار بىن و دەزى رېيدەرایەتى قىسە نەكەن. لەنېتو حىزىدا بىرۇپاىي جىاواز دەر نەمەن. دىيان كادىرى نىشتىمانپەرود و خاودىنى بىرۇ بادىر بە حىزىب ھەر بەدۇ تاوانە دەركەن.

پىتىستىمى بە باسکىردىن نىيە، بىرادىر انى كوردىستانى خواروو و شەخسى مام جەلالىش باش ناگادارىن. هىتانەودى نەو نەزمۇونە تالە بىزىھە مرۆز دەخاتە مەترىسى يەوهەكە كېرىونەودى دەستەو تاكى خاودەن فېرگۇ بىرۇ باوهرى جىاواز لە رىتكىخرى اويدەكدا، نەو دىتەمۈكۈسىھى نىتىستاي كوردىستان كە لە رۆز ھەلاتى نىتىدراست دا بىن وىتىنەيدە، لە دەرىدە دەنگى داودتەھەد و جىتى شانازى گەللى كوردە بىكەدە وىتىنە مەترىسى و تەنگە بىر بىكىت.

۲ — سۆسيال دىتەمۈكۈرات و چەپ و شۇرۇشكىتىر و سۆسيالىيست و .....
 بەرتىز مام جەلال لە بازگەدا زەركەيدا، ھەممۇ نەوانەدى سەردەھى رىز كەرددە و بازگىيان دەكەت بىز نىتىر يەكىتى نىشتمانى كوردىستان. دىارە نەھەدى پىتەندى بە سۆسيال دىتەمۈكۈراسى يەوهەھىدە، نەوە رېبازەكەى روون و ناشكرايە، بىتەجە لە « دەزى چەوسانەودو دەزى شۇقۇنىزىم و دەزى گۆزە پەرسىنى » ھەممۇ نەو خالانە دەگۈرىتەھە كە لە بازگەدا زەركەيدا مام جەلال و لە پەزىگەرامى يەكىتى نىشتمانىدا گۇتراون. دىاري من لېرەدا مەبەستىم رېبازى سۆسيال دىتەمۈكۈراسى يە بە گىشتى وەك رابىردووى سۆسيال دىتەمۈكۈراتى لە نورۇپا. نەك بە حىزىتىكى بەناو سۆسيال دىتەمۈكۈرات و بەلام خاودەنى بەرنامەو سیاسەت و تاكتىكى تايىبەتى خۆزى، وەك يەكىتى نىشتمانى گە بە ناو سۆسيال دىتەمۈكۈراتە بەلام بەرنامەو نامائىج و سەتراتىش يەكەي گەلىيەك لە رېبازى سەردەكى سۆسيال دىتەمۈكۈراسى بەر فەرەوانىرە و وەلامدەرى ھەل و مىدرەجى بىزۇوتىنمۇدى نىشتمانى كوردىستانە. يان وەك حىزىمى دىتەمۈكۈراتى كوردىستانى نىتاران. نامائىجى نهايى سۆسيالىيزمى دىتەمۈكۈراتىكە. بەلام لە « زانسىتى پىتىنە يىشتىنى كۆمەل » كە ماركسىزمە پەيرەموى دەكەت. يان قەوارەو ساختومانى حىزىبەكە « سانترالىزمى دىتەمۈكۈراتى » يە كە پەيرەدوى نىتو خۆزى حىزىبە كۆمۈنىستەكانە. مەبەستى من تاكتىكى نەم جۈزە حىزىبە سۆسيال دىتەمۈكۈتەنانە نى يە. مەبەستى بىنچ و بىناوان و رېبازى سۆسيال دىتەمۈكۈراسى يە كە لە سالى ۱۹۱۴ دەھىدە ئىزامى سەرمایەدارى بېپارىزى و باشتىرى بىكتەن. نەك بىرۇ و خىتنى يَا بىكۇزى. نولۇۋ بالىمە لە دانىشتنىكىدا

له گەل چىلى بىانت و بىرۇنوكرايسكى ۲۵ يىانگى مای ۱۹۷۵ لە قىيەننا دەلتى : « نىزامى سەرمایىدەرى نىستا لە قەيران دايە گەلىنک لە بايىەكانى بىنە رەتى كۆمەللى سەرمایىدەرى كەوتۈونە ژىز بىرسىار. زۆر كەس لە بوارى نەخلات و بىرۇبادىرىو سەرمایىدەرى مەحکوم دەكەن. نىتمەش سۆسيالىستەكان لە گەل سەرمایىدەرى ژيانى هاو بەشمان ھەيد. نىتمەش ھەر نەودمان دەۋى كە سەرمایىدەرى گەركىيەتى. دەمانەۋى ژىزخانى كۆمەللى سەرمایىدەرى سەنعتى نۇرى كەينىدۇ. قەيرانى سەرمایىدەرى قەيرانى كۆمەللى سەنعتى يە. نەركى نىتمەزىگارى نەو كۆمەلە يە ، »

له بەرnamە رىتىازى سۆسيال دىتموگراسىدا، ھەرجەندى بخوازى باسى نازادى و دىتموگراسى و دەرىپىنى بىر و باوەر ھەيد و بە كەدەش بەرتۇھە جو. دىزى شەز و كار بىز ھەمرو كەس و يەكسانىش ھەنگاوا ھاۋىئىراوە. بەلام تەھىشتنى چەوانىدە چىنایەتى و گۇپىنى سەرمایىدەرى لە وىتا باسى نىيە. كەوابرو بە بىزچۇونى من تېكەل كەدنى سۆسيالىزم بە مەفھومى زانستى و تەھىشتنى چەوانىدە لە گەل بەرnamە سۆسيال دىتموگراسى، نەڭەر مەبەستى سىاست و تاكتىك نەبنى، لە بارى زانستى يەوه بىزچۇونىتىكى تىراو نى يە و جىنگىاي مۇناقەشىدە.

۳ — چەپ :

چەپىش تارىف و مەفھومى خۇرى ھەيد. لەو كاتەمەد كە وشەي چەپ و رىتىازى چەپ ھاتۆتە نىتو ئەدبىياتى سىاسى، بىز چەند مەبەست و بە چەند رىتىاز لېتكىدرادەندە. بىزغۇونە : سۆسيال دىتموگراسى لە بەرانىدە خۇيارىز (محافظە كار) و كۆنە پەرسىتى سەرمایىدەرلەدا، چەپ بود. بەلام ھەر لەو كاتەمەدا بە قەولى (ماكس نادلەر سۆسيال دىتموگراتى نۇرىشى) لە نىتىان دوو ھەلۋىستى « شۇرۇش و رىتفورم » دا، بەلاي راستەدا كەوتۇھە. ھەر بىزەش لە نىتو بىز و تەندەدە سۆسيال دىتموگراسىدا، بىز و تەندەدە چەپ سەرى ھەلداوە و دى سۆسيالىست و سۆسيالىستى چەپ و سۆسيالىستى نازادىخواز و ... .

ریتکرار اوی تایبه‌تی خیابان دامه زراندوه. نموانه‌ش هدر چمنده له نسلی رتبازدا « شورش و رتفورم » فرقیتکیان نهبوه، بهلام له هیندی ممهلهو له سیاسته‌تی روزدا یه کیان نمگرتوندوه. حیزبی سوپسیال دیموکراتی نمودن ههبوه ووهه‌یه که زور جارله گهله حیزبی راست روی خز پارتی وله گهله پهیمان و دسته‌بندی نیزامی و سیاسی و تیپریالیزم هاو دنگ وهاو هدنگاوه بوه. جاری واهبوه له هدلیزاردنی پارلماندا بو و ددهست هیتناهی دهنگی زور له دروشی پنره‌تی خزی لایدلوه.

دمدی علیم سهره‌ای نمودی که دیموکرامی ونازادی بیرون او پیشک هیتناهی زیانی سردهم بتوهانیت‌شانیان سیاست وکرده‌هی سوپسیال دیموکرامی یه، بدلام ناکری بکرته مهک وناوندی همرو لا ینگرانی بیرو بروای جیاواری سیاسی و کوچه‌لایه‌تی. جگه لمه، چهیبی دیموکرات، چهیبی شرکتکن، چهیبی خوار و... هند، نموانه هدر یدکلهه بواری سیاسی وکتمه‌لایه‌تی و تنهانه‌ت سیستمی کتمه‌لایه‌تی دوا روزی کتمه‌لیشدا بیرون او بچوونی خوی هدیه. هدر له تیکجعونی سیستمی « سوپسیالیزمی موجود » هدر یدکهش نیدیزولوچیکی کرد بره ریتوتی سیاست و پراکتیکی خزی.

دیموکراتی شرکتکن : نم تیپهش نهکم راسته خوش ناوی مارکسیستی یان له خونه‌ناوه، له سیاست ویژجون و لیکدانه‌دیاندا پهیشان به مارکسیزم بهسته. نموانیش خریان له سوپسیال دیموکرامی بین چهپر بوه سوپسیالیسته کان : نمولن له بروگرام ویژه چونیانداه خریان به حیزبی چینایه‌تی و به هملکری بیرو باوهه‌ی مارکسیستی و به دامه زرندری سوپسیالیزم داناهه و تنهانه‌ت جاری وا ههبوه دهستی کومونیسته کانیشیان له پهسته بهسته و جاری والش ههبوه تیپری وکرده‌دیان له گمل یه ک فرقی ههبوه.

کومونیسته کان : نموانیش کمتوته جدغزی بانگمهازه کهی مام جهلال. دیاره نموان هدر چمنده له قزناخی نیستاو له سیاستی و وزوله هاوکاری بهره کوردستانی وکرده‌گرفتی روزدا له گمل هیره سیاسیه کانی تر هاوهدنگاوبن،

بەلام نۇوان حىزىسى چىنايدىن و تامانجىنى نهايى نۇوان دامەز زاندىنى كۆمەلتى بىن جىن و دادىپەرورى كۆمەلايدىتى يە بە ھەموو مانايىكى زانستى يەوه. باسى پېۋەگەرم و ستراتېتىزى دەكەم، كارم بىوه نىبە كە نىستا دواى سەر نەكمۇتى سىستىمى سۆسيالىزمى سۆقىھەتى و ولاتانى نۇرۇپاى رۆزى ھەلات، لە سۆسيالىزم و ماركسىزم و بىرۇباور و تىنۇرىھەكى كراوهەتە ھەلاؤلە قاودان و بادانەوهۇ پاكانھۇ ناوكۇرىن و واز ھەيتانان لە بىرۇباور اپردوو بۇتە باوو وشكە سۆقىھە گۈزئەكتەش لەم مەيدانددا لە گەل كۆزئە پەرسەت و دۈزمنانى رەسىدىنى سۆسيالىزم پېشىرگەيانە و رادىگەيتىن كە « كۆمۈنیزم مەردە و سۆسيالىزم فاتىحەي پۇخۇتىراو ». بەلتى راستە. سۆسيالىزمى موجود مەردە. نۇرسۆسيالىزمە لە سۆقىتىت سازىڭلىبو، كەننىشى زىزد بۇھ بىن نۇوهى (دەستى نىمپەرالىزم و سەرمايدارىشى) ئىتىدا بىن !!. تا نىستا لەسەر بەشە میراتەكەى كە « وددەست ھەيتانى مافى مرۆفە ! » پىر لە سەد ھەزار كەمىش خوتىنى رىزاوه. نۇوه يەك واقعىيەتە. بەلام لە بەرانبىر نەم واقعىتەدا (واتە لە بەين چۈونى سۆسيالىزمى موجود) واقعىيەتىكى دىكەش ھەيدە كە ناڭرى مەرۆف نەى بىننى ويا چاوى لىق بۇقىتىن، نۇوش نەمرەنى فەقىرى وەھەللىرى و بىرسەتى ونا بەرانىدەرى وزۇلم و سەرە رۆپىھ لە جىهاندا كە زايىدە ناوال دوانى سىستىمى سەرمايدە دارى يە. سۆسيالىزمى موجود نەماوه. بەلام مىلىتۇنها نىنسان لە سەرانسەرى جىهاندا لە بەر دەستى رىتىكە دىكتاتورو كۆزئەپەرسەتكانى سەرمايدارى دا دەنالىتىن و دەتلىتىمۇه.

نامەرى لەسەر نەم ياسە بىرقەم. وادىبارە لە مەتلىپ لام دلواه. دلواى لېپوردن لە خوتىنەرەتى بەرىز دەكەم. بە راستى ساخكىردنەوە ھۆپەكانى لە بەين چۈونى سىستىمى سۆسيالىزمى موجود كارىتكى هاسان نىبە. بە قەمۇلى حافظى شىرازى: « عالىي از تو باید ساخت و از نو ادمى » مېبەست نۇوه كە كۆمۈنیست و سۆسيالىستە راستە قىنەگان حىزىسى چىنايدىن و لە گەل نەم كاتىكىرپىانە مام جەلالى بەرىز بۆ ھاتقە نېتى يەكتىسى بانگى

کردوون، یه ک ناگرنووه.

نه تیجه : به رونگردنوهی باسه گدوهه تیگه و بیچونی خزم ده گدهه نهونه تیجه یه که بانگهوازه که مام جلال له چند باره ده بیکومه لی نه مرؤی کورده واری ناگرخن و به قازانجیش نیه. له بارودخی نیمرؤی کوردستاندا له بدرجاوگرتنی برزه دهندی گشتی، به سر برزه دهندی حین زایه تی و دسته بیدا، زنده بی هله بیه.

پینکهم : هدر وه ک باسکرا نه م هممو دسته و تاقم و تاگی خاوون فیگه و بیرون او بیچونی جیاواز له بارودخی نیمرؤی کوردستاندا، له یه ک رتکخراوهدا حاوانه و دیان دژواره و دوور نیه جارتیکی دیکمهش توشی ناته بایی وجیاوازی بینه وه.

دووهم: به کتوونه نه وینه و همه مووری تکخراوانه له یه ک رتکخرا ادا، دیتموکراسی ته نگه بدرده کری. نمو ندیموکراسی نیمرؤ له کوردستاندا هم یه و جیتگای شانا زیه، لام وایه گرنگترین هزکار و وه سیله یه بز بردنه سه ری پله هی کولتوري جه ماوره و در پین و گزینه وهی بیرون رای جزء به جزء و بدشداری کزمه لانی خلک له چاره سه رکردنه گیر و گرفته کانی کوردستاندا. به قمولی فیلی برانت سه ری کی پیششوی سوسنتر و سوپریسیال دیتموکراتی بدناؤ بانک: « سوپریسیالیزمنی دیتموکراتیک نه رکتیکی قورسی له سمرشانه. نه ویش بریتی یه له خمهات بو دیتموکراسی و نازادی و پاراستنی و به کار هیتنا نی. منه بست له وشهی « دیتموکراتی » هله شانه وهی همه مو چمشنه سر پشکیه ک. له پله هی یه ک مدآ دهین رنگای همه مو جزره پشکوتون و لیهاترویی ولیزیانی بدری به همه مو که هس به بین فرق وجیاوازی. دهین به شکلی جزء به جزء خلک والئی بکری که له بیار داندا له هم پرسی و چاره سه رکردنی مه سله کزمه لایه تیکاندا به شداری بکن.»

ستیهم : همه مو حیزب و رتکخرا او و دسته می سه رکزه پانی نیمرؤی کوردستان له گه ل پیندا جوونه وهی بیرون په زگرام و کرده وهی را برد و ویان، پیروسته بارودخی

نیمروزی کوردستان وناوچه و جیهان بخنه بدرچاولدم قوناخه دا تیکشانی خزی
بتوچار سدر کردنی گیر و گرفتی کوردستانی خزاروو بتوسپاندن و پته و که دنی
فیدرال و پاراستی دیموکراسی تدرخان بکدن.

یه کیتی نیشتمانی هرودک نیشانی داوه لم چوارچیودیده داده توانن نه رکی
گرنگ و پرله شانازی خزی به جن بگه یینتی.»

به خوشیه و گوردستان نوی له ماره ۳۷۱ — ۱۹۹۳/۴/۲۳ ای خزیدا،
وتاره کهی منی بهم کورته پیشه کیه وه بلاو کرد بتوود نووسیبیووی: «خزتمنی
بدریز .. دوا بدوانی بدنگوازه کهی مام جه لال سهباره ت به گمه پیدانی ی.ن.
ک روپه ری نه نه لایه همان والاکرد بزلیدوان و گفتگوی سریستانه
له سهباره یه و گهزیاتر له ماهه دی سئ مانگی خایاندو خزیه خوبی
تموهره یه کیبەناوی (یه کگرتني چه په کانعوو) پیکهیتا. به لام دواترلده مرنموده که
موناقدشه کان به رود دو سهباره بونه و هولیک چرون دچوون و دپاش نهودی که
زۆربەی نموکەسا یه تی و گروپ ولا یه نانه هی هەلگری تیپه اینی چەپ بون
بیبرای خزیان تیاد دبری، و امان بین باشبووکه نیترە و گفتگو
فیکریانه له ناستیکدا رابگیرتن. به لام لم ماودیدا و تارتکی نووسه ری بدریز
ماموستا کەریم حسامی مان پیتگەی شتوه کەتتیدا تیپه اینی خزی سهباره
بەمانگموازه کهی مام جه لال دربریوو. له لایدکوده له بەر نهودی نه و تاره بازنه
لیدوان فراوانتردە کا وبه ردو بەشە کانی تری کوردستانی دهبات که نەمەش
بايدختیکی تایبەتی هەیه بۆ نیزیک بونه و دی بزاھی روشنبیری و سیاسی
سەرانسەری کوردستان لە یە کدی. وە لە لایدکی ترە و دیبرورای کەرمی حسامی
وە کو سیاسەقدار و خباتکەرو روشنبیرتکی دیاولی کوردستانی رۆز هەلات
بايدخی خزی هەیه، بۆیه بەپیوستمان زانی سەرباری دەرنگ و دختیشی
بیخه ینه بەردەمی خۆتەنەرانی بەریز و نهودش و ادەگەی یینتی که نەم و تاره تەنها
دەربریتی نووسەر خزیتەتی. کوردستانی نوی »
نیستا کە له ۱۲/۸/۱۹۹۵ نهودیانه دننوسمود و بەدقی و تاره کەی خۆمدا

دیمهوه، دهینم لەگەل هیندئی بزجوانی راست، توشی توزیت گەشىنى
ھەلەشەر بەپەلەش بۇوم. چاودروان بۇوم كە يەكتىي نىشىتمانى كوردىستان، بە^{۱۲}
تايدىت كە بىزتە حىزىتكى سۆسیال ديموکراتىش، بۇ پاراستن و پەرەپېتىدانى
ديموکراسى ورىتىزگەرن لەمانى مەۋەش و داهىتانى داب و شوتىنى ديموکراسى
ونازادى بىزوراي جىاوازو يارمەتى بەبلاوگىردنەوهى نەدەبىاتى سىاسى
وروشىبىرى سەربەستانە پېتش ھەنگار دەبىن. بەلام بەداخەمە ئەبۇنەم
وەرەنست گەرا كە نەوتارى ناوبر اودا نۇرسىيومە: «كۆنۈونەوهى نەو ھەمۇو
فيڭىدەتاقىم و دەستەو بىرورا جۇزىبە جۇزاندەلە يەكتىي نىشىتمانىدا،
لەوانەيمىناخى ديموکراسى لەكىزەلدا و لەيەكتىي نىشىتمانىشدا لەق بىكەت.»
يان نۇرسىيومە: «كۆنۈونەوهى دەستەتاكى خاونەن فيڭىدەپىرۇبا وەرى جىاواز لە^{۱۳}
رىتىخراوە يەكدا نەودىمۇكراسىيە ئىتىتاي كوردىستان كەلەرۆزىھەلاتدا بىن
وېتىنە يە، بەكەۋىتە مەترىسى و تەنگەبەر بىكىت.»

تاقىكىدەنەوهى دواى نەم بانگەوازە مام جەلال نىشانىدا كەتەقەلائى
ناوبر اوپىزكۆزكەردنەوهى دەستەتاقىم و گروپىي جىاواز لەيەكتىي نىشىتمانىدا، بۇ
پەرەپېتىدان و ياراستى ديموکراسى دايىشىكەنلىقى مەۋەش و نەمنىيەت
ۋەناسايىشى خەلک نەبۇه، بەلكۈوبە مەبەستى وەدەست ھەتىنانى دەسەلات
و حۆكمەت كەردن بۇه. كە وەك دەنگىرو باس و بەياننامە ئازىنسەكانى جىھانى
و نۇرسىراوە رۆزىنامەكانى كوردىستانى خواروورادەگەيتىن، نەنجامەكدى بىزتە
دابلىتسىن وتالان و كىشتىن و ناوارەكەن و راونانى موخالىفەكان و رەشەكۈزى
ولەزىزىن نانى مافى مەۋەش كورد لەكوردىستاندا. دىيارە ھەرتىك حىزىمى
دەسەلاتدار لەو ھەمۇو تاوانەدا بەشدارن. بەلام من و تارەكەم باسى
موناقەشىتىكە لەگەل بانگەوازەكە مام جەلال. بىتجىگە لەۋەش كاتىن مەۋەش
نۇرسىراوە و توتوپتۇر، كانى كاڭ نوشىروان دەخوتىتىنەوە كە خىزىيانى بىن ديموکرات
و بېشىكەوت خوارازو ياسا پەرۇھەر و پاڭ و بېتىگۇناھە ولايەكە دىكەشى بىن
خېلىئەكى و كۆنەپەرست و نادىمۇكرا تە، نەودەم مەۋەش ناجار دەبىن كە رووبىكەتە

نور هیزدی که خوی پن پیشکم و توخوازه و بلت و تار و کرد و دستان یه ک ناگرنوهه. غریب‌نوهی ناخیریشی کوشتنی ۱۲ پیشمه‌رگه، ۲۱ نهندامی حینیتکی کورستانی به دستی چه کدارانی یه کیتی نیشتمانی یه که روزی ۹۵/۱۱/۱۹ له سترکهزلم پرسیدیان بتو دانزا.

لیزدا مرؤف شیعریکی سه عدی شیرازی و دیردیتیته و دکه دلتی:

« جو گنعا را طبیعت بی هنر بود — پیمبر زادگی قدرش نیفرود »

مرؤف ددگاهه نهونا کاشه که کورستانه کهی نیمهش سرشت و خاکه کهی بی هونده. نازادی دیموکراسی تیبیدا گول ناکا. تمنانه سوسیال دیموکراسیش له کورستان بدره دیکتاتوری و ملھوری و داپلۆسین و رهشہ کوژی باده داتموده. هر وک لدو تاری ناوبراودا غونه سوسیال دیموکراسی دوکتور قاسلوی شه هیدم هیناوهه. دوای کونگردی شدهشم که برو به سوسیال دیموکرات نهندامانی حیزبی مه جبور ده گرد که دهیم (تعهد) بدنه که زمانیان ته گهربتی. یا به بیانووی پروپوج گادره تیکو شرمه کانی له حیزب در ده گرد و دده‌تلی تیبیدتالی دیموکراسیش له سمر لا پمراهی روزنامه کهیان ده نگی ده داره.

کتبونده‌ی بی ناوونیشان

له مانگی پتیجی ۱۹۹۳ کاک خالیدی عه زیزی له فیستر و سمهه ته لیقونی کرد و گوتی: « قهاره کتبونده‌یه ک له کورده کانی لایخوان پیک بی و توزی له و زعی خومان بکولینموده. پیمان خوشه تو ش به شداری بکهی. هر چند کاک خالید معبه‌ستی کتبونده‌و دو پیکه هنره رانی بهور دی روون نه کرددوه، به لام به گویردی تاقیکردنوه‌ی خرم زانیم که مه سله‌یه کی جیدی نیه، تمنا دیداریک و هیئتندی قسه و باسی بی پیشیوانه‌یه. چونکه دو و سی سال پیشتریش چه ند برادریک ویستیوویان ته کانیتک له خویدن و گزیا شتیک بر تیکشانی سیاسی بیکه و بنین. نهودم له منیان نه گفیر ابزو دو منیش خرم

پـتـوـهـ مـاـنـدـوـ نـهـ کـرـدـبـوـونـ چـونـکـهـ دـدـمـزـانـیـ جـبـ لـتـ پـیدـاـنـابـیـ،
بـهـ لـامـ بـهـ کـاـکـ خـالـیـدـمـ گـوتـ جـ قـبـدـیـ نـبـهـ وـمـنـیـشـ بـهـ شـدـارـیـ دـدـکـمـ. خـالـیـدـ گـوتـیـ
دوـایـهـ لـیـتـ دـهـ گـتـرـمـوـهـ.

رـوـزـیـ ۱۹۹۳/۵/۱۵ کـاـکـ خـالـیـدـ تـلـیـفـوـنـیـ کـرـدـ وـ گـوتـیـ نـیـمـرـقـ سـهـ عـاتـیـ ۲ دـوـایـ
نـجـوـهـوـرـ لـهـ (.....) کـوـزـهـ بـیـنـمـوـهـ. دـیـارـ بـهـ حـمـمـدـ دـمـیـنـیـ سـیرـاـجـیـشـ گـوـتـرـابـوـرـ،
پـتـکـدـوـهـ سـوـارـبـوـوـینـ وـجـوـوـیـنـ ..... شـوـتـنـیـکـیـ باـشـ دـوـزـرـابـوـهـ ، خـلـکـتـکـیـ
زـوـرـهـ مـهـ جـوـرـهـ بـانـگـ گـرـابـوـرـ، هـیـچـ بـهـ نـامـهـ یـهـ کـ لـهـ گـوـرـتـاـنـهـ بـوـوـ. کـنـبـوـنـهـ وـهـ کـهـ
پـتـرـوـهـ کـ لـیـکـیـرـاـنـمـوـهـ زـدـمـاـوـنـدـ وـمـبـیـانـدـارـیـ دـهـچـوـوـتـابـقـ مـهـبـهـ سـتـیـکـیـ سـیـاسـیـ.
دـدـسـتـ بـهـ قـسـانـ کـرـاـ. بـتـچـوـوـنـ وـبـرـوـرـایـ جـیـاـ اـزوـ هـمـدـهـ چـهـشـنـهـ نـهـوـدـیـانـ نـیـشـانـ
دـدـدـاـ کـهـ مـهـبـتـیـ سـهـرـهـ کـیـ پـتـکـهـاتـنـیـ کـنـبـوـنـهـوـهـ کـوـزـهـنـوـهـ کـهـ بـرـاـکـوـرـدـ کـانـیـ
کـوـرـدـسـتـانـیـ رـوـزـهـلـاتـیـ دـانـیـشـتـوـوـیـ سـوـیـدـهـ وـنـدـگـدـرـ بـکـرـیـ دـامـهـزـرـانـدـنـیـ شـیـهـ
رـتـکـخـراـوـهـ کـیـ دـیـسـوـکـرـاتـیـ گـوـنـجـاـوـهـ. وـتـارـوـبـتـچـوـوـنـهـ گـانـ نـوـهـنـدـهـ جـنـرـاـوـ جـزـرـاـوـ جـزـرـوـلـیـکـ
دوـورـ وـسـهـیـ بـوـنـ، هـرـچـدـنـدـیـ بـدـشـیـ زـذـرـیـانـمـ یـادـدـاشـتـ کـرـدـوـونـ، بـهـ لـامـ بـزـ بـلـاوـ
کـرـدـنـهـوـهـ نـابـنـ، کـنـبـوـنـهـوـهـ کـهـ لـهـبـرـ بـهـ بـرـنـامـهـیـ بـیـنـ نـهـجـامـ کـوـتـایـیـ هـاتـ.
نـهـوـنـدـهـ بـوـوـ بـرـیـارـدـرـاـ نـدـمـ کـنـبـوـنـدـوـدـیـهـ درـیـزـهـ ھـبـیـ. لـهـسـرـیـهـ کـ قـازـنـجـیـ
کـنـبـوـنـهـوـهـ کـهـ دـیدـارـ وـدـانـیـشـتـنـیـ بـرـاـدـهـرـانـ وـھـاـوـ وـلـاتـیـانـ بـوـوـ. یـهـ کـ دـوـوـجـارـیـ
دـیـکـهـشـ لـهـ سـتـوـکـھـلـمـ وـثـیـسـتـرـؤـسـ کـنـبـوـنـهـوـهـ کـهـ سـازـ کـرـایـهـوـدـ. نـدـمـ جـارـهـیـ
زـوـرـکـهـسـ لـهـ بـهـشـدـارـ بـوـانـیـ ھـدـولـنـ ھـرـنـهـھـاـتـبـوـوـ وـھـیـنـدـیـکـیـ تـازـھـ ھـاـتـبـوـوـ.
بـهـ لـامـ هـدـرـوـهـ کـ جـارـانـ لـهـ نـاخـافـتـ بـهـ دـدرـ نـاـکـامـیـکـیـ نـهـبـوـوـ. بـرـیـارـدـرـاـ
گـنـبـوـنـهـوـهـیـکـیـ دـیـکـهـ سـازـبـکـرـیـ. مـنـ نـزـوـمـ وـهـرـگـرـبـوـوـکـهـ لـهـ کـنـبـوـنـهـوـهـیـ
دـاـھـاتـرـوـدـاـ قـسـهـبـکـمـ. بـهـ لـامـ چـونـکـهـ سـهـفـرـمـ دـهـگـردـ اـنـدـمـ نـوـسـرـاـوـدـیدـیـ خـوـارـوـهـمـ
نوـوـسـیـ وـدـامـ بـهـ کـاـکـ حـمـمـدـ دـمـیـنـیـ سـیرـاـجـیـ لـهـ جـیـاتـیـ مـنـ بـخـوـتـنـیـتـمـوـهـ.

بـزـهـ فـالـاتـیـ کـنـبـوـنـهـوـهـ بـیـتـنـاـوـ وـنـیـشـانـ ! « دـوـایـ سـلـاوـ، دـدـزـانـ نـقـرـهـ گـرـتـبـوـوـکـهـ
مـنـیـشـ لـهـسـرـکـنـبـوـنـهـوـدـ وـقـسـهـ کـانـیـ شـتـیـکـ بـلـیـمـ. بـهـ دـاـخـوـهـ شـانـسـ نـهـیـهـتـاـ.
بـهـ لـامـ بـهـبـاشـ زـانـیـ بـزـ نـهـوـهـیـ هـدـقـمـ نـدـفـوـتـیـ بـهـشـیـکـ لـهـبـرـوـرـ اوـبـرـجـوـنـیـ خـوـمـ

به نزو سراود را بگه ییتم. ردنگه هیندی لمبیر و قسسه کامن ناز و گرژیشبن، به لام قسمی نموده بیاره کهور دنیان و بیبر بیننمود که دلتی: « وشمی راست و حدقیقی جران نین. وشمی جوانیش راست و حدقیقی نین. » هر وک کورد گوتنه‌نی « قسمی هق رهقه یا تاله » له سالانی را بردو شدا وک بزانم چند برادرتک هستی جولان نموده کزک دنه و بیان گولی ده کرد و له سمر بناغه‌ی دوستایه‌تی و هاوشارتیگه‌لی لیک کزده بیونمه و دوای هیندی قسه بلاوه بیان ده گرد.

ماودیه ک بیو ندم کتیرون نه اوه داکوژابیون. نهوا جارتیکیتر سهربیان هملا داوه تمده بین نهوه‌ی بناغه‌یه ک بتوکتیرون نموده دا پژابین. لیک گیتر انهوه‌ی ندم جاره‌ش وک له که کدم کتیرون نموده ده رکه‌وت، هر لام سمر بناغه‌ی دوستایه‌تی و ناوجه‌گه‌ری بوده. نه گه لاله‌یده ک بتوکتیرون نموده هد بوده، نه پیوانه‌یده ک بتوکتیرنه‌هه. هر بزیه‌ش له کتیرون نموده دووه‌مداله که میان دابرو، زریان نه هاتنموده. باز این هاند دری پتکه‌تیانی ندم کتیرون نموده چی بیو؟ چ شتیک و کام رو داده پالی پیوه‌ناوین که لیک کتیرنموده برتیگ قسان بکهین و خواردن بخزین و بلاؤه‌ی لیکه‌ین؟ به بتوچونی من ندم چند هتله‌ی خواره‌هه ده کری به بزویتندی هستی پتکه‌تیانی کتیرون نموده بزانین.

۱ — نیمه همومان ماو دیده کی زور لاه بزو و تنمودی کور دستاندا به شدار بیوین. هدر که س له نیور تیک خرا و حیز بیکداتیکوشاده. نیستا ده بینن لافاوه ک پوش و پهلاش و هلای ناوین. له بزو و تنموده دوور گه و تووینه‌هه. زگمان به خزده سوتی، هست به که ما پیسی ده کهین، به لام گه رای تیکوشانیش له ناخماندا ده جولن، ده مانه‌هی لام دوور په رتیزه ده ریاز بین، بیننموده مدیدان، بیننموده کوری جاران، به زیندو و ختمان نیشان بد دین تابه مردو مان نه زان. به لام چون؟

۲ — گور انتیکی گوره به سه ره و تی پیشکمودنی جیهاندا هاتوه. ندم گورانه کور دستانیشی گرتونه‌هه. کاتیکی نیمه لام بزو و تنموده دابرا بیوین، تهمی ناهمیتی بزو و تنمودی کور دی داگر تیبو. له هر تک دیوی کور دستان جولان نموده

بعد و نه مان ده چوو، و هک نیستا هدوئ دددین (دیاره هر بده قسه) بوزیندو و بودنه و چونونه نیوانوان، نهودمیش هدو لمان ددا بز دور کوتنه و به جن هیشتی بزوو تندوه، بز اکردن و گه یشت بز نوروبا.

هروهک نیستا به لگه و بیانو ده بینینه و بز خوبه شدار کردن و ده تیکشان، نهوده میش به لگه و بیانو مان ده هیناوه بز اکردن و دوور که و تندوه. من نیستاناجمه سه رشیکردن و ده ندم به لگه و بیانو آنده. به لام نیستا ده بینین لدزیره نسیری ندم گزپ انکاریدا، بزوو تندوه کرد بیت ناوه تدقتنا خیکی نوی، له کوردستانی گدر مین پارلان و حکومت دامه زراون، مه سلهی کرد بزته جتگای باسی گزرو گتمله جیهانیه کان. له کوردستانی نیترانیش راسته که بزوو تندوه چه کداری له پاشه کشداید، به لام دور نیه ندم به شدی نیشتمانی شدا ناتل گزپتک رو و بدا. چونکه ناکری رو و داوی کوردستانی گدر مین کم یاز زر کارنه کاته سدر بزوو تندوه بشه کانی تری کوردستان. به دووری نزانین لعثیر تنسیری نه مرود او انه دایه که شدی بر اکویی له کوردستانی نیمه و ستاوه. ۱ دیاره هوی دیگدش هدن (جاران گه مصاحبهی رتبه رانی حیزی) دیموکرات له پاریسه و بلاو ده بزوه، نیستا له موشنگ تندوه ده نگ ده دانمه. نه گدر خوشم کیسهی بزه لتادر و ده، لدناخافتنی چند برادریک له کن بزوو تندوه کانی را بر دو دا بزم در که دوت که هیوایان زوره نیترانیش بکه و بته بدرا لاقاوی ندم گزپ انکاریدونه زمی نوی جیهانی (دیموکراسی) مان به سر دابیارتین. جاله کات ول هدل و مه رجی ناوادا نیمه ده بده بیو و دوور له کزپی خهبات سه رمان بن کلاوده مینتن. ته نانه ت دهستان بدو تالان و بزه بیهش رانگات گه گاتی را پهرين له کوردستانی گدر مین کرا. که وايه تا درنگ نه بوه با چاره یه ک بندز منده.

۲ — سه پنهانی کی په تابه رانی ده روبه ری خومان ده کهین، کورده کانی بشه کانی تر، یا نیترانیه کان زیندوون، چند گزپارو روزنامه بلاؤ ده که نده، سیمینار و بآسی سیاسی و فرهنه نگی سازده کهن، چند ریکخرا و نه غبومه نی فرمده نگی

وهونهدری و .... یان هدیده. بهلام نیمه‌ی کورددکانی کوردستانی نیران له گزفارونووسین و سیمینار ویاسی نهدبی و سیاسی وزانستی و نهنجومه‌نی فدره‌نگی بین بهشین. له کاتیکا نیمه‌ی نه‌تیار لهوان که متر نین و هم له قسه‌کردنیش دانامیتین!

نهم سین هو سره‌کیانوگله‌لیک ورد شتی دیکه که بقواسکردن نابن، هانیان داوین که بجهولیتین و بگهینه کاروانی لق بجهن ماوی بزووتنه‌وه‌که‌مان. بهلام نه‌نامر ازوکه رسته‌وکاله‌وبتاوردی بز نهم کاره له برچاومان گرتوه، توانین، و‌لامده‌ری بارودخی نرم ریگایه نین، نامان گه‌یتنه مزل.

هر جهنده پیکه‌هیه‌رانی کتبونهود ساخ نه‌بونهود که کتبونهود یان بز چی سازکردو؟ بهلام وک من بزی چروبیم، باسه‌کانیش له دوره‌ی سین خال ده‌سور آنموده.

**پیکدم : پیکه‌هیه‌رانی کومیته‌ی ناشتی
دوروه : سازمانیکی دیموکراتیک**

ستیه‌م : باسی ستراتیزی و سره‌خزی کوردستان ویه کگرتنه‌وه
دیاره باس و قسمو بچوونه کان هم‌میوسیاسین. بهلام برادران له باسی نامر ازی سه‌پاندن و راپر اندنی بیروی‌ای سیاسی خت دبوقرن. بیرو بچوونی سیاسی به‌کاروکه رسته‌ی سیاسی به‌ریوده‌چن.

لایدنگرانی کومیته‌ی ناشتی گله‌لیک نه‌رکی دیکه‌ش دیاری ده‌گهن که‌له‌گه‌ل کومیته‌که یه ک ناگرنهود. من لام و ایه کومیته‌ی ناشتکردن‌هودی دوو بالی حیزبی دیموکرات هیچ پتوستی به کتبونه‌وه‌ی نوا نیه. دووسن برادر که‌برو ایان بدوكاره هدیده و پیشان و ایه رزگاری کوردستان به‌ستراوه‌تموه به‌وناشتکبونه‌ده، ده‌توانن ۱۰ هزار نیمزا له کورددکان کتبونه‌وه‌دو به‌تیمز او تصدیقی ریمه‌ری میللى و مده‌هه‌بی بگه‌یتن و بچن کزیان که‌نه‌ده پیکیان بیتنه‌وه و به‌لکو نیشه‌لا حیزبی دیموکرات ببیته‌وه نوه‌هیزه که له کرماشان هدا ناراز به‌ددستیه‌وه برو .!

لایه‌نگری سازمانی دیموکراتیک روانی ناکنه نموده نم (سازمانه) سیاسیه
یان سینقیه ؟ نم ندرکانه له قسه کان ده رد هکون سازمانی سیاسیه، به لام
ندوان خوی لق نادهن. سه رو بشی و تهی گالیلک له برادران دیتموده سدر
ندوحیزبانه که له گتربیانی خدبات دان. گزیا هرنم و اون که قسه یان ده روا،
هرنمه و اون که ریبدری بزو و تنه وون، هرنم و اون ناسراون، خدلک له گل
نمونه و نه وان و نتوان.

جانه‌گهر من قدناعدتم بدو قسانه هبی، نمودتا ندوحیزبانه تمشکیلات
وروزنامه دکوبیسته دوریکخراویان هه یه، بوجی خوم دورو راهه گرم، بوجاکی لئ
به لادانه کدم و ناجم کاریان له گل بکم و له تیکوشانیاندا به شداریم؟ له نیو
باسه کاندا گوترا؛ رنگه له گل هه موسیاسه‌تی فلان حیزب موافق نهیم. هیچ
حیزب و سازمانیک نیه که هه عروکدس له گل هه موسیاسه‌تی نه و موافق
نهن. که سینکی له سدر نهوبادره بیکه کلیلی رزگاری میللته که بده است فلان
حیزبه، دوچیته ناوی. کاری له گل ده کا، ره خنه ده گری، پیشینیارده کاوههول ده دا
بوزنه‌هیشتني گدم و گری، نه ک له دورو رهه ره خنه گرتن. به تایبید نیزیکهی به
تمواوی برادرانی به شداری گتیوونه و نهندامی ندوحیزبانه بیون و نیستاش
هرهمن، خزوه ک من ده رنه کراون. بزکاریان له گل ناکمن؟ جانه وانه سازمانی
سیاسیان گردکه، پیشیسته له چیزونه نیزنه و حیزبانه و له سازکردنی حیزی تازه
یه کیان هه لجیزین.

به لام سازمانی دیموکراتیک، نمودتا فیدراسیونی کورده یه، بوزنجه ناوی؟
باشه! بوله نیو فیدراسیوندا هیچ دورمان نیه. خوده گری له نیو فیدراسیوندا
زورگاری فدره‌نگی بکری. برادرانی کوردی نیرانی زورن. نه گم همهو بینه
نیو فیدراسیون ده توانن خزمتی گوره به ممهله کورده کمکن، ده توانن یارمهه
بدجوانه نموده بگه بین. ریگای تیکوشانی دیموکراتیک زوره، بعوهه رجهی ته نیا
قسه نه بیک، کاری گردکه، ده گری نه گومیته ناشتی هر لنه نیو فیدراسیونیش
نهنجام بدری. پیتان وايه نه گم سازمانیکی دیکه دروست بکهین، به حاله‌ی

که خۆمان دنناسین، له فیدر اسیون و یالله حیزانه جالاک ترده بین.؟
 بیزی سهربه خویی کوردستان، یارزگاری کوردستان و بازدان به سه
 قوزناخه میتزو و بیهه کاندا. لام و اینه نم بیز و پروار دسنه نیشتمانیه له ناخنی
 همموکوردی کدا ریشهی داکوتاوه. به لام هیتندی کەس سیاست و دک واقعیهت
 چاولیتەد کا وهیندی کەسیش نم گیلمه گیلمه نازانی، واقع و بارود خویی بین
 بنکه وله دلکردنی نالاش نایه تەخوار. دەزانین حیزی سەر بە خویی خوازی
 کوردستان ورزگاری کورد بە یەکجاري، زۆرن و دروشمى سەربە خویی
 و یەکگرتەوەی کوردستانیان هەلگرتو، کموابو بە گویرەی مەنتیق نومبرادرانه
 دەبین بچنە نیوتەم حیزانه و کاریان له گەل بکەن له هەر شوتەن وبەشیکى
 کوردستان بین. ناسیونالیستی کورد هەقى نیە کوردستان لهت و پەت بکاویا
 بە چەند پارچەی بزانی. له هەرسوتەن خدبات هەبین، دەبین بچنە ناوی.
 نەگەر گوتى من تەنیا بۆ فلان بەشی کوردستان ھمول دەددم، نەوە ناسیونالیست
 نیە، ناوچە گەری دەگا. نەگەر ناسیونالیستی واقع بین بین، نەودەم نیتر
 بە دروشمى خالى یەوە نانووسنی.

دیارە لە کۆبۈون نەوە کاندا بە خوشى یەوە دیمۆکراسیە کە نەوەندە بەرلاۋبو،
 نەگەر لە سەرەمە مۇوقسە کان چەند دېپىن بەنوسىرىن، دېپىتە كەتىبى قسان. نەوە
 شتىكى باشە هەركەس ھەرجى دەخوازى دەلىن، به لام ناكامى؟

بە برواي من برايانى بەشدارى کۆبۈون نەوە، بەرلەمە مۇوشت پەتويسىتە له لاي
 خۆيان لە سەرەشخسى خۆيان قەزاوات بکەن و بزانان له ھەل و مەرجى ئىمەرۆزى
 خدبات وله کەش وھەواي دەرەوەي و لاتدا، جى يان له دەست دى وج
 خزمەتىكى يان پېنە كرئى و دەتوانن ج يارمەتىيەك بە بزوو تەنەوەي ئىمەرۆزى
 کوردستانى نېران بکەن؟. جانە گەرلە ويىزدانى خۆياندا ساخ بۆنەوە، نەودەم
 پېشىيارى كۆنکرەت بۆ ھەنگاوانان بختە بەرددم کۆبۈون نەوە.

دامەز زىرنەر و دەر استانى کۆبۈون نەوە گەلالە پېشىيارى موشە خەس و كۆنکرەت
 بىيىن و باس و ناخافتە کان له دەرەوە دى نەم گەلالە يە بسۈرەت نەوە دەۋاى

شیکردنوهو هلسنهگاندن بپاری لهسر بدنه. نهگینا بن گهلاهی دیاریکراو، قسهگان لههدادا دمتیننهوهنهنیا قسنهکدن ویهکتر دیت ونانخواردنان بهن دهیتن، نهوش خراب نیه ! حسامی ۹۳/۹/۱۱

من سهفدری خوم کردوپاش من برادران جارتکی دیکدش گزیبونهوه. بدلام دیاریبونه گیشتیبونه هیچ بپاریک. نهودندیده چهند کهستیکان دیاری کردبووکه پوختهی بیروراوناخافتی گزیبونه ودکانی پیشوا گزیکنهوهو لهکزیبونهوه داهاتوودا باسی لهسر بکدن.

روزی ۱۹۹۴/۲/۲۶ جارتکی دیکدش گزیبونهوه سازیوو، نهمجارهش چهند کهستیک ندهاتیرون، قسهیه کی عمولای بایزانگی مدنگورم و بیرهاتهوه. عمولانگی رهحمه تی دهیگوت: «کورد وهک نهندگی نینگلیسی وايد، ههتا پیتی باویتی کوزتی دتفت، گزیبونهوهی نیمهش جارله گه[جارله که] می دهدا. نمحاره بیروراکان هیندی گزپانیان بهسمردا هاتیرو. هیندی له بهشارانی گزیبونهوه هاتیرون سمر ندر بیرورايه که هیندی سیمینار و گزیبونهوهی باس ولیکولینهوه پیتک بینین. ناخردکهی کۆمیتهه کی پیتیج کهسی هدلبرتر درا گدله سمر بنجینه کانی رابردو گهلاهیه ک ناما ده بکدن و بز لیکولینهوه پسندکردن و بپارله سمردانی بیهیتنه گزیبونهوهی داهاتوو. باشبو خوا چاکهیان بز بکا، کۆمیتهی ناوبر او گزیبونهوه و گهلاهه و بیرو رای بیده کهستیکیان لئن پهیدا نهیوه.

سەفەر بۆ گورستان

١١/٥ ١٩٩٣ بۆ سەردانی کی بە رواحت گورستانی نازاد بەرد و تور کیا کەوتمەرنی. لە دیار بەکر دوه بە تاکسی بە نیتۆ تانگ وزیری لى دورو بەری ریگانادا گیشتمە سنور و چوومە مەكتبی جەوازاتی حکومەتی هەرتیمی گورستان. لە (مەكتبی جەوازاتی رزگاری) پاسپۆرتە کەم داوا کابای مودبیری مەكتب بە دەنگ ناوەگەی خوتندەمود، رابیوم کە ٢٥ دۆلارە کەی هاتنه ژور بددم، براادریک لەوی دانیشتبو پرسی: (جەنابت کاک کەرمی حسامی يه؟) بە گەرمی رابیو نامیزی پیتاکردم و بە خیترەتتى کردم. چوو سرتەیدە کی لە گەل مودبیری جەوازات کرد. پاسپۆرتە کیان لە گەل نەم نووسراوە يە و تىدەمەوە و ھەرچەندى کردم پاره يان و در نەگرت. لە پەرە گاغزە کەدا نەم رستە يە نووسرا بیو: «لى من يەمە الامر. يسمع خامل الورقة السى د عبدالكريم حسامي بالدخول الى كورستان وغير مشمول بدفع الرسومات لكونه كاتب كردى.» ١١/١٣.

براادری بە خیترەتتى کردم زانیم کاک لقمان بىزنجى بۇو، پیشتر بە خزمەتى نە گەيشتبۇوم، دیار بیو نەویش ھەرناؤ بىستبۇوم. ھېتىدى باسى نووسین و نەدەبیات و بارودۇخى نووسراوە گورستان بىلەن کەم سەفەر سوارى سوپاسالاوايىم لېتكەن و لە گەل کاک خەليل بىتكەسى ھاوسەفەرم سوارى ماشىتىنى كاپرايدەک بۇوین بۆ ھەولىر. تاکسی کە نەودەم بە ٠٠٣ دینار بۆ ھەولىر دەچوو، كاپرا لە ھەولىر ١٠٠ دۆلارى لى نەستاندىن. دەيگوت نەمە سەپارەی كاپىدەستانى گومرگى سنور و بەم نرخە ھاتوو چۆرى ھەولىر - سنور دەگات.

له هدولتی شدolleمالی خزمیتکی کاک خدلیل سرمان کردوده. کاک ممحه‌مهدی خاوند مال لهناواره‌کانی که رکوک بوروک حکومه‌تی به عس هینابونی له نزد دوگایه‌کی پهنا همولتی نیشته‌جتی نیجباری گردبوون. کاک ممحه‌مهد ندوشه‌وه باسی جنایه‌تی به عس ولیق‌ومن و دهربه‌دهری ثاواره‌کانی که رکوکی بزگتر امهوه. دوای رایرین و ده‌ه‌رنانی به عسیش، دوو حیزبی دسه‌لاتدار و حکومه‌تی کورستان، بتو سوک گردنه باری جهوروزولیعی به عس ونداری ولیقه‌رم اوی هیچی بتو نه کر دبوون و لنبیر کر ابیون. روزی دوایی کاک ممحه‌مهد سواری تاکسی کردین و چروینه زانکز دوکتور جه مشید هیدریان دیتهو. ویستم بچین له هوتیلیکی نه مین بتوانگیک جینگا بگرم. دوکتور جه مشید گوتی: «جا عهیب نیه تو بیته هدولتی و بجهه هوتیل، مالی ممتاز مالی خوته. نمهه زماره تدیفون و مینش نیتاوی دیتموه.»

نیواره‌ی روزی ۹۹۳/۱۱/۱۴ چرومده مالی ممتاز‌هیدری و ماوهی مانگیک نه ک هدر میوان بدلکوبوومه خاوند مال و میوانداری دوست و برادر و خزمانی له نیرانمهه هاتووشم. پیی ناوی و نه‌گر بدقدرایی همروتمه‌نم سپاسی هستی برایه‌تی وجامیری کاک ممتاز و میوانداری و دل‌واله‌یی و میهره‌بانی خاور و خیزانی بنوسم، هینشتا هیچم نهنوسيو.

بدله‌هه موو شت روزی دوایی ویستم بچمه دیداری کاک عهزیز ممحه‌مهد. باره‌گای حیزبی گزمنیستی کورستانم دیتموه. بهداخوه کاک عذریز سه‌فری گردبوو، دوای چند ده‌قیقه دانیشتنیکی وشك و برنگ له‌گل کاک عومدراعلى شیخ و کاک مهلاحدسن، و ده‌رکه‌وتون و جرومده سردانی روزنامه‌ی برایه‌تی و کورستانی نوی. روزنامه‌ی کورستانی نوی له ژماره‌ی ۹۹۳/۱۱/۱۶، گرانه‌هی منی بتو کورستان بلاو گردبووه.

روزی ۹۳/۱۱/۱۸ بدگوئره‌ی قهاری پیشوو له‌تیگای شیخ له‌تیفی بدزنجی یدوه، له‌گل کاک ممتاز‌هیدری چرومده مه‌کتبی مام جلالی. دوای بدخیره‌هینان و چاک و خزشیه‌کی گرم، باسی باروده‌خی و لات و سیاستی روز

ونانه واوی کار و بار و پیو ندی پارتی و یه کیتی - مان کرد. مام جه لال گوتی: « نیستا کور دستان و فایتونیک دچن که دو نه سب راید کیشان، به لام نه سب کان همراه که بولا یه کی دین و هه رسنا له هر یه کیان برد. به لام دین نه هیلین و ای لئ بیت. نه کو یونه و آنه ش هم رویه ده کرین ». پاشان مام جه لال پرسی: « ناتدوی سه ریکی برادرانی گزنت بدی؟ گوتهم خه یالم نیه. نهوان هاتونه سوید سدری منیان نه داده، جامن بو سه ری نهوان بددهم؟ خرت ده زانی کور ده اری خوی داب ورد سعیکی همه و زیانی ثرو پاش پیتم و آنیه هه مسو دایتکی کور ده اری بسر تسموه.

گوتی تزوہ ک نهوان مه که. پیتم باشه سدری کیان بدھی. دو و قسی خیریش بکدی به لکو ریکیان خه یمه. عدیبی کار لودایه نه و برادرانه تو و آنازان دنیا گویانی به سرداها توه. من زورم هموں داوه پیتکیان بیتندموه، هیجم بتو نه گراوه، به لکو تو شتیک بکهی.

گوتهم جا نه گدر تو هیچت بزنہ کرا بیت و شدقی زده مانه ش و ریای نه گردینه و، من چیم بزدہ کری؟ نه کور ده اری نیستاش له سمر ری به رایتی بزوو تسموه کور د شفیریانه، ناگایان له نالو گزیری دنیا نیه. گوتی پیتم باشه لیڑه نو تندرانی پارلمان و روونا کبیر و نو سه رانیش بینی و لدنیزی کموده له رو و داوه کان شاره زایی. پاشان گوتی: نه گدر بیت دوی بچیه سوله میانی، تله یغونم بزیکه تا پیش مرگه ت له گدل بنقیرم.

پاشان چو ومه سه دانی حیزی زد حمه تکیشان و له گدل کاک قادر عزم زی جایتکم خوارده و باسی بار و دخی و لات وجیه اغان کرد. سدری برادرانی پارتی کاری سدریه خویم داله باره گای حیزی که بیان. تله یغونم بزیکه جموده ر نامیق و دوکتورد عیز الدین مستefa و کاک نژاد کرد. کاک جموده سه رؤکی پارلمان بیو نه ده کرا بخته لام و بیا ما شیئم بتو بنیتی. نهونیتر کاک جموده ری پیش سه رؤک پارلمانی نه مابوو. عیز الدینیش نهندامی پارلمان بیو، له کور دستان نه و کدم نیه، گوتبووی چونکه میوانی مو متاز حیده دری یه ناجمه لای. نه دیش هدقی بیو! له گدل

کاک نزەدادانىشتن وباس دخاستىكى گدرم و دۆستانەمان ھەبىو.
رۆزى ۱۷/۱۱/۹۹۳ لەلایەن لېزىنەي بالاي ھارىكارى چەپە كوردىستانىيەكانمۇد
نم نامەيدەم پىتىگە يىشت:

« بۇئەرتىزگەر ئىچى حسامى - بەسلاۋىتكى گەرمەدە. بەرىزتەن بۇيەشدارى
لەكۈنگۈردىكى رۆزىنامەگەرى لېزىنەي بالاي ھارىكارى چەپە كوردىستانىيەكان
سىبارەت بەراڭە ياندىنى ھارىكارى چەپە كوردىستانىيەكان دەيىھەستى داودت
دەكەين.

كات وشۇقىنى كۆنگەر رۆزىنامەگەرىيە كە سەعات (۲۰/۳) دواى نىيورق پىتىج
شىمە ۱۸/۱۱/۹۹۳ لەھوتىلى شىرىن پلاسە. بەشدارىتەن مایەى
سەرفر ازىمانە ۱۷/۱۱/۹۹۳ لېزىنەي بالاي ھارىكارى چەپە
كوردىستانىيەكان».

ھەنگاوتىكى باش و بېرۇزىبۇو. وتارووەلامى رۆزىنامەنۇسوھەكان ھومىتىدىكى
ھارىكارى راستەقىيەنەي چەپى كوردىستانى دەخستە دلانمۇد، بەلام
رووداوهەكانى دوايى نىشانىيەندىكە ھارىكارىيەكە بناغەكەي نەوەندە پىتو نىبىو
نەكرا چەپى كوردىستان لەرووداوهەكانى كوردىستانى باشوردەورى پىتىستى خۇرى
بىكىتىمى.

رۆزى ۱۸/۱۱/۹۹۳ بەرادەراتى يەكتىنى نۇوسىرانى ھولىتىر نەم نامەيان بۇ
نارابۇوم دادايان كەردىبۇلە ۲۱ ئى ۱۱ كۆزىتكى بىتىك بىتىن، تەمەش دەقى
نامەكىدە:

« ھولىتىر ۱۸/۱۱/۹۹۳ . زىتىدە بەرىز و خۆشەۋىستىمان مامۇستاڭەزىمى
حسامى. سلاۋىتكى گەرم

ھىۋادارىن ھەمىشە ھەرشادو سەرگەوتوبىن، مامۇستاى بەرىز، بۇنەوەي تەدیب
ورونا كېرىغانى كوردىلەنیز بىكەود بىتىمانسىن و سوود لەبىرۇر اوئەز مۇونى سىياسى
و فېكىريتەن وەرىگىن و امان بەباش زانى كۆزىتكى تايىھەتىيان
لە كافىتىتىرىيەي (كوردىستانىي نۇرى) بۆسازىكەين. دىارە كۆزەكەش بۆچە بد تەدیب

ورۇشنىپېرىتىكى ناسراووددەست نىشانىكراوددىت، كۆرەكە بۇ تەلەفیزىيەن تۇماردا كېرىت وودك ئەرسىقىش لاي T دەمىتتىمۇد. ھىوادارىن رەزامەندى بىغۇرمۇن وناگادارمان بىكەنەود، جونكە ئىتىمە رۆژى يەكشەمەدى داھاتورىتكەوتى ۱۹۹۳/۱۱/۲۱ مان بىزكۆرەكە تەرخان گىردو، سەعات(۲)اي دواى نىبۈرە.

لەگەل جواتلىرىن رىزماندا ھەرىزىن. براتان سعدالله پەرۋىش سەرۋىكى يەكىتىن نۇوسەرانى كورد/ھەولىت. براتان فەرىد زامدار بەرىتەبەرى T گەللى كوردىستان كەنالى ھەولىت».

بىرلەوهى بچەمە كۆپى براادرانى كوردىستانى نوى، لەمالى كاك عبدالقادر و كاك عبدالرحمانى نقشبىنى بۇ فراوين داوهت بۇوين، تازەكىردنەمەدى دىدارو دانىشقا ويادى رۆژانى خوشى راپردو بەراسلى بۇمن لەرادد بەددەر شادى ھېتىمربىرو.

لەرۆژى ناوبىراودا لە كافەتىرىيائى كوردىستانى نوى بەبەشدارى گەلىتكى نۇوسەرورونا كېپىرۇقۇزىنامەنۇس كۆرەكە دەستى پىتىكىد و پىتلەدۇوسەغانى خايانىد، ھەمۇو براادران لە پەرسىيارومۇناقەشەدا بەشداريان كرد، چەند رەسم بىزىادگارى ھەلگىران و تەلەفيزىتىش فيلمى لە كۆرەكە ھەلگىرت و پاشان كاك فەرىد زامدار فيلمى كۆرەكەي لەگەل نامەيدىكى دۆستانە بۇي ناردىبۇممەدە. كەمايسى كۆرەكە بە بۇچۇنى من كە لەسەرەتاي باسەكانىشدا ناماژەم پىتىكىد لەزىدابىو كە يەك ڏىن بەشدار نەبىو. پىيم سەپىرپۇ لە پىتەختى حەكىمەتى كوردىستان كە نەو ھەمەۋە باسى دېمۇكراسى و نەزمۇونى تازە دەكرا، لە كۆرەتكى سىاسى و تەددىبىدا ژىنلەپ بەشدار نەبىن. تۈلىتىي كوردىستان لە بىنگلاڭاتىش دواكەوتۇوتىرىن؟ رووداوهكائى دوايى دەريان خىست كە لە(رەوندا)ش دواكەوتۇوتىزە.

کورستانی نوی فت و گوییه کله گهله ووناکبیری که ورد له ریمسن حسامی

ناماده کردنی . میمه الرحمن الدراحدرہ

هر ندو روژه کاک عبدالقادر فرهادی * له لایهن روزنامه‌ی (کوردستانی نوی اوه هاتلام ونم و توتیزه‌ی نهنجامدا که له شماره ۵۴۶) - ۱۹۹۳/۱۱/۲۶ روزنامه‌که دا بهم جزره بلاو کراوه‌تموه : « گفتگویه کله گهله روناکبیری کورد که ربی حسامی، ناماده کردنی * عبدالقادر فرهادی *»

سیاست‌دارو روناکبیری کورد ماموستا گذری حسامی له تافی لاوی یمودو له سرده‌می کتاری مهاباد ریگه‌ی تیکوشانی نه‌تموه پدروه‌ری گرتته به‌روله‌م ریگه‌میوه تووشی دیان جارلبه‌ندیخانه پهستان و نازارو نشکه‌نجمو ده‌بیده‌داری هاتوه خوشی له بنعاله‌یدکی هم‌زارو چموساهه هله‌لکه‌رتوه‌خزی پینگه‌بیاندوه. له زیندانی دابوه‌که ههوالی له دهست دانی چند نازیزتکی بین گدیوه. به‌حالکی و خه‌باتی نه‌پساوه دلستزی خزی گدیشتۆتەجیگری سکرتیری

* نیستا که‌نم دیرانه دنووسمه‌وه به‌داخی گراندوه بیستووه‌که ماموستا عبدالقادری فرهادی کۆچی دوايیکردوه وزیانتکی گهوره له وشهونه‌دیهی کوردوی گمتوود.

حیزی دیمودکراتی کور دستانی نیران. لهناود راستی هدشتاکان چزته همندانه از مدلبندنیکی روشنپیری خمریکی کاری روزنامه نووسی بودو هاویدی پیش سالان روزنامه (سدرده می نوی ای مانگانه به ریک و پیتکی درگردوده. بالینگه ریتین ماموستا حسامی خزی چند دیرتک لمژان و تیکوشانی خزی ورد ترلها و آنهی و تمان بخوبی نهانی نازیزد درپری .....).

به مامرستا تز وک سیاسه تمهداریک ووهک نه دیب و روزنامه نووسیش ردنگه چند بیرون چوونیکت دهربارهی نه ددب و سیاست لاه لاله بوبی. هندی له روناکبیرو سیاسه تمهدار افغان سیاست و نه ددب به تهواوگری یه کتر داده نین، گچی هندی له نه دیبه گموره کانی دنیا پیچه و آنهی نه مدن. نیتو له بار دیمهه چی دلیتن؟

— بخچوونه کان سهباره دت بدیه کیتی و هاوال دوانه بی سیاست و نه ددب وهک یه ک نین. چونکه زورنه دیبی گموره ههن گه خوت له سیاست ناده ن و تهایا به کاری نه ددب و خمریکن. به لام زور سیاسی بلیمیت و هملکوت تووش ههن گه له باری نووسین و نه ددبیشدا دستی بالایان ههید. نووسدری گموره دیکه ش ههن که هدر چند نه به کرده ده له کارو باری سیاسی دوورن، به لام نووسینه کانیان هه موروی سیاسی یموله رتگای نووسینه و هدستی سیاسی خویان ده ده بر.

ردنگه تهواوگری سیاست و نه ددب به گویره دی بار و دخی و لانه که ش تاراده یه ک جیاوازی هدیت. لام واشه نه دیب و نووسدری نه تهواه یه کی ریزد است و بی بهش ناتوانی نووسینه کانی خزی له زام و زانی نه تهواه کمی جیاکاته وه له کار دسانه کانی نه تهواه کمی بئ لاین بوستن.

با بچینه سدر مه سله دیه کی تر... نیستا له دنیادا گزیر انکاریه کی فره به سدر بار و دخی چدیه کاندا هاتود. چون در وانه باری نیستای فیکری و سیاسی چدیه کان له جیهاندا به گشتی و له کور دستاندا به تایهه تی؟

— چدیه کان له جیهاندا له باری فیکری و سیاسی یه وه گزیرانیکی قولی به سدر دا

هاتوه. نه گهر بهوردي بروانیمه بزووتنمودي چهپ وله ده ببرینى واقعیهت نه سلنه مینه وه، دهبن بلین تروشی شکان هاتوه. بهلام به پیچهوانه قاوی هیزه کانی پاریزکارو دواکه و تیرو، بیری چهپ نه مردوه. نیمرق ده بنین که چهپ ده یهوي بدخدا بچیته وه، رابردوی خزی شی بکاتموده و ری بازو شیوه نوی بزخهبات و تیکنیشانی خزی ده لیزتری. خزی له قالبی وشك و قدیس نه جات بدوا بد جاوتیکی ناواله و بیریتکی فراوان بروانیته رووداوه کانی جیهان و منسنه له کان لینگ بد انسوه.

چهپی کوردستانیش هه رو دک لهم قهیرانی فیکری وشكستی سیاسی چهپی جیهانی نه یتوانیوه خزی بپاریزی، له دوزنیمه وه ری بازی گونجاو له گه ل هدل و مه رجی ولاط وناوچه به کدلک و درگرتن له نه زموده کانی رابردو تمریک و دهسته وستان ناودستن. بین گومان بو خهباتی ریگاریخوازی کوردستان و نه هیشتنتی زرالم وسته می ندته واشهتی و چینایه تی وناسایش و به ختمه وه کزمه لانی زه حمه تکیشی کورده، شیوه نوی ورتگای راست وله بار ده دوزنیمه وه. بیر و نیدیبولزی وشك وله قالب در او ما ودیده کی دورو دریز له میشک و به جرونی چه پدا جیگیر بوده. نابین چاوه روان بین کموا به هاسانی واژدینه و کردنه کان بد ریک و پیکی بدریوه دچن. لا ید نیکی دیکه ش که بقیاسکردن ده بن نمه وه، راسته که چهپی نیستا نابین خاوه نی نیدیبولزی وشك و به سته له کی مولمه بین، بهلام دهبن نارمان و ناما چینی کی رونوی همه بن و به لای به چزک داهاتن و تسلیم بیوندا نه خلیسکن و نه بیته ها و دهست و هاوگاری نیزامی چه دل و جه و سیته له جیهاندا.

نه تیتروانی نیستاتان درباره خهباتی حیزیایه تی له کوردستانی نیزاندا چونه؟

— خهباتی حیزیایه تی له کوردستانی نیزاندا به رده وامه. بهلام هدر له قالب و جوار چیودی پیشوو دایه. له نووسینه گانی حین به سیاسیه کانی کوردستان، لانی که م نهانه من جاروباردیان بیننم، وادرده که وی هموای نهزمی نویی جیهانی

و گویرانکاریه کانی که بدسمه رردوتی سیاسی و نیدیولزی چه پدا هاتوه له جیباندا، هیشتا نهگه بشتوته و تنده ری، یا کاریان نه کردوتنه سهرکهش و هوای حیزبایه تی لدم بدشهی نیشماندا. بنیه دلیم (نیدیولزی چهپ) چونکه حیزبکانی کوردستانی نیران و چهوهه ری بزووته نهوده که به چهپ دهزانم. نه گهر بدوردي ناکام و هویزه کانی ثم گویرانکاری و تندسیری سیاسه تی نه زمی نوتی جیهانیان لیک دابایمهوه، بمرلهه مروشت بهره وهاوکاری و یه کیتی همروه هیزه کان هنگاویان دنوا به سیاست و کردوده را بردو دا چهونه در نه انبیش خالیکی نوی یان دخسته سه رلا پمپی ژیانی تیکوشانی خربان.

* چهند هدوالتیکی جزو اوجو لدم لاولادا دربارهی لیک نیزیک بونه ووهی حیزبی دیموکراتی کوردستان ورتیه رایه تی شوتشگیه لمنارادان. نایا به راهی تیوه ثم لیک نیزیک بونه ووه دهیت لمه ر نه ساسی فیکری بن یاشتی ترو هزو
جیابونه وهیان جی بیو؟

— همولی لیک نیزیک بونه ووهی حیزبی دیموکراتی کوردستان ورتیه رایه تی شوتشگیه نهگه رخوابکا راست بن، جیگای دلخوشی همرو لا یتکه. به راهی من نه گهر هدرتک لادلسوز بن بزمدهلهی گرددگاتی نهوده هاتوه که به دلیکی فراوانه وده پیتکوهه دانیشن له جوار چتههی به رزوه نه دیهی مدهلهی کورد ریگهی هارکاری و نیزیکی و یه کگر تنه وده بدزنه وده به بزوچهونی من جیابونه وهیان هبیج هزیه کی فیکری و سیاسی نه بوده. هزو بنجینهی جیابونه وده دو و به ره کی له بزووته نهوده کورد دایه گشته ده گدر تنه وده بزه هندی خسوسیاتی کوردو اری وهک خز بینی و هدلده شیی له شی کردن وده رو و داوه کان، نه بونی دیمکراسی له نیو ریکخراوه کان و کتمه لی کوردو اریدا.

که او برو به راهی من هدر وه کو جیابونه وده هزو فیکری و سیاسی نه بوده لیک نیزیک بونه ووهیه کگر تنه وه شیان ناین بیه ستریتمده به گری و گولی فیکری و سیاسی و پیوسته لمه ر نه ساسی به رزوه نه دیهی بزووته نهوده پاراستنی یه کیتیهی ریزد کانی حیزب چاره سفر بکرنی.

* لەھەندەران رۆژنامەیەکتان بەنیوی (سەرددەمی نوئى) دەردەگەد، حەزدەگەین باستىكى زۇمەشمان بىزىكىدە؟

- بىزنىشەتىماپەرەۋەرىتكى كوردىكە بەناچارى دەرىدەرەروتىوارەپىن، دانىشتىن وېيتىكارى دىرىدىتكى گۈانە. بەتايدىت بۆمن كەۋىيەتلىكى كەنەپەرەپەرەدە، لەنۇرۇپا ھەدوەلىتكى زۆرمدا كەرۆژنامەي (سەرددەمی نوئى) دەرىپەكەم.

رۆژنامەيەتكى سەرەخۇى، دىتموكرات و كوردىستانى. لام وايد دەورىتكى باشى ھېبرۇلەر زۇنگەنەوەي روودادو، كانى كېرىدىستان ولەقاۋادانى جىتايدەتى حۆكمەتە داگىپەرەگەنەن كوردىستان. ٤٥ مارەي لىپىدىر چوو. يەكەم رۆژنامەيە لەمېتىزووى رۆژنامەگەرسى كوردىنەن تاوارىقىن و لەدەرەوەي نىشىتماندا ناواپەرەتكەن وېيتىكى درىجىوبىن. لەبەرگى^٩ ئى بېرىھەرەپەرەگاندا بەدرىتى پاسى دەستبېتىك و وېستانى رۆژنامەي (سەرددەمی نوئى) م كەرەدەن دەرىپەكەم بىگاتە دەستى خۇىتەرانى بەرۇزى كورد لە كوردىستان.

* نىستا لەكوتى نۇرسىنەودى بېرىھەرەپەرەكانى ؟

- تا نىستا ھەشت بەرگم لەبېرىھەرەپەرەكانى چاپ كەردىۋەرگە يىشىۋومە سالى ١٩٨٥. بەرگى نويەم بەدەستەرەيدەرەنگە لە بەرگى . اتەوايان بەكەم و تانەوان تىواو نەبن، لام وايد ناتوانم دەست بۆ ھېچى دىكە بەرم.

* نىستا لە كوردىستانى نازاد داي و دواؤرۇزى نەم نەزمۇونە تازەتى حۆكمەتى هەرىتىمى گۈردىستانت بېن چۈنە و چۈنى دەھىنى وېتىۋىستە چىن بېن ؟

- بەدىتىكى فراوان دەرۋانە نەزمۇونى تازەتى حۆكمەتى هەرتىمى كوردىستان كە لەمېتىزورى خەباتى خۇىتارى نەتمەدە كەماندا بېن وىتنىدە. نەزمۇونى تازەتى پارلىان و حۆكمەتى كوردىستان ھەمۇر نۇپۇرپاباگاندە زاراوابىي دۈزەنلىنى كوردىيان پوجەل كەردىۋە كە كوردىنانوانى لەتەبایى و يەكتىتى دابىزى و كاروبارى و لاتى خۇزى راپەرنىن. نەم نەزمۇونە نوئى يە بەرىسىدە كى نوئى و قورسىشى خستقۇتە سەرشانى بەرىتىۋەرائى حۆكمەتى كوردىستان كە دەبىن تەنگ و جەلەمە كان لەمىستەۋاي روودادو و كۆزەنكارىيەكىندا چارە سەرېكەن.

چاره‌سده رکردنی نهزمونی نوی، گورانکاری نوی پیتوستیان بهبیری نوی و نامرازی نوی هدیه و هیوام نهودید که بتوچوون و سیاست و کردوده پارلمان و حکومه‌تی کوردستان و لامده‌ری نه نهزمونه و نم گورانکاریه بن که به‌سهر بزووتنه‌ودی رزگار مخوازی نه تغوده‌گه ماندا هاتوه.**

** به‌اخده‌ه که ش بینی یه‌کم برو به‌رهش بینی. ناواته‌کم نه‌هاته‌دی که بینم جارتک کورد دسلاات بکرتنه دست و دیموکراسی و مافن مرؤوف بیارقزی. (یازدهانگه‌ی کوماری کوردستانی ۱۹۶۶ نهبن). نه‌مدی جارتیک زه‌حمد تکیشانی گوردستان لذیث ستبه‌ری دسه‌لاتیکی کورد دا به‌سته‌نوه، نوسه‌ر ررووناکبیر به بن ترس بیرون‌ای خزیان دهنبرن. به‌پیچه‌وانهی بزچوونی من پروپاگانده‌ی دره‌من و دراست گمرا و کرده نیشانی داکه ناتوانی به‌تدابیی پنکه‌وه بژی و به بن واهسته‌گی به‌دره‌منی کرده بخوی ولنه‌نیز خزیدا کاروباری خزی رایپرتن. نهزمونی نوی به‌پیچه‌وانهی نه ده‌مورو هیوایده که‌باسی ده‌کراو لده‌ری ده‌نووسرا، نیشانی داکه کرده بز و ده‌سته‌تیانی دسلاات و بمه‌وه‌ندی تداسکی حین‌یادتی، هدمرو ری و شیتنتیکی مرقاوایه‌تی و به‌وزه‌وندی نه‌ته‌ویں و نیشتمانی ده‌خاته زیر بن، ره‌نگه نه نه بزچوونه بدلی نه ده کسانه نه‌بن گه له‌سر لاشه‌ی هزاران لایی کرده سه‌ماده‌که‌ن و به‌حیسایی (کرداهیتی) گیرفان بزده‌که‌ن. به‌لام ده‌رودا خه‌که نه‌ونده بهزان و نازاره، به‌سد نرسینی ناواش داناسه‌گئن. من ناواته نه‌مورو کوردستانیک بینم که گولی نازادی تیدا بپشکوی، ده‌هنانی پتیگه‌یشت و لیهاتوی خه‌لکی تیدا پتیک بن. ررووناکبیر و نوسه‌ری کرده، بیترس له‌راونان و نازار و بندنیخانه، بتوانن به‌سازه‌ستی بیرو بستوو سیان بخنه کار. به‌لام داخه‌کم نه‌کرا، نه‌بیرو، نه‌یانه‌یشت، گه ش بینی یه‌کم به‌خزه‌این

سنه ۴۶ / ۱۱ / ۱۹۹۲ زمانه ۱۱۰-۵۱

پژوهشی

ماهیّت‌کاریمی حیس‌افسی له هه قهقہ‌ی قیلینیکی سه‌ریه‌ستانه‌دا

بررسی در رزمی کنیا

سوشیال‌کاریمی حساسی روانکار و سیاست‌گذاری ناسوس‌آوری
روزنامه‌گیری دیپلماتیک از این‌جا به می‌گذشتند. فیکری، له که ایسا
برای این‌جا به سرخانه‌ها نموده و معمولی شد همچنان‌که (از) درین‌جا
بلاآکراپه و دشمنی نموده و می‌گذردند. همچنانی، به مرلختیانی، همچنانی

روزی ۱۱/۲۲/۱۹۹۳ کی سه‌ریه‌قادره و کاک ناسوکه‌ریم له لاین
روزنامه‌ی برایه‌تیوه هاتن و توتیه‌تکی چاپه‌نمیمان هدبوو که له‌زاره‌کانی
۲۵ و ۱۱/۲۶/۹۹۳ روزنامه‌ی برایه‌تی دا له‌گل له‌لیده‌کی زور(که هیندیکم
ساخته کرد) بلاوکراوه‌تله.

سرمه : و دگ دیاره بزووتنمودی سیاسی گورستان ماودیه‌کی زوری له‌دردونگی
وناکزکی ناوخرزیدا گوزرانده و له‌میزنه‌ههوبه‌تهبایی له‌بهره‌ی گورستانیدا
گشت پله‌کانی نه بزووتنموده کویونموده که‌راهه‌رنی هدنی به‌سهداهات،
هیعن و تهبايی له‌کورستان جیئی سه‌رخجی ناوخرزوده‌دیه. هدر نه هدست
به‌مدستولیه‌ت کردنه بنه‌مای پاراستنی نازادی و دتموکراسیه نهودی
به (دیموکراسی گورستانی) اناسراوه. حذزده‌گهین بزانین جهناست شم نه‌زمونه
چون هله‌لده‌نگیتین، مبکانیزمه‌که‌ی چون و کدم و کربیه‌کانی چون ده‌بینی؟!
دلتین له‌دورودش جیئی سه‌رخجی خلکی دنیايه نه سه‌رخجه ج جوریکه؟
دواجار موزکی کردنی له‌نم زمونه‌ی دیموکراسیدا چون ده‌بینی؟

که‌رمی حسامی : و هزعتیکی که نیستا له‌کورستان هاتزته پیشتن بوخری
غمونه‌کی تازیه‌و هیروادار نهونه‌جروهه سه‌رکه‌و توو بیت تاکار بکاته سه‌ر
به‌شده‌کانی تریش له‌کورستاندا. گوپانیکی که به سه‌رکورستان و خهباتی

رۆزگاریخوازی کورددا هاتود، لەمیژووی خەباتى خۇتناوى کورددا بىن وىتىدەيە. نەگەرگۈزۈنەك شىتىكى بىن وىتىنەيە، بەرھەمى نەوگۈزۈنەش لەپىش ھەموو شىتىكىدا كەدىمۇكراسىيە كەوھەلپازارنى پەرلان وېتكەھىنانى حکومەتە، نۇويش بۆخۆزى لەراستىدا لەجولانەوهى رۆزگاریخوازىدا شىتىكى بىن وىتىنەيە. دېمۇكراسىيەكى كەنیپەرە لەکوردستانى شەزىلىتىرلاوو كوردستانى وېرانكراودا ھەيدە، بۆخۆزى دەكىرى كورد شانازارى پىتەبکات. بەراستى نۇوهى لەدەرەوەش دەنگى داۋەتتەوە، ھەرمەسەلەي دېمۇكراسىيە. لەرۆزئىنامەكائى دەرەوە زۆربىاسى دېمۇكراسىي گراودو زۆر باس دەكىرى و بەھەقىش باس دەكىرى. دىارە نۇوه دەممانايە نىيەكە چاۋەرۋان بىن نۇدو دېمۇكراسىيە لە رۆزئىناوادا ھەيدە لەکوردستانىكى دواكىم تووشەرلىتىرلاوو وېرانكراودا بىتە جىن.

پاشان بەشىكى ترى دېمۇكراسى نىيمىكانى پېتكەھىنان ودەرفىتى ئىچەرەكىدى دېمۇكراسىيەكەيدە بۆخەلەك. نۇوهش نىتىر شىتىك نىيە ھەرمەنەوەي بەويستى خۆزمان بىن، بەلكۈر وەختى دەۋى، ھەل وەدرجى دەۋى، بارودۇخى نابوروى و نەمنىيەت وناسايىشى دەۋى. نىتىستا نەگەر باسى دېمۇكراسى لەسىستىمى سەرمائىيە دارى داپكەين، بەلتىن دېمۇكراسى ھەيدە. تۆدەتوانى ھەرجى بىندۇنى بىلەتى. بەلام تۆ نەو نىيمىكانەت نىيە نۇوهدى دەتمەۋى ئەنجامى بىدەي. زۆرت پېتىخۆشە رۆزئىنامەيەكتەھەبىن، لمۇيدا ھەرجى پېتىخۆشە بىنۇوسى، نۇوهدقەت ھەيدە، نازادىشى، بەلام نەو نىيمىكانەت نىيەكەر رۆزئىنامە وچاپخانەت ھەبىن. واتە كەباسى دېمۇكراسى دەگەين، پېتىمان واندېن كە ھەموو شت لەجىنى خۆزىتى و ناوارى زەمزەمى پېتىدا كراوه. نەگەر ھەموو نەوانە مقايسە بىكەين لەگەل و زىعى كوردستان كە سالىھەتى سال شەرى بىراڭۇزى تىتابو، سالىھەتى سال وېرانكراوه نىتىستاش نەو ناسايىشەنەو دېمۇكراسىيە ودەرېپىنى بىرۇردا ھەيدە، نۇوه جىتى شانازارى يە. مەسىلەيدىكى دىكە كەدەبىن باسى بىكەين نۇوهيدە، نابىن پالى لىتىبدەيدۇوه كە لەکوردستان دېمۇكراسى ھەيدە ھەموو شىتىك تەواوبووه. ھەندى كەس دەلتىن چىستان دەۋى، دېمۇكراسى نەوهى زىياتەر؟ نۇوهتا رۆزئىنامە

در ده چن و چیت پیغوشش بیلئی و نم و تانه...! پیتم واایه ندوه تم و اونیه. ده بین زیاتر هموں بدرست و براستی و بدهه میو ماناوه دیموکراسی جیتکیر ہن تا ده گاته دیموکراسی ثابوری بز زیانی خلک و راپه راندنی کاروباریان. ندوهش دیسان تارادویک ده گه رتنه و ہتیار و دوختی نیزنه تدوهی. و زعی کوردستان له هدمه مو باریکدهه تایبہ تیه. نه گمگر دیموکراسیدا که م و کوری یه کی زور ده بیترست. له پیش هدمه شتیکدا به بیچرونی من ندوگزی آنه نه تیجه هی تیکشان و فیدا کاری خلکی کورد. که چی نیستا زوریه هی خلکی کورد له بمرتوه هردن وله نیجرای ندو دیموکراسیدا به شدارنیه. نمه خری نه قسیکی گهوره یه. وام دیته به رجاو کاره کان زیاتر له چوار چیودی ته نگی حین با یه تیدا ده کرتن و به ریشه ده چن. خلکی دیکه لهدیموکراسیدو لم ته جروبیدهولم دستکه و ته که به هر چی فیدا کاری نم خلکه پیکھا ته تاراده یه ک بیبه شه. پیتم واایه خلکی کی یه کجارت زورولیدشاوه هدیه ده کری کاریان ہن سپیتر درست، خلک کوکاروبیشداری را بکیشیت. همرودها له سمرنه و باودرهم که له هدمه بمشه کانی کوردستان هموں بدرست بز پاراستنی و زعی نیمزهی کوردستان، سه هرای که م و کوری و بر سیه تی و ناته اوی بپاریزیت. چونکه دستکه و تیکی زور گموره یه، نه کم رند دستکه و ته له دست بچن، نالیتم کورونامیتی، به لام کورد بزم او یه کی یه کجارت زور بمره دوا ده گرت ندوه. لم روانگه بیده هلق به خزم ده ده که بلیتم دسه لاتی نیستا پتویسته کاریکی ناوابکات که به شی زیاتری خلکی کورد له کاروباردا به شدار بیت.

ناسوکمیرم : لیر ددا مه سله یه ک ده خمه روو. دنیادنیای جاران نیه. گزی انکاری بندره تی به سمردنیادا هاتوه. شتیک هه یه پیچی ده تریت (نه زمی نویی جیهانی) نایا بزوونه و هی رز گاریخوازی نیشتمانی کوردستان چون ده کری وله باریده خوی له گهان نم نه زمدا بکو چیتنی تا بتراونی که لکی لی و در بگرنیت که قازانجی بمردو پیش چوونی بزوونه و ده دیهیتیانی به شتیک

لەناما نجە کانى تىدا بىن بىلايدنى كەمەوە. مەبەستم نەمە بىق ھەمۇر پارچە کاندۇنەمە بىرە چاوا گەردى دو اقسەت كەوتت ئەركى ھەمۇر نىشىمان پىرو درىتكى كۆرد نەمۇدە بىلايدنى كەمەوە نەم تە جىرو يە بىارىتىت؟

گۈرمى حسامى : بىلتىن راستە نىستانە زمى نۇتىي جىهانى لمىسائىتى جىهانىدا گۈزەتىكى گوردى بىتكېتىناوە. نەوگۇزانە كوردىستانىشى گۈزەتىمۇ. نەگەر لە مۇبوبىرى مەسىلەى كوردى باشىشىكابىن، قەت نەگەبۈرەتە نەم رادىيە كەۋەك نىستا بۇتە مەسىلەى رۆز. نەم نەزىمى نۇتىي جىهانى يەكە لە سەر ماڭى مەرقۇ دەيمۇكراسىي وناشتى جىهانى زۆر بىن دادەگىن، ناتوانى لەناوچە يەكى گۈنگى رۆزە لەلاتى نىۋە راست مەسىلەى مىالله تىكى . ۳ مىليونى بخانە پەشت گۈن. نابىن نەودىشمان لە بىر بىچىن نەوانەي نىستا خاۋەنى نەزمى نۇتىي جىهانىن، ھەرجى بىلتىن و بىكەن، لە جوارچىتۇرە بەرژەندى نابورى وسياسىي مىالله تى خۇياندا نەنجامى دەدەن. كەوابۇر كوردىش دەپن بە تەواوى نەود لە بەرچاو بىگىن كەلەو پەپىرى ژىرىدالله گەل نەزىمى نۇتىي جىهانى يەخوى رىتك بخاۋ بەرژەندى مىالله تى خۇى لە بەرچاوبىن. نىستا نەگەر باسى مەسىلەى كۆرد بىكەين، بىمانوى و نەمانمۇر، مەسىلەى كوردىستانى خوارو و اتە مەسىلەى نەم دەسەلات و حکومەت و پارلمانىيە كە لەلایەن خەلکەدە ھەلبىتىراوە. كەوابۇر نەم دەسەلاتىيە كە دەپن بەلە بەرچاو گەرتىن بەرژەندى مىالله تى كۆرد لە گەل نەزىمى نۇتىي جىهانى بىتوانى خۇى رىتك بخات. پاراستىنى نەم و دىزە و رىتك خىستى لە گەل نەزىمى نۇتىي جىهانى تەنسىر دەكاتە سەرىيەشە كانى ترى كوردىستانىش. نىستا بۇ رۆزئاوا كەبۇرەتە دەسەلاتىي كەوردى دىنيا، زۆرىتىرىستە كە بىزانىن كۆرد نەگەر دەسەلاتىي ھەبۇر، نەگەر سەقامگەر تۇر بولە ناوچە يەكى گۈنگى جىهانى دەسەلاتىشى بە سەر بەشى زۆرى نەوتى جىهانىدا دەپن، دىيەوئى چېككەت؟ ح سیاسەتىك بەرپۇرە دەبات؟ وەك لە بېرىمە لە كۆنفرانسى (استرەگەزلىم سالى . ۹) الە سەر مەسىلەى كۆرد، پەزىز فېسىز دەكتى كۆنگلىزى كۆتى : « كۆرد ھېشىتا بۆ خۇى نازانى جەدكى . بە خەلکى نىشان نەداوە

نەگر رۆزیک ببوبە حکومەت و دەسەلاتی همبووچدەکا؟ نەوهى من دەزانم كورد نەوتى ھىدە. نەوتىش نىمۇرۇز ئىپانى رۆزئناوارىدە. من لەلەندەن دەزىيەم، بۆخۇم بېرىدە كەمەو باشە، كورد نەكەر بۇو بە دولەت داخرا تەۋەتم پىن دەفرۇشى؟ نەونەوتى دەدا بەنیتە؟ چى لىتىدەکا؟ نەكەر نەونەوت نەدا، من لەلەندەن ناتوانىم ماشىتىنە كەم بازقۇم.. يان مەسىلەتى ناو. كورد ناوى ھىدە. پاش ۲۵ سالى دىكە ئاولەرقۇزەلاتى تېۋەرەست لەنەوت گۈنگۈزىدىن. كورد دەزانى نەم ناودى چ لىتىدەکا؟ »

نەم قىسانە هيتنىدە راستىجان تىتىدایە. بەداخموه كورد هيتشتا نەكەوتۇتە سەر بارى لىتكۈزلىنەوە، دەزگاو بەنیاتى دىزاساتى نىيە تابزانتى چەكتە. بۆزىە دەلتىم دەسەلاتى نىمۇرۇزى كوردىستان پېتۈستە نەم شتانە لەبەرجاو بىگىن ولەكەل نەزمى نۆتى جىھانى بچىتتە پېتىش.

سەرۇ قادر: لەم رۆزگاردا لەم دەچىن كوردىستانى، توركىياو كوردىستانى نېرلانەندىتىك بىرژۇونىنى كاتىيان نەڭەل بىرژۇونىنى بىندرەتى حکومەتى ھەريم يان نەوەسەلاتى كىردىكە كوردىستانى باشۇردا ھەيدەتى نەگۈنچىن. بەرائى تو نەكەر مەسىلەتى كورد بىرىتى بىتىت لە مەسىلەتى كوردىستانى باشۇر كورد بەگشتى بە خەم پاراستنى نەم دەستكەوتىۋە پېتىت. دېبىن نەوان چۈن رەفتار بىكەن؟

كەرمى عاصامى: من كەددەلتىم پاراستنى وەزىعى نىمۇرۇزى كوردىستانى خوارو، بەرام پېتىھەتى. نەوهىنى دۇورونىزىك ناگاملى يە برادەرانى حىزىمى دېمۇگراتى كوردىستانى نېرلان، يان بلىتىن بىزۇنەنەوە رىزگارىخوازى لەكۈردىستانى نېرلان بەشىۋە يەكى مەعنۇل وۇرماڭان ئىتىكى لەيدىكىن لەبەشەكانى كوردىستاندا پېتىك بىن، پېتۈستە ئەوه بىزانىن ھەرگۈزەن ئىتىكى لەيدىكىن لەبەشەكانى كوردىستاندا پېتىك بىن، تەنسىر دەكتە سەر بەشەكانى دىكەش. دەمىتىنەوە كوردىستانى توركىيا، وەزىعى نەۋى ئۆزىتىك فەرقى ھەيدە. من شېرىزەبىن وناللۇزى بارودۇخى كوردىستانى تورگىيا، لەباسىتى حکومەتى توركىيادا دېبىنەم. حکومەتى تورك هېچ مافىتىك بىز ۱۵ مىلييەن كورد قايىل نىيە. بەراستى ڈەنرالەكانى تورك

نیستاش وابیردە کە نمود کە زمانی مستەفا کە ماله. نموده لا یەکی مەسەله يە. لا یەکی دیکە حیزبە کانی کوردستانی تورکیان، له پىش ھەموانیاندا حیزبى کرتكارانی کوردستانی تورکبا (P.K.K.) انویش دەپن نمود لمبىرچاو بگرىن کە دەزىعىدە رۆز ناسكە وکارتىكى وانەكەت زيان بە دەزىعى نیستاي کوردستانی باشور و پارىلان و حکومەتى ھەريم بگەيىتن. نم نەركە بەلايى منمود دوولايدەن يە. واتە حکومەتى نیستاي کوردستانىش پېتۈستە بىتەشى دۇرەتى دەستى نەتمەدەكە لە تورگىيا بخاتە بەرچاو. من لام وأىدە دەست پېتىخەرى زياتر بۆ چار دەسەرگەرنى نم مەسەلە يە دەپن لەلايەن حکومەتى ھەريم و پارىلان نەدەن. دەپن رىنگاي تازەي بۆ بىلۇزىرىتەوە. رۆز ناخوشە لەدەشىتىكى کوردستان کورد حکومەت و دەسەلاتى ھەپن، بەلام پېتىشمەركە لەگەل كىردى برا تۈوشى شەپىن. نموده تەنسىرتىكى نالەبار دەكاتە سەرپىرور او ورەي كوردى، بقىدە ھىوا دارم نمە مەسەلە يە بدئاشتى چارە سەر بىكىت. ھەرچەندە من سیاسەتى (P.K.K.) نمودەي لە دەرەوە لەپرەدەر اتىيان دەبىسم، بەراسلى نازانم. پېتۈستە نەوان گارتىكى وانەكەن گە بۆ بەرۋەنەندى بارودۇخى نیستاي کوردستانى باشور زيانى ھەپن.

سىرقا قادر : دەكىرى بۇرى قىسۇر دەكە لە دەبىرە واتە لە ۋىزىر تەجىز بەيدەكى ناسك لە كارى تەكۈن دايە. باشەندرىكى نىشتىمانى يە بەرزە كە تەرەفلى قىسۇردارى نمود بەرە واتە (P.K.K.) انابىت زياتر بىكەوتىتە ۋىزىر لۆمەتى كورد كەوا بۆ جارى دۇوەم خەرىكە نمە حکومەتى كەبە كارى خۆزى رانانگا بەشىتى لابەلايى تە خەرىك دەكەت و پالى پېتۇددەن تابكەوتىتە ھەندىتىك معادەلاتى نىقلەيمى كەلمۇانىدە پېتى دەرنەجىن و لە توانانى دانەپن؟

كەرقى حسامى : نموده لا یەكى مەسەلە يە. راستە لەوانە يە حکومەت تۈوشى نمودەپن كەند توانىن خۆزى بىن رابكىرىنى. بەلام لەمەر مەسەلەلى قىسۇر كە باست كەدە، من قىسۇر دەخەمە سەر حکومەتى دېكتاتۇر و شۇقۇقىنى تورگىا. دەزانىن جارتىك (P.K.K.) نىعلانى كەدبۇو كەشەنناكىدىن و دەماندۇرى بەناشتى

مدهله که چاره سرپکری. نیستا تورکیا به نایه وئ ناشتی همهن و پال به کوردوه دهن که شر بکات. جهلاه کانی تورکیا بدنه مدهن و اده که ن که شر بکویته کوردستان و وزعه که تیک بجتن.

سمرق قادر : نینجا باشه. حکومه تی کوردستان چنده مسئوله له سیاستی حکومه تی تورکیا یان هی تاران. خوهمان شت که حکومه تی . تورکیا دهیکا، که متر نیه لوده که نیران گردویه تی دمرحق به بزوو تنهوهی کورد نمودیو. دمرحق بنتیمهش. تائیستا تزب بارانگردن، تجاوزه لحدود له عهینی کات تیرورو ته قاندنهوهی بهدوام. بهلام بزوو تنهوهی کورد له کوردستانی نیران و هک جه نابت نیشاره ت پیکرد معامله یه کی مدعقول ده کا. لوه دیدگایه که بدرهوندی به رزی نیشتمانی له سره ودی ننم شتانه یه. یانی تز پیت و انبه له معادله یه دا (P.K.K) که میک هاری سنه گینتر دهین.؟

کفری حسامی : پیتم وايه حکومه تی کوردستان مسئول نیه له راست سیاستی تورکیا و نیران. بهلام پیتم وايه حکومه تی کوردستان به مسئولیه تی زیارتی له سدرشانه. چونکه دسه لاتی نوروزی مه سله کی کورده، دهین نهرهشی زیارتی همهن. دهین ریگای تازه ت بدوزتیوه بتچاری نم مدهله یه. من سیاستی به ردنگار بروونی (P.K.K) له گمل حکومه تی کوردستان به راست نازانم. به سیاستیکی چهوتی داده نیم. چونکه نه مانی نیره، نه مانی پتله بزنهاو ایش. من بیرونیه کی دیکه ش ده که موه، نه ویش گزیبونی نه و هیزیوه کله کوردستانی تورکیا خدمات ده کا. نه ویش تاراده یه کی زورزی یاغان پیتده گهیتن. و دزعنی نیستای کوردستان رزگری پوچکه یه. پیرسیته به زیری له جوار چیوه بدرهوندی به رزی نه تنهوهی کوردا چاره سر بکری.

ناصو کفریم : دیاره به حقیقت بزوو تنهوهی رزگاریخوازی نیشتمانی کوردستان له قناغیتکی تازه دایه. گددلیم بزوو تنهوهی رزگاریخوازی نیشتمانی کوردستان مده ستم سه رجهم بزوو تنهوه که یه. له بدر چاوی خوهمانه ده چینین نم بزوو تنهوه دیه له حاله تیکی تازه دایه. له حاله تیکی نیستیفتا یه کی

تازه، لەحالەتى دەرسىنگى تازە لەبىر دەم نەركىتىكى تازە. لېزەدادىيارورۇنەھەول وکۆششەنە يەلە كوردىستانى تۈركىيا بىتىكەتىانى بەرەيەكى كوردىستانى. لە كوردىستانى نىترانىش دىسان چەند حىزب و كۆرى و كۆمەلتى دىكەمى سىاسى ھەن. نىستا نەم حالەتە حالەتى يەكگەرتەن و يەكگەرتەنەوە و لەپاش نەم ھەل وەمرجهى دىما، پاش نەغانى نەوبىلوك بەندى يە نايەۋەللىزى يەئى لەپىشان ھەبۈورەنگە بۆتە كارى رۆز نەم يەكگەرتەنەوە يە. دەگرىن لېزەدا بېرىنەوە بۆ كوردىستانى نەودىيە. تۆجۈن لەوى و دەزەكە دەبىنى بەنسىبەت نەوان. چۈن لەبىر دەم نەپۈرۈسىدە ئادان؟

كەمىي حسامى: بەرای من نىستا هىزەكانى كوردىستانى ئىران لەبىر دەم تەجروبەيدەكى زۆرگران دان. بەرلەھەمۇشت پىرسەتە لە گەل بارۇدۇخى نۇتى جىھان خۆرىتكى خەن. ھەوەل ھەنگاوش بۇ نەم كارە كەلك وەرگەرتەن لە ھەل وەرجى پىكەتا روپەكتى خۆيانە. نىستا بەداخواهە نەووەزەعەمى پېشىرلە كوردىستانى خوارووھەبۇو، واتە پەرش و بلاؤى و شەپوگىشە، نىستا خۆزى گەياندۇتە كوردىستانى لاي نىتمەش. ماوەيدەكى زۆر شەرتىكى داخدارو خوتىناوى لە ئىران دووهەتىزى سەرەكى كوردىستان، وانە كۆمەلەدۇھىزى دېمۇركات سازىبىوو. نىستا بەخۆشىھە نەوشەرنەماوە، بەلام لە نىتوخۆزى حىزىبى دېمۇركات دووبەرەكى سازىبىو. نەگەر لىتىم بەنیراد نەگىن وېرادران بېخۇتنىھە كېشەيدەكى بىن مانايد. چۈنكە ناكۆكى نەوان ھېچ شتىتكى مەبدەيى و سىاسى تىدانىيە كەلتىكىان جىا بىكەتەوە. بۆتە جىتكىي داخە. بەتاپىدەت ناشت بۇونەوە يەكگەرتەنەوە لە كوردىستانى خوارووچەندە تەنسىرى باش و لەبارى ھەبۇھە لە سەر بزوو نەھەدى كورد. پىتم وايە وەختى نەدوھاتوھ ئەپۈراد درانە بەدىتكى فراوان و بېرىتكى نازاد، بەممەستى خزمەت بەبزوو نەنمەوە پىتكەوە دانىشىن و يەك بىگىن نەوولە كەلە هىزەكانى دىكە، گەورە يَا پچوڭ بىگەنە يەك و بىزىرانە كەلك و درېگەن. لەونزەمدە نىستا ھاتوتە بېشى خەللىكى دىكە كەللىكى و درگەرتىو، خەللىكى و اش ھەيدە زەرەرى كردو، بەلام نىتمە دەپىن

زدروه و قازانچی خۆمان نەمەرجاوبێن. دەبێت نەو خەیالەش و ھابنیتێن کە حینیتیک خۆ بەنوتیتەری هەممۆمیللت بزانێن. وانەمیریکا کەنیستا بەسەر دنیادا زالە، نالىن من هەممۆشتیتکم، شەرىکان بۆخزى پەيدادەکات. لەکور دنستانی نیز اپانیش هیزی دیکە هەن، گەورە یا پەچووک، دەبێت پیتکەوە بزووتنووە لەقەبیران رزگار بکەن.

سەرچ قادیر : تۆپیتت وایە بزووتنووەی رزگاری خوارازی گەلی کوردستان لەپرۆسەی تەکوینی خۆبیدا خەربیکە نمو قۆناغەی پەرت و بەل اوی، دژایەتی و بەراکری، بەجنی بیتلەن. نەو حینیانە کەلەررووی بەرنامەوە نیک نیزیکن و هیچ خیلافیان لەبەینی نیبە مەعنای نەوەیە بەلگەی لیتک دوروو بۇونیان نى يە نەمە بەدقۇناغیتکى نوئى دەزانین لە تەکوینی بزووتنووەی سیاسى کورستان ؟

کەریپی حسامی : نەو پرۆسە يە بە خۆشیدوھە ھەيە. نەگەر کوردستانی خواروولیتکەر تین کەوا بەکردهوھە دەبینین جىتى گرتوھ، تەماشاي کوردستانی تۈركىا بکەن. کاتىتک (P.K.K.) (الخۆي زىباترکسى بەکور دەنەزانى، نیستا دەبینن لەگەل حینیە کانى دیکە دادەنیشتن و بەيانىمەي ھاوبەشىش دوددەکا. نۇواندەن گاوارى باشىن. پىتم وانیه براادرانى کوردستانى نیزان وەك براادرانى کوردستانى تۈركىا بن. لەلائى نېئە سیاستىان نەرمىتەوە مەسىلە کان وردىت لىك دەدەنەوە. بىریه بىانوتک بىتنووە نابىنم کە پىتکەوە دانەنیشىن. پاشان يەكگەرنەوەی نۇوان تەنبا يەكگەرنەوەی خۆبىان نیه. بەھەزاران كوردلە كوردستانى نیزان ناوارە بۇون نۇوانە ھەممۇ تېتكۈشۈرۈفىدە كاربۇون. ژيانيان لەم رىتکایەدا شىتاواھ، بەلام نىستالى بەرناكۆكى نۇوان بىتلايدەن دانىشتوون. يەكگەرنەوەی نۇوان دەتوانى نەم ھىزە مەزىنە لەدەبورى يەك كۆنکەنەوە. تەوە دەبىتە هەيتىتىكى گەورە. پىتم وانیه نەوە دەسەلاتى نۇوان گەم بىكانەوە. براادرانى حینىبى دىتىمۆگراتى کوردستان زۆر ھەول دەدەن لەگەل ھىزە کانى سەرانسەرىي نیزان بەرە پىتک بىتىن و نیزىك بىندوھ. نەوە كارتىكى باشە. بەلام بەرای من پىتىستە بىز بەكتىسى ھىزە کانى کوردستان بىت ھەول بەدەن. نۇوان نەگەر لە كوردستان بەرەوە كېتىسى پىتک بىتىن، باشتىدە توانن لەگەل

هیزه کانی سدر انسمری دانیشن و قسمه شیان باشت دهروا. رهنگه له سیاسه تی جیهانی شدا زیارت حیسابیان له سهربکری.

ناسو کهریم: لم سه فهربدا نیاز تان نیه چاوت به رتیه رانی حیزه سیاسیه کانی کور دستانی نیران بکموی. به تاییدت هر دوو بالله که دی حیزی دی موکراتی کور دستانی نیران.

که ری حسامی: گه راهتم بوئیه هیج خدیال تکی تاوم نعبه کمسه ریان بدهم. نهوهش تاراد دیده ک به هدقی خومی دزانم. نهوان هاتوونه نوروپا سهرب منیان نه داده. له کاتیکا من له نوروپا لله زور شاره کانی وک له نندن، پاریس، دانیمارک، ندلمان، پراک و شوینه کانی دیکدش له سیمنارو گوتیونه کانی کردیدا به شدار بیوم. به لام پیچگه له مهلا حسنه نی رستگارکه دووجار سمری لیداوم، نهوانی دیکه نهاتوونه لام. منیش بیرم له سدر دانیان نه گردت تدوه. خوتان ده زان ره گی کور دانه هر ده میتني.

سدر قادر: لم رزو و نوروها هیج کاری لئ نه کردوی؟

که ری حسامی: پیت وايد رووداوه کان هه روا به هسانی کاری کنه سه رکورد؟ لم باره ده بیرم لئ نه گردت تدوه. هرجهند کاک مه سعد و مام جه لایش گوتیان که هه رهاتویه نیره، پیمان باشه سه رتکیان بدهی.

سدر قادر: دوای نه تم ته جره به دور و دریزه هاموستاکه ریم، تن زور ره خنده شیودی رتیک خستنی حیزه کان و نهبوونی دیموکراتی ناخوشی ده گری. قاستی بزو و شدوهی سیاسی به رزنانی، رات له جوری کادیره کان نیه، نمهه ده گه ریت دهه بوئنم قوزناغه میله ته که مانی تیدا ده گی، جدنابت چون له حیزبایه تی ده گهی؟ بلیتی نه تم ته نزیه رتیک و پیتک و دیموکراته له ولا تانی و دک نیمه مه جالی دروست بیونی هه بیت؟ هله بله به رجا و گرتني نه وحدو لانه لم بواره دراون.

که ری حسامی: من پیم وايد نیم کانی هه یه که زیانی حیزبایه تی له گور دستانیش بدر استی بیته زیانی کی ره سدن و سدر دکی و دیموکراتی. به لام

تائیستا (زوربر اشکاوی دلتیم) زبانی حیزیایه‌تی بدوشیوه‌ی که پتویسته لعباری دبموکراسی داخلی حبیبی تووشی نهاتووم و نه مدبوه. من نازانم سدرؤک و کادیروبر ادرامنی کاریه دستی نموحین‌بانه، که ته‌جره‌ی حیزیه‌کانی درموشیان هدیه، بیچی عدنگاوی زیاتر تائیتن بونه‌وهی گیانی حیزیایه‌تی به‌تمواوی مه‌عنای سدقامگرت‌توبن؟ له‌کردستاندا مه‌سله‌که رزور تمسک گراوه‌تهدوه، له‌گاتیکا ده‌کری رزور شرا انتر نیمکانی ده‌پرینی بیورای خدلک، که‌سانی غه‌یره حبیبی، پیشک بیشا. وابن خدلکی غه‌یره‌حبیبی ههست به‌مه‌ستولیه‌ت بکهن. رزوره‌بره نهادنای نهادنای حیزین پیشان وايه هدمو نه‌رکی میله‌لت له‌هستقی نهادنو قازانچ و بدره‌هودندی خه‌لکیش همنره‌وان دهیزانن. و افیرکراوه، پیش وایه نهودی حبیبی نه‌هئ دلستز زیه. دیاره نهود پیویستی به‌چوونه‌سمری پله‌ی کولتوروی خدلکبره هدیه.

سرقا قادر : فاکت‌ری نیدیزلوژیا لهدروست کردنی نهورو آنگه‌یه‌ی جهناخت له‌سده‌هیزیایه‌تی ههست پن ده‌که‌یت. واته نیدیزلوژیا واده‌کات خدلکتک حیزب بر نهود دروست بکهن نه‌ک بز واقیعی سیاسی و لاته‌گه‌ی.

که‌زمعی حسامی : وک فدرمیوت مه‌سله‌ی نیدیزلوژیش ته‌نسیری هه‌بوه. ته‌جره‌به و امان نیشان ده‌اکه لمبزوونه‌ودی رزگاریخوازی کوره‌ستاندا ته‌نسیری منتفی هه‌بود. نیستا و هزاعیکی تازه‌وقتنااغی تازه هاتوته پیش. به‌لام لام وايه چه‌بی کوردیش وک هدمو چه‌بی جیهان به‌خودا ده‌چیته‌وهوناوریک لمرا بردوی خزی دداده‌وه، قتنااغی تازه‌ی بزروونه‌ده ده‌ناسن و ریبازی تازه وشیوه‌ی نوی بؤ خیبات هه‌لده‌هیزی.

سرقا قادر : له‌پروردیه‌کانی جهناخت له‌وانه‌یده‌بؤ خوتنه‌رانی برایه‌تی زیاتر له‌خلکی ترجیتی پرسیاربین یان حمزله‌هلامه‌که‌ی بکهن. نه‌ویش له‌نیوسینه‌کانت، بعتاییدت له‌پروردیدکانت باسی بازیانیت کردوه. له‌کوتایی وادیته به‌رجاو گله‌هه‌لسکوه‌وتی بازیانی تز رزور رازی نه‌بوروی ومن یه‌گ به‌باری خزم تابه‌رگی حدوتهم ختنندق‌تهدوه. هدهشت‌مم نه‌دیوه، نه‌گهر شتیک

له ویدا گوتراپن نازانم، بەلام نەودى كەدىيۇمانە بەعام واتىتىدەگەين ھەلسەنگاندىتكى زۇرنىچابى، يان بلىتى يېر بەپېستى خزى لەگەل بازمانى نەكراوه كە نېستا لەم قۇناغەي دواى رايىرىن خەلک پىر وەك رەمزىك بۆ يەكگەرنى بىزۇتنەوەي كورد تەماشاي دەكا وەلەھىتانا نەوەي نەو وئىدرىس بازمانىشدا دېستان كىرد يەك پارچە پېشوازىيانكىد. بالتىن فەرقى ھەيدە لەگەل تەقەلاي نەم رېتىيە دېكتاتۆرانەي كەسینارىيۇشانۇڭرى كەورە گۇورە بېرخيان دروست دەگەن. خەلک خزى پېشوازى كەدو سۇورى حىزبىيەتىشيان بەزاند. لەناو پارتى دېمۇكراٽى كوردستاندا بازمانى وەك رەمزىك تەماشادەكەن، رەمزى بىزۇتنەوەي رىزگارىخوازى كوردستان.

كەرعى حسامى :لەپىرە درېكائىدا نەك ھەرنەوەي مەربوته بەبارزانى، بەلكۈرە تەجىيدە حلپىلى ھىچ يەك لەم سەلدەكائىم نەكىردو.

ھەلسەنگاندىيان تىدانىدە. من ۋىيانى خۇم نۇرسىبۇونەوەي رۆزىانە لەگەلى بۇوم. لەبارەي بازمانى يەوە ، بىتم وانىھ سیاسەت و كەرددە كەنلى بازمانىم شى كەرىپەتەوە. لەپەركى يەكەمدا باس كەرددە كە زۆر لەبارزانى نىزىك بۇوم. نەوندەي كەباس كرابىن سالى ۵۹ يە لەعېراق. لەوئى لەحىزىي دېمۇكراٽ دالەگەل تەحەمەد توفيق نىختىلاقىمان ھەببۇو. لەو تىختىلاقەدا بازمانى گوتى من نەحمدە توفيق دەناسىم. نىتەر نىتەمەيان لەعېراق دەرگەرەدە. لەگەل نەوەش جارىتكى بازمانى خزى سوارى ماشىتىنى كەرم و بىردىمە لای مۇدېرى نەمن (عبدالمجيد) گوتى نەوە مېيانى منه. بەلام ھەر دەرگەرەي. پاشان لەسیاسەتى دوايى بازمانىدا نەم و تارانەي لە رادېتى يەيكى نېرەندە خۇتنىدۇمنەوە، تەئىدى سیاسەتى بازمانى بۇوە. سالى ۱۹۷۵ وەك نۇتەنەرى حىزىي دېمۇكراٽ چۈممەلای. لەدەردوە لە نۇرسىبەنە كەنلى خۆمدا بازمانىم بەرەمزى مىللەتى كۆرد زانىبۇو. تەنانەت لەوتارىتكى خۆمدا نۇرسىبۇمە: دەكىن بلىتىن بازمانى بۆتە ھۆزى ناسىنى مىللەتى كورد. دىيارە نازانم نىسبەت بەشە خىسى بازمانى، يا بەسیاسەتى پارتى ياشورش لەھەندىتكى جى

نورکه قلمی رهخنه گه یشتبیتی. پیتم و اینه نهود کاریکی سهین. به هه قی خوم زانیز، رهنگه که میشم نووسین، پیوسنے زیارتی شی بلیم، سیاستی نهوان نسبیت به حینی دیمکرات و پیتوندی له گل ریثی نیزان ین غدلت بود. له کتیبه که دیکمدا (کوزاری دیمکراتی کوردستان یاخودمختاری) دوری بارزانیم له بزووتنمودی کوردستاندا نیشانداوه. له سیمیناریکدا لعده لامی برادرتکدا گتوومه: بارزانی بزرگی بزووتنمودی کوردده زانم. ناکری باسی مغزی و کورد، خهباتی کورد و مسله کورد بکهی، بهین باسکردنی بارزانی و تیکوشانی لم ریگایدها. بهلام نه کفر بیتهی مسله کی شیکردنوهو هلسندگاندن، نمودمه که بارزانی سه روزکی بزووتنمود بود جیئی رهخنه هید. نهود مسله که دیکهی. زورگس پیتم دلیتن له بیرونیه کانت دا، مسله کانت شی نه کردتهوه هر شت نووسیوه. دلیم با خلاس به نه خشیده کی ناوام هدیه که له سر بزووتنمودی کورد وک پیداچوونمود شت بنوسم و هله کان دهست نیشان بکم. نه پیشواییه له هینانمودی تدرمی بارزانیش کراوه، هدقی خویه تی. نه کدر فیزام ههبا یه بز به شداری لم پیشواییه دا دهاتموده کوردستان. نهود بچوونه.

سفره قادر: لم دوساتی دوای را پیرین. مسوگر بدوردی چاودتیری رووداوه کانی کوردستان برویت. نیستاش دوای چه ندرقرز له همولیتر چاوت به گاک مسعود بارزانی و مام جه لال که وقوه. رای نهود و سرگردات چتن خریندهوه. بز چاره سمرکدنی گرفته کان چند خوش بین و گذش بهینی؟

کدری حسامی: به گشتی دهیت بلیم خوشبینم. من له را بردوودا سیاستی یه گیتی نیشتمانی و بارتم لهیارهی مسله کوردهوه بین تعاونموده. هیندی جارگوتوره نووسیه شم. بهلام وک هیزیتم خوش بود که هدن و پیتم خوش بود هدر بیتی. له چاویتکه وتنی کاک مسعود مام جه لال به خوشیه و هاستم بهوهی گرد گه هرتکیان هدست به که مرگویی ددکن. دلخوشیه کم لعده دایه، کاتن هدست به که مرگویی ددکن، واته دیانه وی چاریشی بکن. هرتکیان هدست

بهوه دهکنه کوردزغه که ناسایی نیه. دهگه رتتهوه بز نم دهسه‌لاتهی که دابهش کراوه و دبین چاری بکنه. نه‌گه رچاری نهکنه، لودش ناخوشترد بهیت. چونکه له‌دنیادا شتی و ایه له‌لاتیکدا دو حکومه‌ت ههبن. نهوهی نیزه حکومه‌تیش نیه، لدراستیدا دو‌وحیزین برونه دو‌وحکومه‌ت. له‌نیزه خلکدا هسته بهو ناته‌باییه ده‌گری، خلک هتدادن پترنارازی دهیت. نهوهش بقزووتهوه و بق حیزیه‌گانیش زیانی ههید. من هدستم کرد که خدمیرکن چاری نم و دزعد بکنه. دیاره که‌موکوبیش زوره ده‌روا به‌سانایی چاری ناکری.

سرمه قادر: نم دابهش برونه‌خلک له‌دهرهوه نهقدی دهکنه و پیش ده‌لین حکومه‌تی (فیفتی - فیفتی). من نالیتم جهناخت بهم دوسه‌رگرده‌یده یان به‌حکومه‌ت و پارلمان بلتن چی بکنه. به‌لام ته‌جره‌بی شوینان و نهوهی که لعاقبیعی ولاطی نیمدهش نیزیک هن، پیت وایده‌دبین به‌گشتی له‌سدر مسته‌وابی شدعبی چون چاریکری؟

که‌رعی حسامی: من پیتم وایده دوزریگای ههید. رتگایه‌کیان تازه‌گردنده‌هی هله‌لزاردنه. هر‌حیزیتکی زوره‌ی ددنگی بزدرا، دهسه‌لات بگرتیه دهست و حکومه‌ت بکا. حیزیی دیکهش سیاسه‌تی خویان ههین، به‌لام له‌سیاسه‌تی گشتی دا مل بیه بریاره‌کانی حکومه‌ت رابکیشی. وهک ولاطانی دیکهی نورویا و نهمریکا، حیزیتک حکومه‌ت دهکا و نهوانی دیکهش مخالفه‌ت دهکنه. نهوه لایه‌کی مسدله‌ید، لایدکی تری مسدله‌که نه‌گهر نهوه‌یان هن ناکری دبین له‌شاره‌کان تهناهنت له‌دیها‌تیش نه‌جخومه‌نی شار، نه‌جخومه‌نی گهره‌ک، نه‌جخومه‌نی ناوچه، یدکیتی نووسدران، یدکیتی قوتاییان. یدکیتی چی و چی... به‌هلزاردنیتکی نازاد، نهک حیزیانه دابه‌زرن باخه‌لک کاروباری خوی به‌ریوه بهری. نهوه کارتکی دیموکراتیانو مدعوقولته.

سرمه قادر: مل که‌چی لم‌بدرانبه‌ر هله‌لزاردندا؟

که‌رعی حسامی: من واید بزده‌جم. به‌لام دیاره فارس شتیکی ههید ده‌لین: (صلاح مملکت غویش خسروان دانند).

ناسو-کمربیم: پروژه‌ی کاری فیکری - سیاسی داهاتوت نه‌گذر بکری **باتین** ج دهبن؟

کفرمی حسامی: هدتا لنهزوپا بهم دهبن **باتین** هیچ. نه‌گذر ثیمکانی و اپتیک بن بجهمه‌وه ولاتی خوم، دیاره نیزه‌ش هزو-لاتی خومه به‌لام دیسان هردنهن نهوهی به‌گاریتنم، فیکری کاری سیاستم هدبه. ناتوانم وهدقیش نیه له‌سیاست گهناهه‌گیریم باش. ۵ سال تنکوشانی سیاسی. به‌لام هدتا له‌نزوپا بهم پیتم وايد بتوکاری سیاسی هیچ بمنامده‌کم نیه.

ناسو-کمربیم: نه‌کاری فیکری؟

کفرمی حسامی: کاری فیکری نه‌گذر پیتم بکری هدنزو-سینه‌کدیده، جاری هدرو ا خمریکی نووسینی ببرودریده‌کانم. نازانم که‌نگن تدواویان ده‌کدم. نه‌گذرنه‌ون تدواو بن، به‌تمام له‌سر بزوو-تنه‌وه‌ی رزگاریخواری کورد له‌کوردستانی نیران، به‌تاییدت می‌زیوی هیزبی دیموکراتی کوردستان بنوسم. نه‌هم بین خزم‌تیک دهبن چونکه هیزبی دیموکرات زوری خهبات کردوه‌اله‌تیو می‌لله‌ت دا خوشه ویسته، به‌لام زور شتن لئ شیتو-نزاووه هیچ لیکو-لینه‌و-دیده‌ک له‌سر هدلس وکمود هدل‌موراستیه‌کانی نه‌کراوه. نه‌مه له‌باری نووسینه‌ده، به‌لام له‌باری سیاستیه‌وه نیستا له‌نزوپا ههر دووسن که‌س خمریکن هیزب دروست ده‌کدن. داو‌اله‌منیش ده‌کدن بتو نه‌م کاره، به‌لام به‌راستی هیزب دروست‌کردنم بتوخوم له‌نزوپا نه‌گمر پیتم گالته نه‌بن پیتم بازاره. هیوا‌دارم خز له‌کاری نوا نه‌دهم.***

*** لیکه‌شدا ده‌مده‌ی نهوهی له‌دوای و تنوویتی روژنامه‌ی (کوردستانی نویز آنزو-سیپمه‌هه) دو-بیانی کمده‌وه. به‌داخله‌هه گدش بینی به‌کم سه‌باره‌ت به نهزمونی دیموکراتی کوردستانی باشور و چارصه‌رکردنی گیروگرفته‌کان له‌لایدن دووسه‌رکرده‌ی هیزب دسه‌لارداروه گوته ره‌ش بینی. نه‌وان نهوهی به‌قصه دویانگوت، به‌گرده‌وه جویونکی تیزرو-تنه‌وه. دهستکه‌وت و به‌زیاره‌ندی نه‌ده‌ده‌یی بیان فبدای قازانچی ته‌سکی هیزبی کرد، خوتنی هزاران زد-حده‌تکیشی کوردیان به فیروزدا، سرمعه‌وه په‌رستیزی کوردیان له جیهان هیتا‌یه خوار. خه‌لکیان تروش برسيه‌تني و پیتازاری کرد. به‌کورتی ناوات و بین‌جوانه‌گدم سه‌باره‌ت به‌هارود-ملی کوردستانی باشور به‌فیروزه‌وه‌له‌له ده‌چوو.

سەردانی سولھیانی

رۆزى ٩٩٣/١١/٤ بەریزمام جەلال ماشین دەووبىتشمىرگەی ناردن،
 لەگەل کاک مومتازى حەيدەرى چۈومە سولھیانى میوانى بازەگای يەكىتى
 نىشىتمانى بۇوم. دىياربۇومام جەلال نامەدى بۆکاک عومەرى سەيد عەلى
 نۇرسىپىبو. لەسولھیانى سەرتىكى ماموستا كەريم زىندى - م داو يوسفى
 رىزوانىم دىتىمۇد. تەلەفېزىيۇنى پارتى دەمۆكراطى - يەكگەرتۇر و تۈزۈكى
 تەلەفېزىيۇنى تۆمارگەد و گاڭ حەممەشوان و گاڭ عەلى لەبارەگای گەرگوڭى
 حېزىسى كۆمۈنېستى كوردستان - عىراق مېياندارىيەكى بىرایانەيان كىردو
 تەلەفېزىيۇنى نەوانىش و تۈزۈكى درېزى تۆمارگەد. لاي نىوارى گەرائىنەوە بىز
 ھولىتىر و لەگەل سوپاس بىز ھاوسەفەرىسى گاڭ جەلال و گاڭ دارا دوو
 بىشىمەرگەي يەكىتى نىشىتمانى لەن يان جىابۇرمەوە.
 بەخۆشىيەوە گاڭ عەزىز سەھىمە دىش لەسەفرگەر اپۇرۇدوبەتەشىف ھېتىنانى
 بۆلام سەرفەرازى كىردم.

گاڭ عەزىز رۆزى ٩٩٣/١٢/١ لەمالى گاڭ كەمال شاڭر مېياندارىيەكى
 كوردانە سازگەر بۇوكە بەبۇونى بەریز نەبوداود سكىرتىرى حېزىسى كۆمۈنېستى
 عىراق و گاڭ عومەر عەلى شىيخ سكىرتىرى حېزىسى كۆمۈنېستى كوردستان
 و گاڭ مومتاز حەيدەرى و مېياندارىيەنەن دانىشتىتىكى گەرم و خۆمانەمان
 لەگەل خواردىتىكى بەتام و خۇش بىددىسر.

رۆزى ٩٩٣/١٢/٢٧ سەردانى ماموستا مەلاعەمولاي حاجى سمايمان
 كىردى. فراوينمان لاي نەوخزارد و دانىشتىتە كەمان بە باسى نۇسقىن و نەدەبیات
 و ھېتىندى يادى راپردو و گەرم دادىتىنا.

مکتبه ۱۴۷/۸ ۱۹۹۲/۱۲/۵ زماره (۱۰۰)

نالای نازادی

کوتیوری خنمه پسر المعمور کهی ظفمان بمنزه اسی
دمازین ، روزنامه ای تکه ای تلخیوری هوکنر باهاری
کننه شاهزادت بین خدمتی به اماراتیان هابوری کوتیوریان
شود شیرزاده و دماسزی نیشنیان جیانشده .
بهاکوشی شهد زاره ناپریزی (تحریه طلبی امتنه
جهنکی زستاوی سترسانندی نیکوکشانی کوره .
سوسنی رزبریده سهون که لصمرانیم و بستورخوازی
روای نعهدید کورد دا ، مکونهی ناگیرکرد روناگیر
هیزی چهیز و ایست نهاده سرده است به که مگن .
بیان لعدرا سهه شد بمنسیهدا هنرمه کاتی کسورد
لعنیانی به کترن لیک بلاد نهین .

هلهنهه ماموستا گیرمی خسانتی بیوستی
پهنا سلسلن سه ، جوکه کلکی در دری و قدری سیاسی است
درزگاری کوشاری همامان شا نهاده که هم لوشی هم میانی داشت
میرولای عالمدکریو خوش لسته مراتی و میخیستی
معزیزیاتی سه سلطنه که کوردستان بدوستی لجه
فق کوردستان ، آخهه عرجانیه که میسته کردناده
لزکوهه ماموستا کورسی خسانتی راش داشت
گزی بسزدیدناده بزی ماموستا که میسته که میسته
لهمه که میسته که میسته میخیستی

هلهنهه که لکی خیسته له و لامی نالای نازادی

وتوو ویژ له گمل نالای نازادی

هلهنهه ماموستا گدیری خسامی پتوستی به بتنیاندن نیه ، چونکه کاری
دوورو درتی سیاسی لرزوگاری کوماری مد هاباد تانه مرز که و هلهنهه کانی
و دیاریونی قله مده کهی و شوتنی له نیتو بزاشی رؤشنبری به درتی ای نموسالانه
چ له کوردستان بوده چله دههودی و لات زیاره ، دیارو بده رجاون . لسه دانمودی بز
کوردستان ، رقزنامه که مان بدده رفته زانی که لنه نیزی گدیه ماموستا گدیری
حسامی لهدزه زورمه سلهی گرنگی په یو دنیدار به دوزی میله ته که مان
بدنوتنی ....

﴿ نالای نازادی : ماموستا سه رهتا ده ماندیه لهو منسلمه ده پیکهین ،
کمله کوردستانی روزه دلات هدتا هدنر کشی له گلدابیت خود موختاری به

پەرائنت لە جودا خوازى دەلىستىزى بۇ نېتىانچىھە تى سەپىردە كەرت، لەلايەن دۈرۈمناڭمانەو. كەچىي دەبىنەن لە پارچەي باكىرمان سەرخۇبۇن دەمەتكە بۆتەنارەمانع و بىتىگاڭ بىتىگاڭ يەردو پىتش دەچىت و تىكىتىشان لەپەيتىاۋى گەرمە. لە باشۇرىشدا لە تەم وتومان و كۆت و زىنجىرى حوكىمى زاتى دەرىبازىبۇين رۇدەوە فىدرالىزىم. رەنگە نەو مەسىلە يېش ھەرجىتىگاىي باس و لېتكۆلىنە دەمان بىت لەمەر ئۇدەي ئاييا فىدرالىزىمېش ھەروا چەندىسالى تىرىھەستىيەوە بىنالىيىنى، ياهەنگاوى قەت بىر بىرەو ستراتىيىزە تى سەرخۇبۇن؟

— كەرمى حسامى : مەسىلەي نەتەوەبىي يەكتى لە مەسىلە گەرتىپوجىكە كانى را بىر دووسەر دەم و چار دەرسەر كەرنى لە دۇلۇتى فەردىنەتەوە يېيدا گەلىتىك دۇزارە. جانە گەر بىردايىنە مەسىلەي كىرددۇخىزان لە داۋوبەندى خەيالات و وىست و بىتىخۇبۇن رىزگار بىكەين و واقعىيەتى مىتزووېيى و جوغرافيايى و بارودۇخى جىھانى بىخەينە بەرچاۋ، نەرددەم دۇلارى چار دەرسەر كەرنى مەسىلەي كوردىمان پەتى بىزۇون دېبىتەوە بەبۇچۇننى من بۆچار دەرسەر كەرنى مەسىلەي كورد دوو خالى سەرەكىيمان لەپېشە، پىتىستە لە بىر چاوابان بىگرىن:

يەكەم: خالى بىنچىنەبىي، بىرىتى يەلە مافى دىيارىكەرنى چار دنووسم، و اتىدامە زىران و پىتىكەيتىانى دەولەتى سەربەخۇن ئازادى كوردى وەگ ھەمۇر نەتەوەكانى ئازادى نەم جىيانە. نەم خالە وەك ستراتىيىزى بىزاقى رىزگار يەخوازى كورد دەپىن بىكىتىنەتىنە خەبات و تىكىتىشان و نابىق قەت رۆزىتىك لە رۆزى زان دەپىرچىتىمۇ دەپىخىرتىنە پېشت گۈنى. پىتىستە كۆمەلەنلى خەلکى بېن گوش بىكىن و لەبارى زانسى و حقوقى و سىياسى و كۆمەلەيەتىيەوە لە سەرى بىنۇسلى و رووون بىكىتىمۇ.

دۇوەم : دۆزىنەدەي رېتىگاى راستى خەبات و شىۋەي بەكارەيتىانى نامرازى ھەتكارى لە بارو گۇنخا و بىزگە يېشتن بەو ستراتىيىزە و بەمۇقۇناخە، واتە تاكىتىكى خەبات و تىكىتىشان. لېرەدایە كەبىر و پەرەپەر بۆچۇننى جىاواز لەتىبىز اۋاشى رىزگار يەخوازى كورد اسەرەت لە دادا دەپىتەجىنگاى مشتومر لە نىتو ھىزە

سیاست‌گاندای.

من پیش و اینه هدلگرتنی دروشمی خودموختاری له کوردستانی روزه‌هلاات (دلستزی بهن بزنیرانجیه‌تی) بدلکو و دک تاکتیکی خبابات به گویره‌ی بازودخنی و لات به کار دهیتری. هدلگرتنی دروشمی خودموختاری، ردنگه بزهیزه می‌باشد کاتی کوردستانی روزه‌هلاات، دروشمی ستراتیژی نه بین، چونکه گله کوردبه گشتی و دهستینانی مافی دیاریکردنی چاره‌نووس به ستراتیژی خوی داده‌نی. ردنگه کاتی نهودش هاتبی که هنگاوی زیاتر بزیشموده بوز گنیینی دروشمی تاکتیکی قه‌تیس کراو باوتیزی. چونکه هدرچی تو هاو اربکه‌ی وسوئند و ته‌لاقان بخزی که خودموختاریم دهون و نامدوئ له‌نیران جیابمه‌وه، نه ک هدردومنی داگیرگدر، به‌لکو هیزه کاتی بدرواله‌ت دیموکراتیش بپرات پن ناکدن و بدهیاوازی خواست داده‌نین. نم وشهید و دک شیری دیموکلیس له‌سر سدرت راگیراوه. لام وايه سالی رابردوو بورو لملاکراو دیدکی حینبو دیموکرات‌آباهه‌بزنی روزه‌ی پیشمرگه و تارتیک نووسراپو. به‌دوای نهوددا جمهه‌ی میللي نیران (رتکخراوی پیروزی مصدق) که گزیا هیزی دیموکراتی نیرانه، نامدیه‌گی سه‌رناو‌الهی نووسیبیو له‌ویدا گوتیروی؛ با سکردنی پیشمرگه یانی جیابوونده له‌نیران. هدره‌شیدی گردبوگه‌ناین هیچ هیزیکی نویزی‌سیزی نیرانی له‌گل حینی دیموکرات به‌ره پیش بینن و بیادوکاری بکات.

یان له‌کاتدا که‌نورکتور شه‌رد فکه‌ندی له‌وتیزی‌کدا گوتیروی؛ «نیمه پتر له‌هه‌مروکه‌س خرمان به‌نیرانی ده‌زانین» روزنامه‌ی که‌یهانی له‌ندن و دوکتور باهیری کزنه شاپرست به‌ین شدرمی په‌لاماریان دابوونووسیبیویان؛ ندهه فریودانه و دهیانه‌وئ له‌نیران جیابنه‌وه. به‌گورتی نم زاراوه ناپیرزه‌ی (تجزیه طلبی) بیته چه‌کیتکی زه‌نگاوی بتو ترساندنی تیکت‌شهرانی کورد.

غمونه‌ی زور به‌دست‌دهون که‌له‌برانیدر ویست و داخوازی رهوای نه‌تعودی کورد

دا، حکومەتى داگىرکەرو رووناگىبىرو ھېزى راست وچەپى نەندەۋەسى سەردەست يەك دەگەن. بەلام لەپەرانىبەر نەمەنتىسى يەدا ھېزىكانى كورد لەجياتى يەكىگىرنەن، لېتكى بلاودەپەن.

بەلاى منهو له كوردىستانى دابەشكراو، درۆشمەكانى خەبات ناتوانى وەك يەك بن، چۈنكە بارۇ دۆخى لەتەكان لەگەل يەك ئەرقىيان ھەيدە. نەگەر لەپەشىتىكى كوردىستان درۆشمى سەرىيەخۆمى بەرزىدە گىرتىھە، مانىاي وانىيە كە نەمەدرۆشمە بۆتەھەمۇوبىندەكانى كوردىستان راستە، من ناتوانىم لەگەل ھەنگاوى قەدبىرمە. نەوە بەقسە خۆشە، بەلام بەپىن رىتگاوبىئى دەرتاتان، بەپىن ھەلسەنگاندىنى بارۇ دۆخى ناوجەوجىهان چۈن دەتوابى (ھەنگاوى قەدبىر) باويزى. تۆيلەتىنى لەسياست داشتى واھەپىتىن؟!

بەپرواي من شەمشى فېدرالى بۇقۇناخى ئىستايى بزووتنەوهى رىزگارىخوازى درۆشمەتىكى گەنجىاودولەگەل بارۇ دۆخى ئىستايى جىهان و تواناودەرفەتى ھېزىهەكانى كىرىدىش رېتك دەكدىت. پىتم وايى دواى تەمەمۈھەلس وكموت و نەزمۇونى تائى، ھېزەسياسيەكانى كوردىستان دەتوانى بۇ وەددەست ھەيتانى مافى دواى نەندەۋايەتى رىتگاى راست بىقۇزىنەوە كاروانى خەباتى خۇيتاوارى بېگەيىتىنە قۇتناخى سەركەتون.

* نالاى ئازادى : نەمرىز دىنالەسياھى نەزمى نىيەدەولى تازە دواى ھەرس ھەيتانى سوئىتىت، لەلايەك مەۋلۇ بانگىشەي دىتىمۇگراسىيەت و مافى مرۆفە ولەئالا يەكى تىش گېڭىزلىرى گرفتە سياسيەكان و كىتشەمەررووداوهەكان ھەروا بىتچاردەسر ماوتهتەوە. نايا نەزىدرى بەرەزىتان چۈن لەسەر رووداوهەكان روانىگەدەگىرى؟ پېتانا وايى رووداوهەكان بەرەو كۈي بېن ھەلتىتن؟

— كەرمى حسامى : نەم زاراود، واتە (نەزمى نوقىي جىهانى) دواى شەرى كەندىداووهەرس ھەيتانى سبىستمى سۆسالىيىتىي پېشىو كەوتۇتە سەرزاۋۇزسانان ولە نېتىو نەدبىياتى سياسىدا دۇوبات دەكىتىھە. بەلام بەبىچىجۇونى من ئەم (نەزمى نوقىي جىهانى يە) كەوا زۆربىاسى دەگىرى، ھېشتا

بەتمواوى سەقامىگىرۇنەبۇونەكەوتنەجى. نەڭدر بەوردىش بېۋانىنىڭ رەۋەندىي ماودى سەرھەلدانى (نەزمى نوتىي جىهانى) تەنبا دۇوختى سەرەتكى بەرچاودىكەن كېرىتىن لەتىكچۈون ولەپەرىك ھەلۋەشانى قەۋارەۋىسىمى پېشىووی سۆسالىيىتى ونىشاندانى ھەيکەلى نىمېرىيالىزىمى نەمەرىكا وەك تاقى ئەلمەتىزى نەمرۆزى جىهان. بەلام نەك تاقى دەسەلاتى بىتهاوتا، چونكە دېبىنەن لەھېتىدى مەسىلەدا بەتمواوى تاواى لەدۇو بېتلىن ناروات، ھىزى دېكەش ھەن كە دەيانەوى لەراپەراندىنى گىشەوگۇفتەكانى جىهاندا خۇزىشدارىكەن. وەك مەسىلەكانى بازىركانى وېقىنەھەرزەگىرىن دېپەنەندى لەگەل نېزان وەتند... جىتىگەنەبۇونى نەزمى نوتىي جىهانى بەرلەھەمۇ شت لەراپەراندىنى دوووشەودۇرمە قولەدا دەرەدەكۈرى گەزۆرى باس دەكەن وەتكىيا بناخى ئەم نەزمەنوتىي يەش لەسەر ئەم دووەمە قولەيدە دامەزراوه. تەۋىش (دىمۇكراسىي ومانىي مەرقا) يە. بەداخۇدە تانىستا ھېيچ يەك لەم دوانە لەجىهان وەلە (نەزمى نوتىي) دا نەھاتۇنەجىن. يان نەڭدر بېبىچۈونى ھېتىدى كەس ئەم دۇوختالە بەجىن هاتىن، بەبىچۈونى من لەچوارچىتۇرى بەرژۇنەندى ئەم دەلتەت ئەم ھېزانەدا بەئەنجام گەيشتۇون.

لەبىارى دېمۇكراسىدا پېشترىش لەدنىيائى سەرمایەدارىدا دېمۇكراسى سىاسى ونازادى دەرىپىنى بېرۇرما ھەر ھەبىو. بەلام دېمۇكراسى نابۇرۇي تەواونەبۇو. نېستاش ھەرتەواوتبىه. (نەزمى نوتىي جىهانى) لەبارى نابۇرۇي يەۋەھېچى تازىدى بەدىارىبى نەھيتناوە. هەتا فەرق وجباوازى شىمال و جنوب ھەبىن، لەھېتىدى ولاتى جىهان خەلگە لەتىرۇتەسلىدا بىزىن و كۆزمەلتى مەسىرەقى دامەزراپىن و بەلام لەزۇرىبىي ولاتانى دنبا خەلگە لەبرىسان بېرن بېتکارى وېرسىبەتى و نەخۆشى بەسەرگۈزەلەنەن خەلگەدا زال بىن، قىسەكەن لەدېمۇكراسى نابۇرۇي تەنبا بەھاداڭىدىنى وشىدە. بەلام لەوانەيدە مەسىلەي دېمۇكراسى تەنبا نەيدەستىتەوە بەدنىيائى سەرمایەدارى. لەسىتىمى سۆسالىيىتى پېشىووش داباسى دېمۇكراسى دەكرا، لەكاتىتىكا حاشا لەۋەناڭرى كەلەم ولاتانەدا

دیموکراسی و دەربىنى بېرۇرا پېشىتلەن كرابۇرۇ. ھەرچەندە تارادەيەكى زۆر بەگۈزىرەي بارستايى داھاتى نەتەوەيى دیموکراسى نابورى رەچاودەكرا. نىستا نەم مەسىلە يە زۆر باسەدە كىرى كەگۈزىا لەسايەي (نەزمى نۇقى جىهانى) دیموکراسى پېشىتلەن كراولەم ولا تانەدا زىندۇرۇ بۇتەوە، بەلايى منهۋە نۇھەي دواى تىكچۈونى سىستىمى سۆسیالىستىمى پېشىۋو، وەلەسايەي يەكىلابۇنى زىبىزەكان لەجىهاندا لەم ولا تانەدا زىندۇرۇ بۇتەوە وەپەرەي گىرتە، بىرىتى يە لەپىتىكارى، بىرسىدەتى، دزى وجىردەيى وپياوگۈزى وېن نەخلاقى وەلەپەرىكە ھەلۋەشانى ژىرخانى نابورى و تىكچۈونى نەزم و دابىي گۆتمەلایەتى. پېتىست ناڭازۆرلەسەر نەم باسە بىرۇين. غۇونەي ھەرەبەرچاۋى نەم دیموکراسىيە كە ھەمرو دەولەتە مەزىنە (دىموگراتە) كانى سەرمایەدارى پېشىوانى لىتىدەكەن، توب بارانى پارلەمانى رووسىيابۇرۇ لەمۇسکۇ لەلایەن يەلتىسىنەوە كەلەمېتىزۈرى سەددىي بىستەمدا چارتىكى تىر مەحمدە دەدىلىشاي قاجار بەنەفسەرانى رووس پارلەمانى ئىرانى وەھەرتىياندا.

بەلام لەبارەي مافى مروڻ. لام وايە نەويش ھەروەك دیموکراسىيە كە گالتىمى پېتىدەكىي و دەخىرەتە چەغۇزى بەرژەوندى دەولەتە گۈرمە كانمۇر. شىكىرنەوەي نەم باسە زۆرى پېتىدەوى. من تەنبا يەكۈزىتى مافى نەتمۇرە خۆمان، نەتمۇرەيەكى ۳۰ مىلييەتنى باس دەكەم كەبدىناشىكراولەبەرچاۋى نەم (ماف پەرورانە) خراوەتە ژىتىيەن ولەسەرىشى و دەنگ نايەن. خۇنەگەر نەومافە بەگشتىش باس نەكەين نىمۇز مەسىلەي مافى مروڻ لەكۆردەستانى خواروولەبىوارى سىاسى و ئىنسانىمۇ يەكتى لەمەسىلە گۈنگ و نالىزەغانى جىهانە وەق وايە دەولەتە مەزىنە كان لەچارەسەر كەردى نەم مەسىلەيدا ساوهساو نەكەن و بتۇ نەنجامدانى مافى مروڻ لەكۆردەستان ھەنگاوى خېتاو شىلگىر باويتىن. بەرائى من ماوەيدەكىي پېتىدەوى تا نەزمى نۇقى جىهانى بەتمۇ اوى سەردەگىرى. تازەنۇھەش پېشىپنى ناڭىرى كەسەر كەوتەكەي چۈن دەپىن و چۈن دەتوانى مەسىلە گىرپىچىكەغانى جىهان چارەسەر بىكەن؟

* نالای نازادی : و دکرو دهزانین بزاقی چدپ وجدمکی چدپ دوای رووداوه کانی نم دوایهی دنیا گزپارانی بدسرداها توده. ج لمه خزدا چونه وهی خودی چدپ. ج لفراوانیونی هنجهت و دیزشی نهوانیتر بوسه رجهپ. نایا بهندزدری بدریتات ندرگ ورقلی چدپ له قزناخی نه مرؤگهی کورستان چیه؟

— کمرعی حسامی : نیمرز چهپ به گشتی تووشی قه بیرانیکی فیکری و تهذبی بره. نهوقه بیرانه چهپی نورو باشی گرتنه وه. گزپارانکاریه کانی جیهان و نهمانی سیستمی بهناو سوسيانیستی پیشزو تهنانه کاری کردته سه رحیز به سوسيال دیموکراتیکانی نزو و بیاش. ده بینین زروریهی حیزیگله لی سوسيالیست و سوسيال دیموکرات له ده، لبزاردنی پارلمانیدا زروریهی دهنگیان و ددهست نه هینا. بهلام نهود بعومانایه نیه گاه چدپ به چیزکد اهاتوده بدقصهی هیئتندی که س دین فاتیحای بنیختنی. من لام وایه چدپ بدرابردوی خویدا دیته وه، هدله و گدم وکوری یه کان دهست نیشان ده کات و بزخه بات و تیکوشانی خوی رینگای تازه و شیوهی گونجا و دوزنیتنه وه. له قزناخی نیستای کورستاندا ندرگی چدپ به رله هه مروشت در اسه کرد نیخه باتی رابردو، پیندا چونه وه لسنه نگاندن ولنیکدانه وهی بارو دوختی کیز دستان و دارشتنی بنا خدیده کی پتدوی تاکتیکی راستی تیکوشاند. لام وایه چدپی کورستان نه گدر لمه سر نیدی یولوی و شک پیندانه گری لمه بر بناخه بدریوندی گله لی کورد برد و ده یه کیتی و پهنه و گردنی ریزه کانی هنگار هدلیشن ده توانی رولی شیاوی خوی له نیتو رووداوه کانی نیمرؤی کورستاندا دیاری پکات.

* نالای نازادی : نه گدر پدیامیتکنان بز چدپ هدیه؟

— کمرعی حسامی : بز چهبی کورد په یامیتکم نیه. بهلام ناوات و هیوای سدر کموتنم هدیه بز خه باتی چدپ له کورستاندا.

* نالای نازادی : ماوهیده کی دریه له هند هران زیان بدسرد بهی و سه رقالی کاری رؤشنیبری، نایانه قلیه تی کونی حیزی بایه تی و آته هی شاخ کده شیتکی زری له میزروی سیاسیمان داگر توده، به تایه تیش دوای گزپارانه گان به رگی

دیمکراسی له بهر زور رووداوه کرئ، پیوسته یلین لام حاله تهدا بهین گهشه کردن و بمردو پیشمو چوونی ژیرخانی کزمده لایه تی کومه لگا همیشه دیمکراسیه تیکی روکه ش دبیت. دپرسین نه واقعه چهند دهندگی له برا فی روشنبری کوردان له دهروه داره تهوه؟

— کهربی حسامی: میزروی سیاسی و خهباتی زگارخوازی نه تهوه که مان به قنایتی جزریه جزردا تی په ریوه. حیزبایه تی ج له شار وچ له شاخ بدگویره هی بارو دیزخی ولات و درفت و نیمکانات له کوردستان به ریوه چووه وردنه تو بشی ناته اوی وکه موکوریش بوبتی، له بدرکردنی به رگی دیمکراسی شتیک له واقعیت ناگزیری.

مدسله هی دیمکراسی به جشنی وشك و موتلهق بیتم رانیه به مستر تمهود به گهشه کردن و بوزیشه و چوونی ژیرخانی کزمده لگاوه. گلینک هۆکاری دیکه ش هدن که له جتگیر بیونی دیمکراسی واقعیدا دهوره بیتن. ردنگدانهودی نه م واقعه له برا فی روشنبری کوردا له دهروهی ولات به شیودی جزریه جزر خزد نوتنی. چونکه بزوتهوهی روشنبری کورد له دهروه هدروه گ نیت خزی ولات له سمر یه ک رتبازو بوجون ساخ نه بوقتهوه و پتر له بزیر ته نسیری رووداوه کانی روزه دایه.

هنا لایش آدی: پرسیاریک که دیسان دهانگه رتیته وه بتناوه دله کوردستان، نایابه بیچونی به ریزان نه رکی میزروی نه مرد کدی روزنامه نووسی له کوردستان چون دهین؟

— کهربی حسامی: چا بهمنی نه رکیکی گرنگیان له سرشارانه. به تایبیت له بارو دیزخی نیمرقی کوردستاندا نه رگی قورستره که ویته سه رشانی روزنامه نووسی که رووداوه کان به اشکاوی و به استی بزکومه لانی خلک رون گاتدوه. پیرو رای جیاواز بلاو کانه ره لمره خند پیشیاری داهیتنه نه ترسن. تهبا له ریگای روزنامه ور اگه یاند نه وه کزمده لانی خلک ده توانن له رووداوه کانی ولات ناگادر بن وله چار سه رکردنی کدم وکریه کاندا به شداری بکمن.»

ریگای کورستان

٤

«ریگای کورستان» له حزوری ماموستا کردی حسامی، دا

۱۹۹۲ میلادی که جزوی از مجموعه «لهمامی کورستان» است، در اینجا بازنشر شده است. این کتاب از نظر ادبی و علمی ارزشمند است و برای مطالعه و تحقیق در مورد کوردستان و میراث فرهنگی آن مفید است. این کتاب در سال ۱۹۸۶ منتشر شد و تاکنون بسیار محبوب است.

وتو و تیزی روزنامه‌ی ریگای کورستان

۱۹۹۲/۱۲/۷ روزنامه‌ی ریگای کورستان نزدیکی کومیته‌ی ناآهندی حیزی کومونیستی کورستان - عبارات له ژماره ۸۱ خویدا نهم و تو و تیزی خواروه‌ی بلاوکرد به بروه :

*** ماموستا کردی حسامی له سالی ۱۹۲۶ لبنه‌ماله‌یه کی جوتیاری کور له کورستانی نیتران له دایک بوه. هر لمسه‌رها تای ژیانیمه خمرتکی جوتیاری بوه ماوه‌یدک برتنه‌ندامی کتمله‌یه ریکاف و باشانیش چوته ریزی حیزی دیموکراتی کورستانی نیترانمه و هدتا سالی ۱۹۸۶ نهندامی حیزی دیموکرات بوه. هر لمسالی ۱۹۸۴ وده‌دستی له کاری سیاسی هدلگر توه نیستاش له سوید دهی. ماموستا کردی حسامی لموماوه‌یدا که له نور و پا زیادله‌گه له تندیک له هاوری یدکانیدا بزم اوی پیشج سال روزنامه‌ی سفرده‌می نوی، ی درده‌کردو تانیستا هدشت به رگی له بیرونیه کانی خوی نووسیوه توه و به رده‌وامه له نووسینیشدا. سرچه‌می نه و کتبانه‌ی گذنووسیوه تی و ودری گپراهه سه زمانی کوردی نزیکه ۳۰ ابد رگه.

نیستاش هدرجه نده له جیهانی سیاست دووره بدلام خدیریکی کاری فیکری و نه دهی یه.

له باش گه یشتئنی ماموستا کدریم بتوکوز دستانی نازادکلو صدره تا سردارانی باره گای کومیته‌ی ناووندی حیزمانی کردو نیمهش به هملان زانی کاتینیکی له گلدا دیاری بکهین چاوبیتکه و تینیکی له گلدا سازیکهین تاوه کو خورتمنه رانی روزنامه‌که مان له نیزیکمود ناگادری ببرو بوجون و تیپوتیپی ماموستا کدریم بن سباره‌ت به فیکری مارگسیزم.. نمدهش دهقی چاوبیتکه و تنه که یه. (به هار چاوبیتکه و تنه که ساز داده)

پ — کارتیکردنی رووداوه کانی یدکیتی سوقیتی پنشو و وولا تانی نعروپای رزخه‌لات نمسر فیکری سوسیالیستی چی یه؟

و — نموکاره ساته‌ی بمسر به رهی سوسیالیستی داهات، کاره ساتیکی گموره‌هو، کارتیکردنیکی زورشی کردته سرهیزی چهب و فیکری چهب له جیهاندا. هر بزیهش چهب نیستا خدیریکه به خودا بجیتمو هولمرابرد و تمجرو به و درگری ورنگای تازبودشیوه‌ی نوئی خبات بتوخو هلبزیری کله گمل روتی پیشکمتوتی دنیادا بگونجین.

من پیتم وايد زور به مله ده چین گمربیمان ولنک له گمل تینکچرونی سیستمی سوسیالیستی مفوجود هه مورو فیکری چهب و سوسیالیستی له ناوده چین، به لکونه مدبوه‌هوی نمه‌ی کمنگای تازبندزیتمو هوخزی بمشیوه‌یه کی نوئی رتک بخات که له گل سیستمی نیستای جیهاندا بگونجین و خباتی خزی بدره پیش بهره‌ی.

پ — له باش نمو گفرانکاریانه هه لوتستی ماموستا کدریم لمارکسیت جی یه؟

و — من نمه‌نده‌ی بیرم گردیتیمه وو تینگه یشتیم خوم به نینسانیکی مارکسی زانیو ده زانم لمژیاندا هر گیز نمه شاراوه نمبه. بدلام له پیش همه‌مو شتیکدا کدلک و در گرتم له مارکسیزم بتونم مه‌بستمبوه که نازادی

و ساخته‌ودری بز حنگ ادای بکدم و نه پیش هممور که سیشدا میله‌تده کهی خوم، میله‌تی کورد. نیستاش له دواز سوگزیر انکاریانه زیارت‌هواام به مارکسیزم سه‌و تربوده‌پیم ریه‌نگای نازادی میله‌تائیش هم‌مارگسیزم. به لام من نه‌گهل یدک شندا نیم که‌له‌وانه‌یه پیشتریش وک هم‌مور مارکسیه کی دیکه تورشی نهی همه‌نده‌یه بوریم. رویش نمودیه‌که‌نایت بدشکی چاو له مارکسیزم سکدین. جمهوه‌دری دیالکتیک نمودایه که‌له‌گهل رووداوه‌کاندا بروات ولئی دوانه‌کمی.

در باره‌ی همه‌نیسته نه‌مارکسیزم لهم دواییه‌دا نامیله‌که‌یه‌کم نووسیه به ناوی «بادانه‌وه» هدرجه‌نده ناوی هیچ که‌ستیکم نه‌هیتاوه به لام نه‌وانه‌یه هدرکس بی‌حوتیسته‌وه، بلتن نه‌گهل منته‌تی. له‌کتیبه‌که‌دا ره‌خنهم له‌گه‌سانه گرته که‌هه‌تا دویتی پن یان نه‌گوتراها چه‌ب، یا‌گرمونیست له‌وانه‌بورو له‌گهل پیاو به‌شدراه‌تیان. به لام نیستا له‌گهل گوتراهی سیستمی سزیوالیستی پیشو، ۱۸۰

من له‌گهل نه بی‌پرایه‌نیم. پیم وايه چه‌ب ده‌بن نیستقاراوه‌که‌سا‌یه‌تی خزی پیاریزی. بزدؤزینه‌وهی شیوه‌ی نویی خهیات و ریگای تازه‌ی تیکوشان همول بدات.

پ — به و پیته‌ی که‌جه‌نابت له‌نوروبادا ده‌شت و له‌نیزیکمه‌وه ناگاداریت نیستا سرمایداری بانگشه‌ی کوتایی هاتنی می‌ژووه‌هکات. نایانه بیره تاج رادیه‌ک جنیگای قدناعه‌تی خدلک‌که‌یه؟

و — پیم وانه نهم بیره له‌نیو زه‌حمده‌تکیشانی نوروبادا سه‌قامگرتوبیت وجئی خزی بگری. سرمایداری نیستا له‌قهرانیکی نه‌دوریدا ده‌ی، نه‌مه‌ش هم‌رنوچه‌یرانه‌یه گه مارکس باسی ده‌کات. نیستا لدولاتانی سرمایداریدا بیتکاری، جیاوازی و ناکوزکی نیتوان خدلک هستی پیتده‌گری. نوینه‌ری حیزی کوتموونیستی نه‌مریکا له‌وتاریکدا دلتن: «له دو‌له‌مه‌ندترین ولاتی سرمایداری له‌زور شاران همزاری به‌تدواوی مانا‌هه‌یه. خدلک به سدف

راددوهستى تاکەوچىكە شۇرىباوىتكى دەست كەويت. له ولاتاني سەرمایەدارى تەنبا ۱۵٪ خەلک له خۆشىدا دەزىن.

ئىمە باتەنبا سويد و نەلىمان و فەرانسە بە سەرمایەدارى نەزانىن. سودان و عيراق و تۈرگان و هېيندوستان و مەكسىك و بەرازىلىپىش ولاتى سەرمایەدارىن كە رۆزئىيە زىيات لە ۴۰ مىناڭ لە بىرсан نەمرىت. بەلايى منوه نەوه بىرچۇنىتكى عىلەمى نىيە كە بىلتىي سەرمایەدارى كۆتاىيى مىتۇرە. زەحەمەتكىشانى ولاتاني نۇرۇپااش ھەست بەوه دەكەن و لە پەتتارىيدا خەبات دەكەن، دەبىن نەوش لە بېرىنەكەين كە سەرمایەدارى جىتى خۇزى گىرتوھ و نەوەردەتەي بۇ پىتكەراتوھ كە له ولاتە پېشىكمەوتۇر كەندا هيتندىي زىيانى خەلک دابىن بىكەت. نەمەش تارادىدەك تەنسىرىي دەبىن لە ئىتىو خەلکدا.

پ — بارودۇخى چەپەكان و ماركسىيەكان لە ئىتاراندا چۈزە؟

و — لە ئىتاراندا بە خۆشى بەوه و يابەناخۆشى بەوه چەپ و ماركسىي نەوه تەندا زورە لە حساب نايە. بەلام گۇرانتىكى زۆر لە فيكىرى چەپدا پىتكەراتوھ. هيتندىكىان ھەر بە جارى وازىان لە فيكىرى چەپ ھەتتاوه، ھەرجەندە خۇيان بە ئاواى چەپ دەرددەخەن. بەلام لە نۇرسىن و بېرۇپەزجۇرونە كانىياندا، تەنبا بىرەخنەگىرن لە ماركسىزمەوە ناوەستىن، بەلكۇو بېرۇپاوارەر و نىدىيەلۇزىيەكەش رەت دەكەنەوە، هيتندىكى ترىيان بېرۇپايان بە ماركسىزم ھەيدە، بەلام وەك ھىچ گۇرانتىك بە سەردىنیادا نەھاتىن بە فيكىرىتكى و شىك و لە قالب دراودوھ نۇرساون. نەم دۇورەوتە لە چەپى ئىتاراندا بەرۇونى دەرددەكەويت.

پ — دەريارەتى تواناى بەردى چەپەكان لە ئىتاراندا؟

و — بە گۈرتەرى نەوبلاوكراوانەيان كە دەگاتە نۇرۇپا، پېۋسىيەك بۇ يەكىگىرنى چەپ لە ئارادا يە. بەلام كام چەپ؟ ھەتا نەوجەپەي كە بە جارىتك نىدىيەلۇزىي وەلاناودو نەوجەپەي كە هيتشتا بېرىرى و شىك و قەتىس كراوەوە نۇرساوه و لە گەل جەمهۇرىخوازان كە بېرۇ باوهەتكىيان نىيە و لە گەل لا يەنگىرانى پاشايەتى گۇزىش دەياندۇرى يەك بېرىن! دەياندۇرى بەردىدەك ساز بىكى. ئىتر

نه ک لەگەل بېرۇباوەرى چەپ ياراست، بەلکۈومە بهستى سەرەكىانى نەوهەيدەن ئىراندا حۆكمەتىكى نۇئى بىتنەسەرکار. دىيارە سىستىمى حۆكمەتە كەشىان دىاري نەكىدۇھ كەدەبىن چىزنى حۆكمەتىكى بىن. تەنبا نۇوهندىھ كەرىيەپى تىستا لەبەين بچىت وەلىۋاردىتىكى ئازاد بىرىت. هەروەھالەباردى دىمۇگراسىمەۋزۇر دەنۇرسىن، هەرىكە بەگىزىرەت تىتىگە يېشتنى خۆى شت دەنۇرسىن. تائىستا رىتىازىتكە ناشكراو ھىتلىكى پەسندىكراولەنەتىر حىزىبەكانىشىداتىيە كە لەتىتكەشانىدا پېتەرى بىخىن.

پ — وەك جەناباتان ناگاڭدارن لەم ماوەي پەتشۇودا حىزىبى تودە كۆنگەرى خۆى بەست، نايا جەناباتان بانگ كران بۇ نمو كۆنگەرىدە؟ نەگەر نامادە بويت چىزنى ھەلەندەسىنگىتىتى؟

و — من لەسالى ۱۹۷۰ وە كەلەرادىيەتى پەيىكى نېرەن كارم دەكىد، نىترەھىج پېتۇندىتىكەم لەگەل حىزىبى تودەدا نەماوه. جارتىك بەرتىكىدۇت وېكۆزىشى ھاوارى (عەزىز مەحەممەد) لەچىكۈسلۈچاكىا لەگەل سەكتىرى حىزىبى تودە دانىشىتىم ونمۇھى دەمانى لەبارەيانمۇھ پېتىم راڭەيىاند ورەخەنەو تېۋرانىتىنى خۆم بقى رەۋون گەردۇھ. نىتىر ناکام لېيان نىمولە كۆنگەشاندا بەشدارىم نەكىدۇھ. لەسالى ۱۹۶۲ وە تائىستا دووسقىن گۇزانى كەورە بەسەر حىزىبى تودەدا ھاتوھ. نىستا پاش كۆنگەش دىسان گۇزانىيەن بەسەردا ھاتوھ. ھېج چالاکىيەكى حىزىبى تودە لەئرۇپا دىyar نىھ. تەنبا رۆژئامەدی مەرددوم كە جاروبار بەناوى حىزىبى تودە دەردىچىن. پېتىم وانىيە كە حىزىبى تودە نىمەرە ھېج كارتىكىدەنىتكى لىسەر چەپ ورۇوداۋەكانى غەيرەچەپى نېرەندا ھەبىن.

پ — گۇزانى ھەرىقىمى كوردىستانى حىزىبى شىوعى عىراق بۇ حىزىتىكى شىوعى كوردىستان چىزنى ھەلەندەسىنگىتىتى؟

و — ھەرچەندە نەوهە كاروبارى نىتوخۇرى حىزىبى كۆمۈنېستى عىراق، بىلام من بەدوگۇزى انكارى يەۋەد دەرسەت بۇونى حىزىبى كۆمۈنېستى كوردىستان خۇشحالم. بىلام بەبىزچۇونى من ھىشىتا كەم و كۆرۈھ كەيدە. لەپىش بەستىنى

کۆنگرەدا پرۆژەی بەرنامەکەم خوتىندۇتەوە. پىتم و اىدە هېشىتالەزىزكارتىكىرىدىنى
ھەتىندىتكى نۇرسىن رەكتىپىزىرى راپىر دودايدە. بىز ئۇنونە مەسىلەيەك ھەيدە دەھەۋى
بەتاپىيەت دەست نىشانى بىكم. نەويىش «تىكۈشانى دىزى زايىنزمىزە
» كەلە بەرنامەگەدا ھاتوھە. بەراي من بۇونى نەو درۆشمە لە بەرنامەئى نىمزەزى
حىزىسى كۆمۈونىسەتى كوردىستاندا جىنگىڭى خۆزى نىبە. نەگەر لەبەر خاترى
غەرەبە، نەودتا عەرەب خۆزى لەگەل زايىنلىرىك كەمتوھە.

بەيتچۈرىنى من نەگەر حىزىسى كۆمۈونىسەتى كوردىستان نىمزە سىاسەتى
نەتەودىيى خۆزى بەرتىتە پېش ولەگەل رەوتى نىمزەزى دنبا خۆزى رىتك بغان،
دەتونانى لەنەن زەھىمەتكىشانى كوردىستاندا جىتى خۆزى بىكاندۇھە. ھەررۇھا نابىن
نەوەشمان لەبىر بېچىن كە حىزىسى كۆمۈونىسەتى عىراق و كوردىستانپىش
تاماودىدك پېش نىستا، يەكىن لەھىزى كارىگەر و بەرجاواي عىراق بوه. بەلام
نېستابەدا خەمە وانىھە. لەبەر نەوە پېتىۋىستە جارىتىك بەسىاسەتى خۆيدا
بېجىتىمە. بەلام نەوەي كە پەرىشانى كىردىم، جىابۇر نەوەي ھېتىندى لە
تىكۈشەرانە كەلە حىزىسى كۆمۈونىسەتى كوردىستان جىابۇر نەوە. چونكە بەراي
من ھەمۈونە كەسانەي كېبىرى چەپيان ھەدىيە و بەناوى كۆمۈونىسەت كاردا كەن،
لە كوردىستان لە حىزىسى كۆمۈونىسەتى كوردىستاندا يەكىان بىگرتايە، سىاسەتىكى
نەتمۇدۇپىباشىجان پېتىدو دەگەردە.

پ — داوات بۆ خوتىنەران و كۆمۈونىسەتان بەتاپىيەت چىيە ؟

و — رەنگە من نىجازار بەخۇم نەددەم كە شىتىك بۆماركسىيەكان پېشىنچا
بەكم. بەلام ھىراي خۇم دەرده بەرم كەندوانى خاودەنى بېرى ماركسىن، خاودەنى
بېرى چەپىن، و نامانچ و ناواتىيان بەختەوەرى مىللەتى خۇيانە بىوانىن
بەشىۋەيدە كى مەعقول بۆ يەكىگەر تەنەودى خەبات و نەھىشىنى ناكۆكى و دۆزىنەوە
رېبازىتكى يەكىگەر تەنەوە راست بۆ ناسايىش و بەختەوەرى و جارەسەر كەن
مەسىلەئى نىمزەزى كوردىستان و بىردىنە پېشى نەزمۇونى نېستاى كوردىستان
پېتكەوە بەتىكەپى خەبات بىكەن. »

رۆزى ۱۲/۱ ۱۹۹۳ نىوارەكەى سەردانى حىزىسى پارىزگارانى كوردىستانم كىد. لەلایەن كاڭ نەجمى كورى عومۇرناغار دوو نەندامى دېبىرايدىتى پېشوازىيان كرا. لەدايىشتىنىكى دۆستانىدا بىرادەرىكىان نامانچ وپەزگرامى حىزىسى بىزروونكىرىنىمۇ. حىزىسى پارىزگارانى كوردىستان سەربەخۇمىي ويلايەتى مۇسلىنى كرۇۋەتە بناخدى تىتكۈشان و سیاسەتى خۆى. لەپەزگرامى حىزىدا كە بەزمانى عەزىزى نۇوسراوە، سەربەخۇمىي و مانى نىنسان و دېمۇكراسى بەنامانجى حىزىب دانراوە. نەبارەگاي حىزىب نەخشى دەپەزگرامى مۇسلۇمەتىزىوی راپەرىن و شۇزىشەكانى كوردىيان لەتابلىرىكدا ھەلاۋەسىبۇ كە منيش رسمىم لىن ھەدلگەرن.

گەرانھوھ بۆ نۇرۇيا

مامۇستا هادى چاوهشلى بۆ فراوينى رۆزى ۱۲/۲ / داوهتى گىردىبۇم، بەداخھوھ لەبىرتالوکەى كاڭ خەليلى ھاوسمەفەرم نەمتوانى بەچە خزمەتى. رۆزى ۱۲/۲ / كە سەفەرم دەكىد، كاڭ قادر عەزىز بە تەشىيف ھەنمان بۆ لام خۇشحالى كىرمەم. كاڭ فارس باودى رەحىمەتى ھاتەلام، نامەيدەكى بەختى خۆى بۆ مەكتەبى سىياسى پارتى و كاڭ مەسعودبازانى نۇسيبىيۇ، داواي لىتكىرمە كەتەماشايدىكى بىكم و بەختى خۆم بۆى بنووسىمەوە. نامەكەم لىن وەرگەرت، لام وايە يەك دروچى دەستكارييم كىدو بۆم نۇسيبىيۇ و نەوەي بەختى خۆى نۇسيبىيۇ لاي خۆم گلەم داوه ولېزىدەشدا بىلاوى دەكەمەوە جۇونكە پېتم وايە نەوەش گۇشىدەكە لەر دەندى خەبات و فيداكارى و چۈنيدىتى ۋان و نازارى بەشىنىكى كەلە كەمان.

نامه‌ی فارس باودی ره‌حمه‌تیبی :

« بزمدگتمبی سیاسی به‌رتیز و دسرؤگی پارتی دیمکراتی کورستانی
بدگرتو کاک مسعودبارزانی به‌رتیز سلاوینکی گرم،
نهمن له‌سالیبی ۶۲ له‌پارتی دیمکراتی کورستان شده‌قی نهنداده‌تیم پیدرا
چو‌مه‌ریزی پیش‌مرگایه‌تی له‌ری بازی بارزانی نهمر خهباتم کردتا‌گومانگی
پیش‌جی ۷۵ له‌بندماله‌ی خومان زماره‌ی ۱۱ یازده شده‌هیدمان داوه چوار برام
وه‌خوشکم و همامم و چوار ناموزام. زیاتر له ۰۰۰۰۰ است ره‌فیقی خوش‌می‌ست
له‌رایه‌گانم. نیستاش مال‌ومنداله‌کانیان له‌ویه‌ری ناخوشی داده‌زین له‌بدر
نه‌بونی و پرسیه‌تی که‌ستیک نیه‌پس‌باریان لیبیکات. له‌بدر ململاتی و شتی لابلا
هدره‌هه‌مرو شتیکی پیوست له‌فک‌کراوه. له‌بدر ندوه‌هیانه نهمن ناتوانه‌رکی
سدرشانیخوم نه‌نجام بددهم له‌بدر نهوده داو‌الله‌برتیزان نه‌کدم عه‌فوم بکمن و هم‌
دل سوز نه‌می‌نموده بزمی‌للہ‌ته‌کم. زور‌سویاس براطان فارس باوه ...
۹۳/۱۲/۱ »

کاک فارس ده‌بیوست تازاخز له‌گل‌م بن. بدلام ندوکات دیمکراسیه‌که‌ی
حکومه‌تی کورستان هیشتا نه‌گه‌ی‌شتبه‌هارنگری و تالان و کوشتن و لمزیه‌ین نانی
همروشونه‌وارتیکی نینسانی له‌کورستاندا. بتویه نه‌می‌ست کاک فارس
زه‌حمدت بددهم. تاکسی بدهکمان گرت و له‌گل کاک خدلیل بی‌کدنس و قژی
۱۹۹۳/۱۲/۲ کورستانمان بدره‌تورکیا بدهین هیشت.

له سنور مسدله‌ی حاجی شرفیرکه سدت دولا‌ری بدنواری سه‌یاره‌ی گومرگی
لئ و درگر تیووین، له‌گل کاک محمد‌محمد سلیوانی و کاک سه‌به‌ست زاخزیم

باسکردو گوتم نه گدر کاپرا درودکا وله‌گله‌لی شه‌ریک نین، بیهیتن. نارديان بیلدزنه‌وه، ندیان دیته‌وه. سه‌ره‌ست گوتی : « دیدزنه‌وه، پاره‌که‌ی لئ دستیتینه‌وه به خیری توق دهیده‌ین به فهقیران !! » گوتم مانای نموده‌ید پوش بمسه‌رتان کرد.

کوردستانان به سه‌دان هست و دیتن و رووداوی خوش و ناخوش به جتیه‌یشت و هاتینه دیاربه‌کر. روزی دوایی که سواری فروکه دیبووین، له‌گله پولیسی تورگیا تروشی قربووین. له‌هدولیتر کاک نارس باوه‌ی رده‌حمه‌تی خنجره‌ریکی ده‌بانی نایابی به‌یادگار دابوونی. هرچند جوان لمنیونایلوندا پیچابوو مده، به‌لام ده‌زگای تدقیش که‌شی کردو جانتایان کرددوه. پولیس که چاوی پیتکه‌وت، قوت بورو، گوتی : « بوبیچاغ در، نادم نوتلدرر » (نمه چدقیه بپاوه‌کوئی)

گوتم « چدقز نیه. نمه خنجره‌و ده‌بانیشه و نه که هر پیاو که‌لش ده‌کوژی » به‌لام به‌ده‌ستخمه‌ده نیمو له‌جانتا دایدو جانتاش فروکه هله‌لیده‌گری. گوتی : یاساغه. گوتم توش بیگتیرمه‌وه ناتوانی هله‌لیگری، بتوش هم‌یاساغه. باشتره وه ک یادگار هم‌لای من بیتینیتده. پیتکه‌نی، گوتی هله‌لیگره. دیتسان تورک و پولیسی جوامیتیش هدیه !

له‌گه‌رانه‌ودا بدناوي « سه‌فار بزکوردستان » هیتندی بینین و تیبینی خوم له‌سمر هارودزخی کوردستان له‌نامیلکه‌یده‌کدا بلاو کرده‌وه که پیتشواریه‌کی گفرمی لینکرا.

درای گمرانه‌وه له‌کوردستان خمیریکی نوسین و ناما‌ده‌کردنی بهرگی نزهه‌می بدره‌وه‌ریه‌کانم بروم. جاروبار لمرادیزکوردی یه‌گانی کده سترکه‌تلم بلاودبیونه‌وه له‌گله چندبرادریکی دیکدرویابه‌ته‌نیاسه‌باره‌ت به باسی مسسه‌له‌جوربه‌جزده‌گانی کوردستان بشداریم ده‌گرد.

۳/۱۲ به‌تله‌فون خمه‌بری داخداری مردنی گوتی‌پری جه‌لالی کوری سه‌ید حمسه‌نی هاشمی یان پیتی‌اگه‌یاندم. همو‌ایتکی دلته‌زین بورو. همنه‌وشمه

له‌گەل دایکى کەمال و کاک ناسرى نىبراھىمى و خېزانى چۈونىھ ئېسترسىس. مالەكەيان پېپۇو لەبرادىران، دىمەن و رووداۋىتىكى لەرادەبەدرو تەكاندەردا خەزارىو.

۹۴/۳/۱۱ نامەيدىكى گومىتەي ناماھەگىدىنى كۆنگەرى دەيدەمى حىزىبى دىتموگراتى كوردىستانى نېران — رىبەرايەتى شۇرشىڭىز — م پىنگە يىشت كەوا له‌گەل دلائىھەكەمى لېرەدا بىلاۋىيان دەكەمەدە :

« بەرتىز كاڭ كەربىي حسامى ... وېرائى سلاۋىتىكى گەرم. بەلەبەر جاڭىرىنى پېتەوى نىتوخۇي حىزب لەلايەك وچلىنايەتى خەباتى گەلى كۆرد و پېتىسىتى پېتاكچۇنەودى پەيدىندى يەنۇنەتەوەيەگان و ئالۇگۆرى چەندىسالى راپردوو لەم بواردا وەھرۇدە پېتىسىتى چاپىتىدا خاشاندەنەودى و دىزىلى لەرزوڭى كۆزمارى نىسلامى لەلايەكى دىكەوه، دو اپلىزىمى گومىتەى ناوەندى بېبارىدا لەمانگە كانى داھاتۇدا كۆنگەرى دەھەمى حىزب بېھستى. لەبەرنەوەي حىزىبى نىتەمە ھەمووكات بېروراى دۆستانى مەبەست بۇھەجاوى حورەتەوە سەيرى گردوون ولسەرئەنەباوهەرەيدەكەن و بوجۇناندە چۈونەپېتىشى و دىزىلى حىزب و نېزىك ھۇونەوەلەناماڭىدە كەنیدا بەكەللىن، داواهەكەين نىتەوەش و دىك كوردىتىكى دلىزىز دۆستى حىزب هەربېتىشىاروپەيامىتىكتان ھەيدەلر تىگەي فاكس يانادىرىسى پۇستى حىزب كەلەزىردوه دىيارى كراوه، نەوپەرەكەى تامانگىتىكى دىكە بىزكۆنگەرى دەھەمى حىزىبى دىتموگراتى كوردىستانى نېران، رىبەرايەتى شۇرشىڭىز بىنېرەن. بەرتىز و سوپاسوھ. لەلايەن گومىتەي ناماھەگىدىنى كۆنگەرى دەھەمى حىزىبى دىتموگراتى كوردىستانى نېران، رىبەرايەتى شۇرشىڭىز (مۇرو نىمزا) ۹۴/۳/۷

و لامى نەم نامەيدە: بەرتىز كومىتەي ناماھەگىدىنى كۆنگەرى دەھەمى حىزىبى دىتموگراتى كوردىستان — رىبەرايەتى شۇرشىڭىز ! له‌گەل سلاۋالدۇلە لامى نامەكەتانا، پىتم وانىھ كەستىكى بەناھەق و بەپىچەوانەي پېتەردوى نىتوخۇي حىزب و بەپىچەوانەي رەشتى نېنسانى

وغاوکاري له حيزبيك دهرگرابن، نهگه ر هيج پرسشيرو شهخسيمه تى ههبن،
بتوانن پيودندی «په يام و پيشنيار» له گدل ندو حيزبه را بگري. مدگدر نه و
حيزبه شده‌امه‌تى ندوهی ههبن ثبت‌غيراف به چهورتى درباری نابهجه‌تى خوی
بکات و همروهک لمبه‌يان‌نامه‌ی ۱۳۶۷/۱/۱ دانی پيدان‌ناوه، بدلام هدر
له سره‌کاغه‌ز ماءه‌ندوه برباری ناره‌واي دهرگردنی نه‌ندامانی حيزب
هدلويشيني‌تموده. بمسوی‌اسدوه. حسامی ... ۹۴/۲/۱۷

ماموستا کەرمىعى حىزبى لە يادى دامەز زەلتىنى حىز بىدا دەدۇيى

* نەم ساپەتەنەي ماموستا بىر تىزىز
دۆز نورەنگى گۈشىئە روزى سانادىمان و
مەۋەسىكى رۆزە مەسىر شەپىيەدەدا
تىپىرى بىدە، بەلۇم بەپەتىيى بېتىتىسى
سەندىگى مەئۇسا سەر بىزىز ۳۵۰
بىلەمان كەردىدەدە -
* دېنگىاي كوره سەستان *

يادى شەستەمین سالى دامەز رانى حىزبى كۆمۈونىيىتى عىراق

حىزبى كۆمۈونىيىتى عىراق و كوره سەستان ۱۹۹۲/۴/۱۹ يادى شەستەمین سالى دامەز رانى حىزبى كۆمۈونىيىتىان دەگىردىدە. بەخۇشى يەۋەناوى منىشيان خىستىۋە رىزى نەوكەسانەيى كە بەم بىزىنە ووتاريان دەداو پېرچىزىيابى يان دەگىردى. منىش بەپېزىنەوەي شەستەمین سالى دامەز رانى حىزبى كۆمۈونىيىت نەم و تارەي ژىيرەدەم بېشىكچىش كەدە. نەگەر بەگشتى و تارەكەم لەلايدەن بەشداربوانى نەھەنگەدە بېتىۋازى لېتكرا، ھەستىم كەدەھىتىدى لە كۆنە ماركسىستە كان بەدليان نەبۇو. چونكە دواي و تارەكە بىرادا رىتكى كۆنە ماركسىست و كۆنەندامى رىتكخراوينىكى چەپى ماركسىستى شۇرۇشىغىر گۇتى : «گاك كەرىم دەلتىقى ھېيشتا بېت ماراد». گۆتم «چونكە ھەر پېتىم بۇو، دام نەناوە و ھەر پېتىم. بەلام تۆكە ھەرنە ھەوە ئەنمۇھ بېت نەبۇو، دىيارە پېت نەماوا».

دققى و نازەكە رۆزى مەمى رىتكىاي كوره سەستان (ئۇرگانى كۆمۈتەي ناودەندى حىزبى كۆمۈونىيىتى كەردىتىن نەزمەرە ۱۱۷-۲۶/۷/۱۹۴۶) خىزىدا لەزىزىر سەم ناواونىشانە دەلاؤى كەردىۋە..

« نم باهتهی ماموستای بەریززوردرنگ گەیشته رۆژنامەکمان و ماوەیەکی زۆر بە سەر نمو یادە داتیچەربویه بەلام بە پیتی پیتیوستی باهته کەی ماموستای بەریززوده بلاومان کردوه. (رینگاکی کوردستان)

« لەکات وزەمانیتىكدا بەریادى شەستەمین سالى دامەزراشدەنلى حىزىسى كۆمۈرنىستى عىراق كۆدەپېنەوە كەرەوتى مىئۇوبەرىبازىتكى پەلەكەندۈكىسب خىواردپېتچەدارادبىرى. كەمەي مىئۇوهېيچى لەكەل ناڭرى. حىزىسى كۆمۈرنىستى عىراق وەك دەزانىن لە سەرەوبەندىتكى مىئۇوبى نەوتىدا، ھاتەمەيدانى خەبات و تىكتۈشان كەگۈنەپەرسى رەش بە تەواوى توناناودەسەلاتەوە بە سەرچارەنۇسى كۆمدەلەنى خەلکىدا زال بۇو، نەندامەتى لە حىزىسى كۆمۈرنىستىدا، بۆھەلگرانى نم بېرىۋاودەرە ھاورى بولەگەل حمبىس و نازارونەشكىتجەو لە داردانىش. نىستا دواي ٦٠ سال دىسان دەسەلاتى رەشى حكومەتى بە عىسى عىراق بە سەرچارەنۇسى ولاتە كەدازىلە، مەترىسى بەلامارادان و شەپروخۇنېتىزى ھەر دەشەلەچارەنۇسى گەلانى عىراق دەگات. حىزىسى كۆمۈرنىستى عىراق لە كاتىتكەدا شەستەمین سالى دامەزرانى خۆزى جىتىن دەگرى كەنالوگۈزىتكى گەورەپەسررەوتى جىھاندا ھاتوھ، سىستىمى سۆسیالىيزمى واقىعەن مەوجود كەرۈزىك نىلھام بە خىشى رىزگارى مرۆڤا يەتى بولەچىنگ زولىم و شەپروبرىسىتى وجدوسانەوە، نىستاجىتكاي خۇيداۋا بە سىستىتكى پەلەشمەر و كوشتا رەپەرسىتى و مافيا. نەمانى سىستىمى سۆسیالىيزمى واقىعەن مە موجود بە چىشتىتكى بىن و پىنه كارى كردىتە سەر رەۋەندى پېشىكەوتىنى جىھان لەلايدەك سەرمائىدەدارى ئىجىپالىستى لە سەرچەنەزەي سىستىمى پېشىووی سۆسیالىيستى ھەللىدەپەرىن و گۇزمانى (نازارادى و دىيموگراسى و مافى مرۆز) دەچرى. نەوگۇزمانانەي كەلەلەلانى دواكەوتۇو، وەلەنېرىگەلانى بىن دەولەت و بەشخۇر اوادا قەت خەللىكى و دەچۈش نەھيتاواه. نەو سەرمائىدەدارىي كە بە درېتىزايى مىئۇو كانگا و مەكتۇزى شەپروخۇنېتىزى و بىرىسىتى و چەموساندە و وۇزىتە دەستكەدنى گەلان بۇه. نىستا بە نەمانى سىستىمى سۆسیالىيستى دەبەويى بەو گۇزمانانە،

رایبرد دووی شهرباز انموداگیر گرانهی خزی لمبیر خله لک بدريته وه.
له لا يه کي ترنه وانهی لمماوهی سالانی دوورودريزدا کدولی مارکسيستی
وکتومونیستی وچه ب پيشکده و تخراري يان لمبدر خز کردبوو، سالمه های سال
له سه رهنجي شانی زهمه تکيتشاني ولا تاني پيشووی سوسیاليستی ژيانيان
بوردو سه، نیستا بهو گزاريانه سده ماده کدن، ۱۸۰ ده رجه بایان داوده ود.
به په لاماردانی سوسیالیزم وجنتیو به سیستمی پيشووی سوسیالیستی دهيانه وی
را بردووی خويان بشونمه.

نهود راسته که سیستمی پینه گه پيشتوروی برهله عهیب وعارضی به ناو
سوسیالیستی رو خاوله به ینچوو، بهلام نهود راست نیه که پیمان وابن
ديموکراسی وبه خشودری و خیرو خوشی جنگکای سیستمی پيشتوروی
گرت تو و بدخلک بمناوات گه پيشته. نه زمونی نه مانی سئ ساله‌ی سیستمی
سوسیالیستی جاري تدنيا شپوکوشتار و پرسیه تی و قوقلیبونی فرق و جیوارازی
جيایه تی نیشانه دا.

راسته که سوسیالیزم وه ک سیستیم، وه ک قدواهه نه ماوه، بهلام
بیرو باوری داده و بوری کتملا يه تی له پیش بهيدابونی سوسیالیزمی واقیعه ن
موجوددا هه بوده له دواي نه ويشه هدرده مینتن. راسته سیستمی سوسیالیزمی
هه بیو لمبیریه ک هملوهشا، بهلام همزاري وزلتم و نابه رانبه ری و سه روزی
له سه رانسری جيھاندا هم دريشه هه يه. هيستا ميليزنها نينسان
له سه رد هستی حکومه ته دیكتاتور و کتنه په رسته کانی وه ک نیزان و عیراق
وتورکیا وعده بستانی سعودی و هيتردا ده نالیتن و ميليزنها نينسان له
سیستمی سه رما يه داریدا به برسیه تی و همزاري ده زین. سه رما يه داری وه ک
سیستمی جيھانی و نابوری بازار که نیستا کراوهه به بنیشته خوشکه، نه ک
هر نه بوقته ده رمانی عیلاجی همزاري و شهرو چهوسانه وه، به لکروهه مهو به يت
و باوي گزرانی بیزد کانی له چوار چیزه ده بدر ژده نندی مونتیزله کان
وله زیرناوی (نه زمی نوی جيھانی) ادا قه تیعن ماون.

میزبی کومو بستی عیراق نهاده داده بتواند این روزه را در دنیا میگذرد و روزگاری لجه سیاه، حمباتی گردیده پیش از این نهنجام گذشتندی برداشته «یشنازیکی تراویحی» بدبخت روز داهمند زمان که این شیوه روزگاری کردند تقویتی انسانی و توانی هدزاران چند میلیون و نیش و نازاریه له هم رود و در جنگی ناواردایادی شده است مین سالی دامه زرانی خود ددکاتموده.

راسته حیزبی کومونیستی عیراقیش و که همه حیزب و بزوشنده کانی کریکاری لمیزگار تیکردنی نالرگزو رووداوه کانی جیهان اند تووشی دژواری و تنه کوچه لمه بوده، به لام نه صمونی دوای گزرنگاری جیهان دری دهخات که سه ردرای همه موتنه کوچه لمه - یکی لمیه رانبه ره شه بازی زماندا نه چند میوه و توائیزیه تی نممه کدار به بیرون باوری زانستی و به رتبه ای داده روداوه لسنه نگاندنی بارودخی نیستای جیهان لسنه نگدری خهبات را بردو داده بسته نگاندنی هارودخی نیستای جیهان لسنه نگدری خهبات و تیکوشاندا بیتندوه. نیستاش شان به شانی هیزه پیشکوتوه کانی عیراقی و کوردستانی بتوه لاناتی ریشه بیعس و بتو دیموکراسی و مافی مرؤث و سه پاندنی مافی رهوای گلی کرده لجهوار چیوهی سیستمی فیدرالی و مافی بریاردانی چاره نووس دا خهبات در قیوه پیتده دات.

نه گهره ارری و نهندام و دوستانی حیزبی کومونیستی عیراق لکه ش و هموای ناواردیی و دهربیده دهربیدا، یادی شده است مین سالی دامه زراندنی حیزب ده گه نموده، بیتگومان بدشی همراه زری نهندام و گادرولا یه نگرو دوستانی هاویه میان و هاو سنه نگهی خهباتی، له کوردستانی فدرال و برزگاری بوله چمنگ ریشه بی دینده بیعس ناهمنگی دامه زرانی حبزیه که بان ده گفتتن و بتو رزگاری یه ک Guarai سه رانسری عیراق، گه پشتون به ایشتمانکی نازاد، گه لیکی بدهخیاد، په میان تازه ده گه نموده.

حیزبی کومونیستی شه ای سه دهت به ساسه تی راستی نه ناس سه دلهی که داده، سک همه لکه دست ده ای سه ای، سلکه: له کوردستانی نیواندش

جینگای ریزونیحتیرامیکی زۆر بوه. نیمه له کوردستانی نیران هەمیشە به چاوی ریزونیحتیرامو وەک دوستی راسته قینە نەتدودەکەمان روائیومانەتە حیزبی کۆمۈرنىستى عېراق و نىستاش ھەر لەوروانگىوە دروانىنە خەبات و تىتكۈشانى نەوحىزىه. بەپۇندى يادى شەستەمین سالى دامەزرانى حىزبى کۆمۈرنىستى عېراق دەپەدل پېرۋىزىابى لەنەندامان و لايەنگارانى نەوحىزىدە کەم و سەرگەوتىنى لەخەباتى دىرى دېكتاتۆری وزولىم و چەسەنەمەد و گېشتىن بەنامانجى نىسانى و دادپەرودرانى ناوا تەخوازم « (کەرمى حسامى

— ۱۹۹۳/۴/۹ —

گۆرتک لەسەر مەسەلەتى كورد

گتىپخانە دەولەتى شارى (بۇروس) بىز گۆرتک لەسەر مەسەلەتى كورد داوهتى كىردى بۇم. رۆزى ۱۹/۴/۹ چۈچە نەوشارەمۇياتى دلىمەيران براەھەرەتىكى ناسىارو دوستى كەمالى كورم بۇم. شەۋىپەدەرانى كوردى نەندامانى كۆزەلەتى كوردى هاتن، تاشەوردىنگانىتىك لەکوردستان و لەنېئۇ رۇوداوى نىشتمانە كەماندا دەسۈراینەوە. كۆمەلەتەكىيابان نەورۇزىشى خىستبوھ بىستى نەپەيل و دواى گۆزە كە تائىرەشىو ناھەنگىتىكى نەورۇزى فەرەتىك و بىتىك و دوستانەيابان بەرىيەبىد. نەنیستىتىو نۇرسەرانى بىتىغانە لەم شارە داوهتى كىردى. دوورەيدە كى بىتەرەدەرەيەكانم پېشىكتىشى كتىپخانە كەيان كرد. لەوشۇتنە كتىپ و نۇرسەراوەي نۇرسەرانى بىتىغانە پەناھەنە لە سويد كۆكراوندۇوو كتىپخانە يەكى زۆر دەولەمەندىيان ھەيدە. جىگەلەدە لە دەورىزە كانى سالىدا ژۇورى خوتىن و چەسەنەمەد بىز ماۋەيدەك دەدەن بەنۇرسەران كە لىتى بەحەسىنەمە.

زىنگى خەتەر بۇ مەسىلەي كورد دەنگ دەداتەوە

لەمانگى پىنجى ۱۹۹۴نىڭىز ھەواتى شەرى كوردىكۈزى نىوان ھارتى
وېكىتى بىزكۆرەتكانى دانىشتۇرى سۈيد بۇ بەمىسىلەي رۇزوجىتىگا داخ
وکسەزوبىدۇزارە. كېپۈرنەدوھو سىتىمىنارو ناخافتى سەردارىتىكان ودەنگى بىتزاىرى
وتورىدىي وەھ حکوم كەردى شەر دەست پىتكران. بەلام شەرھەلا يىتىمران وەھا
بەرۋەندى گشتى نەتەوە كەيان خىستبودۇ ئىتىپى، نەوهى بەھەندىيان نەگرتبايد
ھاوارى دلىسقۇزانەي كوردىناوارەتكانى دردۇدبوو. بىتزاىرى وتورىدىي كۆمەلائى
خەلکى كوردىستان لەددەرەمەدۇ ژۇورەدۇ دەنگى دايىمە. نامەيدەكى خاودىنى
كتىبخانە سۈلاقى ھەولىزىم پىتگەيىشت كە ۹۹۴/۵/۲۱ نۇرسراپۇ.

كاك نەحمدە جەمیل دەنۋىسىن: «تەفرەت لەبراكۈزى..»

بەریز ماموستاي خۇشەویست كەرمىي حسامى. سلاو. سلاۋىتكى گىرمىت
ئاراستەدەكەم... ھىرادارم لەخىشى وشادىدابى. بەریزان! تىكايد نىتووش
دەنگى خۇتان بەرزىكەن نەوه لەدرەدەدە لەلتەنگى ھەزاران كوردى
دللىزى كوردىستان كەيدەك دەنگ ھاواردەكەن: «تەفرەت لەبراكۈزى» بىزى
ناشتى.. لەكەل رېزم»

۹۹۴/۵/۲۲ كۆمەيتەي دۈزى شەرى براڭۈزى سىتىمىنارىتكى بىز مەھ حکوم كەردىنى
شەرى كوردىكۈزى سازكەد. خەلکىتكى زۆر بىشداريان كەد وچەند كەسىش لەم
بوازەدا قىسييان كەد. بىياردرا كەنامەيدەك بىز ھىزىھەكانى شەركەر بىنوسرى ونەم
پىتشىيارانەي خوارەدە تىندا جىن بىكىتنەوە كە گاك عومەر شىيخ موس
لەنەنجامى ناخافتىنە كاندا ناماھەدى كەردىبوون:

- ۱ — راگرتنی دهستبه‌جیتی شه و دهستبیتکردنی دیالوک
  - ۲ — خنثاماده‌گردن بتو هد لبزاردنیکی تازه
  - ۳ — بههیزکردنی حکومه‌ت و پارله‌مان
  - ۴ — نههیشتنتی چه کداری حیزبی
  - ۵ — دانانی حکومتی نیتلافقی
  - ۶ — نوتنهرانی دردوه سمرده‌حکومه‌تی هدرتم بن نه ک سمر به حین به کان
  - ۷ — ریزگرتن له دیموکراسی و مافی مرؤث
  - ۸ — رتفورمی زمی وزار
  - ۹ — دانانی یاسا بتو حکومه‌تی فیدرال
  - ۱۰ — دادگایی کردنی توانبارانی شدر
- چند کنیونهودی دیکه کران وله رادیزکاندا بتو راگرتنی شه و بانهوازکران.
به لام ندانهی ژیان و مانهودی خوبیان لمشیر و خوین رشنی
هاونیشتمناهکانیاندا دیبنی، گوئی یان بتو هاوارو پیشناهی کزمده‌لانی خلک
شل نهد و گرد.

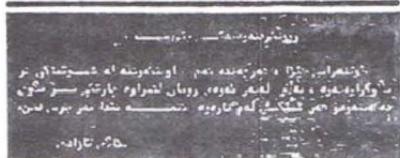
سمردانی ریزدار قازی عملی مهره‌غانی :

دمیتک برو بیستبوم جهنانی قازی عملی مهره‌غانی له چنگ نیسلامی
خومه‌ینی رایکردوو بمناچاری ناواره‌بیوه و هاتزته سوید. له درفه‌تیک ده گه رام
بجمه زیارتی و جارتکی دیکش له لقفرماشته کانی به هره و درگرم.
سالی ۱۹۸۳ کاتیکی له ناوجه‌ی نالانی سمرده‌شت بیوم، له گوندی دولکان
قازی دووچاران تهشیفی هاته سمردادنم. لمباس و گفتگو دا بمنانایه کی
رووناکبیر و نزب خوارفات و نیشتمانه روهر نازام ناسی.
روزی ۱۷/۶/۹۹۴ چوومه کن کاک سه عیدکوتیسته‌انی وله ویوه چروینه
کارلستاد سمردانی قازی عملی. میوانی سه بدعسمانی زاوای بروین و هر که
بن یان گوتبو حسامی هاتوه، ناردی بچجه خواری لای ندو. توزی

نەخۇشبوو. له تەمدەنى ٩٧ سالىدا كە وىزۇور كەوتىن دىتىم كىتىپى «عايشە» يى بەددىستە وەيە تەماشى دەكتات. نىتىر بەرلە سلاو گوتىم: «نۇو له تەمدەنەشدا خەرىكى عايشە؟» لەۋەلامىتكى خىتارا زىرانەدا فەرمۇرى: «عايشە يى باش پېتىغەمبەرى». نىتىرلەبارەي بەختىرىتىنانو نەحوال پېرسى و دەرىپىنى بېن خۇشبوون ھەرچى بىنۇوسم كەمە. دۇورۇزان لەخزمەتى بورىن. له سەر راپەرىنى نۆمىرىياسا (كۈيغا نۆمىرى سوتىسى) وراپەرىنى مەلا خەليلى كۆرنۆمىرى چەندپەرسىارتىكم لىنىكىرد. نۇودى لەبىرى بۇو وەلامى دامەوە كەوالەبەركى يەكىمى (پىند اچۇونەوە) دا تىسەكانى نۇوم بىلەن كەنەنەنەوە. له بەر نەساخى نەمۇىست پىرتەيلەكى بىكەم نەكىينا لىسىررۇودادەكانى كۆردىستان گەلىتكىشتى بەكەدلەكى بېبىو.

5

**لە گەلەك
مەھا قۇستا كەرپىمى حىسامى**

روزنامه‌ی برتری نالای نازادی له روزی یه ک شمه ۱۹۹۶/۸/۱۴
زماری (۱۲۴) ختیدا دقی و توتیتکی چاپه مدنی برای برتری فخر دین تایه‌ری
به پیشنه‌کیه کده بهم شیوه‌دیه بلاکر دیزوه:

« کاک کهربی حسامی دهیزی : من سهباره ت به پاشه روزی کورستان
گشیم ..... کهربی حسامی روناکپر و سپاسهندار و خداباتگیر تکی
گورده و لبه بزو و تنه وهی رزگار بخوازی کورد له کورستانی
روزه لاتدا جینگه و پایه کی دیاری همه به له نیو حیزی دیموکراتی کورستاندا
نهندامی دوفترهی سیاسی حیزب بوده. به قدولی خوی نزیکهی . ۱۶۰۰۰ دهیت
هیچ په یوهندیکی به حیزی بهوه نه ماوه. ریزدار حسامی لهم شهرو دیستکدادانهی
نیوان برادرانی پارتی ویه کیتی و شمری خزکوژی زور دلتنگ و هم رسان
برو. هدریزیه به بیویسته زانی هدقیقه یقینیکی روزنامه فانی له گه لدا بکم
وله یه گئیک له روزنامه کانی کله کورستانی نازاددا چاپ ده کرتن بلاوی
بکمه موهه. نه رجا باده می پرسیاره کانم ناراستهی جه نابی بکم و بزانین

نه همه این سی رو با گیر و سپاسه نهد اریکی گزینه و بیرنگی ناواره دوور، ولا تدا ج
نه سه ...

نک فه خرد دین ز قرسو باستان ده کنم که ویستو ته بیرونی خود به جزوی
کور دی ناواره دوور له لات له سمر رو و داوه دلته ز تنه کانی خوارووی کور دستان
کونیکه بیوه و به سیفه تی شوغلى خوتند کاری روزنامه گزینت له یه کن
له روزنامه کانی ولا تدا بلا ویان که بیوه. به راستی نهود هدستی دلسوزیت
و گرسنگی پیدانی شوغله که خوشت نیشانده دا. به لام ده ممومی نموشی لئ زیاد
بکنم که همراه چند نه موونی کوشه لگای کور دستان نهود نیشانداوه له کور دستان
نه رنه سیتکی توزه ده سه لاتیکی همه بیوه، یاسکرتیور تیمری حیزیتک بیوه،
نیتریتی ندادته بیرونی که سی دیکولای وا به نموده نموده بکات هدموی
استه وله هدموکه سیش باشتری ده زانی. له کاتیکا روهندی بزوو و نموده
کور دستان له هدمویه شه کان عه گمی نموده شی نیشانداوه. هرجو نیک بئ نه
داره دی تولد سوزیت و علاقه ت به خوتند کدت و به کیشی نه نموده که شت نیشان
۱۵۱. بایتینه سمر و لامی پرسباره کانت، فرمرو:

پرسبار: هدر و دک ده زانین شمری کور دکوژی له کور دستان ده میز و بیتکی
نه میزینه هده بیه. به دیتنی نیو شه بی کور دکوژی له نیو کور داهز کاره کانی بز
چی ده گریت نموده وجیه؟

راهام: له سمر نهم بابه ته گله لیک قسه کراو. به بیرونی من هز کاری
سمره تی نهم نه خوشی یعنیه بینه ته شنه کردوه به رله هدمو شت ده گریت نموده
بزد او که توویی کوشه لی کور ده او اری و تزمیی پلدور ادی تیکه بیشن
، پیشکه توویی کول تیری نه تمه که مان. به رزی پله دی کول تیور تیکه بیشنویی
سلله تیک و پیشکه چوونی کوشه لگایه ک به زانیاری وزانیابی ولیها توویی جهند
نه سک و یا کوشه له کمینک حیساب ناگری. ده بیه نه ده بینی نه راستیه
سلله مینه، نه گریتین سه باره ت به گله لیک هز کاری میز و بیه و بار و ده خی
، نیتی، فیل، زهزادابی دا گجرکران و ... زهاد شنی تر. کوشه له که مان

لهدوکه و سووییدا صلوٰهه و دنه خجامه که شی نهم کاره ساته داخه ارانهن هه و ده که
گارل مارکس باسی قهیرانی دوره دی سمر ما یه داری ده گات، سه پری مینزه
رآرد دووی نه تدوه که مان بکه بین نیته نیته و دک خلکه که سمریان سر
شده بر اکوژی بیشی وبا به قولی مهلا به غتیار له کور دستانی نوی دا
به قازانچی بزان و شهری نیوخوی و گوک دکوژی بز و ریابونه به پرسن بزان
سدره له ده دا و به رهه می خهبات و فیدا کاری و قوریانی زه حمه تکیشانی گورد
ده گات دوه هبیج و دنیا یدک شین و گریان و قور و سه ری و مالویانی لهدوای خزی
محن دیلمی.

پرسیار : شدری نهم دوییه برا ده رانی به کیشی و بارتی نه گدر در قیه ش
سکیشی، یانیش ناکامه کهی هدر جن بکمودیته و، هدر جنونیک بتن پیرسن
به چاره سه رتکی سنه رتی هدیه. به تایبیت دوای و هستانی شمپکه ده بین چیکرن
وهه نگاوی چون با وقعن، نیته چون له ناسوی بار و دخی دوای شهر و هستانه که
ده پوان؟.

وہلام : نیستا به گوتیره ده نگرباسی نیوه چل که ده گنه نورو پا به خوشیه و
وادیاره شده ده و یستا وه. به لام چون چاره سه ری بمنه رتی بوده ده زنده نمه
مسله دیده کی تره. به توچوونی من چاره سه ری بمنه رتی بتوشه پری خوگوژی،
سمرله همه مو شت وا زهستان له وه دسته هینانی ده سه لاتی غه پر شمرعی، وه لاناتی
ململانه نابه جتی حیزیا یه تی ته سک و پا و انخوازی، لهد رجا و گرتی
بمرژه وندی میللی نه تمهه کورده. نه زمونی را برو وونه دواییه گور دستان
نیشانی داکه رتیه رانی نیستای نهم دو و حیزیه سه ره کیهی گور دستانی خوار و
نا تو اون نهم رتیگا چاره سه ریه بدؤزنه و، ناشتیونه و دانیشتن و ده رکردن
و واژه کردنی به یاننامه، و دک له ماهه نهم دو و سنت سالمی دواییدا کاریون
نه یان تو اون نیوه بمنه چاره سه ری بمنه رتکی نیوان نهم دو و حیزیه. هد پریه ش
نه گدر هد را لبروا سه ره رای و هستاندنی شد من ناسوی نهم بار و دخه به رو و سی
نایینم. نیمه زور به ساکاری و به گهشیبی نه زمونی دیمو گراسی گور دستان

و به لیهاتوروبی کارگیرانی نزد منه که مان هلا دگوت، به لام به داخوه
مسئله که مان بهور دی تیک ندادبوه.

دیموکراسی نمسه را پرداخت کانی دو حیزبی سردگی و له جوار چیزهای بهیث
دنخا خفتی رتبه ای دو حیزبی دسه لاتداردا قه تیس کرلو ریگانه درا به گاته
نیو کزمه لانی خلک، نم خلکی که به فیدا کاری با رو دخ خی پیتکههاتی
نزد منه که دیموکراسی که ین پیتکههاتابرو له دسلات و نه بشداری را به رینی
کاروباری گزمه لایه تی و سیاسی : کولتی دو خرانه دو له نیوده ریا فه قیری
و گرانی و بر سیه تی و بیرونی ناسایش و ته ناهد ترسی گمانه وی دسلا تی
شومی حکیمه تی به عس دا، به له قازه پشتی دسلا تی نم دو حیزبی یا ن
به ریدا، به لام به داخوه سیاستی پاوانخوازی و مسلمانی حیزبایه تی
ونا خره که شی شهری خوکزی به قمولی روزنامه نیویورک تاییز هیواناتی
کزمه لانی خلکی فیدا کارو زه حمد تکیشی کور دستانی تیک ته باند و خدونی
کور دستانی نازادی پوچه کرد و ده. به تجونی من چاره سمری پنهه تی دوای
و مستانی شمر، گتاره وی دی بروار هومیندو ناواتی خلکه له ریگای واژه هنانی نم
دو حیزبی سمره کیه له پاوانخوازی دسلات وزیندو کر دنه دو پدره پیدانی به رهی
کور دستانی پهروزی حیزبی و غمیره حیزبی له زیر ریتوتی و چاوه دیری به رهی
کور دستانیدا. نم دو حیزبی سمره کیه پیوسته هم مو تو انا و ده ره تانی خویان
بنه هیز کردنی نمو حکومه ته چالاک کوردنی مسئله کی کور دترخان بکدن.

پرسیار : شهری نم دوایهی برادرانی پارتی ویه کیتی چکار دانه ویه کی
نابه جن دهیت بورای گشتی جهان و سیاستی نیو دولتی و دستانی گدلی
کور دمان له جیهاندا که تاراده یه ک پشتگیریان له کیشی رهای کورد کرده.
جه نابتان به سیفه ته کله نزو پاده زن، نم با رو دخ خه جزند بیان؟
و لام : شتیکی رونه شهری خوکزی نم دوایهی کور دستان نم و نده
له سر کور دگران که له قدره بوناید. به شیوه کی گدلیک نالمبار کاری

کردۀ ته سدر بپرورای گشتی کوپر و کومدلی خیرخواز و دیموگرات و دوستانی گملی کوردو سیاستی نهم هیزو و ریکخراوانه که پشتگیری کور دیان کردوه. نه گمر سهیرتکی روزنامه گرنگه کانی دنیای سدر مایه داری بکدین، به گشتی نه فرهاد و بیزاری له شهری خزگوژی نیوان پارتی ویه کیتی ده گهن. روزنامه کانی ده روه به هق نهم شهرو هله لگیرستینه رانی شدري نهم دواییه کر دستان به گزیکدنی مسدله‌ی کوردو نه زموفه که‌ی کور دستان ده زان.

دیاره دم به دمه و شه په فه و شه ره پلاری هن تامی لا یدنگرانی نهم دو و حیزیه ش لهد ره دهی و لات کله ببری تدسکی حیزیا به تی زیاتر چیتریان مدبهست نیه، تاراددیه ک زدمینه بتو و سینی وتاری روزنامه کانی ده روه ده خول قیتنی. به گشتی کار دستی نهم شه په دی دوایی کور دستان دوزمانی گملی کور دی و دسها خسته دو دوست ولا یدنگرانی مسدله‌ی کور دیشی تاساندوه و سه ریان لهم کاره ساته سپه ماوه.

پرسیار : هه روه ک ده زانی پیش شه ره هله لگیرسان و دوای شه ره که ش دو بوجونون له کور دستاندا هنه بوجاره سه رگدنی نهم باره ناهه مواره هی حکومه تی کور دستان. به کیان نده دیده که ده بیژن ده هن به زو و ترین کات هله لبازار دنیکی تازه بکر ته وه. تدویتیان ده بیژن حکومه تیکی فره حیزی هده لایه ندی نیتلافقی دیموگراتی له کور دستان پیک هن. به بوجونونی نیو ه لهم بار و دخه دی دوای شه ره کامیان له پر اتیکدا عدمه لیته بکری ولمه رجی؟

و هلام : من له کور دستان دوورم. لم به رندوه ش که روزنامه کان و دنگو باسی و لات زور بکه می ده گنه دستم، به باشی ناگا دار نیم که داخوا بپر اکان لمولات بار و دخه که چون هله لده سه نگیتن. هر چو تیک هن ریگای راست و عه مه لی که بره زه و ندی مسدله‌ی کور دی له پیش هن نده دیده گنه نهم سیستمی دو و حکومه تی نیستا هه لود شیته وه هه روه ک له لامی پرسیاری پیش و دا باسکرا. حکومه تیکی گله و اته هاویه شی که سایه تی لتهاتووی شاره زای حیزی و غه برد حیزی بیته سه رگار و به رتینوتنتی به ره هی کور دستانی په ره هن بد ری

و گاریکات. به بروجورونی من همانند از این نویسی پارلیان و اینه کوتوله برای لدم بار و دز خدا نه که هر کاریتکی راست نیه، بدلكوو مهترسی گزشتر کردنی بار و دز خه کشی لئن چاودروان ده کری. کهوا بیو همانند شانه و دی سیستمی دو و حکیمه تی نویسی و بیکه هیتانی حکومه تیکی خدالکی که هیچ کرد نموده بار و دز خه و بیکه هیتانی هدل و مدرجی له بار بزه لبیاردن ناما ده بکات و ننگه دنیا په سندانه ترین.

پرسیار : نایا نیستا کاتی تدوه ندهاتوه که واگه لی کور دمان لدم بار و دز خه دزواره بزو و نموده نازادی خوازی گله لی کور دله کور دستانی خوار و دا ری بیر تکی لیهاتو ولیو شاهدی همین؟

و هلام : نه م پرسیاره چند دسه بیره، و هلام کشی همروأ سه برد همین. بیرونی من بز بیونی رتبه ری لیهاتروکات و بار و دز خی دزوار و نادزوار مدرج نیه. بزو و نموده رزگاری خوازی له همه مروگات و بار و دز ختیکدا پتویستی به رتبه ری شا. دزا ولیهاتو هدیه رتبه ری لیهاتمو خز لهد در دو دی ناید، همراه همین له نیتو خدالکی خوماندا پتیگات و به پشتیوانی خدالک پشت نهستورین. من پتیم و ایه رتبه رانی نیستای کور دستانی خوار و دهیج بوار تکه ده، همچنان ده بر ری بدرانی ولا تانی تردانیه، زه گهر بد واقعیعی بروانیه هدل کم و بار و دز خی پرله تنه گ و چاله مهی کور دستان و بیلان و دهیزی دوزه مانی کور دوبواری سو گرافیایی ولا ته که مان له په رچاوبگین، نه ددم ده بین که رتبه رانی کور دستانی خوار و تو ایویانه به لیهاتو ویی له نگه دی که شتی لدم گیز او هدا رابگرن و نه هیتلن نو قم هن. دیاره نموده به مانایه نیه گه له پراتیکی روزانه ویاله دانانی سیاستی ستراتیژی و تاکتیکیدا قدت تووشی هله و کم و کوری نه بوبن. سیاست مقداری ولا تانی مهزن و خاره ده لات و تو ای دیکش دوره له هده نین، فرقه که لموده ایه له ولاتانی دی سوگرات و پیشکم و توو بیرونی ای کشته خدالک گرنگه دوبایه خی پتیده دری و رتبه ری سیاسی له هه رپله و پایه ک دایتیت که تووشی هدل هی زدق وزیان بار بیو، و هلا ده نری

دوازدینن. لە گورستان نەودى حىسابى بۇنىڭرى بېرۇرای گۆمەلانى خەلکەوھىزىما يەتى تەسک و باوانخوازى جىتى ھەمرو شتى گرتۇتەوە.

پرسىyar: نىتوە پاشەرقۇزى گورستان بەكشىتى و حكومەتى گورستان بەتايمەتى چۈن دەبىتىن، ئاكامەكەي بەرەكىرى درەوات؟

وەلام : من سەبارەت بەپاشەرقۇزى گورستان گىشىنىم. ھېتىدى رووداوى دلتەزىن وەدلەتى رىيەرانى سىاسى نابىن چاولىكەتى رەشمان دەجاوى كا. لەدنىاي نىمىرۇدا بېرۇرای گشىتى جىهان ناتوانى ئەنانست چاردنوسى نەتمەدەيەكى ۲۵ مىليونى خۆگۈرمات بىكەت و بىتلايەن بودىسىن. مەسىلەتى گورە لەداوى بەيت وباوى مەسىلەتى نىتوخۇرى دەرباز بودۇرۇمناتى كورە چىتەرنا توانى بېرۇرای گشىتى و كۆزۈكزەملە دىتموگرات و نىنسانىيەكانىي جىهان بەتىياتى مەسىلەتى نىتوخۇرىي گىتىشكەن. شىرىدۇنى فەردەنسى (دانىيل مېتران) بەھەق دەللىن: «كانت ميللة تىك لەنابۇدى دايەولەدىن دەچىن، مەسىلەتى دەخالەت نەگەرن لەكاروبارى نىتوخۇرى ولاتىتكىدا نىتە ماناومەفھومى نامىتىن.. كانت مىللەتىك قەلاچۇز دەكىرى ئاكىرى بەيانۇرى دەست قىۋەرەنەدانى نىتوخۇرى دەست لەسەردەست داھنىتى..»

نەتمەدەكەمان تىتكۈشان و خەباتى قارەمانانىي گەياندۇتە رادەيدىك كەپاشەكسىي بۇنىيە، بەلام دەبىت بىتۋانى بەگىرىتەتى ھەلۈمەرجى جىهانى وناوچەيى ھەلس و كەوت بىكەت. بەلام لەبارەت پاشەرقۇزى حكومەتى تىستىي كورستانى خواروو، بەپىچەوونى من شەپىي خۆكۈزى ئەم دوایە بەگىرددە كۆزتايى بەتمەنلى ئەم حكومەتە هېتىاوه. جايىان دەبىن وەك ولاتائى دىتموگرات كۆزۈانىتىكى رىشەيى پېتىك بىن و حكومەتى كەلى دابەزى، يان وەك ولاتائى نەفرىقايانى بەزىبرى چەكى پىتشەرگەتى حىزىسى بەسىر گەلنەتى كەنەرە فەقىرىو كەمارقىدا و بىرسىي و ئادارە دەسەلات بىسەپتىن.

پرسىyar : بىوردىكاڭ كەرىم! بەسىنەتى نەودى ماودىيەكى زۇر لەنەنەن بىز اقى رىزگارىخوازى گورستانى وۇزەھەلات دا دەورت ھەبۇھەلە گورستانىش

ناساراوی، دکری نه گدر به گورتیش بن لموذعی نیمرزی روزه‌لاتی گورستان ناگادارمان بکمی؟

ولام: ماوهی . اساله هیچ پیرونديم له گەل حىزبى ديموكرات نىد. بهلام له كىردىستانى ئىران وله روتى رووداوه كان بىن خەبر قىم. با روودخى رۆزه‌لاتى كورستان بەبۈچۈنى من دەپتى له دۇرۇانگە دىياردەي جىاوازى دە سەپىرى بکرى. يەگە ميان با روودخى بايدىتى دە دووه ميان بېرپارا روانگەسى بىرىكى. حىزب سپاسىبەكان. نەوهى با روودخى بايدىتىلام وايە كورستانى ئىران له نىتىكىزدىلىرى دۇوقەيران (نەزمە) دا ئىران دەباتىمىز.

يېتكەم وەك سەرانسەرى ئىران له بىتكارى وگرانى و نەبۈونى نازادى دە تىمۇركارىي ولىغىتىرەتىش و فشارى پاسدارو كومىتەتى جۇرمە جۇرى دەستكىرى ناخوندى دادھى. له گەل نۇوانە ستەمى نەتموايەتى و كولتۇرى و قەددەگەردنى خۇقىندىن بەزمانى كوردى و دەسەلاتى لە ياسابەدەرى پاسدارانىشى لىت زىادگارادو بۆتە سەرىمار.

كورستانى ئىران بە كىرددە كراودەناوجىدەكى نىزامى و ياساى زەمانى شەر لەويىدا بەرتۇدەچىن. قەيرانى دووهم بېرىتى يەلەنەكزىكى و يەگ نەبۈونى رىتەرایەتىكى يەكگەرتووى كورستانى. دىبارە نەم قەيرانە وەك دەزانىن ھەمۇ بەشەكانى كورستانى گرتۇتدە. ناكامە كەشى داپرانە لە مىللەت و خەستەۋە دەھىتىنى حۆكم و تىقىزى و شىكى لە قالب دراواڭ بە قۇلۇي گاڭ مستەفای هيجرى سەكىتىرى حىزبى ديموكرات (دە دوا كەوتىن و بەرتۇدەنلى سیاستەكانى فيكىرى رىتەرائى خىيانە) نەم ميان نەم با روودخىدە كەبدىياردەي يېتكەمى داددىتىم، دىاردەي دووهم بەجۈونى حىزب سپاسىبەكانە.

گاڭ مستەفای هيجرى سەكىتىرى حىزبى ديموكراتى كورستانى ئىران لە سويد لەجاپىتىكە و تىنلىكدا له گەل رۆزئامە بەرپانىڭ دەلتى: «... پاش جالا كېبەكانى زۇرى حىزب نىستانىتىم بە دىدەي جاشمان نەماوه، نەمە سەركەوتتىكى مەزىنە بۇنىتىم. دەستمان بۇ چىلاڭى نارالەتىبە. چۈنكە نىدى

ھیزەد کانى رېژىم تواناى بىر بىر دەکانىيەن لە گەل پېشىمەرگە لە نىزىكە وە نىمۇ تەنبا بە تۆپ و خومىپارە ھاوىشتن لەرىتىگەدى دوورنە بىن كەنەمە پېشىمەرگە ناخاتە مەترسىيە وە. بۇ يە نىستا رېژىم ھیزى مەبىدەنى نەماواه دەستى نىتمە لاجاۋ را بىر دوو ناوا اللە تردى. « نەم بۆچۈرونەي كاڭ مىستەفا قىسىمە كى نەندامى پېزلىت بىرۇي ھىزىسى كۆمۈرنىستى نىنگلەستانى و دېرىر ھىتىمامەدە سالىتكىيان دەجىتىنە مەجارستان. بىرادىرانى مەجارى دىبىيەنە سنورى نىتوانى نۇتىش و مەجارستان. كاپرا تەماشادىكە سەر انسىرى سنور تىلىبەند كراوه لەلايدەن مەجارستانە وە. نەويىش دەلىق: « كارىتكى چاكتان كردوه. نەگەر واتان نەكىردا يە لەوانە بىو خەللىكى نۇتىش زۆربەيان رابكەن بىتىنە مەجارستان !!» قىسىمە كاڭ مىستەفا شى نەوە دەگەيىتىنە كە نەودىنە لە ولاتى خۇمان وە دوور كەوتۈپ كە لەرىتىگە دوور بىو تۆپ و خومىپارە شان ناگاتىن. بۇ يە دەستىمان ناوا اللە ترە ! »

بىرۇچۇونى من تاقىدىرىتىگايى هاتىنەدر لە قەيرانى دوايى و زالبۇون بەسىر گىرۇگرفتەكىاندا كەبکرى سەرئىنچ و ھاودەردى بېرۇرای گىشتى جىهانى و كۆزرو كۆمەلە ئىنسان دۆستەكان بۆيىشتىگىرى مەسەلەي كوردا بىكىتىشنى نەھىشتىنى ناكۇكى ولىتىك نىزىك بۇونەوە پېتكەھىتىنى بەرە كى بەرىنى نىشىتمانپەر وەرانى كوردو تەنانەت يە كەگر تەنمەدە دووبالى ھىزىسى دېمۇركاتىشە. بەلام ھىزىبەكانى رۆزىەدەلاتى كوردىستان تانىتىتاش پېتى يان وانىيە كە دنیا گۇزپانىتكى كەوردى بەسىرداها تۆه. كاتىن پرسىيارى بەردو يە كەگر تەنمەدە لە كاڭ مىستەفا يە هيچرى دەكەن لەوەلەمدا دەلىق: « بەدىتىنى نىتمە تىتكەللىبۇونەوە دى دووحىزب بە دەبىع چەشىتىك بە قازانچى كۈزدۈكىتىشە نە تەوايەتى كورد نىيە .. پلورالىسەم لە بناغۇنە سلەكانى ھىزىسى نىتمەيدە .. »

كاك مىستەفامە فەھومى پلورالىسەم رون ناگاتەوە. بەلام لەوەلەمى پرسىيارىتكىدا سەبارەت بە پېتكەھىتىنى بەرە لە كوردىستانى ئىزراان دەلىق: « هيچ رېتكەخراوىنىكى گۈنكى كورد بېجىگە لەرنىكەخراوى كاڭ جەنلىلى كادانى لە كوردىستاندانىيە تابەردى لە گەل پېتىك بىتىنەن. كۆمەلە لە گەل رېتكەخراوە

كىردىكەن بىرە پېتىك ناھىئىنى. حىزىسى نىتمەلە كوردىستانى نىزاندا تاقانە يە.
رەنگە نۇولەمانسە كانى نىتمەپن كەھەرو ا تاقانۇ خۆشە و سىتى خەللىكىن.»
كاتىن چاوم بەناخافقىنى كاك مەستەفای ھېجري كەوت، و تەيەكى بىل
كىلىنتۇن سەركۈمارى نەمرىكام و بېير ھاتەوە. كاتىن لمبارەي ھېيدى گېرۇگرفتى
مەسىلەكانى بېيھان پىرسىبارى لىن دەكەن لەۋەلامدا دەلىق: «نىتمە تەنزا ناتوانىن
ھەموو مەسىلەكان چاردى سەرىكەن. نىتمە دۆست و ھاواپەيانى دىكەمان ھەن
كە دەپن نەچارە سەركەرنى گېرۇگرفتەكاندا يارىدەمان بەدەن.» كە قىسە كانى كاك
مەستەفای ھېجري و بېرچۈونى سەركۈمارى نەمرىكام بەرناورد كەد، گۇتم: «گەلۇز
تۆتلىتى حىزىسى دېسۈگراتى كوردىستانى نىزان كەلە (رېگاى دوورەوەش تۆپ
و خۇپاپارە نايگاتىن) لەنەمرىكاكا بەھېزىتىن و گېرۇگرفتەكانى كوردىستانى
رۇزىھەلات بەتەنزاوبە تاقانە چاردى سەرىكەن؟! خوابىكا وابن..!!»

كۆپىشى دوايسى خوالى خوتىشبو قازى عەلى مەرەغانى

بەداخودو رۇزى بىن نەچۈوجا زىتكى تىلە ۹۶/۱۰/۲۱ لەكەل كاك
سەعىدگەرەستانى چۈپىنهو پەرسەي قازى عەلى مەرەغانى.
ما مەستادەلارە حىمى عەبباسىش بۆ نۇرۇز تەلقىنى قازى تەشىيفى
دىتىنابۇو. پىزىلەنیو سەعات لە سەرچەنزاھى مەرەحومى قازى نايەت و ھەدىسى
خوتىندىن دەپ باسى بەھەشت وجەندەمى بۆكەد. منىش لە سەر قەبران سەبارەت
بەرۋەشىپەرى و دېزىخورا قاتى و ئازايەتى وزانابى و نىشتمانپەرورى قازى عەلى
ھېندي قىسىم كەدەن. بەداخودو لە سەرچەنزاھى جەنابى قازى شارەزايىم كەم
بۇو. كاتىكى چۈرمە فنلاند سەردانى ما مەستا حاجى مەلامەھەمەدى شەلماشى
لەۋى باسى مەرەحومى قازى عەلى مەرەغانى يىغان كەد. ما مەستا مەلا مەھەمەد
فەرمۇسى: «نىستوار عەتارى بانەيى گەئىستا لە سەردەشت دوگاندارە بۆزى

گیپر او مه وه دیدیگوت: «قازی عملی سه رد دفتری رهسمی ماره و ته لاقی ناوجه‌ی
سه رد دشت بیو. هیندی که سه ده جنه‌لای سره‌هندگی تدریشی و شکایه‌ی تی
نیده‌کدن. سره‌هندگ ده نیزی و قازی دیتی. نیستوار عه‌تاریش له کن سره‌هندگ
دبهی. ده لئن قازی نهودنده پیاوانه به دمی سره‌هندگی داداره که من له‌وی
حدبی‌سام. سره‌هندگ به توره‌یی والوی به سه رقازی دادی و دلی خدلک
شکایه‌تی لیکردویی. قازی جوابی ناداته‌وهو هرنهودنده ده لئن: «لیت تیناگم
ده لئنی چی؟»

سره‌هندگ به نیستوار ده لئن: «ودره حالی بکه. بلئن جون بتته قازی
و سه رد دفتری ناوجه نه‌گذر فارسی تیناگات و نایزانی.؟»

قازی به نیستوار ده لئن: «به سره‌هندگی بلئن: من قازی و سه رد دفتری نه
ناوجه‌یده و نه خله‌کم که زمانیان فارسی نیمه‌نایزانن. زمانی خله‌که‌کم
ده زانم و به‌زمانی نهوان ده دوتم. تو که هاترویه نه ناوجه‌یده و ده تموی له‌گه‌ل نهوان
تسه‌بکه‌ی، ده بین زمانی نهوان فیتری. نهوده مه‌و خله‌که ناتوانن زمانی
توفیرین:» به لئن قازی مرده‌غانی نه زانه‌بوه. ماموستا مه‌لاره‌حیمیش
نیوسه‌عات ناید و حجه‌یسمی به‌خوینده‌وه، جانازانم لموی به‌ج زمانیک و‌لام
ده داته‌وه..!! پیاوی و دگ قازی عملی گدم هله‌لده‌گدون و به‌داخمه‌ه گورد و اری
قدربیان نازانی. کاک به‌روز کورده‌حمدی له بیادی سال تیه‌ه رسوبانی قازی
عملی دا و تاریکی جوان و پر و بداتام و چیزی هینابهه سه کاغذ و له‌مانگی
رتبه‌ندانی ۹۶ دا بروی ناردم. هرجه‌ند نووسینی نه نه بهرگه ته‌واو بیو به‌لام
بتم حیف برو نه نووسینه جوانه و یادی نه پیاوه مه‌زنه بوكاتیکی نادیار
به‌لامه بنیتم. مالتی داتا ناوه‌دان بین و داهینه‌ره‌گهی بچیته به‌دهشتن، (نه‌گدر
ملا رتیگای بدهن) نهودنده کاری هاسان گردوه، بیانوی له‌خلک بپریوه.
چونی بخوازی ده توانی چتیگا بز ماتریال بلقوزی یه‌وه. منیش گه راه‌هود دوایه‌و
لیزه‌دا وله باسی قازی عملی دانهوا و تاری کاک به‌روزی بهریز داده‌بزتیم:
قاضی عملی راد: « روزی ۱۷ ای نوکتبری ۱۹۹۴ پیریکی دلسوز تاوی

کوردستان، نهادن کیو و دریا نه نام لاتر، لەغمربایه‌تی و دوور لەنیشتمان سدری نایده و ناواتی بینیندوی خاکه پیرۆزه‌کهی لەگەل خز برد بىن گل.

قاضی عەلی راد، گونه جوانیتی نەوینداری گەل و نیشتمان و ناسراو دلتقانی خەلکى نادچەی سەردشتی کوردستان، كەھمۇ تەمدنی بەدىپاکى رچاکى ژیاو ھەرگىز قىسىم ناکارى، تەنانەت لەوبەرى تورەبىي وبەياپى دا، لەدلسوزى بى گەل و بەرسىنى تېشتمانى لاي نەدددا، لەكاتىكدا قازى ژىن و منالانى و نەوهەكانى و كەس و كار و ھاۋانىشتمانانى بەجىن هيتشت كەکوردستانە دلبندەگەي نەو هيتشتا ھەر لەلایەن داگىركەرانمۇد پەلامارى دەرتىقىن و خوتىنى كۈپ و كاپانى كوردى لىن دەرۋىش و سېبەرى رەش و قورسى كۆنە بەرسى وزۇردارىي بەسەردا زالە، دەنا قاضى لەكۆئ و دووركە و تەنەوە لەدىمەنە وەك بەھەشتەغانى سەردەشت لەكۆئ؟ دەنا قاضى لەكۆئ و خانوچكەيدەكى كەرەكتىكى شارى (كارلىستان) سويدله كۆئ؟ دەنا قاضى لەكۆئ و دەردو داخى ناوارەبىي و مالۇرتانى و تەنباپى دەندەران لەكۆئ، كەھىنەدى تىنچىش و نازارەكانى زىدادەگەر دو زامەغانى دەگولاندۇد.

كاتىك باسى ھەرەتى لاۋەتى و تىكەيشتن لەزىيان و كىسايەتى كوردو ژيان و گۈزەرانى دەگىر، حىزىت دەگىر، ھەمۇ گىانت گۆئ بىن و بىبىمىسى، جوانى دەكىپ اوە كاتىك ناوارى (مەردشان) دىتاواھەل دەدایە باسى رىمبازى و سوارىسى و جىن ژوان و ھەمول و تىكۈشان. شېرىنى باس دەگىر كاتىك دەپگۈت كەچ مەرقىتىكى بىمە تىز لەگۈزىتىكى كۈرەستان بى، لەسەردەشت بى، يان لەشارى زۇرگەورەدا، فەرقى ھەرنە دەنديە كەخۆت لىن نەگۆرى و بىزانى كەلە ھەرجىتىمە وەچ ھەل و مەرجىتكەدا بى، دەبىن و لاتى خۆت خۇش بۇى، دلت بۆى كولەھى بىن دېبىارتىزى وقتت رىتگا نەدەي دوڑمنان و ناحەزان داتى لىن چىپ كەنەوە پەلامارى بەدنىتى و بەكۆت دەنچىرى دىلى بىستەن. نەودى كەدبۇھ رەمىزى ژيانى خۆزى و مندالەكانىشى ھەر بەپاۋەرە راھىتابۇرۇ. بۆمە كاتىك كۈرەستان لەلایەن رېزىمى خومەنى بەود ھەتش كرايە سەرى و ناگىرى تىن بەردرە، قاضى راد

هەرچەند بەدل موسولمانىتىكى دلىپاڭ وساكار وقوئىتى لەدىلدابۇ ولهلاين خەلتكەوە بەقاضى وداوهەرىتىكى دادېبىرودرو دلىسۈزناسرابۇ كەزۆچار گىرۇگىنى زىيانى رۆژانە يان دىتىناخىمەتى وچارەسىرىيان لىن ودردەگرت، بەسەرەمالغۇھ خۆزى بەختى شۇرۇش و بدەرىگىيى لە كوردىستان گردولەو رىتىگايىدا مال وحالى ودى پۇوشىتىك خستە بەربايات خەبەت وشۇرۇش ولهماوهى يازىدەسالاندا لەم گوند بۇتەوە گوند و لەم دۆل بىتنەو دۆل. مناڭ بەكىزىن دۆل پېر لەھىباو چاپېرلەنە فەردىت لە داگىرەكدران، كۆللى نەداو سارد نەبىزۇ دوجىنى تەخستە نېتىجاوان و، نەك هەر بىنەمالەتى بەرفەوانى خۆى، بەلكۈو گىشت خەلتكى ناوچەتى سەردىشتى هان دەدەكە: دەى لەمەنتان كەۋى! نېتىھە رۆلەتى ھۆزەرپاشان نابىيىن لەسەرەھۆمل سەرەجەتان دەدەكەپاسداران باتارىتىن؟! ھادەتى كۆپىنە! خومەننى، تان بىن لەپېرىتىنىش كەمترىن، لىت يان دەن!

بەراسىتى كەھەرگىزھىچ ھەوالىتىكى ناخوش دەلتەزىن، گىرنى و كوشتنى كوردو سووتان و خاپۇر كەردىن كوردىستان نەيدەتىرساند، بەلكۈوبەپىتچەوانە رق نەستورتى دەكىد و دەيگۈت بۇنازادى بىباودەبىن خوتىنىش بىدا، سەختىش بىكىتىش، لىتىدا نىش بخواو دەردوژانىش بېجىزى، بەلام نابىن ھەرگىز كۆل بىداوورەتى بىرۇخى. نىتە نەچۈرىيە سەرزىندۇخاڭى خەلک و بەلامارى كەسەمان نەداوە. نەوە دوژمنە ھېتىشى گرددەتە سەرخاڭى يابۇپاپىرمان ووازمان لىتىاهىتىن. بىقىي دەبىن بەرگىيى لەخۆمان بىكەين و كوردىستان بىكىنە گۆرسەنلىيان. بەلتى قاضى عەللىي باورى وابۇو. ھەتا دوايىش كۆللى نەدا. لەنۇوارتىن ھەل و مەرجىدا پىتكەننىنى لەسەر زاربۇو. ھەرگىز قىسىمى خۇشى لىت نەدەپرا. بۇھەر باسېتىك تاڭە شىعەتىكى كوردى يافارسى يان عەرەبى ھەلەدە داو كۆزىرەكەتى بىن خۆشتر دەكىد. بەشىعەتى رووت و ناگىرىن خەرابەتى دوژمنى باس دەكىرەلەقاوارى دەدان.

لەناوارەتى كوندە دوور دەستە كانى كوردىستاندا مالەكەتى ھەميشە لەمەيونان جەمەت دەھات كەيابىز زىارتى نەمۇدەھاتن يان لايانتى دەداو تېرۇتە سەل و رازىنى

و به پرده مالا زاویه ایان ده گرد. ده لیتم بوزیاره تی تدو، چونکه و هک پیاویتکی پیر و زومرو فیتکی پاک چاویان لینده گرد که به پیچه و آنده شیخ و مهلا و رتبه ری نایینی در قزز و ده ستبر که دایه چاویان له دهست و گیرفانی ریباران و مریدانه، یان له سمر حبسابی شورش و خوتینی رژاوی خدلتک دینارو دزلاری بیت حبسابیان له باندوه، نهم پیره دلاره جگده بیشوازی کردن و دلنه و ایی میوانان، ته ناند ته گهر پیتویست با یاه توشه له گهل ده خستن و بولی پین ده دان و ته نیا لئی یان ده پار اوه که نه کهن خزمت به شورش و نه تدوه که یان له بیرون بکهن.

قاضی عدلی راد، یان و هک خدلکی پیشان ده گوت «ماموستا قاضی» بدراستی ماموستای قوتا بخانه نیشتمان پرسنی و گلدستی بلو. له قسمی در ڈوسوتندو پهیانی به تال و ترسه نوکی بی و پرمه ردان بیزار بلو. و هک شاخ و داخه کانی سه رد دشتن سه ریه رزو سرسوز، بدرانی بر به دوست تدرم و نیان و داڑدارو پهنا بلو. هر روهک له برا نیم دو ڙمندا گرمی دههات و خهبات و فیدا کاری وه پیش نویز و تاعه تان ده خست و به زین وزیری پین گوفر بلو. هه تا ما به شورش و دفادار مایه وه پیشمehr گهی خوش ویست. لدم دایانددا که پیری و نه خوشی که نه فتی کر دبوو، به پیچه و آنده ویستی خوی و بههه ولی نهوانه خوشیان ده ویست و مه ترسی له ش ساغی نهوبیان له دل داهبوو، ناچار هاته سوید و هم رته نیا چهند مانگ بهس بلو بزنه وهی که نه برده خار اوه، چونکه له سمر جینگای خوی نه ما بلو خدم و پدره اهی دووری له بارودیار و ته می ناواره بی و نه خوشی، لدم پایزه تمما وی یه دا گه لای تمدنی له داری ژین کر دبوو دله ناسکه پتدوه کهی له لیدان کهوت وله غمر بیا به تیدا سه رو نایمهه. بیت گرمان قاضی عدلی راد به شه هیدتکی هیتزای گدله که مان ده ڙمیتر دری. شه هیدتک که لمبیر ماندا زیندوه و پاش خوی ناوی پاکی لئی به جتی ماوه . یادی بعقریزنت ....

کاک بھروز له گهل نهم نووسراوه شیرینه «بیره وهی یه گک خوشی له ماموستا قاضی» ناردوه، پیتم حهیف بلو نه ینووسمه وه:

« سالی ۱۹۸۵ لەجەنگەی شەری دووریتىپى خومەينى وسىد دام، مامۇستا قاضى لەشارۆچكەي كارتىزدى ناوجەي سلىمانى كېرسابىزدۇ. تىزىھ قورسە كانى لەشكىرى عىراق كەلموبەرى ناودانىيە دامەزراپۇون، پەيتا پەيتا شاروگۈندى نەو دىبىي سنور، واتە بەشىتكى ترى كۈرەستانيان خاپۇور دەكىد. رۆزىتىكىان كەلەخزمەت قاضى عملى دابۇوم وچەند كەسى تىرىش دانىشتىپۇون، لەتەكار كاپرايدىك خۆزى بەحدىساري مالە كەداكىر دوهاتە ژۇورى و باش سلاپىرى دايە دەستى مامۇستاۋ دەستى كىرد بەدەست ماج كىردىن. مامۇستا قاضى دەستى كېشىۋاھەو بەخېرەتنى كىرد وگۇتى: « نەوە چى يە رۆزە بىز شەلەۋاوى؟ » كاپرا بەپەلەمۇ ھەناسە بىرگەن گۇتى :

« مامۇستا گىيان بەبابۇوه دەبىرت مرم، دەفريام كەمە، مالىم وقىران بۇو » لە قىسى را وادىياربۇو نەوېش خەللىكى نەودىبىي سنورۇھە ناوارەيە. مامۇستا گۇتى: « باشە نەوە جەھات و ھاوارىتكە، ج بۇو، لەسىر خۆ بە؟ پىتم بلىنى بىزانم ج قەۋماواھە؟ » كاپرا گۇتى : « نازانم بۇو قورغانەي لېت خوتىنلۇد ھەر لەزارم دەرچۈو. گۇويەكم خواردۇو نازانم چىكەم. » مامۇستا تىپى خۇرى: « ھەتىۋە نەوە دەلتىپى چى؟ گۇو خواردنى چى؟ شىتتىپۇو، ناخىچىپە؟ » كاپرا سەرخېتىكى جەماعەتى داو بەدەنگىتكى نەوى گۇتى: « قوربان، زەنەتىۋە كەم بەيانى قەلسى كىردى، ھەستام لېم راگىتىشا. نەوېش جىنپىو بىندام و نېتىۋى باپى ھېتىنام. منىش دەھرى بۇوم تەلاقىم لېخوارد، نەوېش سىن بەسىن! نېتىستا ھاتۇرم لىبەر كەوشەكانىت مرم بۆم چاڭ كەيمە، » مامۇستا بىرىتكى بىتەنگ بۇو. پاشان گۇتى: « هېيج نىھە. ھەر ھەمان گۇويە خواردۇوتە! » كاپرا ھەلبىزىمۇھە: « جا چۈن قوربان! بەسەرى تۆ سىن بە سىن تەلاقىم خىستە، دەپتىن بۆم چاڭ كەيمە، » مامۇستا بە بىزەيدە كەمە رووى لېتىھ كەردى گۇتى: « هېيج نىھە، كەتەلاقى ناكەۋى، جاتۇخوا باپىم تەلاقى كەر دەكەۋى ؟! » كاپرا كە دېتى مامۇستا گالىتە پىتەدە كا بەھەناسە ساردى يەۋە گۇتى: « مامۇستا گىيان ھۆمىتىدم ھەر نەتىپ بۇوى، نەوە توپىش ماشە؟ بەگەرم دەزانى. ناخىر نەمە باسى شەرعە

و گالىنى پىن ناڭرى. باسى نامۇسىدە!»

ما مۇستا قاچىنى نەمچارە بە تۈرىپىيە و گۇتى: « ئاخىر ھەتىپە خوتىپە نەقۇ
ئاوارە بىن، مال و منالىت بە كۆتلەرە بىن، ها ئىستا، هاتاۋىتىكى دىكە تەيارە دىئى
و بىتمباران دەكە. كەس چاودۇانى خۇرى نىبە. دۈزىمن لەھەر دوو لاؤھە مەمارقۇ
داوين. نەھەتا تۇرىسى سەددامى و ھەکۈ سەگ بېتىمان دەۋەرن. جا لە كاتىتىكى
واناسكەدا ج گەستىك جىگە لە كەرتىكى و ھەك تو ھەلدىستى زىنى خۇرى و ھەبر
شەپ ولېدان دەداوەت لەقى لىن دەخرا؟ جابا بە شەرعىش بىن، نەم كارە ھەر
لە كەرە گایان دەۋەشىتىپە و دىيارە كەرە گاش نەتلاق دەختىن و نەتلاق يان
دەكىمى. ھىستە بېرۇ زىنە كەت ناشت گەرە و ھەجارتىكى دىكە گۇرى و امەخۇ!
كايپا كە دەتكوت ھارىتكى قورسیان لە سەرشاران لابىر دود، بەناشكىرا شادىيى
و خىزشى لە رۇومەتى پەيدا بىو، ھەستا و دەدر كەلۇت.»

سەفەر بىز فنلاند

۱۱/۹۴ بۆ سەردانى ما مۇستا حاجى مەلامەھەمەدى شەلماشى
كەندۇيىش ئاوارە بىولە فنلاند گىر ساپۇزە چۈرمە فنلاند. چەندىر ۋۆزىتىك لە حزمەت
ما مۇستا لە وېرى خۆشىدا بە يادى رۆژانى راپىر دوو باسى مەسەلەي
نەتەوە كەمان رۆژمان بىر دەسەر. لە كەل كاك حوسىتىنى رەھبەر كەندۇيىش گەيشتىپە
فنلاند دىدارمان تازىدەر دەوە. ھەروەك ما مۇستا دەتكوت كاك حوسىتىن لە رادە
بە دەر بە مالە ما مۇستا وە ماندو بىر دو نەر رۆژانى مەنيش لە وى بۇوم بە ماشىتىنەوە
رۆزىتىك لە تىمان خافل نەبىر. كاتىتىكى سالى ۱۹۷۹ رىتېرايەتى حىزىسى
دىمۇركرات لە تاشى پىشكارى خۇرى گىر تۇزۇ، من لە مەھاباد خەرىكى پەيدا كەن دە
ناما دە كەن دەنلى رادىيەز دەنلى گور دەستان بۇوم و مەلا عەولاي حەياكى لە حەكاىيە تە كەن
خۇرى دەر دەر دەنلىسىن: « رىتېرايەتى حىزىپ ئاگاى لە سازى كەن دەنلى رادىيەز... !!
كاك حوسىتىن ھەم دەل كەس بولەشىتى دەر چىزىيەتى ناما دە كەن دەنلى رادىيەز دەنلى

کورستاندا بخشداری کرد. لم سفه‌ردها کاک سید حبیبیش م دیمهوه که کادری ناچه‌ی شیمال برو. به تواتی خویندنه‌ی بیرودریه کانم برو، پاره‌ی داهن و همرو به رگی بیرودریه کانم بونارد.

روزی ۱۱/۱۴/۱ که له فنلاند ده گه رامهوه، ماموستاوکاک حوسینی رهبه روحاجی که مالی کوری ماموستا زهمه‌تیان کیشاوهاتنه لعنه‌گرگای پاپزی، دیاریو تووزیک دواکه و تبووم. به پله‌هه مالا و اییم خواست و ختم گهیانده پاپزی. که سه رکه و تم دلم و دزان که دن که دن نهودنهم پنکرا که ختم به سه ر کورسیه‌ک دابدهم. هه رجیزیک برو یه کینک تیگیاند که حالم خه رابه. سیستایه‌کی مریدم ناسا هات، فشاری خوینی گرت و گوتی توناتوانی سده مر بکمی. نیستا باانگ ده کم هیلیکوتیم بر و بجهه نه خوشخانه.

پرسیم نه خوشخانه‌ی سویدی یا فنلاندی؟ گوتی تو نیستا له فنلاندی. گوتی نایه‌وی، بالدژوریک دریث بم. بر دیاغه ژووریک و هدر پازده دقیقه دهات فشاری خوینی ده گرت و یاک دو و حبی دامن و هاتنه سیسترام بتو باسکرد. ماموستا مه لامحمدیه د نووسی و ناره‌حتی و هاتنه سیسترام بتو باسکرد. لوه‌لامی نامه‌ی مندا ۱۱/۲۱ ۹۴ نم نامه‌ی خواره‌وی بتو نارد بروم کهوا نم لاهه‌ری پن ده رازتنمده:.

نامه‌ی ماموستا مه لامحمدیه دی شده‌ماشی

.. بوزور به ریزو خوشم ویست کاک که زمی حسامی!
نمودنده به هاتنه کدت شادمان و خزشحال بروین دو و نهونده بده بدری ناره‌حتی کانی سواریوونی که شتی غه‌مبار بروین، به لام وه ک خوت گوته‌نی فریشته‌ی خواده‌ستی شیغا یان به سه راه‌هیتاوی و رزگاریان کردووی زرشوکر. کاکه سه باره‌ت به بیرودریه کانت به راستی نازانم له کوئ و دددست پن بکم.

و دی نافرین بونه و بیره تیزانهت کنه و همروگوهه ره جوانانهت لدهه ریا
خیالی خوباندا خدشاردا وله کانی پتویست دایک بهیه کیان لمناو سده فی
زینهت داهینا وته سرلا پدره کانی دنیای نده بیاتی گوردی وری بازیکی تازهت
نیشانی گهلى گوردادونمیشه وارم بیسته سرچاوهی چاولن که ری بوروزانی
داهاتوی نوسه ران وله بارهی ره خندو رای دربرینی خوم. دیاره هیج
نوسرادیه ک بین ره خندنابن بهلام ندره خنهی وهک ندوبرادرانه لای خزت
وندوک نمو ملایدی لای سمرداشت که ره خنه له « قورنان « گرتی بوله سدر »
والقرآن الحکیم » نوسیبیوی: « نلهه ولا — الاولی » والقرآن العظیم » لام
وایه ره خنه که ه من وهک نی هیجیان نیه. سهبارهت به گیرانی ملات او اره
جونکه لمو کاته دا نه من ملای مزگوتی گردگی سرچاوهی شاری سمرداشت
هروم دورو روز له پیش گرتی بیدا ملاعبداللهی قاسمیانی که خوی ساوائی
بوههاته لام و گوتی: ندوره کنی بونه وهکی شمش نه فهربی کرا به سه روز کایه تی
نوههیسی و سرهندنگ نه مینی و برایم ثاغای به ریاجی و پیلانی گرتی
ملات او اره بیان له سئن جیگاوه دارشت. بیان له (کانی بی) یاله (بیشاسپ) بیان
له (دیوالان). منیش همراه دوای رزیبینی ملاعبدالله ملا عدلی برام ناردہ کانی
بی جونکه دهزانی شموله وی بوده. ملا عدلی هاته وه گوتی له وی نه ماوه. روزی
دوایی نه مازانی له کوئی یه. روزی سی یه م بیانی زوو ملات او اره
دوونه فرده که بیان به هیتلی گرتی در هیتان بتو سرداشت وله باش چند روز «
گوله دینه که چهل » که خه لکی شه لماشی خویان بود، زوو پیشمه رگهی
ملات او اره بیو، بیو به جاش هاته لام و گریا و گوتی: سدروان (سروش اهر)
نیواره هه موو جاشه کان که بیریتی بون له کویخا پیروتی «
کونه مشکه » و ملا ره حیمی زتوهه هدلمدت و قادری رسوانی بتوان و محمدی
رسره گورکه و گروی زردیه تی گزگرد وه بیو دیوالان وهی گهوتین ویه ک
سدهه چووینه نه ماله که ملات او اره لئن بیو هیتانا نه دهی و بردمان
بو مزگوت گوتی: به مزدنده بدست کیسی برایا غاو به هتری حد سه نه گردوه

دوومالیان به شهربابون. گوتبوویان تا مه لاناواره نهید ناشت نایینهوه. چونکه ندوگاتنه له ناوچه‌ی سردهشت خلک هرگیر و گرفتیکیان با یه نهده چونه‌لای حکومه‌ت و پهنا یان بتو حیزب دینا. کاتق مه لاناواره ده چن بتو ایزیان دووپیشمه‌رگه له گدل خوی ده باو نهوانی دی له «گملوی» ده بن. ده لئی دوو سه‌عاتم پیت‌هچن و دیمه‌ود. که ده چن ماله‌که حبی خه‌یان بتو ده چیشتی ده کهن و خه‌یان لئن ده گدوی. کاتق چند سه‌عاتم تی ده پدرن و مه لاناواره ناگه‌رتیه‌وه ده گهونه‌شکوهه دین بزدیوالان به سر جدیش وجاش داده‌کهون و دهست ده کهن به تدقه. «گوله‌دینه‌که چه‌ل» گوتی: مه لاره‌حیمی زیودیی خه‌نجردکه‌ی له مه لاناواره گردوه له گدل گوتیخاپرورت به سر سریه‌وه راوه‌ستان و همه‌ره‌شیدیان لئن کرد سه‌روان سروش گوتی: نه‌گه ر نامه بتو پیشمه‌رگه کان نه‌نووسی تدقنه‌کهن هرئیستا نیوه ده گریین. مه لاناواره ناچار بیرون نامه‌ی بتو نووسین تدقنه‌کهن بولام نهوان به قسمی مه لاناواره‌یان نه‌گرد و تدقه‌یان رانه‌گرت و نیزیک بیونه‌وه. دووباره تینیان بزم مه لاناواره هینایمه‌وه نامه‌یه کی دیان پیتوسی به فقط ره‌حاندا نارديان و تانه‌وهش گرا روز رووناک بزوه ته‌یاره گه‌یشته‌وه.

گرتني مه لاناواره راستی یدگه‌ی ناو ایوه با نه و راستی یه ون نه‌بن. تکایه له به‌رگی ده‌دا بیته ناو بیره‌وه‌ریه کانه‌موه. له گوتاییدا به قهد دریزی شهوانی پایزی «فینلندی» سلاوی خدیج‌خانم و کاک که‌مال و شلیخانم ده‌گه‌یتینین و داوای سلامه‌تی و سرکه‌هونتنان بوده‌که‌ین وله‌منه‌وه‌راتاریکان نه‌حواله‌نان ده‌پرسین. ... برات محمدی شلماشی ۱۹۹۴/۱۱/۲۰

نامه‌ی ماموستا عبدالوهاب تالمبانی

له ناخرو نوخری سالی ۱۹۹۴ نامه‌یه کی بمریزکاک عبدالوهاب تالمبانیم پینگه‌یشت. من قدت به خزمه‌ت نه‌نم زانه‌نگه‌یشتبوم و نه‌نم ده‌ناسی، بلام

چونکه پیشنهادی به بیروده کانه و هدیه، دهقی نامه‌ی ماموستا عبد‌الوهاب تاله‌بانی بلاوده‌گه ممدوه:

« ماموستای بدری خوش‌دیستم که بی‌حسامی پیشکش‌می‌نمایم :
سلاویتکی گدرم و گزرتان لئن بن و ، به نومیدی نمودی هدمیشه
له تندروستیه کی چاکدان .»

نموده دو سواله هاتو سمه‌ته نم ولاته ، لم سه رگه ردانیه‌مدا که زور نازارم دده ،
نموبینج بهرگه یادداشت‌نای جهناستان هۆگری چاک و هارده‌می نازیزی رۆزانی
ناواره‌یی بیون .

بیکومنان لهواندیه گوتني راستی ی زورکه‌سی خاوه‌ن عیلاقه‌ت
به روودا و آنده (که) بکات یان را په‌پتنن و بمناوی راستکردنده یان
رازاندنه‌وهی هەلرسته کانیان بعن به گرتا ، دوورنیه هەند تکیان خاوه‌ن هەق
بن و ، کانگای یادوبیری جهناستان هەندیک له روودا و گانی زۆر به روونی
ھەلنه‌گرتیق و ، هەندیکیشیان لە سەرھەق نەبن .

بەلام ... ناهەنگی راستگتری لە نیتو یادداشت‌کانتاندا زەنگینکی بە خروشە ،
واى دەبىئم کە رۆمانیتکی واقعیاندن و ، سەرگوزەشتەی
میللەتیکە کە دەبیوی لە نیتو تەپ و تۆزو تەم و مەرتو ساخته‌چیه‌تی و گرت
کوئرە (بەرژووندیه تیکە لازەکان) گوپه‌خۆی بەداو ، بەن یەگانی لە زدۇی قوند
بکات و بن پەروا قیمت بیتمو .

جهناستان و گوناوبانگ و تیکوشدریکی لە ختیور دووی نمودیو دناسم و ،
بەشانازیشەو دەبیتیم کە دۆستایه‌تیم لە گەل گەلن لە تیکوش رانی نمودیو
ھەبەو ، ماموستای خوالیخزشیو عیسى زەبیعی (اعولەما) لە شەسته کاندا
بۆ ماوەیدەکی دریز بە شیوویدەکی نەھنی لە بالەخانەکەی مالەکەمانمۇ لە گەرەکی
شۇریجەی کەرکوک سەرپەرشتى لقى سیئى ھارتى دیمۇکراتى كوردستانى
ددگرد... لە بەغداش تاھەلاتنم لە کۆتاپى سالى ۱۹۹۲دا لە گەل خوالیخزشىو
کاکە غەفورى شەھىدا دۆستایه‌تىمەکی چاکمان لە نیتواندا ھەبۇو . لە سالى

۱۹۷۵ یشدا پاش هدرهس هینانی شورش، دیسان جوانترین و رازا و دترین یادگاری پهنا بردن به کوردستانی نیران له میشک وویزداندا ووینه پیاوادتی و هر دایمی خزمایه تی خله لکی بیچاره دلگهوری ندو دیوی نازن، جیگای خوزی کرد و هو هدرگیز ناسرتیمهوه.. یادداشتنه کانت که له رئ زوا اکم و کجه کدم (روزگار و تارا) گه یشته دهستم — نهوان نیستاله شاری نیسکلیستونه سوید ده زین... نه ریا داشتنه، وه کو زمان و دارشته موگریانیه به له زه ته کهی، که لله گرم کرد.. کتن دلتی نه ده ب نانوسی؟ نهی نه ده ب چون چونی ده نوسری؟ وه کو به لگه نامه ش تی ی گه یاندم که خله لکی کور دیش ده توانن شه هاده نامه هی خوبیان بد جوونه د بنوون و، (البینی همانه کدش بدهن!) و دهستان خوش بتن.

نم نامه یه نامه هی رهخنو پیاهم لدان نیه، به لکوکارتیکی پیروزی بایی لینگردن و هیوادارم به دلتیکی فراوانه قبول بهه رمون. هر بژین و هیوای ریانیکی ناسووده و بختیارتان بزده خوازم. دلسوزتان عبدالوهاب تالمبانی — شام ۱۹۹۴/۱۲/۱۳،

چند دیگریک بوسه رگرنی نه بدرگهی بیره و هریه کانم

به هیوا بزوم به نووسینی نه بدرگه کزتایی به بیره و هریه کانم بیشم و چیدیکه خوتنه رانی به ریزی کورد به نووسینی کرج و کال هیلاک و شه کدت نه کدم. هر چنده رو و داوه کانی سالی ۱۹۹۵ او نه لاتریش بزیه ده بن به کور تیش بتن سدر کاغذ. هرچی بتن نه و ایش به شتیکن له بیره و هری نووسه ر و رو و داوی نیتو بزافی رزگاری خوازی گرد و رو و بوونی هیندی بیرون ای جو زیه جزوله سدر رو و داوه کان.

لهم ناو اردیبی و دهربیده دار، هیندی جار رووداوی نهونز دینه پیش که ناکریں
پیاو به سر براندا بازدا.

تازه لهنوسینی نم بدگه درگاه دهرباز بیووم، دوونامیلکه، بیان دووکتیب
لهستزکهزلتم بلاو برونهوه که هر یهگهی لدلایدک وبه جوزتیک
ز لبروانگه بیتکیدوه چند لایه دهربیده کیان بز باسی بیره دهربیده کانی من تهرخان
کردبوو. یه کیان که ناوی (لیکزولینمه ای له سر بیو، لهدیر نهوهی نووسمری) (لینکولینمه)
له بواری (فلسفی وزانستی) یمو له لیکزولینمه تن
نه گه یشتوهو پیقی وا یه کاغه ز ره شکردنوه هر له خزیمه و ده بیته ره خنه و
هه لسنه گاندن ولیکزولینمه دی با به ته کان، شتیکی وانیه نزخ وبایه خنی نهوهی
هه بن که باسی بکدم. ناشمدوی له رتیگای نووسین و نووسراوه کانی منوه خلک
ناوی بیته ناو نیزان ، لدم باره وه لدرابردوودا ره خنه دوستانه هاتون نه سررو
در سیشم و در گرتوه، دووباتی ناکه ممهو و بدم شیعره‌ی فارسی و ازی لیدیتم:

(هر که ناموخت از گذشت روزگار — هیچ ناموزد زهیج اموزگار)

نهوهی دووه میان نووسمره کهی ملاعده ولای حبیباکی یه که بیته (عبدالله
حسن زاده) او تازه سکرتیری حبیبی دیموکراتی کوردستانی نیزان و جن نشینی
دوکتورد قاسملوی شدهید. نووسینی سکرتیر ناکری بین وه لام بیتینه وه. چونکه
حبیبی دیموکرات لدم بارودخ و همل و مرحدا جگه له دم به دم و شهره قلم
و بیختان هله لبستان بز ها و کارانی پیشو و سوپرانوه سکرتیر بز
روونکردنوهی سرگرد و تنه کانیان هیچ که مایسی یه کی دیگهی نیه و
نهوکه مایسیهش سکرتیری تازه ده بن به گیزانوهی حکایه ت بز کومیته
ناوندی و نمندانمانی تیگه یشتووی حبیب پری کاتمه.

حکایه تیکی ملاعده ولای حبیباکی (عبدالله حسن زاده) به ناوی (نیوسده
تیکشان) گزیا به بیونه . هسالدی دامه زراتی کوماری کوردستان هوندوویه
تعوده، هه له سرده تاوه و له ناولینانی حکایه ته که یه وه له رتیباری راستی لایداوه.
حکایه ته کهی ناوناوه (نیوسده تیکشان)، به لام عمولای حسن زاده له سالی

۱۹۵۳ او دست پنده کات گزیا باسی تیکوژشانی حیزبی دیموقرات ده کا که نمودم نه نندامی حیزب بود و ندناگاداری چونیه تی تیکوژشانی حیزب . هاترده به کدلک و درگرتن لدبرهود ریده کانی من و نووسراوه قسمی نم لولا، بن نمودی ناماژه بۆ سرچاوه و به لگهیده کات، هیندی شتی به سر یەکمود ناودتا گیوه ته سالی ۱۹۸۱ و ۲۸ سالی کردوتە (نیو سده تیکوژشان) . به لام عولای حمسن زاده نمو هممو قوره گاریهی بۆ نمودنمبوه گه ۲۸ سال بکانه . ۵ سال و خوشی بین رابینی . نمودکه دوای دوکتور قاسملو و دوکتور سعید بۆته سکرتیری حیزب خوشی لەدارو بەردادو تا به هەلبەستنی هیندی بوختان و درو داخی کینه بوغزو حقدی مەلایانهی خوشی دەربێری . نمودی دزی کەمیتک که ماوەی ۸ سال ملی مەرابی و ماستاو ساردارکرنەوە لە بەرانبەردا لارکردوتەوە . دزی کەمیتک که بەشاھیدی چەند نندامی دەفتەری سیاسی نمودەمی حیزبی دیموقراتی کوردستان گوتورویه لیتینیش لە نووسیندا هەر بەقد کەرعی حسامی کاری کردوه . برادریتکی دەفتەری سیاسی بەدمى داداوه تەوە و کاتن بۆ منیشیان گیزایمەوە لە شەرمان تەواو نارەحەت بووم . هەر بۆتە ھەروەک نمودم راستی نە دەکدو بە مەرابی ویژدانی خوشی لە ژیتین دەنا ، نیتساش باش دەزانق نمودی نووسیویەتی درویە . به لام نمودەش دەزانق که کەرمی حسامی لە نیتو گزی و کۆمەلی دیموقرات و پیشکەوتنخوازی کوردا به تیکوژشەریتکی چەپ و خاوند بیری مارگسیستی و بە خزمەتکاریتکی دلسزی مەسىلهی کورد ناسراوه . نمودەش بۆ کۆنە پەرسەتی کورد دەریتکی بیتدرمانه . چەپی کورد لە هەممۇکات وزەماناندا نامانجی تیری توانچ و بىلارو پەلاماری کۆنە پەرسەتی بوا . لە کوشتن دراونان وزیندانەوە بگەرە ، تا دەگاتە ساز کە دنی درو و بوختانی وەک مەلاعەولای ھەیاکی دەست وزمانی لە هەیچ نەگیتر اوە تەوە . خلتمەی کۆنە پەرسەتی دامرکاندى کول و گۆئی دەرەونى لمودا دەبىنن گە زارگى ھەنیانەی پېر لە درو و تۆمەت بکاتمودو ناراستەی کەرمی حسامی بکات . نمود جاری یەکەم نیبە کە عولای حمسن زاده بۆ نم شالاوه چنگ و دان نیشان دددات . سالی ۱۹۹۰ .

دۇاي شەھىد بۇونى دركتور قالىلۇو، عەولايى حەسمەن زادە بەدەرفەتى زانى لە رۆژنامى كوردىستاندا بەناوى (دەردى دۆستانى خارىجەنىشىن) لە توتى و تارتىكدا داخى بوغزو كېنى مەلايەتى بەرۆژنامى (سەرددەمى نۇئى) دەردەپەرى. مەلاعەمولايە حەيياكى لە داخى نۇوه ناوسابۇوكە (سەددەمى نۇئى) ياسى مەسىلدە كورد دەگات ولەوداش زىاتىر بەوه نارەھەتمەت وتۈرە بۇوگە بەر لەھەمۈركەس ولەھەمۈر جاپۇدمەنى يەكى كوردى جىنايەتەكانى رېتىمى بەعسى عىترات لەقاو دەدا.

نەودەم سەرددەمى نۇئى لەزمارە ۴۹ ئى رەشمەمە . ۱۹۹۰ المۇتارىكدا بەقدەلمى كەرىي حسامىي وەلامىتىكى پىتىيىتى دابىزوه. عەولايى حەسمەن زادە لە جىاتى توندگەدنى خەبات دىئى دۇزمانانى گەلى كورد وىستىبۇرى لە گەل سەرددەمى نۇئى دەم بەدەمە درىزىدە پېتىدا. بەلام دوكىتور سەعىبدى رەحىمەتى بەدەمە دادابىزوه بىتەنگى كىرىدبوو. دىارە بوغزو داخى خۇزىكەم زانىنى مەلاعەدۇلا پەنگاۋى خواردۇتمۇدو لە دەرقەت كەپراوه كە نەم كىيم وزۇخاوه لە دەررونى دەربىكا. تاخواوراستان لە سايىھى تىنگەيشتۇرىي نەندامانانى كۆنگەرە حىزب دەپىتە سىكرتىر. ھەلى بۆھەلەدەگەمۇئ بەقدەللىكى كاى مىستەفای ھىجرى ئىستا كە نەوندە لە پاسداران دوور كەوتۇنۋە تۆپ و خۇمپاراشيان ناگاتقى، سىكرتىر دەپىن چىڭقا ؟ دۇورىتىگاي لەپەرە. يەكەم سووکە سەفەر بۆ نۇرۇبا بەمەبەستى نىشاندانى سەركەوتىنى حىزىسى دىمۇگرات لە خەباتى دىئى رېتىمدا !! دووھەم نىشاندانى ناگادارى وشارەزايى خۇزى لە تىتكۈشان وەك لە كوردىستانى زمارە ۴۲۲ دە بەرۇن و بالايدا هاتۇونە خوارى. بۆ نەم خۇنىشاندانە دەپىن لە نىتو لايپەكانى حكايىتەكىدا بەختان و تومەتى نائينىسانانە بە كەسىتىك ھەلبەستىن كەنېزىكە ئەسال ھاوكارى حىزىسى بۆ و نىزىكە ئەسالىش يەكىن لە نەندامانى تىتكۈشەرە فيدەكارى حىزىسى دىمۇگراتى كوردىستان ولايدىنگىرى مافى زەحەمە تەكىشانى كوردىدبوو. دىارە نۇوه بەمشىكە لەو (نەخلاقەتى دوكتور قالىلۇو ھەتىناویتە نىتو حىزىسى دىمۇگرات) وەك بۆ خۇزى گۇتۇرۇيەتى دە

دهبی ریگای ربیه رکورنده کریته ود.

جهنابی مهلاکه هستی بهوسمرلیشیواویه گردوه، نهمجار ویستوویه تی بدو نیغیرافه خوی و ډېرینتی و پاکانه بتوشهه حاته کی بکا بنووسن: «لهوحی میشکم توڑی لئی نیشتولو تووشی ڙنگ هـلینان بوده.» بهواتایه کی دیکه پدنما بتو ندم نایدته که لام باری تم عالابمری که ده فدرمروی: «لیس علی المريض خرجا» بهم نایدته خوی و پهرين. چاره روشنی گدلی کفرد هـرنهوندیه که بتوته زیردهستی تورک وعدرب و عهدم و نیشتمانی داکیرکراوو له هدموو مافیتکی نیسانی بتن بهشکراوه، به لکوو لهوو ش دهرده دارقرنه و دیه که جاره نووسی نهم گله فیداکاره گدو توتنه دهستی که سانیک که (میشکیان توڑی لئی نیشتولو و ڙنگی هـلیناوه، الله جياتی بیهنه خوشخانه عیلاجی بکن دیکه نه سکرتیری حیزب و مسلمه کوردیش له ولاتی تیمه ده گاته ندم رقڑه که نیستا تیبد ایه. تاقه شانا زیش تدوه یه که (الله شین و شه هیدبوونی نهندامانی (ربیه ایه تی)، ول بهستنی کونگره کاندا پرسمو پیروز نایی زوریان بتو ده تین).! دیاره مهسله کدش هدروا ساده نیه و نابن هدموشت له چوار چیو هی بدر ڙهوندیه بزوو تنه و دا سه یری بکری. کابرای دهیته سکرتیر هـرجه نه لهوحی میشکی ڙنگی هـلینابن و توڑیشی لئی نیشتبن، وہ ک گوترا ده بین وابکا چالاکیه ک له خوی نیشان بدا. کاریشی بهوهی نه داوه شه وی دهیکا و دهینووست چنده قازانچ وزیانی بتو بزاوی رزگار بخوازی کردد هدیه. بدقولی کابرای (بانه یی به وغار نه کا) درفتی بتو هـلکه و توهو نابن له کیسی برات. !!

سه باره ت به حکایه تی عبدالله حسن زاده له کاتی خویدان امبلکه بیتکی ۵. لایه ره بیم نووسیروه نرخی نهودی نیه جاری لیزه دازیاتر باسی بکدم. به لام هدر لام بمستینه دا نامه دوستیکی کوردی زانیشم بزهاتو، هـرجه نه ویستوویه تی به کومه گکی دووخته تی نیشانه سه رسور مان به ناهه ق نه قورچی خوی بودشینی، به لام بوقتی گرتن له بیرو بتو چوونی نووسه رو رو تی دیموکراسی

دقی نامه‌ی بهریز کاک بهروزی کوردن‌هه حمه‌ی بلاو دهه نموده و سوپایسیشی ددگه‌م:

نامه‌ی کاک بهروزی کوردن‌هه حمه‌دی

« کاک کدرمی حسامی بهریز !

« سلاوینکی گدرم و سوپایسیشی گه رستر بونامیلکه‌ی و لانی نووسینه‌که‌ی سه‌لادع‌لولای حمیاکنی. دهستان خوش دلتان شادیت. من پیتم وايه برادرانی بهریس له‌جیزیدا چ جاران وچ نیستازرچار له‌گیترانه‌هه رووداوه‌کان وپندرورووبون له‌گدل راستی یدکاندا تووشی بیتد: سه‌لاتی و قازانچ به‌رسنی ویدلاری داجونون. هن ندوه‌ی مده‌ستی مدراییم هدین — که لانی کدم بتوخوم ده‌زانم من وانه‌هروم ونیم — له‌سر نموده‌هاره‌ردم که سرجه‌می بیره‌هه ره‌کانی نیوه سه‌هرای کم و کدی و جاره‌هجار چهوتی و هله‌هه په‌لدو وردده‌هارگیری و په‌تکیش زمان دراوه‌یی !! به‌لکه‌هه کی تمواحاشا هملنه‌گری به‌شیکی خه‌باتی خن‌تباوی نه‌تده‌که‌مان له‌لانی کم جل سالی رابردوو دایه. کاریک که‌ریکخراوه سیاسیه‌کانی کوردستان و به‌تاییه‌تی حمیبی دتموکرات، نه‌یانو تراوه خزی لئن بدنه ویدک دوو جاریش نه‌گدر به‌کری کاریکی واکراین — بز ویته نووسینی دوکنزو قاسم‌لوی شه‌هید وهی تر — وه ک نیوه به‌شیکتان رون گردت‌هه و مه‌نیش وزور خه‌لکی تریش فره راستی دیکه ده‌زانین وله‌گدل هرورین، نمود راستی یانه لدو نووسینانه‌دا یان ره‌نگیان نه‌داوه‌تده یان به‌چی‌جمو وانه نووسراون. دقی تمواوی بیره‌هه ره‌کانی نیوه و به‌تاییه‌تی ناوناخن و نیوه‌هه زکه سیاسیه‌که‌ی نموده‌هه ره‌کانی نیوه و رون و له‌قاوه‌هرن که‌بیره‌هه رج دانموده‌یان، یا برختان هله‌بستن بز نووسدره‌کدیان که‌مترین ره‌نگی نیدوناییت. مده‌ستم نموده‌هه که‌هه ویته راستی یه زده‌کانی نیوه بیره‌هه ره‌کان، وریایی و هوشیاری نیوه که‌هدر له‌زورها هرچی لدیانی روزانه‌دا — که‌هده مروی ژیانی سیاسی بوه

— رهوی دارد، بدگات و جنی و بده لگه و سنه دهود بینو سنه دهود که نهود، بز خزی گرنگترین و بذرخترین ندرک و کاره. نمده به لای خوشنه رانی ببره ورید کانه ده نموده گرنگه که جنتودانی هیئتی خلک و برازی نم و نمود بوختانی جزویه جزو هشتی و آن نوکه درزی یه ک لهرخ و بایه خی نه میزود زیندو ورید که م ناگه نهود. بزیه جارتیکی تر دست خوششیان پن نیزم و هیوادارم که لهش ساغشی و تهندروستی هاو سه رو هاو دمی هه میشه بی تان بی (با خدجیج خانیش همودیده ک پهیدا بکا، چ ددبی؟)

کاگه کیان و هک پیشتر قهولم دابو نموا و تاره کهی یادی قاضی عدلی راد و ببره ورید کی خوشی نهوم بز ناردن تاله کاتی باسکردنی ماموسنا قاضی لدیه رگی ۱۰ ای ببره ورید کاندا نه گر پستان خوش بروگه لکیان لق و درگن. برatan بهروز کوزده حمددی ۹۶/۱/۱۵*

به گویره دی شرتن هله لگرنی نووسینی ببره ورید کانم دهبوایه نامه کی کاک بهروزی را بگرم بز بمرگی یازده هدم بهلام کن ده زانی تهمن مهودا دهدا بدرگی ۱۱ ای سه برده دی خوتم لم ناو اردیتدا بنوو سمعوه.

دوای تهوا لوگردنی نهム بدرگه و جاوه روانی کاک ناسری نیبراهیمی ببریز بز نهودی بین و مزننازی بکاو ریک و پیکی بکار وای لینیکا رهوی مجلسیسی هه بین، به تاچارتاهاتنی نه بمنیو دافتدره یاد داشته که گاندا ده گرام تووشی لاپرده دیک بروم که له مانگی ناو گرستی ۱۹۹۶ له سرفیا نووسیمه تهوده، پیتم حدیف برو ابهجن بیتیت و لاپرده دیکی دیکهی بین زیاد نه کرت. بزیه هاته سر نام باوه ره گه ددقه گهی بنوو سمعوه: «ثیمره گرتم داوه ته بوجی کوردی رادیویی ده نگی نه مریکا. نهودکاری روزانه مه. به چی کوردی دهنگی نه مریکا نه بین، له م دنیا یددا له کوتندرهی باسی کورد بدگوئی ده گات. مالی نه مریکا ناو ده دان بیت و خوا کارگیرانی بهشی کوردی رادیزکه ش راوه ستاو کا به تایبیت که تیستا دوای نامه دیکی دوستانه من و ازیان له به کار هیتانی و شهی ناقلازی داتاشراوی و دیک (شالیار و رامیار و...) هیتاوه و هیواداریشم له پار استنی و شهی رسنی

کوردی بهرده ام بن . نیمرؤ لەگل يەک دوو برادر گویمان لەوتەکانی عەدنان موفتی بولو گە لەسر بیرونی خەلک سەبارەت بەکتیرونەوەی نۆتەرانی بینکیتى نېشتمانى و پارتنى لەپاریس پرسیاریان لېتە کرد . پرسیارەکە نەبۇو كەدا خوا خەلک لەو نازارى نەبۇو كەدوو حىزىسى كوردى لەکوردستان شەر بکەن و نەتوانى كىشەئى نېتو خزىيان بەھاوارى حىزىبە كوردى يەکان و خەلکى كورد چارەسر بکەن . بىن لەپاریس لەۋىزىر چاوه دىرىي بىتگانە دا رىتك بىدون ؟ كاڭ عەدنان مفتى لەو لامدا دىيگۈت : « نا ... گەس بەو نازارى و تۈرە نەبۇرە ». لەكانتىكا هەر نەودەم نېتىھە چەند كىردىتكى كەگۈيەن دابوھ و تۈرۈزىھە كە ھەم لەكتىرونەوەي پاریس نازارى بولۇن و ھەدم بۆچۈونەكەي عەدنان مفتى مان بىن راست و بابەتى نەبۇو . بىتگىمان بەشى ھەرە زۆرى كوردى رۆشنېير و تىگە يېشتۈرى سەرېھ خۇرۇ دلىسىز ، كۆزۈونەوەي پاریس يان بۆ دوو حىزىبە سەرەكىيە شەر كەرەكە بەسۈو كایدەتى دەزانى . نەو نېشانى دەدا كە كورد خۆزى هەر شەر و دۈرۈمنايەتى و خەلک بەكوشت دانى لەتواندا ھەيدە، و ناتوانى كېروگرفى خۆزى چارەسر بکات و دەبىن يەكى دىيکە گوتجەكەي بىگرى و بەكەيەن خۆزى بىجولىتىن . لەقسەكانى دوكتور فۇناد مەعسومىش لەگل (ھەنگاوا) نەم راستى يە خۆزى نواند كە دەلىن : « نېتىھە تەجروبەمان لە دانىشتن و ناشتېبونەوە نەبۇو ، بۆزىھ پېرىست بولو بىتگانە فيرمان بکات ». دوكتور فۇنادىش راستى دەگرد كەرەتەنبا تەجروبەي لە گۈئ لەمىستى و بەشەپ ھاتن و خۆزگۈزى دا ھەيدە.

نیمرؤ ۲۵ ئى ناوگوست بەيانى رادیۆ بى.بى.سى . بەغەرەپى و نیتوارەش دەنگى نەمرىكا بەشى كوردى سیاسەتى نەمرىكایان سەبارەت بە دىمۆكراسى و پاراستقى مافى مرۆژ بلاو كرده او . بىل كەلتۈرن رايگەياند : « بۆ پاراستقى مافى مرۆژ و دابىنگەرنى دىمۆكراسى گەمارۆزى ئابۇرى لەسر كوبىا توندتر دەکات . پېشى تەو يارمەتىيانەش دەگرى كەقا نىستا كوبايىيەكانى دانىشتوسى نەمرىكا بۆ كەس و كارى خۇيان دەيانشاردەكوبىا . بەگۇرەپ و تەھى رادیۆكە نەم يارمەتىيانە لە سالىدا خۇيان لە . . . ۵ مىليون دۆلار دەدا . نەو كوبايىيانە لە بەر

دیکناتوری را ده کدن رتگایان نادات بگنه دنیای نازاد و لهجنگ کاسترو نه جایان بیت. پروپاگانده‌ی دژی ریثیمی کویا ژیاترو به هیئت ده کات. لهکمده‌ی نه تهدود یدک‌گرته کانیش داوا ده کات که زختی زیاتر بخاته سدر کویا تا دیموکراسی و ماقی مرؤٹ لموی پاریزرت.

به راستی مرؤٹ لهه‌نگاونانی نه مریکا بتو پاراستنی ماقی مرؤٹ و بت سه قامگرتوسی دیموکراسی له جیهان سدری سور دهیتن. نه ک هر له کویا نه دی هر نه بر واراستنی ماقی مرؤٹ و دیموکراسی نه بورو که ریثیمی سددام حوسینی به همه‌مورو چه کیک تهیا ده گرد؟ هر بت پاراستنی ماقی مرؤٹ نه بورو که له برانبره بزمبارانی چه کی شیمیابی لهه‌لهمجه‌ی کوردستان دنگی له بر نه هاته‌ددر؟ هر بت پاراستنی دیموکراسی و ماقی مرؤٹ نه بورو ریثیمی دیموکراته کانی کوتیت و عمره‌بستانی سعودی پاراست و تهناهت سهربازی نه مریکاشی بت به کوشت دا؟ هر بت واراستنی دیموکراسیش نه بورو که ریثیمی سددامی هیشته‌وه برو به ته ماشاجی کوشتاری کوردو شیعه له عیراقدا؟

نیستاش هربت پاراستنی دیموکراسی و ماقی مرؤٹه که کاشتار و قرکردنی خلکی چیجان به دستی له شکری رووس به مسله‌ی نیتوخی رووسا ده زانی ولای وایده له چیجان یتلتسن ماقی مرؤٹ ده پاریزی. نه دی له ترکیا. له بر جاوی خومنان نهوده حکومه‌تی تورک له کوردستان دیکا، کوشتار و در به ده رکردنی کورد و سووتاندنی دیهاتی کوردستان، هه مهودی به لای نه مریکاوه مسله‌ی نیو خزیمه دیموکراسی و ماقی مرؤتش پاریزراوه بتیه نه مریکا و ده نگ نایه،!!!

باسی دلسوزی نه مریکا بت دیموکراسی و پاراستنی ماقی مرؤٹ (دیاره له چوار چیودی به رژیوندی و قازانچی خویدا) نه ک هر بهونده روونکردنده، به لکوو به گتینیش ته او اه ناین. باشتره خوتنره‌انی به ریز بت به رگی ۱۱ او به شتکی دیکه‌ی سه برده‌ی ژیانم له جاوه روانيدا رابگرم. بتگمان لاه دنیای پر له ناته بای و بئن پرنسبی نیشنانانی هله‌په‌رست شتیک بت نووسین ولیکز لینه ود په یدا هه رد بیت.

پيپرسن

- ۱ چهند و ته يه کي سه زه تايين
سالى ۱۹۸۹
- ۳ كونفرانسى نيونه تهودىي پاريس
- ۸ كونفرانسى فيدراسىونى كۆمه له كوردستانىه کان
- ۹ كۆرپىك لىسىر بەردى رزگار بخوازى نىشتىانى
- ۱۱ هەقاتلىكى دەتەزتن و چەند نامە
- ۱۲ سەقەر بۆ لهستان
- ۲۸ ديدار نه گەل هيپى! مەسعود بارزانى
- ۲۹ شەھيد بۇونى دوكتور قاسملى
- ۳۱ دەتو و تېرىتكى چاپەمدەنى لە گەل كوردستان بېریس
- ۳۴ كونفرانسى نيونه تهودىي پاريس و مەسدەلەي ماھى
- ۴۸ مرۆز و ناسنامەي گولتىرىسى كورده کان
- ۵۰ كۆرپىك بۆ ھۆفيسيرى لازارتش
- ۵۲ حەموتووى كۆردستان لە بېرلىنى رۈزئاترا
سالى ۱۹۹۰
- ۶۰ دېپايەكى سەير
سالى ۱۹۹۱
- ۶۶ سىمعىنار لە سەر شەپى كەنداو
- ۶۹ كونفرانسى ستۆكھۆلم
- ۷۱ بەياننامەي كونفرانسى ستۆكھۆلم سەبارەت
- ۷۷ بەماھەنیسانىه کان بۆ گەل كورده
- ۹۱

- ۹۸ گزیرو نهودی تایبەتی کورددکان
- ۱۰۱ هیرشی لەشکری عێراق بۆسەر کوردستان
- ۱۰۲ لەیادی سەرسالی کۆچجی دوایی تیکۆشمەر نازاد مسٹەفا دا
- ۱۰۸ سەفەر بۆ نەلمان
- ۱۱۰ کۆمەلەی کوردی (لۆند) کۆزىک لەسەر بارودۆخی کوردستان
- ۱۱۴ کۆزىک لەسەر دوو شاعیری مەزنی کورد — ھەزار وھیمن
- ۱۱۶ و تو زیزیتکی چاپەمدەنی شورت و گوم کراو
- ۱۱۸ لەگەل پیاوان چوونە نیتو شەر شایی يە
- ۱۲۰ کۆزیرو نهودی بیناو و نیشان
- ۱۲۱ سەفەر بۆ کوردستان
- ۱۲۹ و تو ویژ لەگەل رۆژنامەی کوردستانی نوی
- ۱۴۴ و تو ویژ لە گەل رۆژنامەی برايدەتی
- ۱۵۰ و تو ویژ لە گەل رۆژنامەی نالائی نازادی
- ۱۶۶ و تو ویژ لە گەل رۆژنامەی ریگای کوردستان
- ۱۷۴ گەرانیوە بۆ نوروا
- ۱۸۰ یادی شەستمین سالی دامەزرانی حیزبی کۆمۈونىستى عێراق
- ۱۸۵ گۆزىک لەسەر مەسىلەی کورد لەشاری بۆرقس
- ۱۸۹ زەنگى خەتلەر بۆ مەسىلەی کورد دەنگ دەدانەوە
- ۱۹۰ سەردانی ریزدار قازى عەللى مەرەغانى
- ۱۹۱ دیداریتکی رۆژنامە گەری
- ۱۹۳ کۆچجی دوایی خوا لیتھۆشبو قازى عەللى مەرەغانى
- ۲۰۲ سەفەر بۆ فنلاند و چەند نامە
- ۲۰۸ چەند دیتریک بۆسەرگرتى نەم بەرگەی بېرەودىيەگانم
- ۲۱۳ نامەی بەھۆزى کورد نەھەمەدى
- ۲۱۸

بەرھەمە نۇسراوە گانى نۇسەر

- ١ — کاروانىتىك لە شەھيدانى كوردىستانى نېران
- ٢ — وەلامىتىك كوردى و فارسى
- ٣ — رىنوتىنى شەرىپى پارتىزانى
- ٤ — لە دەوري رىتكىخراوى لاۋانى حىزىمى دىمۇكرات كۆپىنەرە
- ٥ — رەختىو لىتكۆلەنەوە لەسەر كەتىقى حوسىتىنى مەدەنى
- ٦ — چەند قىسىدەك لە گەل خەبات
- ٧ — كورد و فەرەنگى بېتگانە
- ٨ — لىتكۆلەنەوە (كۈرتەباستىك لەسەر سۆسالىزم) كوردى و فارسى
- ٩ — تايىەتى كۆنگەرى شەشم
- ١٠ — كۆمارى دىمۇكراٰتى كوردىستان ياخود موختارى
- ١١ — يادى هيتن
- ١٢ — لە پەتىاوجى دا ؟
- ١٣ — بادانمۇه
- ١٤ — كېر و كاش
- ١٥ — سەفر بۆ كوردىستان
- ١٦ — لە بېرەوەریدەكانم بەرگى : ١-٢-٣-٤-٥-٦-٧-٨-٩-١٠
- ١٧ — پەتىا چۈونمۇه (مېڭۈرى بزوو تەنمۇھى نىشىتمانى لە كوردىستانى نېران)
- ١٨ — حىكايەت گىردن ياخود نۇرسىنى مېڭۈرۈ

نهو بەرهەمانەی نووسەر گردۇونى بە کوردى

- ۱ — دايىك — ماكسىم گۈزىكى
- ۲ — ژيان و گرددۇڭانى لىتىن
- ۳ — نەفسانە كوردى يەكان — رو دىننكىز
- ۴ — زەوي پچۇوك — بىزىزنىش
- ۵ — كۆمەلە چىرۇڭى ھەللىئاردە لە نەدەبىي بىتگانە
- ۶ — مەسىلەمى كوردى لە پارلامانى سويد
- ۷ — ياساى بىنچىنە يېن نابورى سۆسيالىيستى
- ۸ — حەممە چكتۇل — نىنچە مەممەد ياشار كەمال
- ۹ — نوسلۇ سەرەتا يەكانى فەلسەفە — ژۇرىز پۆلسىر
- ۱۰ — نامەدى گولله باران گراوهەكان
- ۱۱ — رەوشى كوردان — مىتىروى نەرددەلان و بىبان
- ۱۲ — نازادى يە مرگ — كازانلىكىس
- ۱۳ — مەسىلە و زار گوتىنى لوبى
- ۱۴ — رۆزەكانى نىران — نارچىبالد رۆزقىلىت.

نامه‌کان

نامه‌کان

نامه‌ی کاک غدنی ملودیان

تینیس خیرخواه رئیس سازمان امنیت

پیش پیش از آنکه مکانت چشم ام داشته باشد، برات سار بر تقدیر نهاده بود که رنگی از اندوه را به لایه‌های داشت
بلام نهادی گذشتیاره مدعی بود. چنان یک شکر بین زیرین بودسته بود. سینه و زور که کصد میان نام و زنگون داشت
کاک با ناگفته دست ام را با هم صیغ هنایه داشت. چنان هر چهار لایت چوچان میزین دکوره ایان داشت. دسر نمود
باشه و دهن که نهان چیزی سکید. تلویزیون اکبرد بزرخون بقی و میز بخواهیم بسیرو پیش بزره چهاره هدایت داشت. من
مشتیف به گلخانه ایان ترا د که سیسته هایلایت دهشم لام هم بلام ناری بپرست داره دان گرفت ناگهار
که سکون جیشی ای قاسم و همکاری بیکاری بتویزه داشدم. شده راه شیخ نادیمهش که راگه میخواهیم هاضم خط. دنایان
کس طایران بی دنداده که شایان باشی ل داده است پرمه را لایکت ترقی داشتم. بعد نادام حایله نهاد

پیش غذیه داها نه بی دعا. خوش باشند فرنگی که نزد رصیان چیخ خیزید چون بینکه تریزه چیز آنکه
شگردیه دسته بآمیخته پاش برداش خیار و مخلص شدست. من که مستاش دهم ولات غنویان بی
نه دادم نازام بزیجی. بخاطر بیشتر مردم غنویه که در ای ایان سالیکه زیمه که بیلکه نهش زیمه توپی
که پیش لایه سه دشکوبی خود را هدیم. کارخانه میخانه که بکار نموده دیگر آزاده داشت نیز بودت شاید
پاشان هفتاده سه. نهاد پیشانه بلام میان دانی امده دهیزیه بی من جان نازام. کاکی خدمت من بزم نزدیه
که نمود لایه شش دهک لایه که دار سه بی خیز نهاد نهاد ای ایان خودی بیکار بودت. بخشن خیزی بیانی
ده اندیه هفتاده که مان چیزی داشت. یاکه بزیر محظیه و دینه بدر زمان مسح بکاری گردن از زمانه کاری زیماره ۹۵
کردیه زده بزیر چیزی داشت. که داشت ایان که مانی کردیه دنی خود را خودی کردیه. نهاد نامه دادم به بالایش
شیده میخس نهاده نهاده نهاده که بکاری هم میخس ای ایان گلداره طایه بخندید. نهاد نزدیکی دادم. سینه خود
که پیشان گردیده. بخود خودی. برات پنجه

۸۹/۱۱۳

نامدی کاک شیخ عالی

ظاورت و سازستی زور بر تیرم کاک که روس هرس
دسته کاست به گردنی دگر تیرم
چاره کاست سایه رکم

له پیشوده هنچینک قرند له خزم دگرم بیزه دوا که دعنه ناردونی کشم نافعیم
که ره بولایه له متنویه بتوه بمنابعه ره راهه بکم . حادرت گیان : باور کله بکه بر سر زبانه
نه منته هاره نسیم تاشه و نیش و ملار نزور دسته ، له رانیه له نشانه دلنه
نه رم بسته و نی بوردن من قم بدول کله دسته ، نهمه نه لاتنه ، نه لایلکه عزوفه میگیر
به باوه ریحه در دلتم . هنایت و دکور نه دیس : سیاسه ، مردم ایکس و تکه هستونک
بلیغه قت گورد ، هنیچنگیں بلند له لاد من همه . به لعله لایه هکمو گردیلکن دشواری
ما شخص په بیه است و شفیره قلیل .

حادرت سیستم : به سپاهه دلخواهیں صرعن هکه در دسته کاست (کاروانی
نمی خیان .. و ریاستادن هم را) به دسته هم گیریسته . هر چه زه دلگانی خبریسا (کاروانی
نمی خیان ..) م اندیاق هکیهه بروم نیست اندیهه درسته : ده خوشیده و ده تائیکن ترم نیستن
به شایه ته پاش پندل هیونه رزیگردنی هنوزنده ناستی سه دسر خجا ته شده یکدشت راهه و
خجا ته گئی گورد لکمکدست نه شترانه . نه مومن زیارت بجز من مردن گردنه پاش داشتند
نایسته من سه هکنیز گوئیگر شرمانه دل (نامه غیری ، گرمه هوسان ، فخر تعیین
سوزه ایمه اتفاقی) گوئیکه رهان تیگر شهیره درون تر ، که چه خربا شان گرد و ده
سته ... به قام تراستلهه رسیگ ایسته گلکن ، بینیه شه مالتکه بتوه روشین گردن
رسیگ ایسته تیگن گلکن گرد و مهسته کنگر ده هستیانه دل دزمن گورد ، ووه
بدت به به شیلک نه خربا ته پیش ت نازن گلکن گورد . دل همسو با پر کانی گور درسته .
له شسته ، من هفتت الله هیچن گلچو (آن تاکه) (نامه غیری ، گرمه هوسان)م ده بسته .
دهم گوت : هدا یه ده بیت نه دانه چربست ... که نایت و فهم بینین نیاشر نهه باوه ریحه
لرام تایم بود .

حادرت عیش : ب پیشیه ت نایتلهه (ریاستادن هم) . صاحب خیم نایرانیم بیرو
نه غوزه ای ، تکه ایسر ده بیرم ، چه گنده رهانیه به شنیکن تر لیلک بدسته ده : بهم
نه شه داده تایهه قی . شنیکن زور جوانست سیسته ، نایت نهه نایقرا ات گرد و ده .

خرشیدیت و پیشوای را که بین نامه‌ی نحمدی کاکمی (اکرمانج) ا

نمایی مدت زیرم منزیل سلاویت گه دم دین ریا دسته‌ی امانت می‌دم دم درست خزانه‌است لب دلیم مزه‌یان
سه رکاخه‌زی «پرید و دیر» بخاسته .

ما خود د سرعت صد و ل شصده بود بخت و سه رینگد و گهی برمه فیض . دوازی درویل جاده درونی
درمل و مذل آن هنگز زده نه نیزدان رویان نظر بود . د عیزان رام که جهود دوازی سانگیک سریانه دی

۳ تغزیی له میز تغزییان ده بزر سینه .
که و ته تغزیی هدیه ، هدیه شد شده و ده دیه سه ده دریانم . هنگز بدل بوده

ل هنگل و هنگیه بیم ؟ دندویه ریا بیهان انشویل دوسه ده گول لایهان لستنه و .

- جایی هصر عین و سینه ، هنگززاده . باره‌یه جل و سینه ده دهی صدر فی که و ده فره .
هر که چشم نمایان دهد بیرون نه قریبیان گهه جهودان ده بزم . هنگز شربی فیمی هنگزتیان شد

یاست ده و چشم داگه خدو لا بلام رکون و هد رکون ده دنگانان بجو . چیچه طایی نه دیده .

چادم ؟ شرمه که داگه زی ، ده دسته چادم هنگز پر . چنگلیم جه بسته که و سه لایه ده بزم

به گی ده دم . هد زده سه زی ده سه زی پیچ کر . خوش بود . شیلیم بد . هنگز برسه چاده و بقایه هنگل نه .

۱ لاهه شیان . من بیم دایم بزم ده داشه . که و کیسته استزین . ده زنگان ده زنگان سه ریا و ده
سه خدمت سه دهی بیسته می‌جذونه دهی نه ته دهی که ده لکران و ته نانه ده عیزیزی .

تفیست و روا روزه هزاری و پیش می‌آورین سه ریا و ده تیست نزد و که سانه‌ی میانه دی

له سه شیوه هیچولانه دهی گلکه دهیان به سه دهی بسته هنگز لته ده .

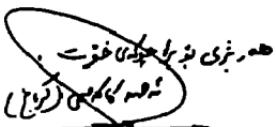
من ته بیانه‌ی هری ده دم دسته . پناه دسته همچنان بگزی یه که میش ریزیمه ده . دلیل جنیت خوش

له نیزی پا دیاره .

خر بیه دی من ده دست و قه دهی نفر پاره سیم بیه دهیه نهاده رکیسه که له سه هنگز بسته ده
سوده ادی هنگز و کرو «بعضی سه عابد» . دا هزاریان یگه هنگز اسکا له بیزیت دوچتریان رسک

و چنین حادثه بینه ای برداشته شده است هر چند که می‌تواند این را ماره، پیغامبر نبود و دوستی
که ترسیم و نمایند و کوشنر نهاده باشند و دارای خیری و دیگر راست رفته باشد می‌تواند
و این این که در آن ترسیم پادشاه و سپس دستورگذرن و شاهزاده شده به قاتل هم
نهاده باشند که نادیان نه کسبیه نه صردیه خواسته باشند و راگری و نه صریان بدهی.
کسبیه که هم له چاره برده و این منوس دست اکار ندویی و پر ناده پر ای و قصه له رودی و لب رود ده
بیسی. (و این گزینه دو حیثیت فیضی) پیر بدل خوش ره دستی و پیر قدیامت پی دل قسم
نهینا نه و ۲۳ ده دوقن که نسبت به راه و آثاری کسبیه کان دله برو ده و بده کنم) قورسترو
سی گلسترو و راه نیزه بدهی.

۸۸، ۶، ۳۴

نامه‌ی دوکتور رده‌یمی قازی

نامه ایم که مادر کم که کوئی نه داشت پایا گشتم . پیشکار داشتند و در ده عاکت پایانه بیرون و دهیزد باید هر چند خود را
دشمن داشتند و بجز این دلیل نهاده نداشتم و تمرور عاسته به فرسنیم نامه ایم که پایا گشتم خدم
بخدمت پسر شرمنه در . دیدم همچنان شد که کوئی کوئی نهاده نداشتند از آنجا که کوئی کوئی نهاده نداشتند

چه سبب لسر پیش خارجی اندود رکاب آگر جمشیدی خدیده هست که بین دن فوزی بردازدم و به نهاد خشم
نایق ناسیک بدنیم رسی سیمکم. با این اندود ایمان ننم کرد و دزسیده بکار کوچم بکه سیاری بین به
شکر کرم تندیک که بین خیان آرابا رفتم بیان مدت قرار مهستگر قدر و دلم تهدید کار یافته ...
بلکه پیش در هر چهار روزی «— مردمی خوشیه بدوله هر کسیک بدر برایه من خارج است گله کمک
چنین صدر شناسی یک که دو دو و دو در ناسیمه به گفت و بسیر باده بده است. مردم شناسی که در گرل در داشت از
او سرمه رساند بزرگتره و ۵ زنگ همچنان توانی که کشان و گزل همچنان کرس پریان میشاند که لای چرخه
در دلیلیست از احشائیک در حاشیه اندود. این شد کم کم درین تیه الیه بگیرد جار فساد رکابی پیش زدن بکاره
که تراکمکون دینه سرمه بر عاه کوئی خوبی کند و کوکر لسته بیکم دلکل اند دشانه داشت و از همچ چکیک رکیکه اند
کمک ناکه خوب و دست بزست بزهفت شوده الات. داشت و سرمه برادر کوکر بست و بسته بست و بسته

لهم بشر کر میگردید با چون کروک فوجه و بایکم گذیل شد و میشاند این تکریه هر آن که در کنم نیست دلار پیشترم دشمن را کوچی خشم برداشاد و اما کمال بزن شد و درگیر ته بخان کرد و زور کسی همچشم داشتند و دلار شماره ۵-۱۸ شاهزاده قرقوقه بود و در این دهان سالیان آن کوشی دادند ای کاره کرد و بد ته دادند و در خواه کردم دلار که کرد.

فقط میخواستند صلح را دارند، بجهت این دو دلایل است که در زمانهای «لار» و «رسانی» این کشورها بودند، سر
گنجی کیا در راست و در میست و لذت هدایات آورد. چنانیانکه امیرچهرخان در پیگیری بر خبر فوت وی وی مسکونی را در توابع
حکوم کرد. لار نیز این را سپاهیان را که به زمانی که کشوری در شاهزاده داشتند، به نامی خود را با نام ایل خود که ایل ایشان
نام داشت، تهانیت میسر کردند. این که ایل ایشان را که کشوری داشتند، که ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را از شیوه
بازیگران میباشد. میباشد که ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را از شیوه
در گذاشتند که ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را از شیوه
صیغه زدنکه در کتبیه که ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را از شیوه
به داده دادند که ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را از شیوه
برادرانه باشند. این که ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را که کشوری خود را داشتند، ایل ایشان را از شیوه

نمودش را که در خبر سهاده می‌باشد و می‌بینیم سرمه بیت و میش شد و نزدیک داشتم دیا باشد و دیگر کنم کنم چنانچه
که اگر گایی پاره می‌شود سهاده می‌شود که اگر گایی پاره می‌شود و می‌بینیم که این توه به راه نمی‌خورد و شرحته ده
و لایه که یک هزار هزار فرنگی می‌باشد و می‌بینیم این فرش بسیار باره باره بیشتر نمود سرمه بیشتر و می‌بینیم که اینات به
نمودش داشته باشند و اگر گایی پاره شوند آن داشته باشند و می‌بینیم به داشتن داشت داشتم بدل چاپ رانی و بیلیم به می‌بینیم
و همان لایه داشته و همان گایی که بیشتر داشته باشند می‌دانند شرکتگیر و کوکولاین نموده بودند توجه بازداش و هارقی فرش
می‌دانند که در علاوه اگر کوتایی بیشتر داشت ...

به به سرمه بیشتر یاره و زیانی پرسنی می‌باشد و بجهود اراده می‌بینیم در بدهدیم اراده که بیشتر و بچشمی
نموده که وظیبی ...

ماکان بینزه دهد و دیگر بدیگر که جهشیم زرسیم نزدیکی که فتنیه که در سرمه بیشتر از این مقدار نموده
شیده لعلن لعلن لعلن چنانچه یا نه؟ بلطف سرمه است به دهدیم سرمه و زیان فرش از نموده بروجیکه و مدنیه
و ریشه لبین پیش و پیش که شنیده نموده که اگر که این لشیده که اینه سعاده از شبابه و شبانی یا به قی قیش
شانه زانه بیه و شد و تینه نه توانست فرش نمکه شد و پنهانیه پر کرده ...

گاهی که بیم، شیشی سهاده نمایش و شرحته گفتم ... دیگر نموده سرمه تند و تند و دیگر نمی‌بینیم بلطفیم لیم بیهوده ده
می‌بینیم در بدهیت نموده گیم که بجهود اراده بیت نهادم و بجهود اراده بیشتر فرشده چهاریم نموده لایه نموده ...

سلیمان بدهیت و حاره و ناسیانه نه ...

برهمن زن

۱۹۸۹ / ۲ / ۱۰

نامدی کاک سلیمانی قادری

بو چی تیر خوش دست بست کاک له بیم حسامی

پیشنه کی مسلام کینگ له دم ده بینی زاد است و من توئی چیز ده که هم رهی ام خوشیت ده

و دهرا چی که هم خود کانیک سارکه متور بیت

کماکی چی تیر خودی بزر مسلمان که ش رانه مال خود من ال کانت

له بور کوچی مسلام دم برقان هم چی که پیار که چه رهای هکان ده خوشیت ده

لک گهل شروده بست بد دوستون ناسیار خجاله برقی دوستیاره مسلام هم چی

کماکه گلدن خود را ده کامن را دوی مجموع خوشیت ده بای بیخ خرم خرم و خدا رده رانی

له برقی رهای هکان له برقی کامن که ده بیخون خود را دن ب کو دستیکی خود تر چی او

پیش که گلک و گلکن له دوستی خود فریس دیگرانی دیباوه هست بد همه میر

سته کماکی ده چاخ خوشیه بیکانه ما زانی له چارمه رو دسته که ده چاخ ده بیخونی

شیخ زور بفرجه .....

له باره میر در بیرون ده هم را سی تا پری زور است بیرون ده که ده ده ده

ده غافله که سی تا پری استایانه میر اوه بیان در گشتن یانه هم زانیو و باخز نهی دیستوده

بایشان بیها ده کو ده کور دهه ای: کیا دوی جن بچپره نه همینه اه و ده سو رجی پره ای

دباره زور شنی تیبا یاه ده نه که رسیده بی صهور تی بیده بیده ده مهتر شه باره است

ناههه سرو شنیه کان بزور بیت ده ده باته و ده بیس و سهانه کماکی ته کاغهه زیر که ته ده

له سه رههه ده زیر ده شههه کاک بسیده بیرونی خوشی بخود منی.

ناریم چون پارس گله یعنی زمانی می‌فرم
 نزدیکی لمه‌سنه‌گهی کورده بناشیتی له کوتاری مه‌حاباد نه کوره اینه یا
 خشنی نیستره گویی می‌زه بود و دکه له بمه‌هاته که ست راه‌نمایه و راه‌نمایه و
 وه بآشیتی که هدیه و کوره است لنه بین ل زمانی مه‌لامته نه نزد
 تمه‌هه که راه و زندگی شیخی می‌من ده بود و ڈام جنی می باشد و نه بود من
 کار که سه هر چونه بزم می‌ست از نزد راه و دکه شرکه که ده بین می‌فرم
 لیسته کام همه و من نیاز نمی‌بود و حفظت بگرم.

بعد هر رای که بترا ای چه عده هاته کاست بعده طاری

بیان فردوسی و بیان آنها یه فریضه و مه

لریم بپوچه سوله میان تاده رس

نامه‌ی کاک حمسه‌نی ماوهانی

پر کاک له رکم سلاوینه نهست. که بامی دلخیستیں تکشی
معز کاکه ران مر بایع بسیه و در چهارمین راهه تکروه ذهن بیرون
له دیره ده به نوشه پیغمبر مسیح مهدیه. پیغمبر زمانه شاهزاده که به که به
نه دافت و ده. پیارم نوچم پیشنه مانان (فوج لله) داده اندیشیده دار
یان هیچر نالیین خدیله. داده دینه داده شاهزاده که اینه الات ختن
نه کم جمالی و پیلا-شکن ناک. زور نشانه لئنهم الات ختن
که هر ده ریس سرمه رساید. من ببره سرمه نه کاست
ناویان مرسته. یه لدر نهم. به حرون نه پیروه شاهله و هر
ده کسان دایایه بیسیا زور همه لهی حرسال ده. جهوده
هدیمال دده نهست. علام نه حاسن شر کانی که داشت
نه دناره. بسته بیسی سرمه نه سهرمان داده آنده و بیز
له سهاده نه سهاده بیان دست. هرچنده له را دره نه
له سهاده خان پیشنهال. بیور نه بانه بیه بسته به
مشنیوال بدشتیه هر ده زد. ساخه
نمی که دلایی ده. له رکن از اس و ما و اخواز اس صد، کی ای کان
نفایلیه. و دنیعه. ناییه. هه سور نه دل ده. ته سه دل نه
زده که لدیلی دا. نهیه‌ی ستاد با سار دند و لاه
جهیزه ایه. نیه ده. پیشنه بی نیوی یه اند و به نه و به خواری
دو هیچر غسلیین چهار ساده. نایز و بده. و ته نی را پیش کردیه و
داهانه زور و زور بیزه (یا حس جزمه بر اگان) لریانه هه لمنی
بولی لیکردن گردید. آنچه نام. هاده حسو نه. ناشیه
و ده کشا. دا سیم لصمه تیله رازه هکاف ده. ده و ده سه ده و
نه دکیت. ایه پیچه بیه. بیه ایه خده. بگرد نه و ده. پوت پیش
و بدل افتیه. شفته شفته شفته شفته شفته
نه داده نه. نه. بیه و جو ایه نه له قتل سه طریقه ده. هه کائینه

و روابع دهی بلذ... کای خس سکم... لهرل... ماسکا ترلین و مادرل...
مشه ندشک درسر... به نیان خیزب له... پیشنه... ۱۷... دوان و کله‌ل...
خندکه رانی رئود به متاداوه ماک و زج... بیلار و تهدمن دا کاگه زل...
هاهه سر له رته ناسته سر کول... گیان بدرس بوره بیان بدرس... چشم...
دران نه خانه که نه ده بود اکه... که رده کله نمه سویان... نالیسینه لیسته و
یی سات بیه ده... ده رته ناسته... ته لترلشی هه مردا... یعنی...
دیاره زور کاره سات دیکشی ته داوه سد لیک دینه ده لبرید
سد ره جس سه به دافن پیچرو... آنگه ره نهود سپیاله... نه دیمانه لامن گیم
که ایله ده گرد... هلام دیکشی شتی... هر له... داره دیکش راهشی و...
لیک ده بیرونیه آنذاجیه... آنگه ره دینی... سیاده... بیان... تیوله... هام... خد...
د... یان پاته... دیکه نه سیکش نالیسینه تیش هه مرد سانبله سکم...
نام لیکه حشت له ماستیا... نوکه رس... پا طاغه بخت... کله ایک... سر...
واهه دیوه... دلیک یان بیچ ره بقی... به... کاره دیک... پهاده... سلاده...
هه کس سه مردک بور... بعد دلخوسی بعدون... کوکل... ده لیس نالیسینه و...
هه لام... یعنی حی ان ده باین؟

یعنی وه... داره دیکه کاش... ایکه شیخه کماں... چیا بائی... ای برآله و ده بور
نه له بس کله ایک جاک بور... یه لام... هه جاویله سی نه کاچه ماسته... برآله و زن
ماله... ده دیک... نه کس دیک... جیزه هوی... هه دیکه... دیکش راهیه نه
جکلاره... دیکه نه... دیکشیه... هه مهلهشی... سکم... ده... مرته ره
جنیه... هه مهله لکه که باین نه... یعنی

بدرگی بیم والیوں پر میں یہ تکیدا۔ کار سہ زمزیں پر میں دنامہ نہیں داد
۔ ملاحدہ سے تو۔ تکید ملک کے حصہ میں۔ وہ کاک سل ملادیوں زورات
۔ خدا ہے یہ۔ کیا ہے روح۔ د کاٹرانی نہ ناٹ د کوکتے یاں نہ کر
۔ حسالک چکتے کوئی بدروجتی۔ جوانیں مرومنگہ مردہ ہوئے۔ دیوارہ
۔ یوک نہ کرتیں۔ یوک کم۔ ہند نہ کر دادہ یہ لوڑ۔ ہے بستے۔
۔ نہ دعویٰ میں۔ نہ سارہ بستے۔ سارہ سرپریتی لے جائیں جیسیں ہیں۔
۔ کم کم کہ دعویٰ دعویٰ۔ خود کیسی۔ عالمیں نہ کہہ کر دنہ تھیں جیسوں ان
۔ حسنات کیم۔ دلوں لیوار دل د کم جسم تھے س نسلت لے خرم د کم۔
۔ جملام۔ بھر ایسی۔ یہ مسلمانات د بکس ہیام۔ نزدیکتی لئی فنیں د کم
۔ حسنات صرف ہر خرس۔ خود بستے۔ کر دہم۔ تازہ۔ حنایس کے عالی کر
۔ حبہ۔ لہ لہ لافہ۔ لہ سوکاک نہیں۔ ڈیکھ رہے۔ یعنیں۔ ہے۔ د بستے۔
۔ لہ بجھے۔ ٹھیک لہ ران۔ نہ بستے۔ بھلا دہل لہ قہے کاں را۔
۔ شوہ۔ ھٹا۔ بیس نہ دست شہزاد کرد۔ یہ لام زوریں پھر پڑا۔ پیدا۔ اڑا۔ ہڈا
۔ ہڈا۔ روپر دنادہ۔ یہ لام ہے۔ ایسی پیشہ کرستے۔ ہے۔ بھیں حاسنہ را۔
۔ ہیں بھولم۔ ہم سور سہ نہ د۔ ہیں دہ۔ کم بلاد سے کر دہ تھوڑے۔ یہ۔ ٹھیک۔ پانیں ایم۔
۔ سوچیں جس کاک سے دیس نہ علیہ ہے۔ شہ کر دو۔ کہیں یہ ہا۔ و
۔ چبو نایا۔ ٹھیک نہ د۔ ہم لہ بھر بھو۔ مول دا مادہ نہ دو۔
۔ یہ کس مذکور نہ کم چہ نہ د۔ ہم لہ بھر نہ د۔ یہ۔ یہ۔ یہ۔ یہ۔
۔ نہ م را یس (وہ کس نہ لام) کہ نہیت جیسے۔ گھومنیہ کام (جسے دو
۔ سانگر، کھیاں نادیا رہ۔ وہیں لے۔ بیم والی۔ لہ پیس یہ کہا۔ لہ کریں۔
۔ گھومنیہ دیکھ دیتے۔ نہ م سہ د خالی، وہ کس جو بنیام۔ یہ کام رہیں۔

نموده و در هر کدام از این دو سیاست نموده بود. بسیار می‌تواند
که این اتفاقات و مبارکه نزدیک به داده و بزرگداشت و مبارکه
نادره بین دنیا داده شوند به دلیل بیکاری و نزد خوشحالان لذتگیری.
دلایل علیه صحبه ساکنان)) احفلله که بیهوده و ...

من این سفر نمایم که :

- ۱ - آنچه دیگر می‌گذرد من یک تئوری دارم که داشتم اندیشیدم. بعد از این کارها -
  - به خوبی خواسته بودم این بجه نیم کاره را که نهار از این تایپوگرافی خواهد بود -
  - ۲ - این تئوری این است که اگر این بیرون از این مکان می‌گذرد می‌تواند این اندیشیدم که این طبقه قدر
و بهترین کارهای این سفر را می‌خواهیم -
  - ۳ - این بحثی بود که این تئوری بدهیم که این مکان تیپوگرافی -
  - ۴ - نهاده این مکان را می‌دانم که این سه بخش چیزی، دیگری کشک و دیگری می‌باشد -
- میخواهیم از این خواسته خواسته و میخواهیم این مکان را می‌خواهیم -
- خواسته و میخواهیم -

23-29

دویاره بدلایل این مکانی دویاره بدلایل این مکانی و بدلایل امانی -

برای این کارهای بدلایل این مکانی -

که بدلایل این مکانی -

نامه‌ی کاچ نه محمد جهانبل

نه نرت له برا کورز

لکم به تبریز ماتوستانی غوشی دست کریمی صافی

سازد .. سازد و بینا آن دسته

ده ۳۷۸ - خسرو ارم له قوشش و شادی و ای

کاریه نیز است .. خسروه یسوسه ده آن خسروه ای

پوره زده نه و ده ده ده ده خسروه

له دل ده آن خسروه کورز دسته

کورسته که پوله ده

هاوار ده ده ده ده نرسه ..

نه نرت له برا کورز

نرسه آنسته

له دل ده

کشندنه کشندنه کشندنه کشندنه کشندنه

کشندنه کشندنه کشندنه کشندنه کشندنه

Date:
Ref:
Kurdistan Democratic
Party of Iran,
Revolutionary Leadership
Secretariat

حزب دمکرات کردستان ایران، رهبری انقلابی

وزاره: ریکورت:
جمهی دیمکراتی کردستانی تهران،
رئیس‌ایدلتی شزنشکنر
معیرخانه

پیغام کارگریم حبیبی

فتوای سلطنتی گفتم ا

به‌لطف چارگوش پیغامی نظر خودی حزب له لایه‌ک و چلتانه‌تیں خدماتیں
گلیل کردد و پیش‌ستی پیتا ایرونده‌وی پیغامی دندانه‌تی بـ نـتـرـنـهـ تـعـوـیـهـ کـانـ وـ نـالـ وـ
گـزـنـیـ چـنـدـ سـالـ اـلـاـ وـ لـمـ بـوارـدـاـ وـ هـدـرـهـاـ پـیـشـسـتـیـنـ جـاوـ
پـیـندـاـخـشـانـخـنـهـوـیـ وـدـعـنـیـ لـمـزـنـیـ کـوـمـتـهـیـ نـیـسـلـامـ لـهـلـهـکـیـ دـیـکـمـوـ،ـ دـوـ
پـلـیـزـمـسـ کـوـمـتـهـیـ تـارـهـنـدـیـ بـهـیـارـیـ دـاـلـهـ مـانـگـهـ کـانـیـ دـاهـانـوـدـاـ کـوـتـگـهـیـ
دـهـمـسـ حـزـبـ بـهـمـتـرـنـ .ـ لـهـبـ شـعـوـیـ حـبـیـسـ فـیـضـ هـمـسـ کـاتـ بـهـرـرـایـ
دـوـسـتـانـ مـهـبـتـ بـوـدـ وـ بـهـ جـارـیـ حـرـوـمـتـوـهـ سـبـرـیـ گـرـدـوـنـ وـ لـسـرـ تـوـ
بـاـرـمـرـهـ کـهـ نـمـرـ بـقـوـنـانـهـ لـهـ چـوـنـهـ پـیـشـنـ رـهـنـیـ حـزـبـ وـ نـتـیـجـ بـرـونـدـهـ لـهـ
نـامـانـجـهـ کـانـیـ دـاـ بـ کـلـکـنـ،ـ دـارـاـ دـکـمـنـ نـتـمـشـ وـ کـ کـوـدـیـکـیـ دـلـیـزـ وـ
مـذـتـسـ حـزـبـ هـمـرـ پـیـشـنـهـارـ وـ بـهـاـیـتـکـانـ هـدـهـ لـهـ رـیـگـهـ لـاقـسـ باـ نـادـرـسـ
پـیـشـنـ حـزـبـ کـهـ لـهـ زـیـرـمـوـهـ دـیـارـیـ کـارـهـ،ـ نـمـرـدـرـهـگـهـ تـاـ مـانـگـتـکـیـ دـیـکـهـ بـزـ
کـوـتـگـهـیـ دـهـمـسـ حـمـنـیـ دـیـمـکـرـاتـیـ کـوـرـدـسـتـانـیـ تـهـرـانـ،ـ رـیـسـایـدـلـتـیـ شـزـنـشـکـنـرـ
پـیـشـنـ.

برـقـوـ صـبـاسـهـوـ
برـوـزـ کـوـمـتـهـیـ نـامـانـجـهـ کـانـیـ کـوـتـگـهـیـ دـهـمـسـ
جمهـیـ دـیـمـکـرـاتـیـ کـوـرـدـسـتـانـیـ تـهـرـانـ،ـ رـیـسـایـدـلـتـیـ شـزـنـشـکـنـرـ

نامہ ماموستا سے عنوان پرداز و کاک فرید زاده

۱۸۔ ۱۱۔ ۱۹۹۳

رئیس بیرونیہ مؤسسوں کا نام مامروت کرائیں، موسماں

بلاذریں کرم

حسین احمد صدیق حسین احمد عہد اکرم و سودیت
ماموستاہ بہتر ہے بتو کروہی کردیتے و
رعنائیکراخے کورد لہ نزکیہ وہ بتانناستہ
سیو لہ بیدر پارو گلہم و خفہ سایہم و خکریتائی
وہ رنگریت و امات بہ باشی تختے توڑاکن تابیتیاں
لہ کامنیتیاے (کوئی تھا کی نوئی) بتاساز یکم سیم
دیارہ کوئہ کہیں جئے چند لہ جیتے و پریتیکریتیں
ناہل و خوہستہ نہیں لہ کھارو دہ بنتے، کوئہ کہ
جو ہل فرستونت تشویاڑ دہ کریتے قوہ دیتے
پئے رعنیفیتیں لہیے ۷۰ دوستے وہ
حسین ایم رہ زایہ ندیتے بھر صوبون تو اکارا بیان
مکہ نزوعہ کی چونکہ لیکہ روزگاری پر کشہ نہیں
دھاٹوں پر کیتھوں تے ۱۱۱۲۱ ۱۹۹۳ مانے
بتو کوئہ کہ تر خالہ کر دو وہ ۱۰۰ ہر عامت
(۳) کے دعائیں نیوہ پر

لہ کر لے جوانتریہ بیڑیاں دا

بتو کر لے جوانتریہ بیڑیاں دا

بتو کر لے جوانتریہ بیڑیاں دا

بتو کر لے جوانتریہ بیڑیاں دا

کورد / لکھ دلہ

نامه‌ی کاک فارس باوه

بجه سکته به سپاهه و مریزه سه سرخکو باریم رئیس اتکه کوره متابه به گروچه خدا ر
نه من در بازار نه به - پنه سلا صنایعه بنده سه .

نه سه له سایی به له فرماده ته رجیه اندیه موزه در توان شهه رسنی شهزاده سایه فیض نهاده

چند سه رتیه بیش ته نه - شایه تیه له رسنی به باریم باریم اندیه در رضه بانم تو ره
تائیه ته خواهیه دیستیه له له بهن ساله به نهود سانه خصاوه هدیده باره

نه صیه خانه داده بیهوده بیهوده له فیضه متو سکه و بیسته له برا به میانه بیشتر
زیار له ۱۰۰ سهت ده فیضه متو سکه و بیسته له برا به میانه بیشتر
مالو ملوا له شیخ نطفه له رسنیه رسنیه ناضهه شیخ داده عزیزه له برا به رسنیه بونیو
بر سیه تیه که شیخ نیمه بوسیار بیان لجه بین ته . له برا رسنیه ملاد بیشتر

لا هم رهه سو شنکه بیشترست له شنکه کرامه .
له په - نه رهه سو شنکه بیشترست له شنکه سه رهه سه رهه

نه نهلی بده له ببه رهه سه داده له ببه رهه نهانه شه کیمی
نه خلو آنکه نه خلو و داده بده سه زنده و بیشتر و داده

زدن سو پیش براتان شاهزاده بازده

۱/۲۶۷۹

نامه‌ی ماموسنا مولا محبه‌ی محمدی شعلماشی

لهم اس نیز بجهات شفای خالی بزرگت دید که خود بخوبی را نایاب چشم گذاشت
سلیمان بزرگ کو شفیع نهاده بار بربیت، و لام حکم خوت گرفته بمریضتی خواهد بست تینیا باید
سے رسانا هیئت اوصاص روزگار از کردی نیز در شکر، لایک سه باره است بسیاره و مردی لانست بسیاره
از ائم لام کو کردی و دست بپنداشید که باید بخوبی خود گذشت
دانندیا نیز لام بسیاری بخوبی خوت باید احمد شاراد او و لام ایشان ویست ایک بیک بیکلایان
او سه دهی خیصت خلیفیت ایشان و مده ملا به مرد افندیا عالم اصلحه بیانی کردی، برین باز نیک تاز
شاخانی طی کرده و مراتع برشیده ملام سین تمه سه رچاره می جاولی کوری بسیار خلیفه خاتمه کردی، ترسیه
له بایدی بیه خفت دریاچی ده بیشترین هنرمندی زیارتی زیرسازه یکت بقایه نفیت نایابه لام
بعنده و دیک تکه براجهما نهاده لام غشت و نهاده تک بنه بسیاره لامی لامی سه مردی نیز
خده له «خریز نایاب» گرتیو له سهور «ملائکتیں الکیم» نیز سه بسیاره لامکه دولا - الاط
دانلر ایت العظیم «. لام دایدی بخونه کوی، من دیک بخیجات نیز سه باره است بخیزان
لاما نایاره جو کوی که در کاتدا نهاده، و میزگویی کوی بخونه کی سه زیارتی می شماری سه مردی نیز
هم و زدم تیزد لہ بیشتر گرتیںدا ملا ایجباره، تاسیما فی کو خونی ساداکی بزیر حاتم لام و کو
در بزیر لام بزیره بیکی فتی شن بنده رون کرا بدی سه زیارتی بخونه سهور سه مردی بخونه
لیم لاما نایاره بزیارتی و بیلاقی گرتیںدا ملا ایجباره بیات لام شنی چکاره دلیرت، یات لام لولا فی
له بیشتر، یات ل دیم لایت، منیش چه مزددا بزیرن ملا ایجباره، ملا ایجباره
لایم نایاره لام لایجی چیزکرد ملا ایجباره شنده دله بزیر بخونه لام ایجباره لامی، لامی نایاره
زیره ایجباره نایاره لام لایجی یکت بزیر، میتیا بسیاره لام بزیر ملا ایجباره دلیره دلیر کی بیان
حیله کنیتی رهیفنا بیوسه مرده نیست دله باشی چه مزددا بزیر (لگر لام دیک کوچل)، کو خونه کیا
تماشی خرمات بزیر نیز شیشه رگه لام ملا ایجباره بزیر بسیار بچانی، هاته لام دگریا مرگرد
سے مردات و سرویں، هدیه کیاره همنیتی هاشمیه کیا نیست کو بزیرن بزیر لام کیزیان پیزیرن دلیرن دشکی
لایجیه بیچنی نیز شیوه دهه لام ته و قادی بزیر، سوچانی بیسیاره دلیره بخونه کو ویه کو دلیر
بیهی کو کردیه بزیر دلیر لام ایجباره بزیر کو که دیکتیا میکی سه مردی بخونه لام و ماله کی

ملا نادر و لطف برو خیا مانند عذرخواهی بر مادرت گرفت گرفت. به مادر اینها بهمه منکر است
برای مادری هست که بروه دوستیات به مادر ما بروت گر تبریز است تا ملا نادر را خواه
نمافت زا بینست و بیدگدیده و کاتله ناوچه‌ای تسریه شست نمفتکن هر رنگی را گزتگیکیات با
نهاده پیور نه لازم هرگزه است و پیونایات بر هیئت نمی‌باشد. لائق به لانا دره مده چه تدریجی برای
در پیشنه رگه لگن همچو داده و نهاده اندیل لائک گردیده و نه منع دلیل از رسخانات می‌دهد همچو
نه منع همچو مال لطفی نموده ریاست زده پیشتن راه که فرشته حبات لی ذهن که خواست

لایق چه نهاده می‌داند خدا. به رست رست لانا دره ناگیرنده ده که دره شکرده دینه بتر دره ال
پسند جدیشی و جاشی ماده کوئن و درسته که دست به تو خص «گرمه مینیه و مجهل»
گرفت سلا ره شیخی زنیزی خوبیه دیگر لام لا ناواره هر گردمن و دلگل گوتیها بر سرت
به رست زنیه و دیاره ستات دهدیه نشیانش لی مردم است روان سریش گرفت. نه کی روزا
پر پیشه رگه کافت هر زویی نه که نه کدت خدمتستانیه مکریه می‌داناده نه نایه
پرسونادی در نزدیک نه کدت به لام عطاوه به تمه «ملا نادره ریاست شوره دسته
پاره گرفت و نزدیک
به نهاده بزم خانه نایرانیات ادنا شوده شش کرا لر لر لر لر روزا کب بزمیه تیمه بزمیه تیمه، غریبیز
ناداره و قشنگ یک کجا نایا و لر
لر
لر
لر لر

نایرانیات غریبیز کاشم
۱۹۹۴/۱/۲۰

نامه‌ای ماموستا عبدالوهاب تالله‌بائی
سازش را به پیرزد مهوزه دستم له بیرون و به کامن یشیده شد:

سند و نیکی گو رم و مکریان لی بی دا .. ب نویسید شروعی هدیث

ل شده تقدیر متنی کی چاکدا بلن.

لی وله دور ب له .. صافورمه نه لهم ولاته ، لدم سرمه راهینه ملا

که زور گمازایم ره دادیمه و بیتیغ بدرگه یادداشت شدی چه ناباتان هنگزی
چاک و چادره‌ای اما زنیه روزانی شاوره‌ی هم بوده.

بیشومان له رانه یه گوتنی متنی زورگه سی خاره ف عیلاقه بع

مرداونه‌ده (که چ) بکات یان راپریتیغ و .. ب ناوی راستگردنه و یان

راز اندشه‌ره‌ی هدف قویتیه کایان یعنی به غرفتار ، دعوه نیه هنگیگانه
خواهند هدفه چاوره کایانگی یاده بیزی چه ناباتان الله من تیک ل درود داده کایان روزه
به مرور ف هه تنه گرتیتی و هدمند گیتیشانه ل درود هسته که نه بین.

به توم .. مانه هنگ راستگویی له نیتو باده شته کایانشانه زنگنیکی پیر

خردش .. وان ده بیضم که روز مانینگ های تیغه‌انه داد ، سه رنگ زده شته‌ی
صلیله تیکه که ده بی دویت له نیتو ته بی دنیزو نه هم و مژو ساقنه میتی و گردگویه
(بی شده وه مزیه تیکه لاره سان) گدوی به خوتی بد او ، بخانه کایان هزاره وی
ترند بکات و بی آپروا قیت بیته وه.

چه ناباتان وه کو ناوی بانگ! و شنیکه شه رنگی له هنوز بوردوی له و دیلوه و تکمیر.

به شناساییه وه ده بیضم که دوستایی هدالیق شیبور عسیی زه بیس (کوهدعا) لمشته

نه و دیبا هد بجهه ره ، ناوزستایی هدالیق شیبور عسیی زه بیس (کوهدعا) لمشته
بیز ماده بیکه دد تیر ب شیوه بیدی سرشنی له باقی خانه که سی مانه که مانه وه له

گه یه کی چوی بجهه که رکون سرپرشن فرق ستری بیارق دیم کردن که در پر
لر کرد .. ل بندانش تا هه لاشته دگوئیا بی سانه ۱۹۹۶ دا

و حم ز هدالیق شیبور کاکم خن موره شه هشیدا دوستایی تیکی چاکن

لی نیتو ایا لک بیم ..

د سات ۰۹۳۰ بیندا لاتی صدر، رسالتتی شش تر و نص ،
دین هر چندی و راه راه ترین یادگاری به نادرتی به گورستان
پیران دستیش و پیرزاده ادار وینه پیاره فی عرصه رایان و خرماباد
نه تک پیغماره و دق گه ورده ته و دیوی نازیز ، بینگای خوزی
گردید و او گه هدیگر نا سر برینه و ..

یادداشت کانت ، که درین زاوایم و یک کام (رزگارانه نام)
گیشته بکنم - شهوان پیشتر د شاری پیشلسترنها سوید و هنین - ..
نه د یادداشت نه ، و هم کو زمان و دایشته موریدیشه به د زره تملکه ،
که للهی آن د گردید .. کی دهی که در پا نهادیم ؟ نه عی تکره می .
پهنهن پهنهن د نظریه ؟

رو گو به تکم نامهش طایی گه یادم که همه تکم گوید بین د قران
مشه نهاده تسامه هنوزیان به بیورت سبومه و ، (له بی هه مانه که سه
بعدن !) در د سنتان خوشبخت .

لهم نادیه نامه ده فندو پیا هده ذان نیه ، به تکم کارتیکه پیروز باشی
صیرازم به رنگ مردازمه و خبودلی بند بیرون .

له هنوزیان و همیای زبانیکه نام سووره و به هنوزیان بزرگ هزار

د لوزیان
عبدالرحمان باش

۱۹۹۱/۱۲/۱۳

لر که در بیهی بسته :

سازمانی نیمه و سرتیکی بیتره ف نیستیکی ده لاری ندرستنکی مردانه داره یک . دستان خوش و لشنه ساده . من ششم دایره
باده باشد بیچاره ایچ جان دفعه بسته دند جباره بیزیانه بی روداره ایک د هر ده درون گذل راست بر کذا تقدیم
دو دستورت نوشت ایچ پرسی بیول ده لاری دا چوک . بی شده می سپس مردا یعنی هدین . که لارن کم فرخون ده زان من
را نه بدم و شم - لرسه شهاده بده بهم که مرد بیهی بیوه ده رکیم خانه نیمه سره ایک کم رکوکی دوچ بیهی کا ده هر لر بیزه
در رده ده ما گیری ده بیگمیش زنان داراول !! بیکه که تراوود حاش هر لر بزی پرسن خوبه خوش ده نیسته، که لر
روان کم هر لر با پسر بدروایه . که ترکیک بیکریانه سیکی خواز کوئیتن ده بیمه آی خزی بیکریانه رکورات ، نه دنیاراوه خویی لی بیزه
پیک دهد بیکری که ده بکه قلکی دا گران . - خوش ده منیه دکتر راه مطریه شهیده ده هر . و دک گزینه هفتیکن
بعمل کرد و شده و منتظر بند خانه هنرخیز فرمه راستی دیگر ده این ده قتل هدین ، که داشتی خون لر و دسته هزار یاران
و گذیان خذله شده یاران بیشتر ده مسادران . ده قت تسلیه بیوه دیگه ایشانه و بیتیکی ناریخن دشته و دکر سیم که
آید بیوه ده کیانه گه ده منه بود لند لقادده نه که بیچری خانه دنیه ، د پختن هم بیتیکن ده نه سرمه کوک که سرمه زنگو
نیز دنیه . سهیت سچیح که هدف دنیه را کشیده بیمه که سیچیج دلایلان ده بیوه ده هومندی کشیده که لر لار ندوه با
لر بیهی لر دیگری روزه ای دا که هدف ده روپا میگاه بیه . - ده دنیه داره بیکات دهی و بیکه ده بیشوره ده و
کوک کشیده ، د پختن که هنرخیز ده بزخنیز کرک ده لاره . شد سبلان خوشی ران بیوه ده بیهی کانه ده که ده منه گزینه
در عصره ای حقیقی هنرخیز و بیه لاری نهاده و بیهی خیزی خیزی جنیه . و سکی دا شنیمه ده بزیک لر خویی ده بیهی
بیه بیهی خوده نهند و دیگری که بکشیده . بزیه خانمیز هر ده بیک سکی ده تفریتی .
نه بس ده قزوین ده بیهی دیگری (با خدیجه خانمیز هر ده بیک سکی ده تفریتی) .

لر کشیده :
نه که چیزی که قدم را بد که ای ده قدم کشیده بیس تاض بیاره ده بیهی ده بیک خوش کند ای تارهات بیک کشیده
عمرت عاضی نهیمه بیهی ده بیهی خانمیز ، شده بیتیخ خوش بیک که کلیک ای ده کریم .

لر کشیده : بقیه مسکنکی لار سرمه هم ده قدم نهانم ده نهن دگدن !

له هولیتر له مالی کاک موستاز حیده ری

لنه لعن له سیمینار بکدا

لە كەلغەنى بلۇرىان و شوان پەرەور

له فينلاند له گهـلـ ماـمـۆـسـتـاـمـهـ لـامـحـهـ مـهـدـیـ شـهـ لـماـشـیـ وـ حـوـسـینـیـ رـهـبـهـ رـ

لەستۆكەزىلم لە مالى خۇمان

له گەل كاك عەزىز مەممەد لە ھەولێر

لەبارەگای يەكتىنىيىشمانى كوردىستان لە سولەميانى

له همولیز له کوپی تکداله گەل چەند نەدیب و روشنەبیری کورد

له شه قلاوه له خزمهت ماموتتا سه عیید ناکام دا

لەگەل بىراياني پىشىمەرگە لەرىتكاى شەقللارە

